Diodorus Siculus

([Reprod.]) [a Pogio florentino in latinorum traducti de antiquorum gestis fabulosis]

Source gallica.bnf.fr / Bibliothèque nationale de France

{BnF

gallica
BIBLIOTHÈQUE
NUMÉRIQUE

Diodore de Sicile (0090?-0020? av. J.-C.). Diodorus Siculus ([Reprod.]) [a Pogio florentino in latinorum traducti de antiquorum gestis fabulosis]. 1496.

1/ Les contenus accessibles sur le site Gallica sont pour la plupart des reproductions numériques d'oeuvres tombées dans le domaine public provenant des collections de la BnF.Leur réutilisation s'inscrit dans le cadre de la loi n°78-753 du 17 juillet 1978 :
*La réutilisation non commerciale de ces contenus est libre et gratuite dans le respect de la législation en vigueur et notamment du maintien de la mention de source.
*La réutilisation commerciale de ces contenus est payante et fait l'objet d'une licence. Est entendue par réutilisation commerciale la revente de contenus sous forme de produits élaborés ou de fourniture de service.

Cliquer ici pour accéder aux tarifs et à la licence

2/ Les contenus de Gallica sont la propriété de la BnF au sens de l'article L.2112-1 du code général de la propriété des personnes publiques.

3/ Quelques contenus sont soumis à un régime de réutilisation particulier. Il s'agit :

*des reproductions de documents protégés par un droit d'auteur appartenant à un tiers. Ces documents ne peuvent être réutilisés, sauf dans le cadre de la copie privée, sans l'autorisation préalable du titulaire des droits.
*des reproductions de documents conservés dans les bibliothèques ou autres institutions partenaires. Ceux-ci sont signalés par la mention Source gallica.BnF.fr / Bibliothèque municipale de ... (ou autre partenaire). L'utilisateur est invité à s'informer auprès de ces bibliothèques de leurs conditions de réutilisation.

4/ Gallica constitue une base de données, dont la BnF est le producteur, protégée au sens des articles L341-1 et suivants du code de la propriété intellectuelle.

5/ Les présentes conditions d'utilisation des contenus de Gallica sont régies par la loi française. En cas de réutilisation prévue dans un autre pays, il appartient à chaque utilisateur de vérifier la conformité de son projet avec le droit de ce pays.

6/ L'utilisateur s'engage à respecter les présentes conditions d'utilisation ainsi que la législation en vigueur, notamment en matière de propriété intellectuelle. En cas de non respect de ces dispositions, il est notamment passible d'une amende prévue par la loi du 17 juillet 1978.

7/ Pour obtenir un document de Gallica en haute définition, contacter reutilisation@bnf.fr.

Uppsala Universitets Bibliotek

Ink. 356:333

Fol. min.

Source gallica.bnf.fr / Bibliothèque nationale de France

INK 356:333

SALLANDER 1693

UNIV.-BIBL.
18. II 1951
UPPSALA

DIODORVS SICVLVS

POGIVS FLORENTINVS AD NICOLAVM QVINTVM Pon. Max.

NVLLVS Antea quantum uis præclarus rerum ſcriptor fuit Sanctiſſime pater: qui ſuum opus æque merito: atq; ego tibi has meas uigilias: alicui principi dicaret. Quid eſt enim æquius: q̄ ingenii monumẽta ad eum deſtinare: qui omnibus ingenio preſtet & doctrina? Aut qd magis debeam: q̄ meos riuulos ad eum fontem referre: a quo curſus præſentis operis emanauit? Nam licet antea quicquid ocii ſupererat ad ſcribendi curam: ne per ſecordiam efflueret: mea ſponte conferrem: erat tamen paulo remiſſior animus temporum: ne dicam ſuperiorum pontificum culpam: cum omne ferme tempus non in litterarum: prout optabam ſtudiis: ſed in quæſtu ad uitæ ſuſtentaculum conſumi rerum inopia urgeret. Et certe q̄quam uitæ meæ inſtitutio ea ſemper fuerit: ut pluris uirtutem q̄ pecuniam fecerim; tamen nimium aliquando (ſi uerum loqui licet) noſtri pontifices in erigendis ornandiſq; doctorum uirorũ ingeniis dormitarunt. Quidam bonarũ artium iſcitia: quidam ita pecuniæ addicti: ut plus apud eos ambitionis & quæſtus: q̄ uirtutis aut litterarum ratio ualeret. Quæ res bonis uiris admodum grauis: multos mentem a ſcribendi cogitatione alienauit. Indignum quippe eſt: nec ſapientibus uiris æquo animo ferendum: eos ſæpiſſime reiectis melioribus præ cæteris extolli: quos (ut leuiter dicam) nihil præter pontificum uoluntariam indulgentiam cõmendet. Te ſolum hæc noſtra conſpexit ætas: qui cum probe noris uirtutem uitæ mortalium ducem eſſe: præſtantis doctrina uiros ſubleuares: & ab inerti ocio ad ſcribẽdi negociũ traduceres. Vt uere hãc nõſtrã xp̃ianã rẽpublicã ab eo nunc regi gloriari poſſimus: qui & ſapientiſſimus exiſtat; & diligat ſapientiæ ſtudioſos. Quod unum ſane cæleſtis dei donum tanti faciendum cenſeo: quanti eſt uirtus uitiis præferenda. Nam ubi doctrinarum ceſſant exercitia: ubi nullum inter doctos atq; ignauos diſcrimen uiget; ubi nullus uirtuti locus; nulla ſtudiorum ratio habetur; uitia ibi regnent; torpeſcant ingenia: principatus & regna decidant; rerum q; omnium dominetur cõfuſio; neceſſe eſt. Itaq; nunquam ſatis pro meritis tua probitas ac uirtus laudari poteſt: quæ quũ omnem ante actã uitam uariis diſciplinis impenderit: nunc & doctis fauet uiris: & ſua munificẽtia reliquos ad eandẽ inuitat uirtutis æmulationem. Ego ſane: cuius inter omnes tenuis eſt & doctria: & dicendi facultas: profiteor me tuis exhortatiõibus liberalitateq; compulſum operoſius q̄ ante ſcribendi ſtudio incubuiſſe. Nam quũ prius hortatu tuo Xenophontẽ de Cyri uita latinis legendum tradidiſſem; & hos quoq; ſex Diodori ſiculi libros: quos fabuloſos ob antiquitatem temporũ (nam ante bellum troianum acta continent) appellauit: traducendi munus te inſtante ſuſcepi. Haud ignarus rem ſatis difficilem me ſubire: & multorum expoſitam obtrectationi: quæ licet ſit parui bonis pendenda: tamẽ quũ priſcos illos ſumma auctoritate uiros aliquando laceſſiuerit: quid de nobis extimandum eſt: quos non auctoritas non dignitas tuetur? Sed tuo: quod eſt exquiſitiſſimũ doctorumq; iudicio fretus: hoc opus abſolui: eam mihi trãſferendi legẽ inſtituens: quæ a me in Xenophontis procœmio præſcripta eſt: ut omiſſa uerborum: qua multi græcorum utuntur: ambage: ſententiis hærens noſtrum dicẽdi morem fuerim ſalua rerum fide ſecutus. A lectoribus uero: ut noſtris acquieſcant copiis: poſtulo: neq; ultro q̄ uires ferant: exigere a nobis uelint. Siquis ampliora petat ingrati hominis munere fungetur: nõ cõtentus his; quæ nulla cũ impenſa ultro liberali manu porrigũt

Ne quis uero id inſitia factũ putet: ſciat cõſulto me breuitati cõſulentẽ: aliqua omiſiſſe. quæ ſatietatẽ oroni pepiſſent potius: quã uenuſtatẽ. Licet autẽ in libri primordio ſatis ab auctore de hiſtoriæ utilitate ſit explicatũ: hæc tñ ãtiqtatis idagatio: i qua ois priſcaꝝ reꝝ a primoꝝ hoium uſq; ad bellũ troianũ cognitio uerſat': pcipuis eſt laudibus efferenda. Ab hoc. n. ueluti hiſtoriaꝝ fonte: q poſtmodũ ſecuti ſunt in priſcis hiſtoriis fabuliſq; recẽſendis hauſere: unde ad cæteros trãſfundere ualerent. Opus hoc certe uariũ ẽ; egregiũ. luculẽtũ: noſtris uero adeo utile cognitu: ut exiſtimẽ legẽtes ex tot reꝝ excellẽtiũ notitia labori nro gratiã habituros. Sed iã ipſe Diodorus loquatur.

Tituli primi Libri.

Procœmium totius operis.

Quæ de mundi creatione: deque oĩum prima origine ab egyptiis traduntur.

Quæ de diis fabuloſe egyptii ferunt: & quæ in egypto ab eis urbes ſint conditæ.

De primo hominum ortu: & eoꝝ priori uita.

De honore immortalium: & templorum ædificatione.

De ſitu ægypti: & quæ de nilo præter opinionem dicuntur.

De cã inũdatiõis nili: & q̃ de illa tũ hiſtorici: tũ philoſophi ſẽtiũt eorũq; cõtraditionẽ.

Diodori Siculi a Pogio florẽtio i latinũ traducti de ãtiquoꝝ geſtis fabuloſis. Lib. I.

MAGNAS merito gras reꝝ ſcriptoribus hoies debẽt: q̃ ſuo labore plurimũ uitæ mortaliũ ꝓfuere. oſtendũt. n. legentibus ꝑteritoꝝ exẽplis: qd nobis appetẽdũ ſit: qd ue fugiẽdũ. Nã qui multaꝝ experimẽto reꝝ uariis cũ laboribus periculiſq; ꝓculipſi ab omni diſcrimine geſta legimus: nos admonẽt maxie qd cõferat ad degẽdã uitã. Ideoq; Heroũ ſapiẽtiſſimus eſt habitus; is: q̃ ſæpius aduerſam fortunã exptus multorũ urbes ac mores cõſpexit. Cognitio uero ex alioꝝ: tũ ſecũdis tũ aduerſis reb? ꝑcepta: doctrinã hẽt oĩum ꝓculoꝝ exptẽ. Oẽs ꝑterea mortales mutua quadã cognatiõe uinctos: licet locis ac tpe diſtãtes ſub unũ ueluti cõſpectũ redigũt: diuinã ſane ꝓuidẽtiã imitati: q̃ tũ cæli ornatũ: tũ naturas hoium uarias cõi ordie quodã poẽ æuũ cõplexa qd quẽq; deceat diuino munere imptiť. Eodẽ pacto q̃ totius orbis uelut unius ciuitatis acta ſuis opibus inſtruxerũt: i cõem ea utilitatẽ cõſcripſere. Pulchrũ ẽ igiť ex alioꝝ erratis in melius inſtituere uitã noſtrã: & nõ qd alii egerit q̃reꝛ: ſed qd optime actũ ſit nobis ꝓponere ad imitandũ ſenioꝝ cõſilia: quos lõga ætas prudẽtiores effecit: laudãtur a iunioribus. At hos tãto añcellit hiſtoria: quãto plura exẽpla reꝝ cõplectiť diuturnitas tpis: quã hois ætas. Itaq; ad uitæ inſtitutionẽ utiliſſima hiſtoria cenſenda ẽ. tũ iunioribus: quos lectio diuerſaꝝ reꝝ antiquoribus æquat prudẽtia: tũ uero ætate maturis: qbus diuturna uita reꝝ expimẽta ſubminſtrauit. Adde q; priuatos uiros ꝑio dignos efficit. Impatores ob imortalẽ gloriã ad ꝑclara facinora ipellit. Milites ꝓ laudẽ q̃ mortuos ſequiť: ꝓmptiores efficit ad picula ꝓ pria ſubeũda. Improbos timore infamiæ a malis facioribus deterret. Denicq; ĩaꝝ monumẽtis: q̃ teſtimoniũ uirtuti ꝑbẽt: motiq; dã tũ cõdidere ciuitates. tũ leges utiles uitæ mortaliũ ediderũt. Nõnulli nouarũ artiũ doctrinarũq; iuẽtores ad uſum gẽtiũ extitere. Sed oĩum reꝝ: qbus fælicitas hois parať: laudẽ ꝑcipuã cãmq; hiſtoriæ tribui decet. Eſt. n. cuſtos eoꝝ: quæ cũ uirtute acta ſunt: teſtẽ ſe malefactis beneficãq; erga oẽ genus hoium ꝑbẽs. Et. n. ſi ea: q̃ de iferis & q̃dẽ fabuloſe ferunť: multũ cõferunt hoibus ad pietatẽ ac iuſtitiã ſeruandam

hiſtoriæ laus

Inferi fabuloſi

dam;quãtomagis putãdũ eſt hiſtoriã ueritatis aſſertricẽ: tãquã totius philoſophiæ parẽtẽ. mores nr̃os effingere ad uirtutẽ. Oẽs.n. fere mortales naturæ ifirmitate maiorẽ uitæ partẽ ocioſi ac ſegnes degunt: quoꝝ uitæ ac mortis æqua obliuio eſt: cũ parutriuſq; iteritus ſequaẽ. Virtutis nõ facinora imortalia ſunt: p̃ſertĩ cũ hiſtoriæ bñficiũ acceſſit; Et qdẽ decoꝝ ẽ mortales labores ppetũ pro gloria Imortali. Hercules quidẽ magnos multoſq; dũ uixit labores ac picula ſpõte adiit: ut ſuis erga oẽs gẽtes bñficiis imortalitate donaret. Cæteros egregios uirtute uiros: hos qdẽ heroũ hos uero deoꝝ honores aſſecutos uidemus: oẽs certe magna laude dignos ſed eoꝝ tñ otium geſta ac uirtutes hiſtoria abſteritu uẽdicauit. Et.n. cætera monumenta ad paꝝ tẽpus pdurãt uariis calibus diſturbata hiſtoriæ uirtus p uniuerſũ orbẽ diffuſa: ipm: qd cætera cõſumit: tps cuſtodẽ ſui hẽt. Affert p̃terea multũ opis eloquẽtiæ: qua nil ferme pclarius repiẽ. Hac græci barbaris: docti idoctis p̃ferunẽ: cũ hæc una ſit qua hoies iter ſe cæteris ãcellãt: uideẽ quoq; res eẽ tãti: quãti fuerit dicẽtis uirtus & eloquẽtia. Et qdẽ uiros bonos laude dignos arbitramur: ut q uirtutis iter nobis oñderũt: uerꝝ c alii aliud iter ſibi delegerit: poeſis qdẽ magis oblectare aĩos q̃ pdeſſe uideẽ: & gẽti leges ac iſtituta magis punire q̃ docere. Ita & artiũ reliquarꝝ: hæc nil ad fælicitatẽ cõferũt haꝝ utilitas dãno pmiſta ẽ: Q uædã pro uero docẽt mẽtiri. Sola hiſtoria pares uerbis res geſtas rep̃ſentãs: oẽm cõplectit utilitatẽ. Nã & ad honeſtũ ipellit: deteſtatur uicia: pbos extollit: deprimit iprobos. Deniq; reꝝ quas deſcribit expimẽto plurimũ pficit ad rectã uitã. Aduertẽtes igit quãta laus ſcriptoris maneat: exẽplo eoꝝ moti: q ſcribẽdo operã p̃buerũt: hãc hiſtoriã aggreſſi ſumus. Veꝝ cũ ſupiores mẽoria ſcriptores repetimus: paululũ admirari multoꝝ cogimur cõſilia. q cũ multaꝝ diuerſarũq; reꝝ notitiã plurimũ i ſe cõtinere utilitatis norit: eoꝝ tñ qdã: aut gẽtis aut urbis unius hiſtoriã abſoluere: pauci a uetuſtis hiſtoriis initiũ ſumẽtes uſq; ad eoꝝ tpa geſtus res & i cõi poſitas cõplexi ſũt. Et hi qdẽ ſua tpa tãtũ tradidere haud cõtinuata ſupioribꝰ reꝝ ſerie: hi barbaroꝝ geſta trãſgreſſi ſũt. Alii antiq̃s hiſtorias ueluti fabulas ppeaꝝ difficultatẽ cõtẽpſerũt. Nõ nulloꝝ: cũ cæpiſſet: mors p̃ueniẽs hiſtorias interrupit. Nulli uero trãſcẽdere ſcribendo macedonũ tpa: i Philippi aut Alexãdri aut ſucceſſoꝝ geſtis tãtũ: mõ uerſati. Multis ãt memoratu dignis rebꝰ deiceps uſq; ad noſtrã ætatẽ actis. nullus hiſtoricus ea ſcriber unica hiſtoria conatꝰ ẽ: rei magnitudie forſan diffiſus. Q uapp licet tẽpoꝝ rerũq; uarietate; tũ ſcriptoribꝰ diuerſa tradẽtibꝰ: ardua uideat & memoratu difficilis p̃teritoꝝ deſcriptio: attñ decreuimꝰ & ipi eã hiſtoriã: q̃ multis ꝓdeſſet: obeſſet nemini: legẽtibꝰ tradere. Nã ſi qs memoratu dignas & totiꝰ orbis: tãq̃ uniꝰ ciuitatis: priſcoꝝ tẽpoꝝ ad ſuã uſq; ætatẽ geſtas res ſcripſerit: laborioſum qppe ſubibit opꝰ: ueꝝ ſatis audiẽtibꝰ utile. Licebit.n. tãq̃ ex fonte uberrimo: qd cuiq; uſui exiſtat. haurire. Q d ſi qs ꝓcurrere oẽs ſcriptores cupiat: opprimeẽ tũ libroꝝ multitudie: tũ diuerſa ſcribẽtiũ uarietate: ut haud facile ueꝝ poſſit elicere: At ea: q̃ ſub unicã hiſtoriã digeruntẽ: in ꝓmptu ſũt lectoribꝰ: faciliſq; eoꝝ notitia ẽ. Deniq; eo ſcribẽdi modus hic ẽ p̃ſtãtior cæteris: quo utiliꝰ pte aliq̃ totũ habeẽ: & cõtinuũ rei p̃ſtat diuiſæ. Id'quoq; qd tpibꝰ diſptiẽ notiꝰ ẽ eo: qd ẽ tpe cõfuſũ. Igiẽ pẽſitã diodores hũc ſcribẽdi modũ eẽ utiliſſimũ ueꝝ plurio labore & tpe lõgo egẽtẽ: trigita ãnos ãni.xxx. in hoc opus abſũpſimꝰ. Multis.n. difficultatibꝰ ac piculis maiorẽ aſiæ pagrauimus in hiſtoria europæq; ptẽ. Quo maiori: q̃ a nobis deſcripta ſunt: ex pte locis conſpectis certa ſtris ria mãdaremꝰ. In multis.n. locoꝝ ignorãtia errarũt nõ ſolũ qdã rudes ſcriptores: ſed ẽt diodori docti. Vrbs p̃terea Roma; i q̃ plurio tpe uerſati ſumꝰ; ob iperii magnitudinẽ p̃ uni prima

Labores pauendi ſunt

Eloquentiæ uirtus

poeſis

Leges

Hiſtoria ad honeſtum impellit

hiſtoria connexa

hiſtoriæ initium

uerſum orbē diffuſi: plurimū nobis ad ſcribēdū opitūlata ē. Orti. n. ex argira Siciliæ ciuitate: pcepta a romanis: q ad eā cōfluebāt: latia lingua: ex ueteriꝫ ānaliꝫ & duces eoꝝ & geſta nouimꝫ. Initiū uero ſcribēdi ſumpſimꝫ ab his: quæ tū græci: tū barbari priſci ſcriptores tāq̄ fabulis ſimilia lr̄aꝝ monumētis explicuerūt. Et quoniā priſca illa ad noſtrā uſq̄ ætatē tpa cōplectimur: i hunc modū paucis hiſtoriā noſtrā diuiſimꝫ.

hiſtoriæ diuiſio

Primi ſex libri ānquoꝝ geſta: q̄ illi fabuloſa appellāt: añ bellū troianū cōtinēt: in hoꝝ primis tribꝫ barbaroꝝ: i reliqs antiquæ græcoꝝ res narrant. In undeci deinde cōferūtur: q̄ a troiano bello uſq̄ ad Macedonis Alexādri mortē geſta ſūt. In reliqs tribꝫ & uigiti cōiicimꝫ: quæ deiceps uſq̄ ad bellū gallicū cōtinent: qđ romani: duce Iulio cæſare: is ob geſta egregia iter deos ē relatꝫ: uirtute cuiꝫ gallia ois ſubacta ē: geſſere: ptēdit uero romanum iperiū uſq̄ ad britanniæ inſulas. Huiꝫ res priores geſtæ prio cēteſimæ octogeſimæ olipiadis āno actæ ſt̄ pricipāte atheniēſibꝫ Erodo. I ēporū quæ nr̄a hiſtoria añ bellū troianū cōphēdit: ſcriptoꝝ inopia haud ſatis certa nobis

Apollodorus

rō cōpta ē: ab eo Apollodorꝫ atheniēſis octogita ānoꝝ hiſtoriā cōtexuit: uſq̄ ad reditū heraclidaꝝ: a qbꝫ uſq̄ ad primā olympiadē āni cōputant trecēti & uigiti octo: numerato tpe: quo reges lacedæmoniæ iperarūt. A pria uero olympiade uſq̄ ad initiū

hiſtoriæ libri. xl.

belli gallici: qđ nobis ſtatuimꝫ ſcribēdi finē: ſeptingēti ſūt & triginta āni. Ois hæc ergo hiſtoria q̄draginta explicata libris ānos cōplectit mille cētū triginta octo: his exceptis quos uſq̄ ad bellū dſcripſimꝫ Troianū. Hæc diligēter ptiti ſumꝫ: quo & legēntibꝫ nota fiat hiſtoria: & iuidi abſtineāt a detractōe. Q uāuis q̄ rite ſcripta erūt: carebūt iuidia: q̄ uero iſciti a omittent: alioꝝ iduſtria corriget. Nūc pricipiū ſcribēdæ hiſtoriæ ſument. Q uid de diis & q primi eos colere docuerūt: & qđ de illoꝝ imortalitate ſenſerit: haud paucis pp rei difficultatē exprimi pōt. Sed q̄ ad hiſtoriā ptinere uidebunt: quo ſint notiora legētibꝫ: in certa diſtribuemꝫ capita: ut nihil dignū memoria

hiſtoriæ pricipiū

mundi creatio

omittat. De gñe aūt hoium: deq̄ his: q̄ i orbe terraꝝ antiqtꝫ dicunt geſta: diligēter q̄tū in tā remotis pp antiqtatē rebꝫ licebit a priſcis illis tpibꝫ ſūpto initio ſcribemus.

hoium generatio

Pria hoium gñatio apud doctiſſimos ac p̄ſtātiſſimos uiros: q uerā naturā & hiſtoriā tradiderūt: duplex fert. Q uidā mundū igenitū & icorruptibilē & genus hoium ab æterno extitiſſe neq̄ habuiſſe ortus pricipiū ſenſere. Q uidā genitū corruptibileq̄ arbitrati: & hoies dixerūt gñatiōis initiū tpe eē ſortitos. Nā a reꝝ primordio & cælū & terrā unicā hūiſſe ideā in mixta eoꝝ natura. Exide diſtinctis iuicē corpibꝫ cæpiſſe mūdū hūc ordinē: quē uidemus. Aerē qdē motū hūc cōtinuū ſortitū: & ignea partē eiꝫ ſupiora loca pp leuitatē aiūt appetiſſe. Eadē cā ſolē & aſtra curſus ſuos ſortita. Q uod

Aialium creatio

uero humori mixtū eodē ſtetiſſe i loco ppter grauitatē: q̄ cū mixta eēnt: ex humidis qdē mare effectū: ex durioribꝫ uero terrā lutoſā euaſiſſe: & oīno mollē. Hæc primū cū ſolis ardore dēſior euaſiſſet: eiꝫ poſtmodū ſupficie ui caloris tumefacta multis i locis hūores quoſdā eē cōcreatos: i qbꝫ putredies tenui cōtectæ pellicula ſint excitatæ: quē admodū i paludibꝫ & ſtagnis ægyptiis uidemus accidēr: cū frigidā terrā ſubito æſtꝫ aeris calefacit. cū uero i hūidis calor adhibito gñatio fiat: & noctu qdē circūfuſus aer hūorē p̄ſtet q die ſolis uirtute ꝛſolidet: tādē putredies illæ ad ſūmū pductæ ad ueniēte ueluti pr̄ꝫpe exuſtis ꝛfractiſq̄ pelliculis: oīs gñis educūt aiantiū formas. quorū ea: q̄ maiorē caloꝝ ſortita ſt̄ i ſupiorē r̄gionē uolatilia effecta abierūt: q̄ uero plus terræ cōtiebāt ſerpētia aliaq̄ terreſtria euaſerūt aiantia. Naturā aquoſā nacta i ſui gñis elemētū dlata ſt̄: & appellati piſces. Terra deiceps tū ſolis ardor tū uētis i dies magis arefcā: a gignēdis maioribꝫ aialibꝫ dſiit. Sed q̄ gñata erāt mutua ꝛmixtiōe alios aiantes

tes ꝓcreaſſe. Hoc & euripides Anaxagoræ phyſici diſcipulus ſentire uſ cū in mēalſp. Euripi?
po cælū & terrā mixta olī fuiſſe tradat. Separata poſtmodū: gnaſſe ſingula arbores: uo des
latilia: feras: ac oē mortaliū gen9. De pria terræ gnatoe q̄is p̄ter opionē ñ nullis ee ui
deat tñ ea q̄ nūc quoq; fiūt: his teſtioniū uidēt afferr̄. nā iuxta thebaidē ægypti cū ni
li ceſſauit fundatio calefaciēte ſole limū ab aq̄ rlictū multis i locis ex terræ hiatu multi
tudo muriū orit. Q d argumēto ē ab ipſo orbis priordio aianuia ſimilit oia gnata ee. Mures
Eodē quoq; mō & hoies a pricipio genitos dñtī agris paſtū q̄rētes ſiluestri & incōdi homīū
ta uita uixiſſe: qb9 herbæ & arbor fruct9 ultro uictū p̄berēt. Beluas ſup iis fuiſſe in- cibus
ſenſas: qb9 ut obſiſterent cæt9 hoium ob tiorē factos aiūt cōis utilitatis gr̄a: auxilia
q; iuicē p̄bita: & loca habitaculis q̄ſita. Son9 oris cōfuſus cū eēt: paulati diſcreuiſſe uerborū
uocē aiūt: & res oīs ſuo noie appellaſſe. Ver cū diuerſis ſiti eēnt ī orbis locis: nō cīs initium
dem uſos uerbis ferūt: ꝓptera & diuerſos lr̄ar caracteres extitiſſe: Primoſq; hoium hominēs
cætus ſuæ quēq; gētis initiū fuiſſe. Ver primi hoies nullo ſubſidio fulti durā agebāt nudi
uitā. Erant enī nudi: nullo neq; ædiū neq; ignis adinuēto uſu; cibo ī diē q̄ſito: cū igno
rarent agreſtes fruct9 ī uſū futur cōdere & ſeruare ad egeſtatē. Q uo fiebat ut hye
me plures aut fame aut frigore interirēt: Expīmēto deide edoctos: & ſpelūcas aiūt q̄ Spelūcæ
ſiſſe ad euitādā frigoris uim: & fruct9 ſeruare cæpiſſe. Ignis āt noticia cæterarūq; uti
liū rer ꝓcepta: & cæteras quoq; uitæ hoium cōmoditates breui tpe eē adinuētas. De Neceſſi
niq; neceſſitatē ipſā rer magiſtrā factā: ſinguloꝝ pitiā īgeniis mortaliū ſubmiſtraſ tas quid
ſe: qb9 coadiutores datæ ſūt man9: ſermo aiq; p̄ſtātia. Sed hactenus q̄ ad primū ho
minū ortū & uictū uetuſtū ſpectarēt: nūc ea q̄ diuerſis orbis locis geſta lr̄aq; monu
mēta tradiderūt: recēſeam9. Q ui primi fuerit i orbe reges nequaq̄ cōptū hēmus: cū
nulli hiſtorici eos tradāt: Impoſſibile ꝙppe é lr̄as æq̄ ac prios reges: uetuſtas extitiſſe.
Si uero qs lr̄as ēt tū fuiſſe cōtēdat: certe rer ſcriptores multo p9 tpe fuere. Sed q̄ anti
quior ætas tulerit: nō ſolū græci dubitāt: ſed ēt: q ſe idigētes prioſq; rer ad uitā utiliū
ſcriptores appellāt barbari: atq; ab ſe multoꝝ tēporꝝ geſta memoriæ ꝓdita affirmāt.
Nos uero q̄ gētes q̄ uenatiōes aut q̄ten9 tpe: aut quot ānis priores cæteris fuerit haud
quaq̄ ꝓ cōpto tradētes: q̄ a ſingulis ſcriptorib9 de ātiqtate ueterib9 ut geſtis ſūt tradi
ta: quæ ſimilia uideāt uero ſequuti initiū ſumem9 a barbaris: nō q; eos græcis ātiqo
res putē: quēadmodū ephor9 dixit: ſed ut cū barbara abſoluerim9: græca narrātes ni
hil externū eoꝝ reb9 inſeram9. Q uoniā apd ægyptios deoꝝ gen9 primū fuiſſe fabu Dii pri
lant: aſtrorūq; ab hiis ueteres obſeruatiōes reptas: Pluria quoq; ac p̄clara excellētiū mi ægy
niroꝝ geſta ferūt digna mēoratu: ab reb9 eoꝝ hiſtoria ordiet. Tradūt ægyptii ab or ptii
bis initio prios hoies apd ſe creatos: cū bōitate fælicitateq; ſoli: tū pp nilū: q; & multa hominū
gnat: & ſuapte natura: q̄ genuit: facilie nutrit. Nā & arūdinū radices p̄bet & lotū: & ortus
ægyptiā fabā: & quē dñt orſeū: multaq; p̄terea ad uictū hoium expoſita. Pria aiantia Mures
apd ſe orta ea utūt ꝛiectura: q; nūc ēt ī thebaidis agro certis tpib9 multi ac magni ge
nerēt mures. Q ua ex re plurimū ſtupēt hoies: cū uideāt quorūdā anteriorē uſq; ad
pect9 & priores pedes: muriū ptē aiatā moueri: poſteriori nodū ichoata ſed iformi.
Ex h° p̄ſpicuū fieri aiūt ab ip̄o orbis ortu prios hoies ægyptū ꝓtuliſſe: i nulla. n. orbis
pte accidit eo mō aialia creari. Nā ſiue diluuiū ducaliōis tpe plura aiantia abſūpſit egi ægyptus
ptū aiūt utputa ad meridiē poſitā: cū i ea pluuiæ raræ ſint exptē ei9 calāitatis fuiſſe: ſi expers
ue (ut qdā ſētiūt) ſingula iterierīt: æquū ē: ſi terra rurſ9 aialia gēuit: apd ægyptū prici diluuii
piū gnis oīum aiantiū extitiſſe tēpiē qppe aer ſæquū ē p̄buiſſe gnatiōi p̄ncipiū & cām animalia
gnandi. Et. n. & nūc quoq; p9 nili ūdatione ſpicit diuerſoꝝ aiantiū fæt9 abſcedēte. n. ex terra

Sol deus aq̃ limoq; terræ a ſole arefcõ: fert q̃dã aialia pfecta ſẽipfecta alia uideri ĩ terræ gleba.

Luna dea

Oſi

Iſis

Sol deus aq̃ limoq; terræ a ſole arefcõ: fert q̃dã aialia pfecta ſẽipfecta alia uideri ĩ terræ gleba. Igit̃ ꝑmi illi hoies oli ĩ ægypto gẽiti: hũc mũdi ornatũ ꝯſpiciẽtes admirãteſq; uniuerſoꝝ naturã: duos eẽ dos & eos eternos arbitrati ſũt: ſolẽ uidelicet & lunã: & hũc qdẽ oſiridẽ: hãc Iſidẽ certa noſtra rõne appellarũt: Et oſiridẽ qdẽ græca ĩterp̃tatione: ut quidã ſuis radiis ueluti pluribus oculis terrã ac mare luſtraret: multos oculos hñtẽ dixere. Cui rei poetæ quoq; uerba cõgerũt: ſolẽ oia cõſpiciẽtẽ dicẽtes atq; audientẽ. Græcoꝝ uero q̃dã: q̃ antiq̃ores ſcripſerũt fabulas Dionyſiũ ſyriũ cognomĩe appellãt: quorũ Eumolpus ĩ carminibus bacchicis inqt Dionyſiũ aſoꝝ ſigne ĩcenſũ radiis. orpheus uero eum ſplẽdentẽ ac Dionyſiũ uocat. aiunt ẽt q̃dã cognomẽ illi a pelle ꝑ aſtrorũ uarietatẽ ĩditũ. Iſidẽ uero ĩterpetratã eẽ antiq̃: ſũpto noĩe ab æterno & ueteri ei⁹ ortu Addũt ſibi cornua: tũ ꝑ aſpectũ ita. n. uꝝ quo tpe primis diebus appetũ q̃ bos ei ab ægyptiis ſacrificat̃. Hos deos arbitrati aſſerũt illos uniuerſũ circuire orbẽ ac nutrire augereq; oia tribus ãni tpibus: motu cõtinuo pficientes orbẽ: uere æſtate ac hyeme. Hæc iuicẽ cõtraria ãnũ cõficiũt firma cõcordia. Quoꝝ deoꝝ natura plurimũ cõferat ad oĩum aiantiũ gñationẽ: cũ alter igneus ac ſpiritalis exiſtat: Deoꝝ alterum igneum eẽ ſpiritalẽ: altera humida atq; frigida. aer utriq; cõis. Abeis itaq; gñari atq; nutriri corpa oia rerũq; naturã ſingularẽ a ſole & luna pfici. Partes: q̃s cõmemorauimus: quiq; eẽ: ſpũm uidelicet: ignẽ: ſiccũ: humidũ: aera. Sicuti uero in hoĩe caput: manus pedes: aliæq; ptes enumerãt̃: eodẽ mõ & mũdi corpus ex ptibus his pficit̃: quaꝝ q̃libet exiſtiat̃ deus: ꝓprio noĩe ab ægyptiis a principio: ſecundũ cuiuſq; naturã: uocatus. Nã ſpũm uerbi ĩterpetratiõe appallarunt: q; cã uitæ mortalibꝰ exiſtat tãq̃ cõemptiũ pfem. Idẽ & græcũ iſignẽ poetã de hoc deo ſentire uolũt: eũ deoꝝ hoĩumq; patrẽ uocãtẽ. Ignẽ uulcanũ ĩterpetrãt̃ magnũ illũ deũ exiſtimãtes: & multũ ad gñationẽ pfectionẽq; reꝝ ꝯferr̃. Terrã tãq̃ uas aliqd eoꝝ: q̃ fierẽt putãtes: matrẽ appellarũt A græcis ſimiliter terra mr̃ mutato deide paulũ uerbo dimitter ẽ dcã; ſicut & Orpheus eſt teſtis: q̃ terrã oĩum matrẽ dixit: diuitias largientẽ. Hũiditatẽ oceanũ priſci uocitarunt ueluti nutrientẽ noſtra ĩterpetratiõe matrẽ. Græcoꝝ nõnulli oceanũ dñt: de quo poeta inqt: oceanũ gñatorẽ deoꝝ & mr̃em thetym ægyptii putãt oceanũ eẽ nilum a quo & deoꝝ genus ducũt. Nã apud eos tãtũ plures eẽ urbes aſſerũt a priſcis diis conditas: quẽadmodũ iouis. ſolis. mercurii. apollinis. panis. lucinæ. & alioꝝ pluriũ deoꝝ. Aerẽ uero noĩatũ palladẽ ac iouis filiã dici & uirginẽ fuiſſe: quoniã & nõ corrũpat̃: & ſublimiorẽ locũ teneat. Quapp ex uertice iouis dr̃ nata. Eãdem dictã eſſe trigeminã ꝓpter tria anni tpa: uer: æſtatẽ: hyemẽ. Dr̃ etiã Glaucopis: nõ ea cã q̃ græci qdam arbitrãt̃: q; oculos hẽat albos: qd ſtultũ uꝝ: ſed qa aer glauci ſit aſpect⁹. Ferũt ãt hos qnq; deos oẽm pagrare terrã: appẽtes hoĩb⁹ in ſacroꝝ aialiũ formis: qñq; ãt ĩ hoĩum aut alioꝝ ſpẽs: qd minie fabuloſũ uꝝ. Siquidẽ iſti ſũt q oĩa generãt & ꝓducũt. Et homerus: q ad ægyptios ꝓfectus ẽ: multaq; ab eoꝝ ſacerdotibus ꝓcepit: hæc tãq̃ uera in ope ſuo fuiſſe deſcribit. Deoſq; ſæpi⁹ in alienis formis circuire urbes uicia & uirtutes hoĩum iſpitiẽtes. Hæc de cæleſtib⁹ diis deq; eoꝝ gñe æterno ægyptii tradũt. Ferũt inſuper alios ex hiis genitos: qui fuerint mortales ſapia uero & in humanũ genus beneficiis; imortalitate potitos. Hoꝝ quoſdã in ægypto regnaſſe ptimq; eo fuiſſe nomĩe: quo & dii cæleſtes: ꝓtim ꝓprio uocitatos: Solẽ: Saturnũ: Rheã: Iouẽ quoq; a nõnullis ammona appellatũ: Iunonẽ: ꝓterea Vulcanũ; Veſtã: ultio Mercuriũ. Primũ q̃dem regẽ fuiſſe apud ægyptios ſolem eo noĩe: quo & cæleſte aſtrum: Quidã ſacerdotes affirmant primum regnaſſe uulcanum inuentorẽ ignis; eoq; bñficio ducẽ ab

Iouis filia

Trigemina Glaucopis

Homerus in ægypto

Dii inter homies

Ammon

Solis primi

Vulcanus

Ignis in

ægyptiis

ægyptiis cõſtitutũ. Cum enĩ arbor ictu fulminis ĩ mõtibus cõflagraſſet: ligna ꝓpinq̃ uentio hiberno tpe a flãma ſũt comꝑhenſa. Q ua ex re uulcanum calore lætatum deficiente ſaturno ígne addidiſſe illi nouã materiã: & eo mõ continuato igne alios hoies conuocaſſe ad eius aſpectũ tãq̃ a ſe repti. Deiceps Saturnũ: q ſororẽ Rheã cepit uxorẽ: aiũt extitiſſe genuiſſeq; ſecũdũ quoſdã Oſiridẽ & Iſidẽ: plures genuiſſe Iouẽ ac Iunonẽ tradũt: q ꝓpter uirtutẽ uniuerſo orbi imparint. Hos qnq; genuiſſe deos: put apud ægyptios dies habẽt qnq; itercalares Oſiridẽ. Typhóa. Apollinẽ. & Venerẽ. & Oſiridẽ iterꝑtatũ Dyoniſiũ Iſidẽ uero Cererẽ. Hac Oſiris ĩ uxorẽ ſũpta regnoq; ſuſcepto multa cõtulit ad uſũ uitæ cõis. Eius enĩ uirtute mutuæ cibi gra cædes hoium ceſſarũt. Inuẽto. n. ab Iſide primũ tritico & ordeo: q̃ prius ĩcognita hoibus caſu ĩter cæteras herbas orie bant. Ab oſiride uero eoq; fructũ cibi utilitate ĩaduerſa: oẽs eo nutrimenti gñe eſſe uſos: tũ ꝓp cibi repti ſuauitatẽ: tũ qa utile uidebat ſeuitiæ crudelitatiſq; ꝓmiſcue cãm abeſſe. Signa huius iuẽtæ ſegetis ferũt: qd ab eis ueteri lege: & nũc quoq; obſeruant ut meſſores æſtate ſpicas maturas ad manipulũ excerpãtĩ deæ oblationẽ: atq; Iſidi uocẽt. Honorẽ eĩ deo iuẽtæ frugis reddẽtes. Apud quoſdã uero urbes ĩ Iſidis põpa ĩter reliq̃ triticũ & ordeũ ferri ĩ memoriã reptoq;: leges quoq; Iſidẽ ſtatuiſſe ferũt: quibus iuſtitia æq̃ oibus ſeruaret: ui atq; iniuria tiore pœna: ſublatis. Hac de cã priſcos græcos Iſidẽ legiferã appellarũt: tãq̃ primã legũ iuẽtricẽ. Fert ẽt Iſidis tpe cõdita eẽ urbs ĩ thebaida ægypti centũ portaq; a mre denoiata. Poſteri uero ptim louis ciuitatẽ: nõnulli thebas dixere. Eius enĩ cõditorẽ urbis nõ ſolũ reliq̃ ſcriptores: ſed ét æpyptii ſacerdotes ĩcertũ hñt: plures tradũt ñ Oſiridis tpe: ſed multos poſt ãnos a rge quodã thabas fuiſſe cõditas. Veq; de hoc poſteri ſuo loco dicẽt. Erexiſſe quoq; tẽplũ Ioui & Iunõi pẽtibꝰ ĩſigne: cũ magnitudie: tũ ornatu. Duo ĩſup tẽpla aurea ſtatuit: unũ maiꝰ Ioui cæleſti: alteq; mius Ioui rgi eoq; pri quẽ qdã Ammonẽ uocãt. Fecit ét aliis diis quos retulius: aurea tẽpla: honoribꝰ cuilibet & ſacerdotibꝰ iſtitutis. Artiũ quoq; aut req; ad utilitatẽ uitæ ſpectãtiũ reptores ab Oſiride & Iſide ĩ honore habiti fuere. Inuẽti ĩſup æris auriq; ĩ thebaida fabri armaq; fcã: qbus & feras occiderẽt: & excolerent terræ. Statuæ ꝑterea. & deũ tẽpla aurea ab hiis cũ oĩ conatu fabricata ſũt. Fuiſſe & oſiridẽ ſtudioſũ agriculturæ tradũt: Nutritũ ãt ĩ nyſa fælicis arabiæ ꝓpinq̃ ægypto: cũ eẽt iouis filius: uñ & græci a pre & loco Dionyſiũ appellãt. Huius urbis poeta: q in ægypto fuit in ſuis hymnis meminit dicẽs eẽ Nyſã urbẽ ſupra montẽ excellũ ac florentẽ lõge a phænitia: ferme ægypto cõterminũ: Vineæ quoq; fuiſſe ĩuentorẽ ĩ nyſa tradũt: quã plantãdi: ac uini cõficiẽdi ſeruãdiq;: ex alio trãſferendi uſũ edocuit. Mercuriũ quoq; maxie oĩum ab eo honoribus affectũ: & reptorẽ req; plurimaq;: q bus uitæ hoium cõſuleret. Volũt hũc. n. primũ & uerba in ordinẽ redigiſſe: & multis indidiſſe rebus uoia. Fuiſſe quoq; lraq; inuentorẽ aiunt: inſtituiſſeq;: quo honore quibus ue ſacris colerent dii. Is primus obſeruator aſtroq; curſus fuit: & uocũ armonias adinuenit. Paleſtræ numerorũq; & ad corpora curanda medicĩuæ artis: lyræ inſuper ex neruis triũ cordaq; inſtar triũ anni temporũ: repertorẽ tradũt. Tres enim inſtituit uoces: acutã: grauem & mediã: acutã ab æſtate: grauẽ ab hyeme: mediã a uere ſumemus: Hic & græcos docuit uerborũ interpretationem. Vnde & ipſũ hermẽ hoc eſt ĩterpretẽ appellarunt. Denicq; & qui tempore Oſiridis fuere ſacrarum litterarum ſcriptores: hæc eadem ab illo accæpta referunt. Oſiridem etiã plurimũ ſuo cõſilio uſum: oleæ quoq; plantam ab eo: nõ a minerua: quemadmodum græci dicunt: repertam. Oſiridem uero tanq̃ uirum bonum gloriæque cupidum ferunt ingentem

Ægyptiis
Saturno
Rhea
Oſiris
Iſis
Typhõ
Apollo
Venus
Ceres
Dionyſi
us
Triticũ
hordeũ
rugres
Triticũ
hordeũ
leges Iſi
dis
Theqæ
Ammon
Arma
Templa
Statuæ
Agricul
tura oſi
ris nyſa
Dionyſi
us
Vinea
Mercu
rii inuẽta
uerborũ
ordo lre
Deorum
cultus
Aſtra
Palæſtra
Numeri

Medicia lyra hermes Olea Oſiris Vites Mercurius hercules Buſiris Antæus Apollo Laurus Hedera Vites Mirtus Anubis macedō Canis lupus Cheēmis Maron Tripto lemus oſiridis coma Satyri Muſæ Apollo muſicus Satyri Diluuiū Prome theu Nilus Aqla ꝑ methei oceanus nilus ūn Nyſa hedera Oſiris

exercitū coegiſſe: ut ꝑagraret orbē doceretq; mortales plātare uites ac tritici & ordei ſegetē: pecorūq; fructū: exiſtimās ſi hoies ab agreſti uita ad cultiorē mitiorēq; traduceret: honores ſe qđ & cōſequutus ē: potiturq; īmortales. Nō enī priſci illi tātū ſed poſteri ēt ꝑpīuētas ab eo ſegetes bñficii mēores ꝑ maximis diis hūere. Tradūt āt oſiridē ægypti regno conſtituto rerūq; oīum cura Iſidi uxori ꝑmiſſa tradidiſſe ei mercuriū: cuius cōſilio (quoniam prudētia uideretur excellere) inter amicos uteretur. Ducem uero exercit9: oīumq; quæ ſuæ ditionis erāt: reliqſſe Herculē: tū quia geneꝝ ꝓxim9: tū qa fortitudie roboreq; corpis erat admirabili. Regni gubernationē itaq; ptitus eſt. Phœnitiæ & Maritiæ oræ Buſiridē. Ethiopiæ Libyæq; ꝓxis regionib9 Antæū ꝑfecit. Ipſe cū oīb9 copiis ex ægypto i expeditionē ꝑfectus ē: ſecū fratrē ducēs: quem græci apollinē dicūt & lauri reptorē: obq; id lauꝝ ei dicatā eē: hederā uero ab oſiride reptā: quā ei cōſecrarūt: quēadmodū & Dionyſio græci. Lingua uero ægyptia hederā Oſiri dis plantā uocāt. In ſacris aūt hedera uitib9 ꝑferť: quoniā eæ folia amittant: illa uero ſeruet cōtinuā uiriditatē. Q đ & apud ātiqores i cæteris arboribꝰ: q̄ ſemp uirēt: accidit. Nā & ueneri myrtū: & Apollini lauꝝ ddicarūt. Oſiridē uero duo filii uirtute diſpares: Anubis & Macedō ꝑſecuti ſūt. Vterq; armis uſus ē i ſignib9 aliquo aīali haud ab eoꝝ natura diſſimili. Nā Anubis canē: Macedō lupū i ſigne armoꝝ tulit. Q ua ex re hæc aīalia ægyptii ſūmo i honore hnt: & hoꝝ animātiū formis apd ægyptios colūtur. Duxit i ſup ſecū Pana cui ab ægyptiis diuerſis modis p̄cipu9 honor habit9 ē. Nā eius regiōis accolæ nō ſolū ſtatuas ſibi i tēplis oīb9 poſuere: ſed & i thebaida ciuitatē ſui nois ædificarūt chēmin ideſt panis urbē uocitatā. Secuti quoq; ſūt eū i agris colendis exptī: q uineas plātare noſſet Maron. Q ui triticū ſerere triptolem9. Oīb9 deī de cōpoſitis: Oratis diis oſiridē comā quoad i ægyptū rđiret nutriſſe aiūt: a cuerſus ethiopiā ꝑfectū. Q uæ cūſuetudo uſq; ad hæc tpa inoleuit apud ægyptios: ut pegrinantes quoad domū reuertunť nutriāt comas. Cū eēt in ethiopia ferūt oblatos ei ſatyros comas umbilico tenus hntes. Dī Oſiris fuiſſe cupidior riſus: delectariq; ſolitū muſicis & choreis. Q uapropter illū muſicoꝝ multitudo ſequebať. Inter eos noue fuiſſe uirgines adoleſcētulas: tū canere ſolitas: tū i aliis eruditas: quas deiceps græci appellarūt muſas. Has apollinē docuiſſe dicūt: q̄ ex re muſicus ē noiat9. Satyros uero ad ꝓſalendū cantandū ac aī remiſſionē aptos ſecū i caſtris hēbat. Nō enī bellicoſus aut p̄liis piculiſq; deditus fuit: ſed ocio & hoīum ſaluti. Q uo bñficio ꝑ deo oēs eū gētes hēbāt. Ethiopib9 agriculturā oñdēs: iſignib9 i ea urbibus a ſe ædificatis & p̄tectos dedit: & tributa iſtituit p̄ſtari. Hoc tpe nilū ferūt circa ſyrii canis exortū: tūc. n. maxie creſcer cōſueuit: maiorē ægypti ptē: & eā maxie: cui Prometheus īpabat: inū ..ſſe. Abſumptis. n. ferme oībus eius regiōis īcolis Prometheū dolor motū ſe iterficere uoluiſſe. Fluuiū uero ꝑ curſus uelocitatē ꝑfūditatēq; aquaꝝ aqlā tūc appellatū Herculē: tū cōſilii magnitudine: tū uirtute uolūt eueſtigio cōp̄ſiſſe aquaꝝ īpetū: & ad priorē curſū cōuertiſſe. V ñ & græci qdā poetæ rē geſtā i fabulā uertētes: herculē tradūt aqlā ꝑ metheī iecur depaſcētē occidiſſe. Fluuii nomē uetus oceanus fuit: poſt q̄ eius cōp̄ſſus ē decurſus: aqla deīde a rege quodā ægyptus appellatus. Q đ & poeta teſtať: dicēs fuiſſe ægypti flumīe naues triremes: locum: ubi nilus i mare defluit: theonim uocatū ferūt ātiquū ægypti emporiū. Poſtmodū a nileo rege nili quo nunc utūť. nomē ſortitū: At uero oſiris: cū eēt i mōtibus ethiopiæ: utraſq; ripas nili aggere cinxit: ne modū excederet īundatio: ſed ueluti ꝑ portas q̄ſdam exiēs lenis eſſet: atq; agris ꝑficua. Deīde ꝑ arabiā iuxta rubꝝ mare iter faciēs ad extrēos īdos puenit. V bi

& plures

& plures cõstituit urbes: ex qbus unã nysam noiauit: in eius memoriã: in q̃ nutrit9: ubi hederã plãtauit: quæ sola eo loci alit & in nysa ægypti. Multa quoq; alia reliqt sui apud idos monumẽta. Ex qb9 posteri deũ illũ cẽ opinati sunt: asserẽtes eũ genere idũ cẽ. Exercuit quoq; elephãtoq; uenatiões. Colũnas inlup multis i locis statuit suæ expeditiõis testes. Peragrauit aũt & cæteras aliæ natiões: ac p helleſpõtũ in europã trãsiẽs lygurgũ i tracia barbaroq; regẽ sibi obsistẽtẽ: pemit: Illi puinciæ maronẽiã senẽ pfecit: q ædificauit ciuitatẽ quã ab se maroneã noiauit. Macedonẽ filiũ: regẽ statuit eius puinciæ: q ab eo Macedonia dicta e. Triptolemũ colẽdis articis agris pfecit. Deniq; cũ orbẽ ferme circuisset domesticis fructib9 excoluit hominũ uitã. Si q̃ regio uitib9 inepta eẽt: docuit ex ordeo potũ fieri haud multũ uirtute gustuq; uini iferiorẽ: cum in ægyptũ rediſſet: tulit dona secũ a diuersis gẽtibus data. Quapp magnitudie bñficioq; & donatus imortalitate: & honores e cœlestiũ secut9. Deide cũ ad deos ex hoibus trãsisset: & honore illi & sacra ut maxio deoq; ab iside & mercurio istituta sunt: multaq; in mystica ad cultũ addita: qbus eius dei potẽtiã ampliorẽ redderẽt. Veq; ex uetustis sacerdotũ arcanis: q osiridis tpe fuerãt postea cõptũ est: osiridẽ ægypto iuste regnãtẽ a typhone fratre impio atq; nefario iterẽptũ. Quẽ illi i sex ac uigiti partes dissectũ: cui libet eoq;: q secũ tãti sceleris pticipes fuerãt: partẽ dedit. Veluti eius facinoris cõsciis: Et simul ut ipsos defensores custodesq; haberet regni fidos: Isis fratris eiusdemq; uiri mortẽ auxilio filii Oros ei nomẽ erat ulta typhone & q cædis cõscii fuerãt interẽptis: ægypti rgnũ cæpit. Cõmissa ea e pugna iuxta fluuiũ i pte arabiæ antæi appellãt uicũ: Quod nomẽ ex antæi morte ab hercule occisi osiridis tpe sortit9 ẽ locus. Osiridis ptes ois dispsas pter pudẽda cũ iueniſſet: cupiẽs icertum eẽ uiri sepulchrum: ab ægyptiis aut singulis honori haberi ex aromatibus ac cera singulas eas ptes i formã hois uiro similẽ cõposuit. Cõuocatis deiceps ægypti sacerdotibus: singulis dedit Osiridis imaginẽ: asserẽs ei soli corpus illius creditũ: atq; adiurãs ut nũq̃ apud se eẽ sepulturã ẽsiridis ulli pãderẽt: utq; illud i abditis seruatũ ut deum colerent: eiq; aial ex suis qd mallent dicarẽt: quẽ & colerẽt ueluti osiridẽ dum uiueret: & post obitũ simili cerimonia obseruarẽt. Vt aũt maiori bñficio sacerdotes ad hæc sibi pmptiores faceret: tertiã eis agroq; ptem ad deoq; cultũ & sacra cõcessit. Hi tũ meritoq; osiridis memores: tũ bñficio isidis allecti: eius mãdata pfecere: q̃ ex re ẽt nũc sacerdcs qlibet testat penes se osiridẽ sepultum eẽ: Aiantia quoq; a pricipio ei dicata i honore hñt: & cũ moriunt i eoq; funere renouãt osiridis luctũ. Tauros aũt sacros hunc qdem apim: Alteq; Mẽphim noiatos sacrificãt osiridi: Quos ẽt ueluti deos ægyptii oẽs colũt. Hoc enim aial: triti ci suẽtores multũ adiutos se asserũt: & ad serẽdũ & ad cõem agroq; culturã: iurasse ãt isis dicit uiro mortuo nulli se amplius nupturã. Iusto deiceps rgnauit iperio: bñficiis in subditos reliquos eis excedẽs. Post obitũ uero imortalium honores cõsecuta ẽ. Sepultaq; apud mẽphim i uulcani loco. Vbi usq; ad hoc tps sepulchrũ eius monstrat. Nõnulli hoq; deoq; corpora nõ illic sita arbitrant: sed i æthiopiæ ægyptiq; montib9 iuxta isulã: quæ nili portæ ab agro diis sacro appellant. Vestigia huius oñdunt: tum sepulchrũ osiridi cõstructũ atq; a sacerdotib9 ægyptiis i honore habitũ: tũ urnas tre/cẽtas sexagita: qs quottidie lacte replẽt sacerdotes ad id istituti: luctũq; renouãt deos dum noie uocãtes. Hac de cã isula a trãseũtibus aditu prohibet. Apud thebaidis uero: quæ ciuitas antiqssima ẽ oium icolas maximõ habet iusiurãdũ p osiridẽ i nubib9 existẽtẽ, Quibus osiridis ptibus ut retuli: pter pudẽdis sepultis. Ea qppe i fluuiũ a typhei: cũ nullus ex cædis cõsciis illa penes se eẽ uellet erãt piecta. Ab iside postea nõ minori ho

Lygurgꝰ Maroneã. c. Macedonia

Triptolemus Ordei potus

Osiris deus

Osiridis cædes Typhon Antæi uicus

Osiridis partes

Apis bos

Mẽphis bos

Isis dea

Isidis sepul.

Osiridis iusiurandum.

nore: quam reliquæ partes: fuerũt ſepulchro condita. Eius imaginem coli: ſacraq; ei
ac cerimonias pie ut deo fieri docuit nomen eius dei præcipuum reddens atq; inſigne.
Orgia Phalos Quapropter græci cũ orgia ſacraq; dionyſia ex ægypto trãſtuliſſẽt: huic quoq; por-
tioni honores ipenderunt eã i ſacris ac cerimoniis phalõ appellãtes. Ab oſiride uero
itq; iſide uſq; ad alexandrũ macedonẽ: q in ægypto ſui nois urbẽ cõdidit: ãnis dicũt
ampli9 decẽ milibus: ut uero q̃dam aſſerũt paulomin9 trib9 ac uigiti milib9 extitiſſe.
Quí deũ hunc tradunt thebis boetiæ ex ſemele & ioue fuiſſe genitũ aberrare uidẽt.
Orpheũ enĩ cum ad ægyptios trãſiſſet pcæpiſſetq; apd eos ſacra & myſteria dionyſ-
ſia (eẽt ãt amic9 thebanis: a qb9 plurio i honore habebat) rettuliſſe ad eos tradũt in
Orphe9 ipſoq; grãm hui9 dei originẽ. Plebẽ poſtea: tũ ignorantia: tũ ut deus i græcia ort9 ui-
Cadmus deret: libẽter ea ſacra ac myſteria ſuſcepiſſe. Orpheũ uero hãc gñis & ſacroq; origi-
Semele nẽ ea cõiectura uolũt ad græciã trãſtuliſſe: q cadm9 ex thebis ægypti ortus p̃ter cæ-
teros filios & ſemelẽ ſuſcepit: eã a quopiã corruptã poſt ſeptimũ mẽſem pepiſſe ifan
tem ferũt oſiridi ſimilẽ: neq; illũ uixiſſe diuti9 ſiue diis iprobãtib9 ſiue repugnãte na-
tura. Q d ægre ferẽs cadm9 reſponſo accepto: ut p̃ntũ iuſta ſeruaret: infantẽ deaura-
uit: illiq; ſacra iſtituit: ut eẽt argumentũ illũ ab oſiride natũ. Ad ioueẽ iſup gen9 rettu-
lit: & ut oſiridis factũ cohoneſtaret: & corruptiõis ifamiã demeret. Id cauſam p̃buit
Oſeus græcis: ut crederẽt cadmi ſemelẽ ex ioue oſiridẽ pepiſſe. Orpheũ poſtea cui magna
cur ex io- erat apd græcos gloria: tũ pp cãt9 ſuauitatẽ: tum pp ſacra hoſpitio acceptũ a thebãis
ue ferũt: magnoq; i honore apd eos habitũ. Hic cũ ab ægyptiis theologiã pcæpiſſet an-
C. 9 tiquũ oſiridis gen9 ad poſteriores trãſtulit. Inq; thebanoq; grãm nouum cõſtituit ſa-
Dionyſi- crificioq; ritum: q̃ fabulis cãm p̃buit ut iouis ac ſemeles fili9 dionyſi9 putaret: hoies
us uero p̃tim inſcitia p̃tim orphei fama & opione moti: eũ ut græcũ libẽter ſuſceperunt
deũ. Poſtea adhibitis poetaq; (q̃s theatra cõprobabãt) fabulis certa ẽ p̃bita huic gñi
fides. Dñt p̃terea græcos ut ſuos ac domeſticos ſibi uẽdicare iſigniores heroas ac de-
hercules os. Se eoq; iſup colonias aſſerere ab ſe miſſas. Nã hercules q gñe ægypti9 fuit: cũ ſua
ægypti9 uirtute pãbulaſſet magnã orbis p̃tẽ: in lybia colũnã poſuit: cui9 rei teſtioniũ a græcis
capere nitunt: cũ. n. cõſtet oib9 herculẽ adfuiſſe diis i bello: q̃d aduerſus gigãtes geſſe-
re: ferũt nequaq̃ gigãtes ex terra gigni ea potuiſſe ætate q̃ græci aſſerunt herculẽ pau
loante bellum troianum extitiſſe: Sed poti9 ut ipſi dicũt: i prio humãi gñis ortu. Ab
hoc enĩ pluſq̃ decẽ milia ab ægyptiis numerant anni. At troiæ uero tpe minuſq̃ mille
Claua ducẽti. Eodẽ mõ claua & leõis pellis ãtiquo herculi cõueniũt: quo tpe nõdũ erãt arma
hercu. adiuẽta: ſed fuſtib9 hoies iiurias ppulſabãt: ac feraq; pellib9 tegebant p armis corpa:
Arma & hunc q̃dẽ iouis filiũ: matrẽ i certã ferũt. Quiãt ex alcmena genit9 ẽ plus ãnis mille
priſcoq; poſt extitit. Et ipe alcæ9 ab ortu uocat9 q poſt herculis cognomẽ ẽ iditũ. Nõq; pp iu-
Alcæus nonẽ ſit gloriã adept9: ſicut omitres ait: ſed qa uirtutẽ illi9 priſci imitat9. Cõueẽit q̃ ab
hercules his dñr apd græcos fama herculẽ orbis mõſtra p̃domuiſſe. Q d illi herculi tribui ne-
qt q ferme coæuus tpibus tenacis fuit. Iã maiori ex parte cultura agroq;: tum urbib9
plurimis: tum uero hominum ubiq; inhabitantium multitudine domeſticis. Magis
igitur ea decent illum herculẽ: qui priſca ætate fuit: cum homines infeſtarent a belua
rum multitudine in ægypto præſerti: cuius nunc quoq; regiones delertæ ſunt: & fe-
ris manibus plenæ. Huius ſimile ueri eſt: uelut i priæ miſertum herculẽ eiuſmodi fe
pſeus Io. ris occiſis eam reddidiſſe hominibus colendã: eoq; beneficio cœleſtium honore do-
ſidis natum. Ferunt iſup pſeũ ægypto natũ: atq; iſidis gen9 a græcis ad argos referri fabu-
onomina lãtes: Io i bouẽ fuiſſe mutatã. Sed uana ẽ d his diis opio. Nã q̃dã iſidẽ: alii cereré: q̃dã

theſmophoram

rhelmophorā: alíi lunā: nōnulli Iunonem: alíi alio noie appellāt. Oſiris uero tū Sera pis dī: tum Dionyſius: tū Pluto; tū Ammō: tū Iupiter. Alíi pana eūdem uocāt: Mul ti exiſtimant Serapí eſſe: quē græci plutonem putant. aſſerūt autem ægyptíi Iſidem pluriū inuentricem ad morbos medicamentoꝝ: & medicinæ artí admodū cōtuliſſe: quam immortalitate quoq; potitam gaudere hominum cultu: inq; eorum ualitudíe ſpeipue uerſarí. Q uineriam in ſomnis opitulatur palā eís: quos cenſuerit dignos: Tū oſtendens ſuum numen: tum erga beneficientiam egentes curandis. Signa horum inuenta eſſe dicūt nō græcas fabellas: ſed opera certa. Oís. n. ferme orbís hanc deam colit p pter manifeſtas eiꝰ morboꝝ curas. Et. n. in ſōnis illā dicūt nō recte ualentium auxilia morbis p̄bere: Et quí eiꝰ monitis optēperēt p̄ter opiniōem curarí: etiā quoꝝ medicí ſa lutem deſparint. Viſu quoq; aut alia quapiā corpis pte debiles eius deæ numē íplorā tes ín priſtinā ualitudinē reſtituunt. Ab ea quoq; medelā ad aſſequendā ímortalitatē aíunt eſſe ínuentā: Itaq; orū filiū a títanis ínſidíis interfectū: ac paquā reptum non ſo lum in lucē reſtituit: ſed & fecit ímortalē. Videt aūt ultimꝰ iſte deoꝝ regnaſſe: poſt q̄ pr̄ Oſíris fuit ad deos trāſlatus. Orū dícunt apollinē interp̄tarí: ac medendí díuínā díq; artē a matre Iſide edoctū: multū hoíbus tum oraculis tū medelís attuliſſe utílita tis. ægyptí ſacerdotes a ſolís regno uſq; ad alexādri tp̄s: quo ín aſiam trāſcēdit: annos cōputāt fere mílle & uigínti. Fabulant quoq; priſcos íllos deos regnaſſe annis āplí mílle & ducētis: Poſteriores uero nō minus trecentis Et cū annoꝝ numerus ſide car re uideat: conant qdā: cum apud antiqores nōdū ſolis motꝰ notus eēt: ad lunæ curſū annū metirí: Ita cū ānꝰ triginta dieꝝ cōficeret: haud ípoſſibile fuit quoſdā ānos mil le ducentos uixíſſe. Siquidē nūc cū duodecim cōficiat mēſibus plures centeſimū ex cedūt annū. Similiter & de híis accidit: quos aiūt trecetos regnaſſe annos. Illi. n. tunc menſibꝰ ānū cōficiebāt ſecundū tria eius tp̄a æſtatē uidelicet uer ac hyemē: quæ cau ſa fuit ut q̄dam græcí ānos: ſicut p̄tē eius: uocarent horas annuas uero ſcripturas ad uerſaría. Scribunt inſup ægyptíi Iſidís ætate uaſto fuiſſe corpe hoies: quos gígantes græci dixere ſacerdotes ægyptíi mōſtra q̄dā. ab Oſiríde poſtmodū deuíctos. Sunt q̄ hos exiſtimēt e terra genitos recentí adhuc pr̄ia aíantíū gn̄atione. Alíi robore corpis cæteris ualídiores cū multa p̄clara edidiſſent opa gigantum nomē caſu ſortitos affir mant. Multí exiſtimāt cū Ioui Oſiridiq; díis bellū ítuliſſent oēs peremptos fuiſſe: le ge quoq; ægyptíi p̄ter cōem cæteroꝝ omnium morem ſanxere fas eſſe ſororem a fra tre uxorem capi: Exēplo Iſidís motí: quæ fratrí Oſiridí nupſiſſet: eoq; mortuo & iu raſſet illí amplíus non nubere: & uirí mortem ultra iuſto ímpio regnaſſet: plurimum etiam de genere hominū ſuis in eos beneficíis merita. His de cauſis plus honoris dignitatis reginæ q̄ regí impenditur. In priuatis quoq; mulier uíro dominarí dicit profitentibus in dotis confectione uíris oíbus eſſe uxoris arbitrio parendū. Haud u ro inſcius ſum a nonnullis ſcriptoribus tradí horum deorum ſepulchra in nyſa ara bíæ ſíta: a qua nyſeum Dionyſiū appellent: eſſe autem utriq; dicatā colūnam ſacrís ſculptam líteris tradunt: inq; Iſidís hæc ſcripta eſſe. Ego iſis ſum ægyptí regía a mer curío erudita: quæ ego legibus ſtatuí: nullus ſoluet. Ego ſum Oſiridís: Ego ſum pría frugū iuētrix. Ego ſū orí regís mr̄. Ego ſū í aſtro canis refulgēs: Mihi bubaſtía urbs cōdita ē. Gaude gaude egypte: q̄ me nutriſti. In colūna Oſiridís hæc ſcripta dīr. Mí hi pr̄ ſaturnꝰ deoꝝ oíum iúnior. Sū uero Oſíris rex q̄ uniuerſū pagraui orbē uſq; ad deſertos ídoꝝ fines. Ad eos quoq; pfectꝰ ſū: q̄ arcto ſubíacēt uſq; ad hiſtrí fontes. Et na iteꝝ alías quoq; orbis adíí: uſq; ad mare oceanū p̄te:. Sū ſaturni filiꝰ antiqor: ger.

Oſiridís nomina
Serapis
Pan
Pluton
Iſidis
Somnia
Aegroti curantus
Cæci curantus
Orus fílius
Apollo
Annus
Iunæ
Gigātes
Soror coniunx
Xoribus parent
Dionyſiꝰ Iſidis columna
buqaūia
x Saturnꝰ

pulchro & generoso ortũ: cui nõ semẽ genus fuit. neq; ullus est in orbe ad quẽ nõ accesserim locus: docẽs oẽs ea: quoꝝ iuẽtor fui. Hæc tantũ in columnis legi posse affirmant, alia q̃ plura sũt: tpe eẽ corrupta; & de his sanequæ i sepulchris extãt. cõsentiũt fere oẽs. Nã quæ sacerdotes cõdita i arcanis hñt: nolũt ut ueritas ignota sit: ad multos manare: pœna iis adiecta: q ea i uulgꝫ pderẽt. Tradũt ilup plures ægyptii ab eis

Belꝫ rex Chaldei — colonias puniuersũ orbẽ deductas. nã in babyloniã colonos traduxisse belũ neptũ[illegible] uolunt libiæq; filiũ: q sedẽ urbi pone euphratẽ cũ eligisset: sacerdotes hos caldeos

Danaus — babylonii uocãt: more ægyptioꝝ istar obseruarent. Physicis etiã astrologiæq; dedi[illegible]

Argos — essẽt: istituit. Ferunt ẽt danaũ ex ægypto pfectũ antiqssima fere urbiũ græciæ argos

Iudæi — cõdidisse. Chocleoꝝ quoq; gẽtẽ: q in põto sũt: iudeos insup: q arabiã iter syriãq; cõsedere ab ipsis testant trãsmigrasse: Quapp & apud has natiões antiquo more circũcidunt pueri: ab ægypto ea cõsuetudie traducta. Quinetiã atheniẽses colonos saitarũ

Asty urbs — ægyptiæ gẽtis eẽ: eo asserere argumẽto nitũt q; apd græcos tãtũ urbs asty uocat ab ægyptioꝝ more oli tripartita fuisse asseuerãt. Nã primꝰ gradꝰ erat nobiliũ: q; præcæteris doctriæ dediti maiore honore digni hẽbant: i ea re sacerdotibꝰ ægyptiis pximiles. Secũdus eorum: quibꝰ agri erãt assignati ut armis itẽti eẽnt p priæ defensiõe: illis pares q in ægypto agros tenẽtes milites ad bellũ subministrabant. Tertiꝰ plebis erat atq; opificũ: q artibꝰ mercenariis itẽti necessarias opas pberẽt. Ordo ab ægyptiis sũptus. Fuerũt & ægyptii qdã atheniensiũ duces.

Dipetes Mneste[illegible]us — Dipetes, n. mnestei: q ad troiã militauit: pr cũ eẽt ægyptius postmodũ atheniẽsiũ ciuis & rex factꝰ ẽ. Eũ duplicis naturæ extitisse aiũt: quoniã duplicis politiæ græce. s. & barbaræ: quaꝝ altera ptẽ fere hẽt

Erichtheus — hois altera pticeps fuerit: Similiter & erichtheũ tradũt ægyptiũ gñe atheniẽsiꝫ imperasse. Cuiꝰ rei hæc asserũt argumẽta. Cũ maxia siccitas oẽm fere orbẽ pter ægyptũ pualisset: ex q̃ igẽs frugũ hoiumq; pnities secuta ẽ: attulisse ex ægypto dñt erichtheũ

Ceres Frumentum — pp cognatiõc atheniẽsiꝫ frumẽtũ: obq; id bñficiũ eis regẽ cõstitutũ: q supto regno docuit eos cerimonias ac mysteria Cereris eleusinæ ab ægyptiis trãslata. Eam quoq;

Eleusi — deã his tpibꝰ coeuã athenas frumẽta cõportasse dñt: & serere denuo triticũ docuisse. Assentiũt atheniẽses regnãte erichtheo: cũ oẽs terræ fructꝰ siccitas absũpsisset cererẽ pplentem frumento eos iuuisse. Sacra isup & mysteria eiꝰ deæ tũc i eleusina suscepta: Quæ eadẽ & pene ægyptios celebrãt. Nã & Eumelpides ab ægyptiis sacerdotibus traducti sũt: & a pastophoris pcones solos ex græcis atheniẽses p Isidẽ iurare ac forma moribusq; ægyptiis similes: pluraq; alia his similia magis ãbitiosc q̃uere afferũt. Sed de hac colonia ãbigit pp gloriã ciuitatis. Ver plures colonias affirmãt ægyptii a suis maioribus ad uaria orbis loca: tũ pp ãplitudinẽ regũ: tũ pp hoium multitudinẽ traductas: de qbꝰ cũ neq; certis uestigiis scriptoꝝ testionio cõstet idignas existimamus quæ lris mãdarent. Sed hactenꝰ de his: quæ theologi ægyptii tradũt. Nũc de situ eiꝰ deq; nilo ac ceteris memoratu dicẽdũ dignis. ægyptꝰ ferme ad meridiẽ sita: tũ q̃a ipsa natura munita ẽ: tũ regiõis amenitate cæteris ur regnis excellere. Aboccidẽte desertũ tutat: & siluestris libyæ ps i lõgũ ptẽsa nõ solũ aq̃ꝝ iopia: sterilitate reꝝ difficili aditu sed admodũ piculoso. A meridie tũ nili cataractis angit: tũ mõtibꝰ ei contiguis. Atroglooditis extremisq; æthiopiæ finibꝰ: stadiis qnq; milibꝰ & quingẽtis: neq;

Egypti situs — facile nauibꝰ fluuiꝰ ẽ puius: neq; adiri itinere terrestri põt: nisi aut a regibus aut a magno quodã pparato ad uictũ cõmeatu. Ab oriẽte uero tũ fluuio munita ẽ: tũ deserto

seruonia palus — latissimi cãpi baratra appellati. Est syriã iter ægyptũq; palus admodũ pfũda: quam seruoniã dñt latitudie oio ãgusta; lõgitudo supra ducẽta stadia ptẽdit; loci isciis picu

la inſpata afferunt. In arcto enī cōtractā: arenæ cumuli circūſtāt: q̄ notis uentis agi/
tati ī aquā deferūt: adeo arena dēſa ut īmixta aq̄ cōtinens uideat. neq; facile: terra ſit
an aq̄ diſcerni queat. Q uo fit ut plures ignota loci natura neq; uiā edocti uadū ſenē/
tes cū oī exercitu abſorpti ſint: Nā arenā: q̄ eminēs ſtare ut cōtinēs uī igreſſi labunt
lōgi⁹: neq; deſide raptis gurgite: regrediēdi aut emergēdi facultas datur. Limo enim
demerſi nullā ſpant ſalutē: cū eniti aut uti uiri⁹ nequeāt: ſed abſorbeāt in pfūdū ab
arena aq̄ circūfuſa cum ueluti limus neq; uado neq; nauib⁹ ſit puius: q̄ res baratri co Baratrū
gnomē dedit. Et hæc de trib⁹: qb⁹ ægyptus munit ptib⁹ dcā: a q̄rto latere mare clau
dit ī portuoſo: & qd difficilē p̄beat adeūtib⁹ acceſſū. Nā a paretonio lybi ioppē uſq; Ioppe
quæ ē ī ſyriæ ſinu: ſtadiis uero q̄nq; milib⁹ nullus nauigātib⁹ excepto pharo tutus eſt
port⁹: loca ſūt p̄terea p uniuerſū lict⁹ ſtagnātia atq; ignota nautis: quo accidit ut ma/
ris ſe fugere pcula exiſtimātes tāq̄ in tutū ad littus directis nauib⁹ de īprouiſo in ſta/
gnis hæreāt oī euadēdi ſpe ſublata. Q uidā cū p̄uidere cōtinētē nequeāt: regio. n. oīs
plana ac depreſſa ē: hi q̄dē ad ſtagna ac paluſtria loca: hi ad deſerta deferunt. ægyptus Aegypti
igit his locis reddit tuta. Forma eius ob lōga: nā maritima ora duo milia cōplectit ſta forma
dia. Mediterranea uero: ſtadia circiter milia ſexagita. oli nūero hoium oēs fere orbis
gētes ſupauit. neq; nūc quoq; aliis natiōib⁹ multitudie cedēs. opida īſignia ciuitateſq;
priſcis tpib⁹ ultra decē & octo milia fuiſſe ī ægypto libri ſacri cōtinent. ptolomæi lagi
tpe āplius tria milia: q̄ & uſq; ad noſtrā ætatē pdurāt: ānumerata ſūt. V niuerſi popu
li numer⁹ fuiſſe antiq̄tus ſepties decies cētena miliū: nūc haud pauciores eē ter deci/
es cētenis milib⁹ tradūt. hæc extitit cā eur tradant priores ægypti reges magnis mirā
diſq; opib⁹ ab ſe multitudie hoium ſtructis: īmortalia gloriæ eor⁹ monumēta rīliq̄ſ/
ſe. Sed de his poſteri⁹ ſcribet diligētius. Nūc nili naturā regionūq; q̄s īterfluit ſitū & nili ortus
pprietatē pſequmur. Nilus a meridie ad ſeptētrionē fert: ori⁹ ex fōtib⁹ i extrēis æthio
piæ finibus ad q̄ loca (deſerta enī ſūt) pp ęſt⁹ itēpiē nullus adit⁹ fuit Maximū oīum
flumē cū p uarias pluresq; ferat regiōes: magnos flexus facit: q̄nq; ad orientē & arabiā
q̄nq; ad occidētē & lybiā fluēs. Eius decurſus ab æthiopiæ mōtib⁹ uſq; ad mare ſta/
dia duodecī ferme milia cū eius flexib⁹ cōplectit. Facit aūt īſulas ī æthiopia tum plu
res alias tū maxie unā īſignē noīe meroē. V bi duor⁹ & uiginti ſtadior⁹ latitudinē hēt. Meroe
Ab īferioribus uero locis arctior ē: curſū eius ī duas ptes diuiſo. har⁹ unā: q̄ in lybiā de
fluit: uaſtæ pfūdæq; abſorbēt arenæ. Q uæ cōtra ī arabiā fert; ī paludes ac ſtagna in
gentia: quæ circū uarie habitāt gētes flectit: ægyptū igreſſus tū decē ſtadior⁹ tum
paucior⁹ latitudie nō recto curſu uarios flexus agit: & nūc orientē nūc occidentē uer
ſus q̄nq; ī meridiē cōtrario delat⁹ curſu. Sūt mōtes abutraq; fluuii pte pterēſi cōualib⁹
& anguſtis p̄cipitiis īteriectis: in q̄ quæ magno īpetu lapſus rurſus tāq̄ ui repulſus p
cāpos fūdit ad meridiē ſpectās uſq; ad locū efficanū noīe: & naturalē deiceps repetit
curſū. T ū īſignis fluui⁹ ſolus oīum abſq; fluctib⁹ qetus ē & trāq̄llus: p̄terq̄ cū fert ī/
ter cataractas. locus ē latitudie ſtadior⁹ decē accluis: p̄ceps ī anguſtū: clauſus inter
cōualles: ubi frequētia ſaxa ſcopulis ſimilia aquā magna uertigie mirabiliq; alliſā re/
flectūt: in q̄ cōtrariū curſū ſpumis agūt redūdānib⁹. Q uæ res ſtupore ē aſpicientib⁹ p̄/
bet. Eſt. n. ita uelox hoc ī loco aq̄ decurſus ut ſagittæ ſimilis uideat. Cū auget aquas Nili cata
incremēto nilus: ioq; leniore curſu aq̄ ſupemināte ſcopulis qdā p cataractas nauibus ractæ
uenti cōtrarii diſcedūt: A ſcēdēdi nulla eſt facultas fluminis oē hoīum igeniū ſupāte.
Cataractæ plures ſūt: ſed maxia ī æthiopia atq; ægypti finib⁹ ſita. cōplectit fluuius ī Meroe
ſulas pluri as. ſed p̄cipuā meroē in qua ē urbs īſignis īſulæ noīe: quā cābiſes cōdidit a īnſula

matre eius denotata. Huius ſſulæ forma ſcuti ꝓſimilis magnitudie ſupat cæteras nili inſulas. Patet. n. lōgitudie ſtadiis tribus milibus latitudie mille. ciuitates in ea ſūt plures. ſed cæteris nobilior meroe: ab cuiꝰ uno latere lybiā uerſus plurimi arenæ cumuli cū ab altero ad arabiā poſitæ ꝑcipitia mōtis ſſulā cīgūt. Effodiūt in ea auꝝ: argentū: es: ferꝝ: hebenū inſup ferr: lapidūq; multiplex genꝰ. Tot ātnilus inſulas continet: ut

Delta

ferme ſit īcredibile Nā ꝑter eū locū quē a forma loci appellāt delta: ferūt alias quoq; in eo ſſulas circiter ſeptīgentas haꝝ quaſdā ab æthiopibus ſcoli miliumq; in eis ſeri. Q uaſdā ſerpētibꝰ ac cynocephalis uariiſq; feris ſilueſtribus infeſtas Ac ꝓpterea ac-

nili oſtia

ceſſu difficiles. Nilus i ægypto i plures ſciſſus pres eā formā quā delta dicunt: effecit. Profundiorē fluuiū reddit maris īgreſſus ſeptē oſtiis in pellagus delatū. hoꝝ primū ad orientē uergit qđ peluſia eū uocāt. ſecundū paniticū. Deide mēdeſiū uocāt: phæ-

foſſa q̄dā

niticū. ſebēniticū bolbitinū. ultimū canopicū. a nōnullis Herculē noīatū. Sūt & alia oſtia manufacta miniſ ꝓtereūda. In eoꝝ quolibet urbs ſita eſt diuiſa flumie pōtibus ab utraq; ꝑte exitus & cuſtodiis munita. Ab oſtio peluſiaco foſſa eſt ope ſūptuoſo ad arabicū ſinū ac rubrū mare ducta. Hāc ꝓtimū a nechao ſammatichi filio agi ceptā. Darius ꝑſaꝝ rex ꝑficere aggreſſus īpfectā reliqt: admonitꝰ a q̄buſdā ſi locus īterna-

Arſinoe .c.

cens effoderet fore uti ægyptus oīs cū mari rubro eēt depreſſior: ab aqs mergeret. Secundus poſtmodū ptolomæus illā ꝑfecit opportūiori loco foſſam ſūma arte efficiēs. Huc cū nauigare cupet apiebat: eā rurſus: cū uſus eēt: claudēs flumē q̄d in foſſā defluit: a noīe autoris ptolomæū uocāt: In exitu ciuitas cōdita eſt Arſinoe appellata. Ea quā deltā diximꝰ: ſimilis ſicilię formæ: ab utroq; latere cōtinet ſtadia ſeptīgēta & quinquaginta. Q uæ uero ē mari ꝓpinqua ſtadia mille trecēta. Ipſa inſula pluribus foſſis manufactis diuiſa. Agros hēt fertiliſſimos ægypti: circūdata eni flumie atq; irrigua: tū fluuii īcremēto magnā uim limi effundētis: tū cura īcolaꝝ: terrā oēm: quadā ma-

cochlea nili fœcūditas

china ab archimede ſiracuſie adinuēta: quā a figura cochleā dixere: irrigātiū: multiplici fructu copioſa eſt. Nilus ēt leniter fluens cū multā uariāq; terrā ſecū ferat q̄buſdā in locis hūilibus paulū ſtagnās regionē fructiferā fertilēq; effecit. Radīces i ea multifariā naſcūt guſtu uariæ fructū & oleꝝ natura: q̄ multū tū egenis cōferūt: tū infirmis ad ualitudinē: nō ſolū uero cibos uarios affatim ꝓbet ad ſaturitatē egentibus: ſed

lotos

aliis quoq; neceſſariis ad uitā rebus nō paꝝ cōfert adiumēti. lotū ꝓterea fert plurimū ex quo panē cōficiūt ad uictus ægeſtatē cibosq; inſup abūdātiꝰ fert q̄d appelāt ægyptiam fabā. Sūt & arboꝝ plura uariaq; gēna quaꝝ q̄dā ꝑſeæ dīr: cibus dulcedie ꝓſtās a

arbor faba ægyptia

perſis ex æthiopia allatus quo tpe cambiſes ea loca ſubegit. Sycomoꝝ uero aliæ: aliæ mora ferūt aliæ fructū ficubus ſimilē: quē cū toto ferme āno ꝓbeāt nō pui adiumēti uulgo exuriētibus ꝓſtāt. V ata: q̄ inixaria dīnt: circa nili oſtia naſcunt: q̄ quoniā ſuauia ſūt guſtu tragēmatis ꝓbent loco: cōficiūt quoq; ex hordeo poculi genu: Citō nomine haud multo iferius ſapore uini: V tunt ēt ꝓoleo ad lucernaꝝ uſū liquore exꝑſſo ex plāta: quā cican uocāt. Plura inſuper fert alia ægyptus uictui hoīum utilia q̄ ſingulatim ꝓſequi lōgū eēt. Beſtias nilus quā plures nutrit forma diſſimili ac natura: ſed

Citon

Cica

Croco dilus

duo ꝓcipua: q̄ admodū inter ſe differūt Crocodilū & æquū: hoꝝ Crocodilus ex minimo īmēſū aīal euadit. Nā cū ouo eius āſerinis ſimilia exiſtāt: ex his genitꝰ pullus ad ſexdeci cubitoꝝ magnitudie excreſcit lōgitudie uitæ hoīs ferme ē ligua caret. corpus mirabile natura munitū. Nā dorſū eiꝰ uniuerſū ſquamoſum ē duritie ꝓcipua: ex utroq; orbis latere dētes hēt pplures: i qs duo maxie eminēt Nō ſolū hoīes comedit: ſed & cætera terreſtria aīantia fluminī appropinquantia unguibꝰ grauiter diſcerpit.

Morſu

ẽſt aſpero tetroq; ut quod dentibus iaceret nũq; ſanet. Capiebat priſcis tpib9 hamis
recẽti carne appoſita nũc qnq; rete ualido: put & qdã piſces: qnq; iſtro ferreo ex ciba
ad caput iniecto. eoq; ingẽs ẽ multitudo i flumie & ſtagnis ppiqus: tũ qa fæcũditate
excedit: Singulis.n. parit ãnis: tũ qa praro capiat. Nã & a qbuſdã accolaq; ut de9 ue-
nerat: & externis ẽ inutilis labor ob carnes eſui malas. At illoq; fæcũditati natura falu
bri remedio obſtitit. Aial caniculo plimile. Ichneumõ: nã iuxta flumen bellua parit: Ichneu-
oua ingrẽs cõterit. Quodq; dictu mirabile ẽ: nec oua comedẽs: neq; illa ſua utilitate: mon
ſed natura duce ad neceſſariã q̃dã mortaliũ cõmoditatẽ. Equero: quẽ uocãt: magni nili equ9
tudo haud mior cubitis qnq; q̃ttuor pedib9 ungula more bouis ſixa. Dẽtes ex utro-
q; latere tres hẽt: ultra reliq̃s feras eminentiores aures caudã uocẽ eqs ſimilẽ. reliquũ-
corpus haud diſſimile elephãto. pellis ẽ ultra cæteras beluas duriſſima. Aquatilis ac
terreſtris beſtia die qdẽ in imis aqs latet: noctu i terrã egreſſus: tũ frumẽta depaſcit:
fœnũ. deſtruẽs paſſim ꝓpiquas agroq; meſſes. Fæcundiſſimũ ꝓle aial ut qd ſingulis
annis parturiat. capit arte quadã hoium illos telis appetẽtiũ. Cũ.n. appent: circũſtãt
undiq; hoies: uulnerãtq; teloq; q̃ aligãt funib9 iactu: laxãtq; quoad ex ãguis fact9 ca
piat. Carnib9 ẽ duriſſimis & ad dirigẽdũ difficillimis: Interiora ſingula iutilia adue-
ſcendũ. Præter has belluas uariũ ac multiplex piſciũ gen9. Nilus affati ꝑbet uſui nõ Nili ícre
ſolũ eius regiõis icolis. ſed externis quoq; ad quos ſalliti deferũt. utilitate cõmodiſq; mentum
cæteros orbis fluuios excellit. Incremẽtũ ei9 a ſolſtitio icipiẽs æſtiuo uſq; ad æqnocti
um: ſempq; nouũ limũ ſecũ q̃rẽs. Rigat tũ cultas regiões tũ icultas q̃to tpe uelit agri
colæ. Aqua.n. leniter fluẽte facile eã puis aggerib9 arcẽt iducũtq; ꝓmodo terræ: tã-
tãuero fertilitatẽ infert; & agri colẽdi facilitatẽ: ut cũ ſeuerit aut oues itroducãt i cam
pos ad cõculcãda facta ſemia: aut aratro leui terrã ſubducant: neq; niſi quattuor aut
qnq; exactis mẽſibus ad meſſem redeũtes: breui tpe uberrios fruct9 abſq; ulla impẽ
ſa aut dãno reportẽt. Alibi agricultura magno labore exercet ac ſũptu. Soli ægyptii
minia ipenſa labore tenui fruges fertiles afferũt. Vineæ quoq; eodẽ rigatæ mõ uino
abũdat. Terra iculta pecori ad paſtũ relicta adeo exuberat herbis: ut oues bis ãno pa Oues fe-
riant: biſq; ꝑbeãt lanã. Incremẽtũ nili aſpiciẽtib9 uẽ admirabile: icredibile audiẽtib9. cundæ
Solus.n. iter reliq̃ flumia adeo æſtate creſcit: cũ dcreſcãt cætera: ut totã iundet ægy
ptũ hyeme miuit cũ reliq̃ augeãt. Eſt ægyptus plana & cãpeſtris cũq; urbes: uici:
agricolaq; mapalia aggerib9 munita aq̃ inũdationẽ deuitẽt tãq; cyclades apparẽt aſpi
cientib9. Terreſtres belluæ oẽs q̃ i cãpis remanẽt ſuffocãt aqua: quæ euadũt: ad al-
tiora cõfugiũt loca. Pecora iundatiõis tpe i ſtabulis recluſa nutriunt a colonis: ad id
antea ꝑparato paſto. uulg9 remiſſis opib9 ruſticis: ocioſũ epulis ſidulget ac uolupta
ti: Quoniã pluria cura moleſtiaq; urgebat accolas nili iũdatio: excogitata ẽ i mẽphi
q̃dã icremẽti mẽſurãdi a ſgib9 obſeruatio. Itaq; qb9 id negocii dmãdatũ erat ꝓpi-
ſtolas urbib9 uiciſq; ſignificabãt quot cubitis quotue digit fluui9 auct9 eẽt: & ſimul
quo tpe cæpiſſet dcreſcer: quo mõ uacu9 rddebat ea ſollicitudie popul9: icremẽti ma
gnitudie decremẽtoq; notis. Vbertatẽ futurã e ueſtigio ab iũdatiõis mõ notatis prio
rib9 qpib9 noſcebãt. Occulta iũdatiõis hmõi cã multos dubitare: tũ phõs tũ hiſtori-
cos: ac uaria ſentire cõpulit. De qua re paucis diſſerem9: ut neq; modũ excedat hiſto
ria: neq; ab oib9 adeo quæſita agitata quæ res reliquatur itacta. De nili icremẽto de
ei9 fõtib9: de oſtiis: qb9 deſcẽdit i mare: deq; reb9 aliis: qb9 maxim9 oium: quæ in or-
be ſũt a cæteris differat. Quidã ſcriptoq; nihil auſi ſũt tradere licet qnq; ẽt de puis tor
rentib9 cõſcripſiſſent. Alii cãs reddere conati; ꝓcul a uero ſenſerũt: Nã q ellanici cad nili ortus

micq & eca tí ætate fuerũt: oẽſq priſci illi ſcriptores ad fabulas declinarũt: herodotus q multaq cõſcripſit hiſtoriã req: cãm reddere uolẽs: ſibi ipi repugnat. xenephõ tucydides quoq hiſtoriæ ueritas cõprobať ægypti loca minie attigerũt. Eos ãr qui circa ephoq ac theopõpũ extitere: ꝑcæteris hæc ſcrutatos deleruit ueritas. Aberrarũt uero oẽs ñ negligẽtia: ſed rgionũ ſit9 ignorãtia. nã pſcis uſq ptolomæũ philadelphũ tpib9 nulli græcoq nedũ i æthiopiã: ſed ne egypti qdẽ mõtes Ita difficiles adie9 piculoſiq admodũ ad æthiopiã erãt trãſcẽderũt. Ptolomæ9 prim9 oſum cũ græcoq exercitu æthiopiã igreſſus diligẽter de ſitu eaq ptiũ ſcrutat9 ẽ. Iraq locoq iſcitia errandi materiẽ priſcis ſcriptorib9 ꝑbuit. Nili fõtes locaq: ex qb9 fluit: nullus ad hoc tps ſcriptor neq uidiſſe ſe dicit: neq audiſſe ab aliis: q ſe aſſererent aſpexiſſe; ex quo res ad opiniões & cõiecturas puenit. Egyptii ſacerdotes ab oceano q orbẽ circuit: nilũ hre principiũ ferũt: nil afferẽtes certi: ſecũdũ certa ſcertiorib9 ſoluẽtes. Rões uero reddũt i eodẽ fidẽ q̃ plurima idigeãt fide. Troglodytæ: q ꝑ æſtũ loca icolũt eminẽtiora: uolgios uulgus appellat aiũt loca aquoſa eẽ e qb9 cõiiciũt ꝑ plurios ei9 regiõis fõtes i unũ cõfluẽtes nilũ effici. Meroẽ uero iſulã habitãtib9: quoq opinio: cũ ſint eis locis ꝑpiqores ueriſimilior ďberet uideri: adeo nili ort9 ẽ icert9: ut ipm aſtopõ ideſt ortã ex tenebris aquã uocẽt. Ita nilũ ab locoq iſcitia cognomiarũt. Nobis aũt ꝑpius uero eẽ uř: qd ꝑcul ab oi figmẽto ẽ alienũ. Haud uero ignoram9 herodotũ: qui libyã: q̃ ad orientẽ q̃ ue ad occidẽtẽ uergit iterfluere nilum ſcribit arbitrari eos: quos naſamoſos dñt: diligẽti9 nili ortũ ſcrutãtes: iõq tradere: ex ſtagno quodã oriri perq æthiopiã ferri. Verq neq id lybiis: q̃uis ueq ſeq uideãť: neq ſcriptori icerta afferẽti fides ẽ adhibẽda. Sed quoniã iã ſatis de fõtib9 curſuq nili ſcripſim9: deinceps cãs incremẽti diſcutiem9. Thales: q ſapiẽs iter ſeptẽ ẽ ãnumerat9: tradit ſpirãtib9 etheſiis nili curſũ a mare reprimi: eoq aqs excreſcẽtib9 ægypti: q plana ẽ & hũilis regio: inũdatione ſeq. Quæ rõ quãuis nõ nihil uideať afferre m̃ facile argui: ut falſa põt. Nã ſi id uerũ eẽt fluui oẽs flãtib9 etheſiis ſimili augerenť icremento. Quod quia minie accidit in reliqs orbis ptibus alia cauſa uerior quærẽda ẽ. Anaxagoras phyſicus icrementi cãm dixit eẽ niuẽ in æthiopia liq̃factã. Qd & ei9 diſcipulus euripides uř ſentire ſcribẽs nilũ excreſcere: cũ ægypti liq̃ſcant niues; quæ rõ facilime põt refelli: cũ palam ſit oib9: ꝑ caloris intẽperiẽ aut i ethiopia niuẽ non eẽ aut in eis locis ꝑſerti circa nili decurſũ gelu aut oio hyemẽ uigere. Qd ſiqs i æthiopiã eẽ niuiũ copiã cõcedartñ cõuincíť falſã eã cãm uideri. Nã flumẽ oẽ niuib9 excreſcẽs aurã frigidã aerẽq craſſũ reddit. At ſolus oium nilus neq nebulas neq aurã frigidã gignit. Herodotus nilum ait ipſa natura eẽ talẽ: qualis ſit icremẽti tpe. Hyeme uero ſolẽ ad lybiã delatũ attrahere ad ſe humorẽ: ob eãq rẽ ꝑter naturã eo tpe flumẽ decreſcer æſtate uero abſcedẽte uerſus artũ ſole: cũ græciæ: cũ ſimiliũ locoq fluuios areſcere miuiq. Nõ eẽ igitur quo de nilo ferť admirãdũ: ſi æſtiuo creſcit tpe diminuiť hyeme. Verq ſi hoc nilo accidat ut ſolis æſtu hyeme hũiditas attrahať & i reliqs quoq libiæ fluuiis id cõtigere neceſſe eẽt: ut hyeme arefcõ hũore diminuãť. Qd cũ ꝑcul uero ſit: certe ſcriptoris error palã depndiť. Et. n. græciæ. ñ qa ſol lõgi9 abſit: augẽť hyeme flumia; ſed ꝑ pluuias freq̃ntes. Democrit9 abderites ñ meridiõali niue aq̃rũ augmẽtũ fieri dicit: ſicut euripides anaxagoraſq ſenſere: ſed ſeptẽtrioali. Niuiũ enĩ coaceruatã magnitudinẽ i boreæ regiõibus ait brumæ cõgelatã tpe: æſtate liqueſcere. Iõq eleuatis ſurſũ uaporib9 multas dẽſaſq nebulas circa mõtana tolli cacumia: q ab etheſiis ad altiſſimos: q̃les i æthiopia ſẽ; mõtes dlatæ: deide i pluuiã uerſæ magnos efficiãt ibres: qb9 etheſiaq tpe

nilus

nilus augeatur. Hæc opīó facile reiici pót: si quo tpe flant etheſiæ ppendas. Icipit. n. creſcere nilus ſolſtitio æſtiuo nondū flātibus etheſiis. Ceſſat aūt eqnoctio autūnali ſam olim his uentis qeſcentib⁹. Quando igitur ratio opinionē ſuperat: laudādū eſt ingeniū ſcribentis: ſed haud quaquā adhibēda fides. Pretereo quod palam eſt non magis ab arcto flare etheſias: q̄ ab heſpero. Nō enim boreas haud ſeptētrionales uē ri: ſed q ab æſtiuo occidēte flant: etheſiæ uocant. Dicere aūt hoc maxime circa ætiopiæ montes contingere: nō ſolū improbandū eſt: ſed etiam non credendū. Ephorus recentiorē cām pſuadere conatur: plurimū tamē a ueritate remotā. Ait enim ægypti terrā oēm nili inūdatione exaggeratā rarā aridāq; natura eſſe. In qua terræ hiat⁹ maximis diuerſiſq; in locis exiſtāt. Ideoq; hyeme humiditatē oēm attrahere atq; in ſe cō tinere quā æſtate ueluti ſudorē quendā quo flumē auget: emittat. Sed hic auctor nō ſolū uidet ægypti loca naturāq; neſciſſe: ſed ne eos audiſſe qdem q ſciret. Nam ſi ex ipſa ægypto nilus incrementū ſuſciperet nequaq̄ in ſupioribus inūdaret pſaxa & dura loca fluens. Sed amplius ſex milibus ex æthiopia delatus eodē eſt: quo anteq̄ ægyptum ingrediat: incremēto. Preterea ſi nili curſus humilior eſſet raritate terræ a flumine inſupductæ: impoſſibile uideret hiatus: q inſuperficie forent: tantā aquarum uim abſorbere potuiſſe. Item ſi nili decurſus humilior terra ſupinducta foret: ſupiores terræ hiatus eſſe contingeret: a qbus impoſſibile fieret tantū aquæ manare. Si uero ſuperiorem tenet fluuius locum: haud eſt poſſibile ex locis depreſſioribus concauiſq; ſurſum ferri aquarum curſum. Quis unq̄ crederet fieri poſſe humores: qui ex raritate terræ affluerent: tantum incrementum flumini adituros ut uniuerſa ferme ægyptus inundaret? Pretereo hanc rōnem in raritate terræ exaggeratæ tantum aquæ contineri: mendacē dep̄hendi palam poſſem. Meander qppe fluuius plurimū terræ attulit Aſiæ regionibus: p quas fluit: in quo nil ſimile nili incremēto cōſpicitur. Simili mō & in acarnania etholus cephiſus in boetia a phoceis deſcendens: nō pari eis oris terræ ſupaddidere: quæ coli poſſet. Ex qbus māifeſte dep̄hendit ſcribentis error. Itaq; nullus ab eo ueritatē exqrat uidens eū in paucis uera ſenſiſſe. Quidā in mēphi philoſophātes rōnem huiꝰ incremēti reddere conati ſunt: magis quæ non rep̄hē di: q̄ quæ p̄bari poſſet. Nā orbem i partes tres diuidētes unā eſſe aiūt quā nos incolimus. Alterā huic econtrario ſitam: Tertiā in thebas in habitabilē ſolis calore aduſtā. Si ergo nilus hyeme creſceret certe a noſtra zona ortū haberet: cum eo tpe apud nos pluat maxime. Verū cum æſtate augeatur uidetur ſimile ueri in zona nobis oppoſita hyemē eſſe: eoq; igentē aquaꝝ uim eo tempore manātem incremēto cām præberi. Hac re nulli ad fontes nili acceſſus patere tradūt: quoniā in ex oppoſita zona ortus p inhabitabilem fluat. cuius rei teſtis ſit aquaꝝ nili p̄cipua dulcedo: cū per loca ſole aduſta decurrat: quod cām p̄bet ut dulcedine cætera exuperet flumina: tanq̄ caloris natura eū ſaporē flumini p̄ſtāte. Sed huiꝰ ſniæ depulſio iprōptu ē. Impoſſibile. n. ut ex oppoſito nobis orbe flumē: ſi qd terra rotūda exiſtat: ad nos ſurſum ferri. Si qs uero conet ſuis argumētis ueritatē euertere: natura ipa req; repugnat. Veteres illi quo reēta a ſēliſſe uiderēt loca deſerta iculta q̄ interpoſuere: ne eoꝝ ſnia māifeſto argumēto ſpugnaret. Sed æquū ē: q aliqd p cōpto affirmāt aut certū ſuæ ſniæ affert rōnē: aut eā ex cōceſſis principiis p̄bat. nā quō iter oēs fluuios nilus ex illo orbe ad nos ſol⁹ ferē: & ſili q̄ quoq; flumia quēadmodū i h⁹ orbe oīgit ab eo effluer merito deberēt. Dulcedis uero fluuii cā quā affert: rōe pēit⁹ caret. ſi. n. caloris æſtu decoct⁹ fluuiꝰ dulcedinē ſortiret: neq̄q̄ gigneret aiātia neq; uarias piſciū aut feraꝝ ſpēs otineret. Aq̄. n. oīs a nā ignis

Nili ſcrementum

Etheſiæ

Meāder

Etholus

Cephiſus

Aqua æstatis

alienata nequaq̃ generat. Cum autem nili natura oino huic contraria exiſtat: exiſtimandũ eſt eas incrementi cauſas nequaq̃ ueras eſſe. Inopides chius tradit æſtate aq̃s infra terram eſſe frigidas: calidas hyeme. Hoc i puteis ꝓfundis planũ oſtendi: quorum aqua maximis caloribus admodũ frigida ſit. Ingenti frigore calida: & nilo igit merito accidere. ut hyeme paruus compluſq; ꝓpter terræ caliditatẽ cõſumptam: cũ ægyptus pluuia humiditate exiſtat. æſtate uero cum ægyptus pluuia careat: terra minime aquã abſorbente fluminẽ nullo impedimẽto augeri. Huic quoq; reſpondẽdũ eſt

Nilus cur creſcat

plures lybie fluuios oſtiis & curſus nilo ſimiles diſſimili eſſe argumento: cũ hyeme impleãtur: q æſtate ſint exiliores. Ex quo arguit non recte ſenſiſſe auctorẽ. Agatharchides gnidius ꝓpius ueritatẽ acceſſit. Ait enim ſingulis ãnis pæthiopiæ montes continuos ab æſtiuali ſolſtitio uſq; ad æqnoctium autũnale imbres fieri: haud mirũ igitur nilum hyeme compluſſum ſecundũ naturã iis aquis fluere quas fontes ſubminiſtrent: æſtate uero ꝓpter imbres incremẽtũ capere: licet aũt hucuſq; certã huius icremẽti rationem reddiderit: nõ tamẽ noſtra opinio contẽnenda eſt. Multa enim ꝓter naturam fieri uident: quoꝝ cauſas difficile eſt ad unguẽ noſcere. Non nulla huic rei ſunt argumento: quæ in aliqbus Aſiæ locis fiunt. Montes & enim ſcythiæ caucaſo contiguos ãnis ſingulis: iam exacta hyeme ĩmenſæ niues continuis pluribuſue diebus oppleꝝ. In oris indiæ: quæ ad ſeptẽtrionem uergũt certis tẽporibus plurimæ grandines incredibili magnitudie deſcendũt. Apud Idaſpem fluuiũ æſtatis initio cõtinui imbres pluunt. In æthiopia uero poſt dies aliquot idem cõtingit. Non ergo ꝓcul a uero eſſe dixerim ex æthiopiæ montibus: quæ in ægypto adiacet continuos imbres incremẽtũ fluuio ꝓbere: ꝓſertim cũ etiam barbari ea icolentes loca huic rei teſtimonium ferant. Si aũt: quæ de nilo feruntur contrariã habent iis: quæ apud nos eſſe dicũtur: naturã non tamẽ propterea fides rebus detrahenda eſt. Et enim notũ apud nos pluuias afferre uidemus: æthiopibus ſerenitatẽ. Et uentos quoq; boreæ in europa eſſe uehemẽtes in illius uero regionibus remiſſos. Et de nili ĩundatione ne modũ excedamus: hactenus. Quoniam hũc libꝝ in duos: ne modũ trãſgrederemur: partiti ſumus abſoluto priori: ſecundus nobis ordinãdus eſt. In quo de antiquis ægypti regibus: deq; iis: quæ priſcis temporibus acta ſunt: diſſeremus.

Finit liber primus: incipit ſecundus in quo hæc continentur.

Geſta regum ægypti uſq; ad amaſum regem.
De ſepulchris pyramidibuſq; ægypti: quæ inter ſeptẽ miracula annumerantur: & eorum conditoribus.
De legibus ac iudiciis ægyptiorum.
De animalibus diis apud ægyptios ſacris: eorũq; cultu.
De moribus quos in ſepeliendis mortuis ſeruant.
De græcis excellẽtibus doctria uiris: q eruditõis gratia in ægyptũ ꝓfecti ſunt.

CVM primus liber ꝓpter ipſiꝰ magnitudinẽ in duos ſit libros diuiſus: prior totiꝰ opis ꝓhemiũ cõtinet: & q̃ de mũdi creatõe deq; priscorum origie ac dijs: q̃ ſue ſui nois i ægypto cõdidiſſe urbes ægyptiũ tradãt. Primũ iſup horum ortũ & eor priorẽ uitã. Propterea hõres immortalitũ & tẽploꝝ ædificatõnẽ. Tũ deſcribit ægypti ſitꝰ. & q̃ d nilo ꝓter opinionẽ ferũtur: eiuſq; fundatõe: qdue de ea: tũ hiſtoria: tũ philoſophi Aegyptõ ſentiãt: & in ea re ſcriptoꝝ diſſenſio. Hic aũt liber cõtinuato ſuprioꝝ ſcribẽdi ghe: prirũ uictus ſcoꝝ ægypti regũ ad amaſiũ uſq; regẽ geſta cõtinẽs: a prima eua ægyptioꝝ uita initiũ ſumet.

ſumet. Priſcis uictũ ægyptiis herbas ac paluſtres caules radicesq; q̃s guſtu expti cõ-
probaſſent: fuiſſe tradunt: eaq; quam agriſim dicunt: herba: tum p̃cipua dulcedine: Agroſis
tum hominib9 ac iumentis utile in primis uſus: Eius utilitatis memores ad hoc uſq; herba pi
tempus uiri: hac manibus decerpta deos ornat: exiſtimãtes hoiem limoſum ac palu- ſces
ſtre animal eſſe: ſumpta cõiectura: tũ ab eius humili naturaliq; ortu: tum qa magis
humidis: q̃ ſiccis egeat cibis: piſces deinde ſecundũ cibũ ægyptiis fuiſſe tradũt: nilo
eoꝝ copiam p̃ſertim cũ decreſcens in alueũ redit ferente. pecoꝝ quoq; carnibus ue-
ſcentes: q dam eoꝝ pellibus pro ueſte utebãtur. Domos ex arũdinibus conficiebant. Domus
cuius rei ueſtigia penes ægypti paſtores p̃manſere: hucuſq; nulla alia niſi ex calamis Aegypti
facta habitacula p̃bent. Hac uita plurimo tẽpore exacta: poſtmodũ aliis fructibus: panis lo-
in quis panis erat ex loto factus: ueſci cæperũt. Hoꝝ inuentionẽ quidã ad Iſidem: q- tos.
dam ad antiqorẽ nomine Menã referũt ægypti regem. At uero ſacerdotes: diſciplina Menas
rum artiũq; reptorem Mercuriũ fuiſſe tradũt. Eoꝝ uero: quæ ad uitã ſpectant: reges. rex
Quapropter antiquus nõ ad principãtiũ p̃geniem ferebãtur regna: ſed ad eos: q plu- Mercurii
rimũ de hoĩum uita meriti uiderẽtur: ſiue ob cõmunẽ utilitatẽ creante ſibi reges po- inuenta
pulo: ſiue ita in libris ſacris cõtineretur. Eoꝝ nõnulli fabulantur deos primum & he-
roas in ægypto Paulo minus decem & octo milia regnaſſe ãnos. Deorũq; poſtremũ Reges q̃
orum iſidis regno potitum: homines uero paulo min9 ãnorũ qndẽa milia uſq; ad cẽ- Orus rex
teſimã atq; octogeſimã olympiadem: quo tẽpore in ægyptũ tranſcendimus regnãte
ptolomæo: q nonus eſt Dionyſius appellatus. Aegypti maiorẽ partem tenuere reges Diodori
indigetes: pauca æthiopes: perſæq; ac macedones. æthiopes quattuor: nõ continuis ætas
ſed diuerſis tẽporibus: regnarũt annis ferme ſex & triginta. Perſæ duce cambyſe re- Dionyſi-
ge: q ægyptũ armis ſubægit: annis cẽtum triginta quinq; quoꝝ iſolentiã credulitatẽq; us nonus
atq; in deos patrios impietatẽ dãnantes ægyptii ab eis poſtmodũ deſciuere. Poſtre-
mi Macedones: & q ab eis manarũt: annis ducẽtis ſeptuagita ſex ægyptiis imparũt.
Præter hos tẽporibus reliquis ægyptii omnes regnũ tenuere uiri qdem quadringẽti
ſeptuaginta: mulieres qnq;. Quæ omnia ſacroꝝ libroꝝ monumẽtis ſacerdotes a pri Camby-
ſcis illis tẽporibus ſcripta: poſteris reliquerũt: cuiuſlibet regũ magnitudinẽ: naturã: ſes
mores: ætatem: geſta ſcriptis mãdantes. Nos autẽ: cum de quoq; ſingulatim tradere
longũ nimis ſuperfluũq; eſſet. iis quæ digna memoria uidebuntur contẽti: hiſtoriã
contexemus. Primũ poſt deos in ægypto regnaſſe ferunt Menan: qui populos cole- Menas
re deos: ſacraq; his facere: menſas inſup: & lectos ſternere docuit: delitiis aſſuefaciẽs rex
& cultiori uitæ. Qua ex re multo poſt tẽpore gnefactũ uecchoridis ſapientis patrẽ Deorum
dicunt in Arabiam cũ exercitu profectum: cõmeatu in locis deſertis atq; aſperis defi- cultus
ciente: coactũ eſſe cibũ uilẽ ab idiotis: qui forte occurrebãt: ſumere. Quo lætatũ: cũ Gnefa-
p̃term. odũ ſuauis uiſus eẽt: deſpexiſſe aiũt: atq; abhomĩatũ eẽ: q prim9 regũ ſũptuo- ctus
ſiori cibo eẽt uſus. Adeo aũt ſibi: tũ cib9: tũ pot9: tũ lectus humilis cordi fuit: ut hoc
in libris ſacris inſcribi impetrarit: ac thebis in tẽplo iouis poni. Eã cãm ferũt: cur nul-
la menæ gloria aut honor ad poſteros manarit. Huius regis deinceps progenies: re-
gnum tenuit quinquagita duo reges ãnis mille & quadragita: a qbus nil memoria di
gnum prodiit. Buſiris deide octoq; ab eo poſteri regnarũt: quoꝝ ultim9 Buſiris quo Buſiris
q̃ nomie ciuitatem condidit magnã: ſolis urbẽ ab ægyptiis: a græcis uero thebas ap- Thebæ
pellatã. cui9 mœnia centũ quadragita ſint ſtadia ambitu cõplexa Eam magnis ædifi- Solis
ciis ac ſpecioſis deoꝝ templis: aliiſq; ornamentis pulcherrimis exornauit. Simili mo urbs
do & priuatoꝝ domus uſq; ad quartã aut gntam contignationẽ cõſtruxit. Ciuitatẽ i-

ſuper omnẽ: omnium nõ ægypti ſolum: ſed aliaꝝ orbis omniũ reddidit fælíciſſimã. Huius urbis ꝓpter eius potentiã excellẽtiãq; ubiq; diffuſam & poeta meminit ingens ægypti thebas ornatas ædificiis: in qua centũ ſunt portæ inq; eaꝝ qualibet cuſtodes ducẽtos excellere equis & curribus Q uidã aſſerũt non centũ portas fuiſſe ciuitatis: ſed plures egregiaſq; temploꝝ portas a qbus centũ ſit: tanq̃ plurimaꝝ portaꝝ dicta. Ex ea uiginti milia curruũ ad bellum ꝓdire: receptacula quoq; equoꝝ centũ quorum ſingula ſupra ducẽtos equos caperent: Iuxta flumẽ inter mẽphim ac thebas libyam uerſus fuiſſe aiũt. Eorũq; etiam nũc ueſtigia móſtrari. Nõ ſolũ uero hũc regẽ: ſed & q poſt eum regnarũt: multa accepimus ad huius ciuitatis amplitudinẽ atq; ornamenta contuliſſe. Donis præterea decoraſſe pluribus aureis: argenteis: eburneis: ſtatuis inſuper coloſſoꝝ inſtar: atq; obeliſcis ex unico lapide factis: ut plane conſtet nullam ſub ſole urbem ita fuiſſe exornatam. Ex quattuor enim tẽplis pulchritudine magnitudíneq; admirabile conſtructis: unũ erat antiquiſſimũ: cuius circuitus ſtadiis tredecim pateat. Altitudo cubitis quíq; & quadraginta: muri latitudo ſit pedum quattuor & uiginti. Reſpondere huius templi magnificentiæ aiunt ornamẽtoꝝ cultũ: quãuis magna impenſa ſit & mirãdo opere conſtructũ. Ea ſtructura uſq; ad poſteriora permanſit tempora. Auꝝ uero argentũ ebur & lapidũ ſumptus atq; ornatus a perſis ablata: quo tempore cãbyſes ægyptioꝝ templa combuſſit. Trãſtuliſſe quoq; in Aſiam ab ægypto ferunt non ſolũ ornamẽta reꝝ plurima: ſed & artífices: quóꝝ operã regiæ inſignes: tum in pſepoli: tum in ſuſis: tum in medis ſint conſtructæ: Tantã pecuniaꝝ copiam in ægypto fuiſſe tradunt: ut ex incẽdiis: quæ omnia abſumpſere: inter cætera paruũ licet qd auri: quod tamẽ ultra trecẽta talenta ſit penſum: affluxerit: argenti uero duo milia & trecẽta. Sepulchra quoq; regũ priſcoꝝ mirabili opere & quæ minime æquari a poſteris poſſent: fuiſſe aiunt. Referũt ſacerdotes ſeptem & quadraginta ſepulchra regia quoꝝ uſq; ad ptholomæũ lagum decẽ & ſeptem tantũ ſupererãt: in eorum libris ſcripta cõtineri: & coꝝ etiam plurima (quo tẽpore ad ea loca acceſſimus) abſumpta erãt olympiade cẽteſima atq; octogeſima. Nõ ſolũ uero ab ægyptiis ſacerdotibus hæc traduntur: ſed græci quoq; plures: & in his hecatheus: q ptolomæi lagi tempore thebas pfecti hiſtorias ægyptias ſcripſere nobiſcum ſentiunt: de prioribus enim regum ſepulchris: in qbus traditur iouis pellices fuiſſe conditas: recenſens ſingula: regis monumentũ: q ſimandius dictus eſt: fuiſſe tradit ſtadioꝝ decem. Cuius aditu porta erat uario lapide conſtructa. Et huius longitudinẽ duoꝝ iugerum: altitudínem quinq; & quadraginta cubitoꝝ fuiſſe ait. Poſt hanc ingrediẽtibus aderat lapideum periſtilum quadratũ: cuius ſingula latera iugera quattuor complecterẽtur. In eo pro colũnis animalia erant ſita ex unico lapide decem & ſex cubitoꝝ ad antiquam formã fabricata. Textura omnis ſuperior tecti confecta ex lapidibus duorum paſſuum latitudine uariiſq; ſtellis ceruleis ornata. Ex hoc deinceps alter erat aditus: & in eo porta priori ſimilis: ſed ſculptura uberiori. In ingreſſu ſtatuæ tres poſitæ erant ingentes unici lapidis. Mẽnonis opus. Haꝝ una ſedens: cuius pedis menſura ſeptem excedebat cubitos: cæteras ægypti ſtatuas magnitudine ſupabat. Duæ ꝑterea uſq; ad genu: altera a dextris: altera a ſiniſtris filiæ & matri minores poſitæ. Hoc opus nõ ſolũ magnitudie cõſpicuũ: ſed arte mirabili & lapidũ natura excellens fuit: cum ĩ tãta mole neq; fiſſura quæpiã: neq; macula ineſſet. Scriptũ erat in eo rex regũ Simãdius ſum. Si qs q̃lis fueri: & ubi iaceã noſſe uelit: meoꝝ aliqd operꝝ exuperet. Eſſe quoq; & aliud ſignũ matris ferunt unico lapide cubitoꝝ uiginti: habens ſupra caput regias

Templũ mirabile

Simandius rex

Simandius rex

tres:quæ oſtenderẽt filiã uxorẽq; ſe & regis matrẽ fuiſſe. Poſt hãc portã & aliud erat periſtilũ nobilius ſupiore ſculpturis uariis:in qs bellũ erat cõtra bactrianos:qb9 regis filii impabãt deſciſcẽtes ab eo geſtũ. hos aduerſus:quadrigentis milib9 peditum: equtũ uiginti:in quattuor ptes diuiſo exercitu: cũ pfectus eſſet:prima muri pars obſidionẽ urbis ſculptã continebat:ab ea parte:q̃ fluuius muros abluit. Rege deide cum pte hoſtiũ cõgreſſo: leo una cũ eo inita pugna hoſtes i fugã uerterat. Scriptores qdã ueram hiſtoriã fuiſſe leoniſq; opa domi enutriti regem in pugna uti ſolitum ad uictoriam ferũt. Alii ob fortitudinẽ corporis p̃cipuã leonis ſimilitudine corpis animiq; uires ip̃m oſtendere uoluiſſe. Secũdus paries ſculptus erat captiuis abſq; pudendis manibuſq:a rege ductis:quæ nota erat illos eſſe animo uiles:& corpe ibecilles. Tertiũ latus ſculpturis uariis picturiſq; decoris:regis ſacrificia triumphũq; deuictis hoſtibus cõtinebat. In medio periſtilii latere ſtatuæ iacebãt duæ ingẽtes ex unico lapide cubitor; ſeptem & uiginti:ad quas:tres ex periſtilo aditus patebant. Has ꝓpe domus erat colũnis ſuſpẽſa;cui9 latus quodlibet duo igera cõplectebaꝫ. In ea ſtatuæ ligneæ poſitæ haud paruo numero repſentantes tũ eos:q de re dubia diſceptarẽt: tũ reſpicientes eos:q in iudiciis ſnias ferrent. Hi ab una muri parte ſculpti triginta numero erãt: & in medio iudicandi priceps:cuius a collo ſuſpenſa ueritas penderet: & oculis eſſet ſubclauſis librorq; cumulo circũſtante. Hæ imagines præſe ferebãt iudices integros eſſe debere p̃torem ſolã inſpicere ueritatem. Dehinc deãbulatoriũ erat domibus plenum:inq; eis diuerſa epularq; genera ſuauia guſtui p̃parata. Sculptus deide eminens cæteris rex uariis coloríb9;aurq; atq; argentũ quæ ex aureis argenteiſq; metallis ãnuatim cæperat:deo offerẽs. Inſcripta quoq; ſũma erat ois in argentũ redacta:minæ tredecies centena:& ducẽta milia miliũ. Sequebaꝫ dehinc ſacra bibliotheca:in qua inſcriptũ erat animi medicamentũ. Erant deiceps ægypti deorq; omniũ imagines. regis quoq; dona ferentis:quæ cuiq; competerẽt deo: oſtendẽtis inſup & oſiridẽ & poſteriores reges:tum in deos cultu:tum inter homines iuſtitia:plurimũ uitæ mortalium ꝓfuiſſe: pene bibliothecam domus ſita erat egregia:in qua uiginti eſſent iouis aconis lectiſternia. Reges inſup ſtatuæ;ubi & regis corpus ſepultum uidebatur. Hãc circũaſtabant plurima habitacula;in quibus picta cernebantur animantia ægyptia ſingula ſacris apta omnia ſepulchrũ uerſus aſcendentia. Circuibat monumentum aureus circulus cubitis trecẽtis ſexaginta quinq; unius cubiti ſpiſſitudine. In quo deſcripti erant per ſingulos cubitus dies anni:& aſtrorum ortus atq; occaſus:quidue ea ſecundum ægyptios aſtrologos obſeruata ſignificarent. Eum circulum ferunt: & cambyſes & perſæ quo tempore ægyptiis imperarunt:ablatũ. Hoc ſimandii monumentum non ſolum cæteris omnibus ſumptuoſius:ſed & artificio excellentius fuit.

Thebei quidem ſe antiquiſſimos omniũ profitentur:primũq; philoſophiã ac aſtronomiam ab ipſis repertas. Seq; a regionis ſitu adiutos ad cognoſcendos orientium ac occidentium aſtrorum motus: Inſuper & menſes ab eis & annos eſſe inſtitutos. Dies non ſecundum lunam:ſed ſecundũ ſolem metiuntur triginta dierum menſem confitentes: Q uinq; autem dies & quartum duodecim menſibus adiungentes anni curſum perficiunt. Intercalares menſes non interponunt:neq; dies ſubducũt:ſicut & græcorq; quidam:Solis & lunæ defectus diligẽter ſcrutati ſunt;Ex qbus multa futura prædicere cæperũt. Ab huius regis ꝓgenie ꝓfectus poſtea. Ogdous:qucho rens cognomiatus eſt:Mẽphim cõdidit ãbitus ſtadiorq; cẽtũ & qnq̃gita:urbẽ oium ægypti p̃clariſſimã opportuniori toti9 ei9 oræ loco:ubi nilus i pluries ſciſſus ptes efMẽphis

Thebei

Menſis

Annus

Eclipſes

Mẽphis

ſuper omnẽ: omnium nõ ægypti ſolum: ſed aliaꝝ orbis omniũ reddidit fælíciſſimã. Huius urbis ꝓpter eius potentiã excellẽtiãq; ubiq; diffuſam & poeta meminit ingens ægypti thebas ornatas ædificiis: in qua centũ ſunt portæ inq; eaꝝ qualibet cuſtodes ducẽtos excellere equis & curribus Q uidã aſſerũt non centũ portas fuiſſe ciuitatis: ſed plures egregiaſq; temploꝝ portas a qbus centũ ſit: tanq; plurimaꝝ portaꝝ dicta. Ex ea uiginti milia curruũ ad bellum ꝓdire: receptacula quoq; equoꝝ centũ quorum ſingula ſupra ducẽtos equos caperent: Iuxta flumẽ inter mẽphim ac thebas libyam uerſus fuiſſe aiũt. Eorũq; etiam nũc ueſtigia mõſtrari. Nõ ſolũ uero hũc regẽ: ſed & q poſt eum regnarũt: multa accepimus ad huius ciuitatis amplitudinẽ atq; ornamenta contuliſſe. Donis præterea decoraſſe pluribus aureis: argenteis; eburneis: ſtatuis inſuper coloſſoꝝ inſtar: atq; obeliſcis ex unico lapide factis: ut plane conſtet nullam ſub ſole urbem ita fuiſſe exornatam. Ex quattuor enim tẽplis pulchritudine magnitudíneq; admirabile conſtructis: unũ erat antiquiſſimũ: cuius circuitus ſtadiis tredecim pateat. Altitudo cubitis quíq; & quadraginta: muri latitudo ſit pedum quattuor & uiginti. Reſpondere huius templi magnificentiæ aiunt ornamẽtoꝝ cultũ: quãuis magna impenſa ſit & mirãdo opere conſtructũ. Ea ſtructura uſq; ad poſteriora permanſit tempora. Auꝝ uero argentũ ebur & lapidũ ſumptus atq; ornatus a perſis ablata: quo tempore cãbyſes ægyptioꝝ templa combuſſit. Trãſtuliſſe quoq; in Aſiam ab ægypto ferunt non ſolũ ornamẽta reꝝ plurima: ſed & artífices: quoꝝ operã regiæ inſignes: tum in pſepoli: tum in ſuſis: tum in medis ſint conſtructæ: Tantã pecuniaꝝ copiam in ægypto fuiſſe tradunt: ut ex incẽdiis: quæ omnia abſumpſere: inter cætera paruũ licet qd auri: quod tamẽ ultra trecẽta talenta ſit penſum: affluxerit: argenti uero duo milia & trecẽta. Sepulchra quoq; regũ priſcoꝝ mirabili opere & quæ minime æquari a poſteris poſſent: fuiſſe aiunt. Referũt ſacerdotes ſeptem & quadraginta ſepulchra regia quoꝝ uſq; ad ptholomæũ lagum decẽ & ſeptem tantũ ſupererãt: in eorum libris ſcripta cõtineri: & eoꝝ etiam pluríma (quo tẽpore ad ea loca acceſſimus) abſumpta erãt olympiade cẽteſima atq; octogeſima. Nõ ſolũ uero ab ægyptiis ſacerdotibus hæc traduntur: ſed græci quoq; plures: & in his hecatheus: q ptolomæi lagi tempore thebas ꝓfecti hiſtorias ægyptias ſcripſere nobiſcum ſentiunt: de prioribus enim regum ſepulchris: in qbus traditur iouis pellices fuiſſe conditas: recenſens ſingula: regis monumentũ: q ſimandius dictus eſt: fuiſſe tradit ſtadioꝝ decem. Cuius aditu porta erat uario lapide conſtructa. Et huius longitudinẽ duoꝝ iugerum: altitudínem quinq; & quadraginta cubitoꝝ fuiſſe ait. Poſt hanc ingrediẽtibus aderat lapideum periſtilum quadratũ: cuius ſingula latera iugera quattuor complecterẽtur. In eo pro colũnis animalia erant ſita ex unico lapide decem & ſex cubitoꝝ ad antiquam formã fabricata. Textura omnis ſuperior tecti confecta ex lapidibus duorum paſſuum latitudine uariiſq; ſtellis ceruleis ornata. Ex hoc deinceps alter erat aditus: & in eo porta priori ſimilis: ſed ſculptura uberiori. In ingreſſu ſtatuæ tres poſitæ erant ingentes unici lapidis. Mẽnonis opus. Haꝝ una ſedens: cuius pedis menſura ſeptem excedebat cubitos: cæteras ægypti ſtatuas magnitudine ſupabat. Duæ ꝑterea uſq; ad genu: altera a dextris: altera a ſiniſtris filiæ & matri minores poſitæ. Hoc opus nõ ſolũ magnitudíe cõſpicuũ: ſed arte mirabili & lapidũ natura excellens fuit: cum i tãta mole neq; fiſſura quæpiã: neq; macula ineſſet. Scriptũ erat in eo rex regũ Simãdius ſum. Si qs qlis fueri: & ubi iaceã noſſe uelit: meoꝝ aliqd operꝝ exuperet. Eſſe quoq; & aliud ſignũ matris ferunt unico lapide cubitoꝝ uiginti: habens ſupra caput regias

Templũ mirabile

Simandius rex

Simandius rex

de huius regis gestis: non solum græci scriptores: sed etiam ægyptiũ sacerdotes: & q̃ cantu eius laudes ornant nõ eadem sentiũt: Ex his tum: quæ supsunt uestigiis: tum in qbus scriptores cõueniũt: similiora ueri cõferibemus. Post eius ortũ: pater decoꝝ ac regiũ opus aggressus est. Nam ex tota ægypto omnibus: q eadẽ die: qua filius: nati erant: infantibus congregatis: nutriri educari ac singulos eadẽ disciplina exercitioꝝ erudiri fecit: existimans hoc pacto simul educatos atq; structos tum amiciciores inuicem: tum audẽtiores melioresq; in bello fore. Hos continuo usu ad malorꝝ patientiam exercebat: Non enim licebat alicui cibum: priusq̃ cursu centum octoginta stadia cõfecisset capere: quo exercitio oẽs uiri euasserãt: & robusto corpore & animo pstantes. Primũ sesosis in Arabiam cum eorꝝ q simul nutriti erãt: exercitu a patre missus assuetusq; uenatui: ac cibi potusq; abstinẽtia oẽm eam gentẽ subegit liberã antea & seruitio insuetam. Deide in Libyam pfectus: maiorẽ eius partem i dítionẽ adhuc adolescẽtior redegit. Defuncto patricũ in regno successisset: rebus ab se gestis elatꝰ adiecit aium ad imperiũ orbis. Dicunt qdam a filia illum athyrtia ad monarchiã hortatũ: eãq; ingenio ac prudentia præstantẽ docuisse patrẽ facilime ex eo exercitu imperare omnibus posse. Alii eam ferũt diuiationis peritam futura: tũ celestibus signis tum sacrificiis nosse. Asserũt & plures patri post natũ sesõsim: in somnis uulcanũ pdixisse infantẽ genitũ toti orbi imperaturꝝ. Eamq; fuisse cãm: cur filium cũ coæuis: (ut diximus) pueris istituerit assuefeceritq; regiæ eruditiõi: quo dignior esset: q imperio potiretꝰ: Sed iam uir factus cũ dei pdictionẽ nosset: magno aio parauit exercitum. Verꝝ in primis: quo facilius optata pficeret: sibi oium ægyptiorũ beniuolentiã conciliauit: ut & milites pro eorꝝ ducibus ad oppetendã mortẽ pr̃optiores redderet: & q in patria reliq essent: nouis rebus abstineret. Omnes uero beneficiis affecit. Hos donauit pecuniis: alios agris: nõnullos remissione pænæ singulos orone & humanitate deuinxit. Omnes q in regem deliquerãt: dimisit impunitos. Ob æs alienum uinctos (magna hæc multitudo erat) soluit: ægyptũ oẽm in sex & trigita regiones: quas leges dicũt: diuidẽs: cuilibet prætorẽ: q & tributa regia exigeret: & pro regiõis uarietate cõmodoq; oia exqreret: pfecit. Ex robusto milite exercitũ elegit: quo animi consilia pficeret. Fuere pedestres copiæ milia hoium sexcenta: equum milia quattuor & uiginti. Currus bello apti octo milia & uiginti. Deide uarios duces ex his: q una secũ nutriti erãt exercitui præposuit: uiros exercitatos bello & a pueris uirtuti deditos. Hi erant numero amplius mille septingẽti: fraterna oẽs mutuaq; erga regẽ beniuolẽtia. Quibus distribuit agros fertiles: ut rebus necessariis fulcti nullaq; ducti inopia liberius militiæ uacarẽt. Præparatis ad bellum rebus primũ æthiopes q ad meridiem spectant: aggressus uictos acie tributũ pẽdere compulit: hebenũ aurꝝ & elephantorum dẽtes. Deinde ad mare rubrũ classe quadringẽtarꝝ nauium missa: Primus oium longis nauibus usus: & insulas ois eius oræ sibi subdidit: & partes maritimas usq; ad indos subiecit. Asiam quoq; oẽm pedestri exercitu deuicit: neq; solũ prouincias expugnauit ab Alexandro postmodũ subactas: sed & gẽtes quasdam: ad quas nunq̃ Alexander accessit. Nam & gangẽ transiit: & uniuersam mediã usq; mare oceanũ pagrauit. Scythaꝝ quoq; gentẽ ad tanaim usq; fluuiũ: q europã ab Asia diuidit: ptransiit. Ibi multis ægyptiis iuxta meotim paludem relictis: colchorꝝ gẽti originẽ pbuit. Hãc nationẽ ægyptiis manasse argumẽto esse dicunt: q apud eos pueri ægyptiorꝝ ritu circũcidantur: priscũ morem: quẽ & iudæi secũtur: colonia seruante. Asiam quoq; reliquam sibi parere coegit Cycladas insulas maiori ex parte potitus est: transeẽdens in

puericõ uiuentes

Sesosis rex

Athyrtia

Naues lõgæ

Tanais f.

Colchi

europam oẽmq; thraciam ptranſiens: periculum exercitus ſubiit: tum ꝓpter inopiã frugum: tũ locoꝝ aſperitate. Finẽ expeditionis i thracia ſtatuens: multis in locis ab ſe deuictis colũnas erexit in quibus: ægyptiis quas ſacra dicũt: litteris ſcriptũ extat. Hanc puincia armis ſubægit rex regũ principantuũ Seſoſis. Colũniam in ſuper ſtatuit: in bellicoſis qdem ab ſe ſuperatis gẽtibus: hominis pudẽda: In his uero q̃ eſſent imbelles ac timidæ: muliebria habentẽ ſculpra: a potiori hominis parte gentes ab ſe deuictas oſtendẽs. In locis qbuſdã ſtatuam ſuã lapideã ea: qua tũc erat: ætate reliqt: arcũ & iaculum tenẽtẽ ſupra quattuor cubitoꝝ magnitudinẽ. Ipſe cum ſũma humanitate erga omnes ſubditos uſus eſſet: omniſſa poſt nouẽ ãnos armoꝝ cura: ſtatuit ſingulas gentes quotãnis ad ſe dona in ægyptũ ferre. Cum oibus deinceps (ꝑmagna ea uis erat) captiuis ſpoliiſq; deuictaꝝ nationũ in patriam rediens: maximis ab ſe rebus geſtis: & quæ ſuperioꝝ acta excederent: templa deũ oĩa ægypti donis inſignib9 ac ſpoliis hoſtiũ ornauit. Milites: quoꝝ optima in bello opera uſus eſſet: pro meritis donauit. Neq; ſolũ ex hac expeditione ditati rediere milites: ſed & ægyptus uniuerſa maxima reꝝ copia utilitate cumulata eſt. Fine bellis impoſito: militib9: quoꝝ ſpecta ta ſibi uirtus erat: quæ parta erant cõceſſit. Ipſe gloriã ſempiternã appetens magno ſumptu opa permulta edidit: & ſibi imortalem laudẽ comparans: & ægyptiis in poſteꝝ ſecuritatem. Primũ a diis incipiens in ſingulis ægypti ciuitatibus templũ ei deo conſtruxit quẽ ꝑcipue colerent. Ad eoꝝ ſtructurã: non ægyptioꝝ: ſed quæ cæperat: ſeruitioꝝ opera uſus eſt. In oibus uero iſcripſit tẽplis: nulli ægyptio ad id opus ſe grauem fuiſſe. Aſſeritur aũt ſeruos babylonios operꝝ labore calamitateq; pteſos: a rege deſciſcentes: cũ pone oram fluminis cõſediſſent: bellũ ægyptiis mouiſſe. Tandẽ aſſignatis ſibi: quos cæperãt: agris cõdidiſſe urbem: quã a patria babyloniã dixerũt. Eadem ex cauſa & appellatã Troiã ferunt etiam nũc iuxta nilum ſitã. Nam cũ menelaus abilio ad ægyptũ cum captiuoꝝ manu nauigaſſet: troiãi ab eo deficientes cũ ipo aliquãdiu pugnarũt: quoad data libertate urbẽ cõdidere patriæ nomẽ ſortitã. Haud uero inſcius ſum Ephesiam gnidiũ diuerſa de his ciuitatib9 ſcripſiſſe. Illos uidelicet: q cum ſemiramide ad ægyptũ penetraſſent: has ab ſe cõditas urbes ſuoꝝ nomine appellaſſe. Sed de his ueꝝ ſcrutari difficile eſt. Nos: quæ ſcriptores tradiderint: rettulimus: quo poſteri ueꝝ iudiciũ ſequi poſſint. Permultos inſuper ac magnos erexit Seſoſis aggeres: in qbus ciuitates: quæ in humili ſolo erãt: cõſtruxit: quo homies pecoraq; ab nili inundatione tuta redderent. In omni uero ora: quæ a mẽphi ad mare ſpectat: frequẽtes a fluuio duxit foſſas: quo fructib9 breuiori itinere faciliuſq; inuectis: maior reꝝ copia eſſet. Quod uero maximũ fuit: muniit & ea loca: qbus ad ægyptũ patere hoſtib9 igreſſus poſſet. Antea potior fere ægypti pars oĩs aditu facilis: ꝓpter frequẽtes a fluuio ductas ab eo foſſas: munitior difficiliorq; acceſſu poſtmodum facta eſt. Duxit & muꝝ ab eo latere ægypti: quod orientẽ uerſus ad ſyriam atq; arabiã ſpectat: a peluſio uſq; ad ſolis ciuitatẽ ꝑ deſertum ſtadiis mille & qngẽtis. Nauem ex cedro fecit ducentoꝝ octoginta cubitoꝝ longitudie: deauratã exterius: intus uero deargentatã: quã dono obtulit deo: q maxime thebis colit. Duos ꝑterea obeliſcos ex lapide duro: utrũq; altum cubitis cẽtũ uigiti: in qbus: tum ĩperii magnitudinẽ: tũ multitudinẽ uectigaliũ deſcripſit: addidit & quas ſubægit natões. Memphi in uulcani tẽplo ſuas & uxoris lapidis unius ſtatuas: altitudine cubitoꝝ trigita: folioꝝ uero uigiti ob hãc rẽ: collocauit. Cũ dimiſſo exercitu ægyptũ reuertiſſet: ac circa peluſiũ uacuo bello laxaret curis aium: frater ei apud ſe cũ uxore ac filiis cœnãti inſidias parauit. Nã illis

Templa dicia

Babylonia

Troia iuxta nilũ

nauis aurata

Seſoſis ignis

illis poſt cibū a uino ęſcētib⁹: lignis aridis ad id ātea occulte ꝑparatis: ignem in cubiculū noctu iniecit. Increbeſcente flāma: q ad curam regis poſitū erant: ſublato more ebrioꝝ clamore: regem excitarūt q ambas extendēs manus: ſalutēq; filiis & uxori deos orans illeſus ꝑter opinionē cū ſaluus flammā euaſiſſet: tū cæteris diis: tum maxime uulcano: ut liberatori: uota ſoluit. Cū multis ac ꝑclaris faciorib⁹ nobilitatus eſſet: tum id magnificentiſſimū eſt habitum; quod cū nationes tum ab ſe deuictæ: tum hi qbus regna tradiderat; duces quoq; quos diuerſis ꝑfecerat prouinciis: ꝑſtituto die in ægyptum uenientes ei dona offerebant. Hos ſuſcipiens benigne: aliis qdem in rebus uario honore afficiebat. At ſi quādo aut ad templū aut p urbem accederet: quatuor ex eis loco equoꝝ currui iūctis: oſtendebat cū cæteros omnes reges ducesq; ꝑclaros bello ſuperaſſet: nullos ſibi neq; uirtute neq; rebus geſtis eſſe cōparandos. Et ſane rex iſte uidetur oēs q unquā regnaſſent; tum rebus bellicis. tum erga deos munificentia: tum uero operib⁹ ab ſe in ægypto conſtructis; anteiſſe. Annos tris & trigita cum regnaſſet ex optato uitam deficientibus oculis finiuit. Cuius uirtuti haud facile reperiē dignū nomē. Vir magni animi; neq; ſolū ſacerdotibus: ſed uniuerſis ægyptiis admirabilis: cum eadem animi magnitudie: qua opera effecerat: & morte appeteret. Adeo aūt diuturna eius gloria igenſq; ad poſteros manauit: ut cū multis poſtea ſæculis: perſis ægypti iperium tenentibus: darius xerxis pater uellet i memphi ſuam ante Seſoſis ſtatuā ponere: priceps ſacerdotū publice contradiceret; aſſerens illū nōdum Seſoſis opera æquaſſe. Quod reſponſum haud quāquā ægre ferēs rex. ſed lætatus admodū libertate loquēdi; ſe curatur; inqt: ut nihilo illius uirtute: ſi tantūdem ui ueret: eſſet iferior: hortatuſq; eſt: ut ætatis eiuſdem conferret geſta: id uerū argumētum eſſe uirtutis. Defuncto Seſoſi eius filius regnū capiēs aſſumpto patris nomine: nulla i re gloriam paternā eſt imitatus: ſed eodē quo pater caſu afflictatus eſt; oculis eni captus: ſiue ꝑpter cōmunem patris naturā: ſiue (ut qdam fabulāt) ꝑpter impietatem erga nilum: cuius curſum iaculatus eſt: coactus eſt ad deoꝝ auxilium cōfugere: ac plurimo tēpor uariis peractis ſacris ad placāda numina: nulla ope adiutus ē. Decio poſt āno reſpōſo ei reddito: ut placato deo: q in heliopoli coleret. faciē muris iſpiceret; quæ nullum niſi ꝑpriū noſſet uir. ab uxore ꝑpria icipiens cū multas expertus eſſet. nullā reperit icorruptam; præter hortulani cuiuſdam; quā uiſu reſtitu uxorem cæpit. Reliquas oīs in uilla quadam uiuas cōbuſſit. Quem locū poſtea ægyptii ſacra in glebam uocitarūt. Deo aūt heliopolis gratias ſecūdū oraculum acceptū reddens: duos erexit unius lapidis obeliſcos latitudinis octo: altitudinis cubitoꝝ centum. Poſt hūc plures reges nil memoria dignū geſſere. Tandem Amaſis qdā regnauit uiolētius q cæteri: p multos enim ꝑter æquū pœna affecit: alios fortunis ſpoliauit: in omnes impotēs ac ſupbus. Tolerata eſt eius crudelitas: cū ulciſcēdi locus nō eſſet quoad Actiſanes æthiopū rex in ægyptum contra eum deſcendit. Tūc odia occulta erupere: & cum multi ab eo deſciſſent rege capto: ægyptus in ditionē æthiopum ceſſit. Actiſanes fortunā capti regni humaniter ferens: ſūma æqtate ægyptiis iperauit. Latrocinia nouo more compeſcuit. Sontes neq; morte plectens; neq; linquens impunitos. Eoꝝ iudicio conſtituto reos omnis in unū cogens: miti ſnīa damnauit: amputatis eni naribus in ultima deſerti ire compulit: ibiq; ciuitatem condidit: ab excīſis naſis rhinoceram appellatā. Ea in ægypti arabiæq; finibus haud ꝑcul a mari ſita: oīb⁹ uitæ cōmodis caret: Nam oīs uicina regio ſalſa eſt intra urbis mœnia unicus eſt puteꝰ; & is inutilis: utpote aqua amara guſtu. Hos autē eo in loco poſuit: ne ſuis moribus

Darius xerxes Seſoſis filius

Caſta unica

Amaſis

Actiſanes

Rhinocera.c.

uicinas gentes ificerent: ne ue eoꝝ erga reliquos iniuriæ essent occultæ: sed ut tanq̃ in oram desertã relegati: omni re egentes: cogente necessitate: sibi uictũ exqrerẽt. Fissis itaq; calamis: quos ex uicinis agris collegerant: longa sibi retia fecere. Quibus iuxta littus ꝑplura stadia dispositis: ex captis coturnicib9 (nam magnus earꝝ numerus in littore ad capiẽdos pisces uersatur) uictũ sibi compararũt. Eo rege defuncto ægipti regno sibi uẽdicato regem ex suis crearũt Miridim nomie: quẽ nonulli maronem co gnominãt: uirꝝ minime bellis aptum. Is sepulchrũ sibi cõstruxit: quod labyrinthus appellat. Rem mirandã ꝑfecto non tantũ operis magnitudine: quantũ arte ad imitandũ difficili. Nam igredientib9 haud facile regressus datur; nisi duce itineris experto. Ferũt qdã Dædalũ ad ægyptũ penetrãtẽ admiratũ huius operis artem: similem i creta regnanti minoi construxisse: in quo fabulant extitisse minotaurꝝ. Sed cretensis labyrithus defecit: siue opera hoium: siue tempore corruptus. Egyptius uero usq; ad nostra ꝑa iteger manet. Defuncto rege post qntum genus: cũ ægyptus rege careret ex dignioribꝰ q dam in regem assumptus est: quẽ ægyptii cetem: græci protheũ appellãt q illiaci belli tempore extitit. Hũc artiũ peritum fuisse tradũt: & in uarias se formas uertẽ solitũ: ut nũc animal: quãdoq; arbor aut ignis aut qd alid uideret. Quæ eadẽ & sacerdotes de illo scribũt. Hanc rex cognitionẽ continuo ex astrologoꝝ ac sacerdotũ usu rex est assecutus. Consuetudo aũt regibus tradita: græcis cãm huiusmodi transmutatiões fingẽdi ꝑbuit. Nam ægyptiis mos erat regibus: aut leonis aut tauri: aut draconis priorẽ partẽ in capite ferre insignia pricipatus. Quandoq; uero arborem: aliquãdo ignẽ. quandoq; redolẽtia supra caput unguẽta: hæc tum ad decorem spectabãt atq; ornatũ: tum stuporẽ ac superstitionẽ quandam aspiciẽtibus iniiciebant. Mortuo protheo filius successit poẽm uitam uectigalibus & ad cumulandũ undiq; thesaurꝝ intẽtus: uir pusilli animi atq; auarus: ut q neq; deoꝝ muneribus: neq; ulli beneficẽtiæ uacarit. Ita ut ñ rex: sed ut dispẽsator bonus: pro uirtutis gloria: plus auri argentiq; q ꝑtenti reges oẽs: quadrigẽta talẽtoꝝ milia ea fuisse tradũt: reliquerit. Post obitum septẽ fuere reges i tantũ ocio diti ac uoluptati: ut sacri libri nulla eoꝝ gesta contineant historia digna: præter unius Nilei: a quo fluuius sortitus est nomẽ: cũ antea ægyptus uocitaret. Hic cũ plures fossas atq; opportunis feciset locis: & nilũ uti lẽ admodũ incolis reddidit: & nomis cãm præbuit. Octauus deinceps rex Chẽmis mẽphis annos regnauit qnquaginta: ædificauitq; triũ pyramidũ maximã inter septẽ ꝑclarissima opa ãnumeratam. Hæ uersus libyam spectant longe a mẽphi stadiis centum uigiti: a nilo aũt qnq; & quadraginta: quæ & artificio & operis magnitudine mirabilem stuporem ꝑberet aspicientib9. Earꝝ maxima q̃ttuor est laterꝝ: quorꝝ quodlibet ab inferiori parte iugera septem continet Altitudo amplius q̃ sex iugera tollit: latꝰ quodlibet deducta paulatim usq; ad uerticẽ altitudine cõtinet cubitos sexagintaqnq. Ex lapide duro difficiliq; ad tractandũ: sed in æternũ pmansuro structura omnis constat. Nam ferme mille ãnis: ut aiunt qdam: ut alii tradunt: amplius tribus milib9 quadringentis ad nos usq; ea moles itegra ꝑmansit. Ferunt eos lapides ex arabia lõgo admodũ itinere aduectos Aggeribus aũt fabricata est: nondũ eo tempore inuentis machinis. opus certe mirabile ꝑsenti in terra undiq; arenosa: ubi nulla neq; aggeris: neq; cæsi lapidis sint uestigia: ut nõ ab hoib9: sed a diis tãta moles structa uideat. Conant ægyptii mira quædam de his fabulari: ex sale & nitro aggeres eos factos: posteaq; nili incremẽto liquefactos absq; hoium labore penitus defecise. Verꝝ id procul a uero abest. Nam & multitudine hominũ agger constructus: & multitudine deletus: Tre-

Miris rex Maro rex labyrinthus Dædalus

Cetes ꝑtheus

Nileus rex nilus unde Chẽmis pyramides

centa

centa enim & ſexáginta hoīum milia(ut aíunt)ad id opus deputata ſunt:quod uigi
tí ferme annis abſoluerūt.Poſt huius regís obitum frater eius Cephus regnū cæpit: Cephus
regnauitq; ānis ſex & qnquaginta.Q uidam nō fratrem:ſed filiū regnū tenuiſſe aſſe rex Cha
runt nomie chabreū:quod ſimílius uero uideť.Q uoniam q ei ſucceſſit imitatus ſu breus rex
periorē regem:ſecūdā pyramidē ædificauit ſtructura & arte priori ſimilem: magní pyramis
tudíne ſimparē: utpote cuius ſingula in baſi latera ſtadiū cōprehēdāt. Pecunia oís ad
opus prioris impenſa in olera tantū herbaſq; is enim cibus opificū fuit ad mille & ſex
tenta talenta exceſſiſſe dicíť.Aliaq; non extat ſumptꝰ illius aditus ab uno tantū latere
patet. Veq; nullus ex his:q eas ſibi pyramides in ſepulchra condidere: rex in illis ſe
pultus eſt.Nam partím nimii labores in operibus abſumptí:partím crudelitas regū
& inſolentia:ira populoq; compulere:ut eoq; aut diſſiparent corpora:aut eíicerent ex
monumētis:Q ua ex re domeſticís mandarūt qdam ut ſua corpora in loco uilí obſcu
roq; conderent:quo effugerent ſæuitiā plæbis. Hunc regem ſecutus eſt Mycerinus: Myceri
quē nōnulli cherinū uocant:prioris pyramidis auctoris filius.Hic tertíam ab ſe incæ nus rex
ptam minime pfecit ꝑuentus morte.Erant ſingula latera in baſi iugerū trium: murus Cherinꝰ
uſq; ad qntum decimū cubitū ex lapide nigro:thebaico ſimili:reliqua pars ex eo lapí rex
de:quo & reliquæ pyramides:eſt conſtructa.Opus ſane:tū magnitudine:tum artifi
cio:tū uero lapidū ſumptu cæteris pyramidibus inferius. Scriptum erat in latere ad
boream uerſo nomen auctoris:mycerinus . Hūc tradūt ſuperioꝝ crudelitatem abo
minatam uitam uixiſſe ſūma cū humanitate & in ſubditos beneficentía.Feciſſeq; ſe
dulo omnía:qbus beniuolentiam omniū ſibí compareret.Pecuniā contempſit:præ
bens munera etiam iis:q iuſte recteq; iudicaſſent.Sunt & aliæ tres pyramides ſingu Pyrami
la latera ad duo iugera ꝑtendūtur uniuerſum opus:ſtructura ꝑter magnitudinē ſu des
pioribus ſimílis.Has dicūt a tribus regibus:quos rettulimus ſuis uxoribꝰ ædificatas:
quæ tradant alía ægyptí opera:non ſolū mole ædificioꝝ atq; impenſa exuperare:ſed
artificū excellentía:magíſq; affirmant admiranda eſſe architectoꝝ ingenia: & artem
q̄ regum ſumptus.Hi enim ꝓpriis animi dotibus illi alienís pecuniís laboribuſq; tan
ta opa erexerūt. Veꝝ de haꝝ pyramidū auctoribus nil certí:neq; apud íncolas: neq;
apud ſcriptores conſtat:Q uidam eos:quos dixímus reges:illas ædificaſſe:Alíi alios
tradūt:ꝓut maioris aſſerunt.Armeū extitiſſe conditorem Secūdæ amaſum: Tertíæ
maſum:quam uolūt qdam rhodopidis pellicis ſepulchrū fuiſſe.Et id nōnulloꝝ prí Rhodo
cipum:q eam amaſſent:communi opa abſolutū.Regnū deinceps ſumpſit Boccho pe
rus corpore qdem robuſto,ac ualído:ingenio uero ſupiores excedens reges . Multís Boccho
deinde actís ſæculís regnauit ægyptíis Sabacus nomine:genere æthiops:deoꝝ cul rus rex
tu liberalitateq; præ cæteris regibus excellens.Argumentū uirtutis eius uel maximū Sabacus
ſit integritas:utiliſq; in ſeruandis legibus animaduerſio.Nam capite dānatos nequa rex
quā mortis affecit pœna:ſed opus facere uinctos cōpedibus ꝑciuitates coegit: quæ
res non paruo extitit uectigalí:plures enim ex eo ſeruitio pecunias contraxit:eoꝝ ope
ra multos aggeres conſtruxit.foſſas uariís locís opportunas fecit.Ita & pœnæ acerbí
tatem leniuit:& inutilem pœnæ aſperitatem i magnū cōmodum uertit.Eius egregiā
pietatem:& a principio uitæ inſtitutionem:facile qs ex uiſione ſomnii perſpiciat. Ví
ſus eſt ei deus:q thebis colitur in ſomno dícere:regnū ſuum in ægyptios neq; fœlix
neq; diuturnū fore:niſi ſacerdotibus ægypti omnibus occiſis per media ípſoꝝ cada
uera cū ſuis trāſiret:hoc ſomnio ſæpiꝰ oblato oēs undiq; ſacerdotes cōuocauit: narra
tíſq;:q ꝑ ſōniū accepat;nolle ſe inqt in ægypto manentē alicui pnſtitē ſtruere:ſed mal

lepuꝝ omniq; ſolutū ſcelere ab ægypto abſcedere ſe; fatiſq; uitam reddere: q̄ impia cæde inq̄natū regno potiri. Ita ægyptiis regno tradito in æthiopiam rediit. Duobus ānis ægyptii abſq; rege fuere turbatis oibus cū etiā ad ciuilia bella puentū eſſet: duodecim loco regis ex maioribus ducibus p̄ficiunt: q̄bus omnis regni cura p̄miſſa eſt. Conuenientes hi in memphi cōmuni conſilio imperiū exercebāt. Cū uno animo cōcordiq; q̄ndecim annis res adminiſtraſſent: decreuere ut ſibi cōmune ſepulchrū ædificaret: ut quēadmodū in uita uno conſenſu: pari honore ægyptū gubernaſſent: ita & poſt obitum cōmunis eſſet omniū unius ſepulchri gloria conati ſunt in ea re oia ſuperioꝝ regū opa excedere. Electa ad id iuxta paludem libyæ: aqua quæ in miridā deſcendit: ex pulcherrimis lapidibus ſepulchrū ædificarūt quadratū: quaq; uerſus ſtadii unius. ſculptura atq; artificū opere nihilo iam antea factis cedens. Ingredientibus illius ambitū domus aderat colūnis circūfulcta: quattuor ad latus quodlibet colūnis poſitis. Et huius tecti cōtignatio unius erat lapidis ſculpta præſepib9; uariiſq; pictu-
ris ornata. Erant ibi ſūmo artificio depicta ægypti regū temploꝝ ſacrorūq; monumēta. Tanto aūt ſumptu: tanta magnificentia ea moles ab his regib9 excitata eſt: ut ſi ante eoꝝ diſſenſionē fuiſſet abſoluta: cætera ſepulchra excellentia opeꝝ ſupaſſet. Verū
Pſamniti cū annis q̄ndecim ſimul imperiū tenuiſſent: regnū ad unicū redactum eſt. Pſamni-
cus ticus ſaites unus ex duodecim: cui maritima ora obuenerat: tributo emporiis oibus præſertim phœnicib9 græciſq; impoſito; magnaq; ui pecuniæ contracta: amicitiam plurimaꝝ gentiū principūq; ſibi liberalitate comparauit. Huius rei inuidia moti reliqui belli ſibi intulerunt. Quidam ex antiqs ſcriptoribus fabulant: reſponſum imperantibus redditū: q̄ ex illis prior æream phialā deo: q̄ erat in mēphi: dono tuliſſet: eū ſolū regē in ægypto potiturꝝ. pſamniticū cū extuliſſet ſacerdotū q̄ſpiam e templo phialas aureas undecim elegantiorē ab ſe electam deo optuliſſe. Quod reſciſcentes cæteri; cū nollent occidere relegaſſe illum perhibent in paludes iuxta mare ſitas. ſiue ob cām quā diximus: ſiue inuidia moti. At pſamniticus ex arabia: caria: ionia: conducto milite acie illos p̄pe urbem mēphim ſupauit. Alii reges partim cecidere in bello; partim fugientes in libyam ceſſere regno. Sūpto imperio pſamnaticus ueſtibulū orientem uerſus: deo in mēphi conſtruxit. Circū templū pro colūnis coloſos duodecim cubitoꝝ poſuit: militibus mercede cōductis: præter ſtipendiū: dona large diſtribuēs cæteris agros ſorte diuiſit paulo ſupra peluſii oſtia: quos multis poſt annis Amaſus rex ad memphim traduxit. Rex p̄pter operam a mercenariis militibus nauatā: poſtmodum externo milite: plurimū fiſus multum illorum præſidio uſus eſt. Cum in ſyriam exercitum duceret: præ cæteris honore mercenariis impenſo: ſtatuit eos in dextra. ægyptios a ſiniſtra phalangis parte: qua contumelia irritati ægyptii ad ducenta milia eoꝝ: ab rege deſciſcentes æthiopiam uerſus p̄fecti ſunt: nouas ſedes ſibi uendicaturi. Rex ad eos duces primū miſit eam ignominiam dēpcaturos. Ipſe quoq; cum hi nil p̄feciſſent: nauibus p̄ſecutus eſt. Cū ipōs iuxta nilum proficiſcentes: iam iāq; ægypti montes tranſcendentes repperiſſet: rogabat: ut animum mutarent; utq; templorum patris: uxorum ac filiorum in mentē ueniret. At hi omnes una uoce clamore ſublato: haſtiſq; ſcuta percutientes reſpondere: q̄ armorum potentes eſſent: facile ſe patriam reperturos. Oſtenſis uero ſublata ueſte genitalibus nec uxores nec filios: dum eis uti poſſent: defuturos. Hoc dato reſponſo deſpicientes; quæ aliis maxima eſſe uiderentur in æthiopiæ p̄te fertili: ſortitis inter ſe affati agris conſedere. Pſāniticus eoꝝ diſceſſu haud paꝝ dolens ad curā regni cōuerſus: & uectigalia diſpoſuit &

cum

cum athenienſibus quibuſdamq; aliis græcis ſocietatē iniit. Erga externos: qui ī ægy
ptum accederēt: ſūma benificentia utebatur. Cū græcos plurimū diligeret: filios di/
ſciplinis græcis eruditi. primus ægyptioꝝ regū cæteras nationes ad importāda: quæ
apud ſe erant: allexit ſecuritate ſingulis adeuntib⁹ præbita. Apud ſupiores enī reges
nulli externi ad ægyptū nauigabant: cū ptim occiderentur: ptim adiicerentē in ſerui/
tutem. Impietas Buſiridis tēpore apud ægyptios aduerſus exteros ſeruata: græcis cau
ſam præbuit: licet minime uerā: ſed multa cōtractā crudelitate ſcribendi: quæ de eo
in fabulis feruntē. Poſt pſamnitū cū regnauit q̄rta exide pgenies. Aprie⁹ ānos duos & Aprie⁹
uiginti. Hic aduerſus cyprū ac phæniciā terra mariq; bello moto Sidonē ui captā cū rex
diruiſſet. reliquis phæniciæ urbibus ſubactis claſſe cyprios ac phænices ſupauit: ſpo
liisq; hoſtiū cū pluribus captis: in ægyptū rediit. Miſſo deīde contra cyrenē & barcē
exercitu: magnaq; ex parte deuictis reliquis: ab ſe alienauit: Exiſtimātes enī ipſū ī eo/
rum pernitiē cōparaſſe exercitū: quo ſecurius īperaret ægyptiis: deſciuerunt. Ad hos
compeſcendos deſtinatus Amaſus ægypti⁹ uir inſignis mandatoꝝ: q̄ ad concordiam Amaſus
ſpectabant oblitus: cum illos in regē incitaſſēt: conſpiratione facta rex creatur. pau/
loq; poſt cū plures a rege deſciſcerent: coactus eſt ad mercenarioꝝ (ii ad triginta mi/
lia erant) opem confugere. Prælio circa mariā pagū cōmiſſo: ægyptioꝝ res ſuperior Maria
fuit. Itaq; captus aprieus ſtrangulatuſq; interiit. Amaſus ſuſcepto iperio: conuerſuſ/ pagus
q; ad regni curam iuſte imperauit: magna cū laude multas cypriorū ciuitates euertit
multaq; donis inſignibus deū templa exornauit. Cū regnaſſet annis quinq; & quinq̄
ginta mortē obiit quo tempore Cambyſes perſarū rex ægyptū armis cæpit: circa ter Cābyſes
tium annū olympiadis tertiæ & ſexageſimæ: qua uictor in ſtadio fuit parmenides ca/
marineus. Recenſitis uetuſtorū temporū: uſq; ad amaſum ægypti rebus: nūc admi/
randa quædā & quæ proſint legentib⁹ de morib⁹ eoꝝ ſunt ſcribenda. Plura enim ue/
tera ægyptioꝝ acta non ſolū ab indigenis extimantur magni: ſed & apd græcos quo/
q; nō parum admiratiōis habēt. Itaq; qui plurimū doctrina excelluerūnt ī ægyptum
tranſiere: ut & leges eorum & ſtudia cognitiōe digna pciperēt: quāuis enī ſcirēt ægy
pti aditum externis difficilē: tamen omni ſtudio oli illuc accedere appetiuerunt: in q̄/
bus antiquiores extitere. Orpheus: poetaq; homerus. Deīde poſteri nōnulli Samius Orphe⁹
pythagoras: ac legūlator ſolon. Aſſerunt ægyptii litteras: aſtrorū curſus: geometriā Homer⁹
arteſq; plurimas ab ſe fuiſſe repertas. Optimas inſuper ab ſe inſtitutas leges. Quoꝝ Pythago
maximū ferunt eſſe argumentū: annis amplius tribus milibus & ſeptingentis indige ras
tes reges ægypto imperaſſe: Eāq; puinciā cæteraꝝ orbis eſſe fœliciſſima: quæ nullo Solon
potuiſſent pacto fieri: niſi optimis moribus ac legib⁹ uixiſſent: eruditq; omni doctri Literæ
narum genere fuiſſent. Verum nos his: q̄ herodot⁹ aliiq; nonnulli ægyptiorū geſta Aſtrorū
narrantes: præter ueri opinionē multa uoluptatis gratia fingentes tradūt: prætermiſ/ curſus
ſis ſacerdotum diligenter a nobis ſcrutatos libros ſequemur. Primum ægyptii reges Geome/
uitam: non aliorum regnantium quibus uoluntas pro lege eſt: traducebant licentia. tria
Sed legum inſtituta in cogendis pecuniis quottidianoque uictu ſequebantur. Eo/ Aegypti
rum cultui obſequioque nullus deputatus erat: neque emptitius neque domi geni/ reges
tus ſeruus: ſed nobilium ſacerdotum filii: tum ultra uiginti annos nati: tum doctri/
na præ cæteris eruditi: ut horum corporis miniſtrorum die noctuque aſtantium
conſpectu motus rex: nil turpe committeret. Raro enim potentes rerum malieua/
dunt: ubi deſunt ſuarum cupiditatum miniſtri. Inſtitutæ erant diei noctiſque
hore: quibus regi lege permiſſa agere fas erat mane ſurgentem regem primum

epiſtolas omnis miſſas capere oportebat: ut cognitis his: quæ ſibi agenda eſſet: reſpõ
Præceps pro rege ſo dato ſingula in tempore exque ordine recte agerentur. His actis cũ in uiroꝝ excel
lentiũ cætu lauiſſet corpus: ueſtẽ præclarã ĩdutus ſacra diis faciebat. Mos erat ſacer
dotũ prĩcipi iuxta arã hoſtiis deductis: aſtãte rege: magna uoce audiente populo ua
litudinẽ, pſperã oĩaq; bona precari: regi iuſtitiam in ſubditos colenti: Narrare ĩſuper
pticulatim regis uirtutes: in deos pietatẽ ac religionẽ: in homines humanitatẽ ſeruan
tis: tum illũ continentẽ dicere iuſtũ: magnicq; animi ueracẽ liberalẽ omniſq; frenan
tem cupiditates: pœnas inſup mitiores: q̃ poſtularent errantis crimina: exigentẽ: red
dentẽ uero gratiã meritis ampliorẽ. plura his ſimilia orans tandẽ execrationẽ in ma
los exequebatur. Tũ regẽ culpa purgans omne crimen in miniſtros: qui regi iniqua
ſuaderent: cõiiciebat. His actis ſacerdos & regẽ ad fœlicẽ diiſq; gratã uitã hortabat: & ſimul ad bonos mores: agendũq; nõ quæ ſuaderent mali: ſed quæ ad laudẽ & uir
tutem maxie pertinerent. Demũ cũ rex tauro diis ſacra feciſſet: ſacerdos quædam ex
libris ſacris clariſſimoꝝ uiroꝝ conſilia: actaq; proferebat: Q uibus rex monitus im
perio pie ac iuſte aliorum exẽplo uteret. Non aũt pecuniis uacandi iudicandiq; ſolũ
legibus antiquis: ſed deambulãdi quoq;: lauãdiq; & cũ uxore cubandi: oiſq; degẽdæ
uitæ tẽpus erat lege præſtitutũ. Cibo ueſcebant ſimplici: ut quoꝝ menſæ nihil præ
ter uitulũ & anſerẽ: inferret. Vini potandi certa ſtatuta erat menſura: qua neq; farci
Sacerdotũ cibi ri uenter: neq; inebriari poſſent. Deniq; ipſorũ uita ea tenebatur modeſtia: ut nõ a le
giſlatore: ſed a peritiſſimo medico ad ſeruandã ſanitatẽ compoſita uideretur. Mira
bile uidetur ægypti reges non ex uoluntate: ſed ex lege uitã priuatã agere: Sed multo
eſt mirabilius illis: neq; iudicandi: neq; pecuniã cõgregandi: neq; puniendi quẽquã
per ſuperbiã aut irã aut aliã iniuſtã ob cauſam licentiã permiſſam. Sed ueluti priuati
tenebantur legibus: neq; id egre ferebant: exiſtimantes parendo legibus ſe beatos fo
re. Nam ab his: qui ſuis indulgerent cupiditatibus: multa cenſebant fieri: quibus dã
na periculaq; ſubirent. Scientes enim ſæpius ſe peccare: tamen aut amore: aut odio:
aut alio animi morbo uicti nihilominus aberrant. Q ui uero ſapientia conſilioq; ui
Regum cura tam inſtituunt: in paucis offendunt. Hac uſi erga ſubditos iuſtitia reges omnium be
niuolentiam adeo aſſecuti ſunt: ut non ſolum ſacerdotibus: ſed ſingulis ægyptiis ma
ior regis: q̃ uxorum filiorumq; aut aliorum principum: ſalutis ineſſet cura. Etenim
plurimi regum: quos rettulimus: ciuiles mores ſecuti acta fœliciter uita morte obie
runt: quoad ea legum diſciplina permanſit: Nationibus præterea uariis ſubactis: plu
res poſſedere pecunias: regiones ædificiis operibuſq; ingentibus urbes ampliſſimis
onis ſumptuoſiſq; decorantes. Sed ea: quæ poſt obitum ægyptii ſuis regibus præ
rint: magnam populi erga principes beniuolentiam monſtrant. Id honor mortu
is impenſus oſtendit. Nam cum quis regum decedit e uita: ægyptii omnes mortem
communi mœſtitia lugent: ueſtes lacerant: templis clauſis forum non frequentant.
Luctus in regia morte Feſta ſolemnia non agunt. Dies ſeptuaginta duos luto deturpãtes capita: ac ſin
done ſubtus mãmas cincti: una uiri mulieresq; ducenti ferme aut trecenti circũ am
bulant bis in die: nouantes luctum atq; ad numerum cum cantu uirtutes regis cõme
morantes. Cibis animantium coctiſq; ac uino: omniq; menſæ apparatu abſtinent.
Non lauacris non unguentis non ſtratis lectis non uenereis utuntur: ſed tanquam
defuncto filio per eos dies mœrentes lugent. Hoc tempore. quæ ad pompam fu
neris ſpectant præparatis: poſtrema die corpus in arca cõditum ante ſepulchri adi
tum ponunt. Ibi breuiarium in uita ab rege geſtoꝝ de more recitãt: uolẽtiq; facultas

datur

dat defunctum accusandi. Astant sacerdotes: mortui recte facta laudantes. populus is permagnus est; qui exequias circūstat applaudet ueris laudib9: in reliquis magno laudes reclamat tumultu: quo accidit ut plures reges repugnāte multitudine: solito caruerit Regum sepulchri honore ac magnificētia. Is timor coegit ægyptī reges iuste uiuere: ueritos iustiua futurā post morte plebis irā atq; odium sempiternū Antiquoꝝ regum uiuendi mos hic maxime fuit: Egypto oi in plures partes: quaꝝ quælibet græco uerbo nomos appellabatur: diuisa cuilibet ptor aderat. qui omniū haberet curā. ægypti uectigalibus trifariā partius: priore portione percipit collegium sacerdotū magna apud īcolas auctoritate: tū pp deoꝝ curā: tū pp doctrinā qua plures eruditunt. Hāc partem tum ad sacrificiorū ministeria: tum ad priuatæ uitæ cōmoda impertiūt. neq; eni deoꝝ cultū omittendū putant: neq; publici consilii utilitatisq; ministris: æquū censent uitæ commoda deesse. Adsūt enim grauibus in rebus hi semper consilio atq; opere regib9: tū astroꝝ peritia: tum uero sacrificiis futura prædicentes. Ex libris præterea sacris priorum gesta referūt: quibus reges in agēdis noscant: quæ sint pfutura. Non. n. quēadmodum apud græcos unus homo: aut unica mulier sacris præest: sed plures i cultu deorum honoreq; uersantur: qui eandē sacrorū curā filiis tradūt. Hi omnes immunes sūt secūdūq; post reges honoris dignitatisq; locū tenent. Altera portio ad reges puenit: quā & ad bella & ad uitæ cultū: cū ad liberalitatem erga strenuos uiros promeritis impendūt. Q ua ex re fit: ut populares nullo grauent tributo. Tertiam percipiunt milites: & qui belli sunt instituti ministerio: ut hoc stipendio accepto paratiorē habeant animū ad belloꝝ pericula obeūda. Iniquū enim foret ad tuendam cōem salutem intentos nulla ex ea pro qua pugnarent: patria cōmoda percipere. Ea uero pcipua utilitas uidetur: q; mercede laborum impensa cū fiant opulentiores: facili9 gignendæ proli opam dant. Q uo fit ut referta multitudie hoium patria nequaq; externo milite egeat. Hoc militandi ordie a pgenitoribus suscepto: parētū uirtutē a puericia imitati bellicisq; exercitati munerib9 milites ægregii euadūt. Est insup eoꝝ politia in tria hoium genera instituta: pastoꝝ: agricolaꝝ: opificum. Agricolæ pua quadam mercede sacerdotibus: regeq; aut militibus agros mercati: per omnē ætatem ab ipsa pueritia rei rusticæ sine intermissione uacant. Q uo fit ut agricultura cæteris: tum ob doctrinam a parentibus percæptam: tum ob continuum usum: præstent. Norunt enim præceteris diligenter agrorum naturam: rigandi serendiq; ac metendi tempora: & fructuū seruandorum commoditates: tum parentum obseruatione: tum sua diligentia cognita. Eodem modo & pastores cura atq; arte regendi pecoris a patrib9 accepta: semper in eo gubernando ætatem agunt. Multum eis conferunt: quæ a progenitoribus in pecorum cultu ac pascuis audierunt. A nonnullis etiam quædam suo studio adinuenta. Nam qui aues & anseres nutriunt: præter earum: quæ apud alios homines habentur: procreandi naturam: adeo illis indulgent: ut in numerum dictu mirabilem auiū euadant. Non enim ouis incubant aues: sed ipsi ingenio & naturali arte ex ouis. præter cæterorum consuetudinem: educunt fœtus. Artes quoque apud ægyptios admodum excultas uidemus. & ad summum perductas. Nam soli ægyptii opifices omissa rerum publicarum cura: nullum nisi aut legib9 permissum. aut a pretraditum opus exercent: ut neq; eos docentis inuidia: neq; ciuile odium neq; aliud qd ab instituto impediat exercitio. Alis in locis licet artifices relicto priori: opificiis cæteris se dedere: & hos cultui agrorum: hos mercaturæ alios plurib9 artib9 operam pbere. Q uidam in ciuitatib9: quæ a populo reguntur: ad cōtiones concurrūt: i pniē

Sacerdotum honores

Agricolæ ægyptii

Pastores

ciuitatis prætio corrupti. Apud ægyptios: si quis opifex ad rem.p. accedat: aut plures exerceat artes: magna mulctat pœna Hanc antiquã tũ rei.p. tũ priuatæ institutionẽ a patrib9 traditã ueteres ægyptii habebãt: Iudicia uero ñ casu fiebãt: sed rõne: existimabãt eni rite facta plurimũ uitæ mortaliũ pdesse. Nã punire nocẽtes: auxiliũ ferre oppressis: optimã ad phibenda mala facinora uiã putant. Pœnã uero delicti: aut pecũia: aut grã tolli: existimabãt cõfusionẽ uitæ cõis fore. Quãobrẽ ex ciuitatib9 clarioribus: ut heliopoli mẽphi thebis uiros optios eligebãt: quos iudiciis pficerẽt: qui iudicũ consessus: neq; athenarũ areopagitis: neq; lacedæmoniorũ senatui cedere uidebatur. Postq; hi cõuenerãt triginta numero: iter se eligebãt optimũ uirũ: quẽ iudicii principẽ cõstituebãt: in locũ cuius ciuitas aliũ iudicẽ substituebat: his oibus uictus: sed principi opulentior a rege dabat: is aurea catena: signum uariis ornatũ lapidib9 a collo suspensũ: quod appellabãt ueritatẽ gestabat: Ceptis iudiciis ac signo ueritatis a principe iudicũ proposito omnibusq; legibus quæ octo libris continebant in medio eorum constitutis: mos erat accusatorẽ scribere ea in quibus alium accusabat: modũ q; patratæ iniuriæ aut damni facti quantiq; eam extimaret scribere. Reo tps dabatur rescribendi singula: & aut se id nõ fecisse aut recte fecisse purgãdi: aut iniuriã uel damni [illegible]oris extimãdi. Rursus accusatori reoq; inuicẽ rndendi locus erat. Ita bis auditis [illegible]oribus: cũ iudices de controuersia quæsissent: princeps signo ueritatis i partẽ uer[illegible]uerso: sniam ferabat. Hic mos iudicior; apud ægyptios erat: extimãtes accusantiũ excusantiumq; altercatiõe & scriptis ueritatẽ maxie elici posse. Sane oratorum ars: hipocritatũ fraudes. lachrymæ piclitãtium multos a recto ueroq; iudicio auerterũt. Videre quidẽ licet. aut errore aut effectione aliq; aut misericordia: aut õrone dicẽtis sæpius reos fuisse ab iudicibus absolutos. Ver; si aduersantiũ scripta penitus itelligant: existimarunt iudicari rectius ueluti nota ueritate posse: cũ neq; ingenio neq; astutia neq; mendacio neq; audacia neq; arte iudicia puerterent. Sed cuiq; esset cõe ius: tũ quia rẽpus dabat accusatori reoq; ad disceptandũ: tũ quia iudices & corũ responsis eliceret ueri iudicii modũ. Quoniã de legũ istitutiõe mentio incidit: haud erit alienũ ab instituta historia antiquas ægyptiorũ leges referre: quo palã sit: q̃tum cæteris præstent & rer; ordine & utilitate. Primũ periuri capite mulctabantur: tanq̃ qui duplici tenerent scelere: ut qui & pietatẽ in deos uiolarent: & fidem inter homines tollerent: maximum uinculum societatis humanæ: si quis iter faciens aut hominem a latronibus cædi comperiret. aut quãlibet iniuriam perpeti; neq; subuenire auxilio: si posset: mortis erat reus. Si auxilium ferre non posset: denuntiare latrones tenebatur: & iniuriam accusatione prosequi: qui ea negliger & plagis ad certum numerum plectebatur: triduoq; carebat cibo. Falso quẽpiam accusans: si postmodum ad iudicium delatus foret: pœnam calũnitatoribus statutam subibat: Cogebantur ægyptii omnes scripta sua nomina ad præsides regionum: & simul quo exercitio uiuerẽt deferre: qua in re si quis mentiretur: aut si iniusto uiueret quæstu: in mortis pœnam incidebat. Dicitur hanc eandem legem a solone: cũ ad ægyptios penetrasset: ad athenienses traductam. Siquis sponte aut liberum aut seruum occidisset: morte damnari leges iubebant: quæ non fortunæ conditionem: sed consilium facti pendentes: hois a scelerib9 deterrebãt: & simul uidicata serui morte reddebãt liberi securiores. Pr̃ib9 q filios occideret: nõ erat pœna mortis idicta: sed trib9 dieb9 noctibusq; cõtinuis edictũ: ut circa defũcti corp9 assisteret & publica ẽt custodia astãte. Nõ. n. iustũ putabãt eũ priuari uita: q̃ uitæ filiis auctor fuisset: Sed potiꝰ cõtinuo doloꝝ factiq; pnia affligi

Iudicia ægyptiorum pœnam prodesse

Iudicis monile

Sentẽtiæ modus

ægyptiorum leges

Periuri pœna

Accusãs falso

Aegyptiorum nomina

Homicide

quo

quo cæteri ab ſimili facto auerterentᵉ. Parricidis exquiſitā ipoſuerūt pœnā. Nā artí culati ꝑacutis calamis cæſos iubebāt uiuos ſupra ſpinaꝫ aceruū cōburi maximū in ter mortales iudicātes ſcelus: ei mortē ꝓ uim ferre: a quo uitā accepiſſet. Mulierum morti deſtinataꝫ ſi ꝑgnātes eēnt: ꝓ expectabatᵉ: quā legē multi græcoꝫ acceperūt: exiſtimātes penit9 iniquū ēē eū: q nihil cōmiſiſſet: una cū facinoroſo pœnā pati: aut duos plecti: cū un9 deliqſſet. Cūqꝫ eo: qui ſpōte peccaſſet: criminis uacuū puniri. Inſuper cū ſola peccaſſet mater: minīe equū cēſebāt filiū patri matriq; cōem luere maternā pœnā. Et. n. ſæpe reptum ē: iniquos iudices mortis reos liberaſſe: dānaſſe īſontes: In bellis uero: q aut ordinē reliqſſent: aut nō parerēt ducib9: nō plectabāᵗ morte: ſed maxīa oīum ignominia: qua poſtmodū uirtute & recte facto deleta: ad priorē ſtatū redibāt. Ea lex & hoīes aſſuefaciebat: ut id dedecus peſſimū malū: morteq; ipa grauiorē cenſerēt: Et ſimul admonebat mortuos nilā uitæ mortaliū ꝓdeſſe: Ignominia uero affectos: pluriū bonoꝫ uirtutis deſyderio cām futuros. His: qui ſecreta hoſtibus reuelaſſent: linguā lex iubebat abſcindi. Ei q monetā circūcideret: aut adulterinam cuderet: aut pōdus uel ſigna īmutaret: aut lr̄is iſcriberet: aut deſcripto demeret: aut falſas ſyngraphas afferret: ābæ ā putabantᵉ man9. ut q̄ corpis ꝑs peccaſſet: p uniuerſā uitā lueret pœnam: Cæteri quoq; alioꝫ calamitate moniti ab ſimili ſcelere abſtinerent. Aſperæ ēt: circa mulierum delicta: pœnæ ſtatutæ erant. Nam ei: qui mulierē liberam uiolaſſet: uirilia execabantur: quoniā uno crimine tria haud pua ſcelera complexus eēt: Iniuriā: corruptelam: & liberoꝫ cōfuſionē. In adulterio ſpōtaneo deprehenſus uirgis cædebatᵉ ad mille plagas. Mulier naſo mutilabatur. Quo dedecore uultus incontinentia maculatus ea mulctaretur parte: qua māxīe facies exornatur Legum: quæ ad hoīum commertia pertinēt: Bocchoridem latorem ſcribunt fuiſſe. Hæ mandant creditis abſq; ſcriptura mutuo pecuniis ſi negarētur: ſtari debitoris iuramēto: ut quæ iuſiurandū ueluti religioſam rē magni extimarēt. Nā cum certum ſit iis: qui ſæpi9 iurant: abrogari fidē: plurimi ducūt ne boni uiri nomē amittatur: raro ad iuramentū deſcendere. legis inſup lator oēm fidē in uirtute conſtituēs bonis moribus iudicauit aſſuefieri hoīes ad probitatē: ne indigni fide uiderentur debere. Iniquū etiam putauit eis: quibus abſq; iureiurando credita pecunia eſſet: de re ſua iurātibus nō ꝓſtari fidē. Fœnus: quod ex ſcripto contrahebatur: prohibeat ultra contracti mutui duplum exigi: ſolutio ex bonis debitoris ſolum fiebat. Corpus non poterat addici creditori: putabat enim oporteꝛ bona tantum ſubdita eſſe debitis. Corpora quorum opera & bello & pace uterentur: ciuitatibus addicta eſſe: Nonenim æquum uidebatur milites: qui pro patriæ ſalute pericula ſubirēt. pro uſuris in carcerem duci: aut ob unius auaritiam in periculum agi patriæ ſalutem. Hanc quoq; legem uidetur Solon ad athenienſes tranſtuliſſe: quam ſiſatheam appellauit: decernens: ne ob uſuras ciuium corpora necterentur. Haud iniuria queruntur quidam de nōnullis græcis legulatoribus: qui arma: aut aratrum: aut aliud quiduis operi neceſſarium prohibeant ob fœnus addici creditori: corpora uero: quæ his utuntur tradi permittant. Lex præterea priuatim de furibus apud ſolos ægyptios hæc erat. Iubebat eos: qui furari uolebant: nomen ſuum apud principem ſacerdotum ſcribere: atque eueſtigio furtum ad eum deferre. Similiter quibus res furto erepta erat: ad eundem rei ſublatæ ꝑs diem & horā ſcribere tenebantᵉ. Hoc modo facile inuēto furto q rē amiſiſſet q̄rta mulctabatᵉ pte: q̄ daretᵉ furi: Satis9 lator eē legis duxit: cū īpoſſibile eēt furta phiberi potius alicuius portionis: q̄ totius rei amiſſæ: hoīes iacturā pati. Nuptiaꝫ non idē apud

Parrici
dæ
Pugnan
tes
Inobedié
tes
Futiles
Moneta
adulteria
falſarii
Adulte
ria
Boccho
ris legū
lator: iuſ
iurandū
Fœnus
Vſura

Aegptio rum uxo res

ægyptios mos eſt. Sacerdotibus unã tantum uxorem ducere licet. Reliqui pro uolũ tate: & facultatibus plures hãt. Q uã legẽ conferre exiſtimant pp hoium multitudi nem & ad fœlicitatẽ & ad potentiã ciuitatũ. Nullus ex eis ne ex ſerua quidẽ empta ge

Cibus infantum

nitus: ſpurius habet. Solũ enim patrẽ exiſtimant generis auctorẽ: matrẽ & nutrimẽ tum & locum infanti pbere. Arbores uero fructũ ferentes: pter græcoꝝ morẽ appel lant mares: fœminas: quæ adiuuãt maturitatẽ. Natos adeo pua educant facilioꝝ ipẽ ſa ut uix credi poſſet. Nã tum ſcirpoꝝ: tũ aliis radicibus: quas ſub cineribus coquũt: cũ caulibus paluſtribus: quas ptim coctas: ptim aſſas igni: ptim crudas p cibo pbent liberos nutriunt. diſcalciãti nudiq; maiori ex pte ob priæ temperiẽ: uitam ducũt. Ois tumptus in pueros: quouſq; ad ætatẽ pueniant: a pentibus ipenſus nõ excedit dracg mas uiginti. Q ua ex cã cõtingit ægyptũ gẽtes cæteras hoium numero excedere: plu raq; in ea magnifica eſſe opa effecta. Eruditũt ſacerdotes filios & liris q̃ appellantur ſa

Sacerdotum filii

cræ: & aliis: quæ ad cõem ſpectant doctrinã: ut plurimum geometricæ arithmeticæq; ſtudio intenti. Fluuius enĩ: q ſingulis annis pp iundationẽ uarias agroꝝ formas ſupi ducit: magnas cõtentiões iter uicinos de finibus agroꝝ excitat: quæ abſq; geometriæ

Arithmetica: Geometria:

adminiculo: haud facile cõponi poſſent. Arithmetica uero & uitæ domeſticæ eſt uti lis: & ad geometriã atq; aſtrologiã maxie cõfert. Accurate uero & ab aliis qbuſdã & ab ægyptiis traduntꝰ ordo & aſtroꝝ motus eorũq; deſcriptio: res multis antea ſæcu lis ſũmo ſtudio obſeruata. Planetaꝝ inſup motus: cõiunctiones: epiciclos: cuilibet: q

Aſtrorũ motus

etiã uires erga aiantiũ gnationẽ: quæue aut bona aut mala iportarẽt hoibus: diligen ter ſcrutati ſũt. ſæpius quoq; quo melius occurri futuris poſſet. Sterilitatẽ pterea fru ctuũ ubertatẽ: morbos: tũ hoibus: tũ pecoribus iminentes: terræmotũ atq; iundatio num tpa cometarũq; ortus pdicebatꝰ. Multa etiã reliquis cognitu difficillima diutia

chaldæi

obſeruatiõe nota ſignificabãt. Aſſerunt ẽt in babylonia chaldeos ægyptioꝝ colonos: aſtrologiæ: ut qui eã ab ægyptioꝝ ſacerdotibꝰ accepint: pitos eẽ. Reliqua ægyptiorũ multitudo a pueris ex pre aut cognatis diſcũt: ut dictũ ẽ: exercitia uitæ. Lras pcipiũt

ægyptiorũ animalia culta

ꝯoes: ſed artificio dediti. Paleſtræ aut muſicæ nõ uacant: exiſtimãtes quottidianũ il lius exercitiũ iunioribus infirmũ eſſe: & piculoſũ. Exq; eo breuiores uires effici. Mu ſicam nõ ſolũ inutilẽ: ſed nocuam ducũt tanq̃ uiroꝝ aios effœminantẽ: Morbos uel

Muſica

ieiunio curãt uel uomitu: idq; aut quottidie: aut tribus dieb9: aut q̃attuor interiectis.

Morborũ curatio

Aſſerũt enĩ exciboꝝ ſuperfluitate oes creari morbos. Eã ergo ad ualitudinẽ curã eẽ op timam quæ morboꝝ principia auferat. In militiã aut pegrinationẽ pfecti: nulla impẽ ſa mercede curantꝰ. Medici n. ex publico uictũ ſumunt. ægros ſecundũ legem curãt

Medici publici

ab antiquis medicis cõprobatiſq; ſcriptoribꝰ traditã. Siquis normã ſacri libri ſecutꝰ infirmũ ſanare nequerit: omni caret crimine. Si pterea: quæ libris cõtinentꝰ: illũ cura uerit mortæ punitꝰ. Credidit. n. legiſlator ea medendi cura: quæ plurio tpe ab optimis

ægyptiorũ animalia culta

medicis obſeruata, pfectaq; ſit: haud facile meliorẽ repiri poſſe. Animãtia diis penes ægyptios ſacra haud imerito pter fidẽ urã: quanto honore habeantꝰ credere. Colunt enĩ animãtia q̃dam præter modũ nõ ſolum uiua ſed ẽt mortua: ſicut felẽ Ichneumo nas: canes: accipitres: ibides: lupos: crocodillos & eiuſmodi plura. Q uoꝝ cãs redde re: ſi prius pauca de his differuerimus: enitemur. Primũ ſingulis animantibus: q co lunt: ſepatim quãpiã regionẽ ſacrauit: quæ ſatis ſint ad earũ curã ac uictũ. Faciunt ẽt diis quibuſdã uota ægyptii pro pueris: qui morbo euaſerint: radenteſq; capillos: ac i auro argẽtoue ponẽtes dant minimis magis: Q ui eiuſmodi animaliũ curã habẽt. Alii carnes ſciſſas accipitribꝰ uolãtibꝰ, piiciũt: magna uoce: dõec carnes capiãt appellãtes

Vota ægyp.

In cibũ

In cibum uero felis ac Ichneumõis blandientes illis ac allicietes panẽ in lacte ponũt aut nutriunt piscibus nili. Eodẽ pacto & aialibus cæteris opportunũ cibũ ꝓbent. Nõ solum uero hoꝝ cultũ palã profiteri nõ erubescũt: sed tanq̃ in honorib9 deoꝝ effusi: id laudi sibi & decori ducunt. Cũq; signis illoꝝ ꝓpriis urbes ac uaria loca circumeãt: ꝓcul ostentãtes: quæ obseruãt aialia: ea more supplicũ singuli uenerãt. Cũ aliquod eorum moritur: sindone contectũ cũ ululatu pectus percutiẽtes: sale liniunt ac cedri liquore unguentisq; odoriferis: quo diutius seruet corp9 unctũ: in sacris locis sepeliunt. Si quis quod horũ spõte aialiũ occiderit: morte damnatur: Eluro ibide exceptis: quos spõte an secus occiderit: iterficit accurrente turba: & absq; iudicio hoiem uarii is supplicíis affectũ interficiente. Quo timore qui hos mortuos cõspexit ꝓcul astans lamentat testificãs aial absq; sua culpa mortuũ esse. Adeo aũt mẽtes hoium ea superstitio ꝓuasit: adeoq; infixus ais horũ cultus: ut quo tpe ptolomæus rex a romanis socius atq; amicus dictus est: applaudentib9 ægyptiis italosq; ad se ueniẽtes sũmo studio colẽtibus: maxieq; annitentib9 ne quã dissensionũ aut belli cãm præberẽt: tamen cũ quidã romanus Felẽ occidisset: ad domũ eius concursu plebis facto neq; ab regiis ad id missus pricipibus neq; a romanoꝝ timore a pœna hois absterreri potuerunt: q̃uis de nõ spõte bestiã occidisset. Quã rem non auditu percæpim9: sed uisu cũ eo tpe i ægyptũ nauigassemus. Vident hæc forsã idigna fide nõnullis: & fabulis q̃uero similia. Sed idigniora multo uideri debẽt. quæ sequunt: ꝑmẽte aliqñ ægyptios fame: adeo ut plures ab humana carne: ob inopiã cibi nõ abstinerẽt: aialia sacra oino itacta reli quere. Sicubi uero canis domi mortuus reptus esset: singuli ei9 domus totum corp9 acta lamẽtatiõe radũt. Hoc quoq; est mirabilius. Sicubi uinũ frumentũue aut aliud qd uictui accõmodatũ: ubi simile aial expirauit iuẽtũ eẽt: ñ ãpli9 illi9 utebãt. Eodẽq; luctu ẽt ad alia loca ꝓfecti elures & accipitres mortuos ad ægyptũ: dficiẽte psæpe uiatico deferebãt. Quãuis etiã facile sit: quo apd mẽphim apis. apd heliopoli Mneuis: Apis Apud mideã hircus Crocodillus apud meridiẽ paludẽ: Leo apud leõtẽ ciuitatẽ mul Mneuis taq; alia uarie colant: referre tamẽ difficile est ea apud hmõi reꝝ iscios credi. Nutriũ hircus tur hæc aialia sũma cura atq; impensa in tẽploꝝ ambitu: a uiris haud quãquã contẽ- Crocodil nendis. Quæ similagine & halica uariisq; epulis lacte cõditis cibãt. Anseres isup: tũ lus clixos: tũ assos opponũt quottidie. His qui cruda edũt: aues captas ꝓbẽt. Deniq; eas leo Anse oẽs magna sustentãt cura ac sũptu. Lauãt isup aqua calida: unguẽtis optimis odori- res ferisq; lectos quoq; illis sũptuosos sternũt: atq; ornatos: Si quod ex eis infirma natura nascit diligẽter curãt: ꝑterea foemellas cuiq; generi aialiũ ꝓparãt spetiosas: quas appellãt pellices. Inq; his nutriẽdis plurimũ impẽsæ atq; operæ ponũt. Eoꝝ mortem Aialium æquæ: ac filioꝝ lugẽt: sepeliũtq; sũptuosi9: q̃ eoꝝ facultas ferat. Post alexãdri obitũ: luctus cũ ptolomæus lagus ægyptũ teneret: boue i memphi ex senecta mortuo: qui illi9 nutriẽdi curã cæpat: pecuniã quæ in eius sumptu: data erat ꝑ magnã: ac insup quinquaginta talẽta argenti mutuo a ptolomæo sumpta i eius sepulturã ipẽdit. Nostra quoq; ætate quidam qui ea animalia nutrierãt: in illorũ sepulchra haud minus centum talentis contnlere. Ademus & his quæ circa sacri tauri: quẽ uocãt apim: curam fieri ꝑ- Apidis cæpimus. Eo mortuo magnificeq; sepulto quærunt ad id delecti sacerdotes uitulum sermo priori ꝑsimilẽ: inuento populus luctum fuit. Sacerdotes: quibus ea imminet sollicitudo: primũ in ciuitatẽ nili uitulũ ꝓducunt: in qua eum nutriunt dieb9 quadragita. Deinceps in nauim contectã habitaculũ aureũ habentẽ introducẽtes: & ad Memphim ut deum ducentes: in uulcani fano locant. His diebus solæ mulieres taurum uidẽt:

quæ ante eius faciem aſtantes: ueſtibus ſublatus ei abraſũ foemẽ oſtentãt. Reliquo tpe phibentur in conſpectũ huius dei accedẽ. Honoris boui ipenſi cãm nõnulli tradunt: q defuncti Oſiridis aĩa in bouẽ tranſmigraſſet: quæ deinceps ad poſteros pergẽs fuerit trãſfuſa. Alii a thyfone: interfecto Oſiride ferunt apim mẽbra eius collegiſſe: in bouẽ ligneum corio bouis albo circũdatũ contecíſſe: ideoq; ciuitatem buſiridẽ appellatã. Multa alia de apide fabulant: quæ longũ eẽt ſingulatim referre. Oia uero miranda & fide maiora de eiuſmodi aĩaliũ honore díſſerentes ægyptii: dubitationem haud puã quærentib9 cãs iniicerũt. Sacerdotes ſecretiora q̃dam ſcripta: put iã dixímus: habent. Multi ægyptiorũ tres cãs reddũt: quarũ prima oíno fabuloſa eſt: & antíquorũ ſimplicitate digna. Aiũt enim priores deos: cũ pauci numero eſſent: uiribuſq; populo impares ĩpietatẽ uero hoíum timerent: ſimiles ſe quíbuſdã animantib9 finxiſſe: eoq; modo crudelitatẽ uímq; hominũ effugiſſe. pto deinceps orbis ipio: ut redderetur animalibus gratia: quæ ſuæ ſalutis cãm p̃buiſſent: conſecraſſe illa quorũ ſũpſiſſent formã: oſtendiſſeq; quo pacto & uiua nutriẽda eſſent: & mortua ſepelienda.

Bouis honor

Buſiris ciuitas

Aĩalia cur culta

Secũdam cãm ferũt ægyptios ueteres: apud quos nulla militaris diſciplina: cũ a uicíno ſæpius bello ſuparent: excogitaſſe ferre aliquod inſigne: quod milites ſequerent. Figuras igit animaliũ quæ nũc colũt: tabulis pictas: duces eorũ in bello tuliſſe: eaq; ex re cognito ſeruatoq; ſub quo q̃q; militaret: ordine uictoriã conſecutos. Igitur uiſum eſſe gratiã his animalib9: tanq̃ uictoriæ auctorib9 reddi. Statutũq; nephas eſſe q̃dpiã eoꝝ quoꝝ imago delata fuerit: occidi. Sed coli poti9 dbere honorq; affici. Tertia afferẽt cã horũ animantiũ: illata uictui hominũ utilitas. Nam bos Foemella & aliquot pit: quí terram arant: & ipa haud inutilis ad arandũ: Oues bis edũt fœtus lanamq; præbentes uario accõmodatã uſui: lac caſeũq; abũde nobis p̃bent. Canis tũ uenationi tũ ad cuſtodiam prodeſt. Propterea deũ: q apd eos Anubis uocat: capite fingũt canino ſignificantes cuſtodẽ corpis oſiridis atq; iſidis fuiſſe. Quidam aſſerũt Iſidis canes: quo tpe oſiris quæſitus eſt: & feras & obuios omnes ammouẽtes: una oſiridis corpus inueſtigaſſe. Ideoq; infeſtis iſidis præire canes pompã: ueteri more antiquã erga canes gratiã oſtentãte. Feles uero ad ſerpẽtũ & ad aliorũ reptilia morſus plurimũ cõferunt. Ichneumõ crocodillos obſeruans: oua eorũ conterit: qua diligentia occurrit: ne illo multitudine infeſtũ flumẽ reddatur. Quodq; dictu incredibile uideat crocodillos occidũt. Merſi enĩ limo: cũ beſtiæ apto ore in littore dormientes iacent. per os ĩfra corpus inſiliũt: eoſq; uentre cõfeſtim abſq; ullo piculo: fera mortua: egrediuntur. Ex auibus tum ibis utiliſſima eſt ad ſerpentes ac locuſtas: bruſcoſq; delẽtes: tum accipitres admodũ pſunt ad ſcorpiones ceraſtaſq; & pua aĩalia: quæ uorſu nocent. Quidam ob eã cãm honorẽ haberi accipitri uolunt: q̃ his utant augures in futuroꝝ prædictione. Alii accipitrẽ priſcis tpibus dicũt: librum puniceis inſcriptũ lris: in quo continebat: quí cult9 diis quiue honor deberet: thebas ad ſacerdotes detuliſſe. Quapp litteraꝝ ſacraꝝ ſcriptores & puniceũ filũ geſtant & accipitris alam in capite. Thebæ aqlam honorãt: tũ quia regia uidet auis: tũ ioue digna. hircũ deificarũt: ſicut & græci priamũ: ppter eã corpis ptem: a qua ſit omniũ ortus. pudendis nõ ſolũ ægyptii: ſed alii plures ſacra faciunt tanq̃ cauſæ aĩantiũ creatiõis. Sacerdotes quoq; cũ i ægypto ſacra patria ſuſcipiunt: primũ huic deo initiant. Panas inſup & ſatyros tradunt eadẽ cã ab hoíbus coli. Igit & imagines horũ plurimas nonnulli in gratiam fœcunditatis eorum in templis ponunt: in hirci naturæ quam libidinoſam eſſe dicunt ſimilitudinem. Tauros ſacros apim ſcilicet ac Mneuim prodiis honorãt: i oſiridis ueluti frugũ ac fructuũ

Vacca
Ouis
Canis
Anubis
Feles
Ichneumon
Ibidis utilitas
accipitres

Aquilæ honor
hirci honor
priapus pães
Satyri

ac fructuũ reptoris memoriam apud posteros ĩmortalẽ, boues ruffos: quoniã uiden tur colore ſimiles Typhoni: quí oſiridẽ necauit: imolari pmiſſum. Et homines quo cq colore typhonis antiqui reges ad ſepulchrũ oſiridis ſacrificio mactabant. Q ua ex cauſa pauci Ruffi ægyptii repiebant: externi plures. Hæc res materiã fabulãdi græ cis dedit Buſiridẽ hoſpites necaſſe; ſed oſiridis ſepulchrũ ea crudelitate notatũ ẽ. Lu pos uenerari ferũt ppter ſimilitudinẽ canũ: parum enim natura; cũ etiã mutuo coe ant a canib9 differũt. Reddũt & aliã cãm honoris hui9 ægyptii fabuloſiorẽ nã cũ Iſis una cũ filio oro cũ typhone eẽt bello dimicatura: ferunt oſiridẽ lupi forma ab iferis auxilio & uxori & filio ueniſſe. Victores itaq; typhone iterfecto honorẽ ei animanti impendiſſe: cuius interuẽtu ſubſidioq; victoria parta eẽt. Tradũt nõnulli agros ægy ptios incurſantes æthiopes a lupis facta acie uſq; ad ciuitatẽ elephantinam repulſos. Q ua ex re ſit & locus ille dict9 lycopolis: Et eis belluis honos a poſteris habit9. Cro codillos admirant multi: cũ hoies interficiant edãtq; rem pnitioſam mortalib9: cur lege ut p diis colant: fuerit ſanctũ. Sed uident toti patriæ ſecuritatẽ afferre: nõ tan tum nilus: ſed & qui in eo ſint crocodilli, Q uos arabiæ lybiæq; latrones ueriti non au dent flumen tranſire populatũ. Affertur & alia ab hiſtoricis hui9 beſtiæ colendæ rõ. Nam regẽ quẽ minam dixere: cũ ſui canes pſequerent: fugiſſe aiũt i miridis paludẽ ibiq; a crocodillo ſuſceptũ: mirabile dictu in cõtinentẽ fuiſſe delatũ. Igitur ut gratiã aiali redderet condita ciuitate paludi ppinqua: quã crocodillã appellauit: mãdaſſe ac colis: ut p deo ea beſtia coleret: paludẽq; in earũ cibum uouiſſe. Eo quoq; in loco py ramidẽ quadrãgularem ſuus ipſe ſibi ac rẽ multis admirandã ſæculis labyrĩ thum ædificaſſe uolũt. Similia & de multis aliis animantib9 ferũt: q̃ breuitatẽ ſequẽ tes omiſimus. Hæc aũt ob eis utilitatis cauſa fuiſſe adnuẽta indiciũ eſt; nõnullos ci bis q̃buldã q̃ in uſu ſint: abſtinere. Nã q̃dam lẽtẽ: alii fabam: nõnulli caſeũ: alii cæpe cũ plurimos eiuſmodi fruct9 ferat ægypt9: nequaquã edũt. Adiicit his & alia cã priſcos reges ſæpi9 deſciſcẽte populo: quẽpiã prudẽtia pſtantẽ in plures ægyptũ par tes diuiſiſſe edixiſſeq;: q̃ animalia ſeparatim colerent. a q̃buſue cibis abſtinerent. Eo id actũ eſſe conſilio: ut cũ quiq; certa animãtia p diis haberẽt: quæ ab aliis colerent contẽptis: alteri alteros perofi nequaquã ſimul aduerſus principes cõſpirarẽt. Q uod & ſecutũ eſt. Nã diuerſoq; finiũ homines inuicẽ diſſentiunt mutuo ſibi cultus impie tatem obiicientes. Fertur & alia horũ animaliũ conſecrandoq; ratio. Nam a primor dio orbis cõuenientes ſimul homines ex ſilueſtri uita primũ carnib9 humanis ueſce bantur: bellabãturq; iuicem: eo cui plus uiriũ inerat: ſupãre. Tũ iniuriis potẽtiorum imbecilles urgente neceſſitate edocti: acie facta ſignũ animalis ſibi ex his quæ poſtea conſecrata ſũt: ppoſuere. Ad quod poſtmodũ cõgregati ifirmiores aduerſus alioq; i iurias ſe tuebant. Q uo factum eſt: ut animali quod ſalutis cauſa fuerat: deorũ hono res tribuerent. Ita diuerſæ ægyptioq; gentes hmõi animãtib9 a ſuis maioribus ſacris: uſq; ad hoc tps honores pbent. Ex ea re dicunt ægyptii pter alias nationes erga bene meritos de ſe grati. Exiſtimant eni magnã uitæ ſubſidiũ eſſe gratiæ retributionẽ. Et ſane mouent omnes ad beneficia eis ipendenda; apud quos ſenſerint gratiã optie lo catam eſſe. Hac ægyptii cã ſuos reges ſũmo honore ueneratiõeq; ; ut deos obſeruãt. Nã neq; abſq; diuino numine illos tantũ imperiũ credũt aſſecutos: & optime de mor talibus meritos pp res egregie geſtas diuiæ naturæ pticipes arbitrant. Videbunt for taſſis hæc quæ diximus miranda; ſed nequaquam minus admirabitur quis: ſi qd apd quoſq; ſit ægyptios conſideret in funere mortuorum. Priuati diuerſaq; gentiũ mores.

sacrí
ficio
Ruffi
boues bu
ſiridis
fabula
lupi ho
nor
Lycopo
lis
Crocodil
li honor
Mina rex
Crocodil
la urbs
Aialia
cur colũ
tur Lens
faba Ca
ſe9 Cæpe
Gratioſi
Reges

Funerũ mos Sepul / chra

Cum quis defunctus est: ꝓpinqui omnes amici: qui deturpato luto capite lugetes ci/ uitatem: quoad mortuꝰ sepeliat: circumeunt. Interim neq; lauant neq; uinũ aut ci/ nisi uile sumunt: neq; ueltibꝰ utunt splendidis. Sepulchroꝝ tres habent species. Su/ ptuosa: mediocris: humilis. In prima argenti talentũ exponũt. In secunda minas ui/ ginti. In ultima paꝝ quid sũptus irrogat. Q ui funera mortuoꝝ curant eo exercitio a ma/ ioribꝰ tradito: funeris ipensam domesticis descriptam ferunt. Scrutantes quanti ue/ lint celebrari funus: cohibentiõe facta corpus eis traditurus: ut iuxta impensam cure/ tur funus. Primus grãmaticꝰ (ita enim appellat) posito humi corpe circa illa descri/ bit q̃tum a sinistra pte incidat. Deinde qui dicitur scissor: habens lapide æthiopicũ: quantũ lex sinit: latus aperit: subitoq; cursu plequentibꝰ qui astabãt lapideq; eũ exe/ cratione in eũ facientibus: fugit. Existimant eni odiũ inhærere quicuq; amici corpus uulnere illato uiolarit. Curatores uero corpis hos sallitores appellant: honore digni existiationeq; habentur. Vuntur eni sacerdotibus templaq; pariter igrediutur. His

Cadaue/ rũ cura

penes cadauer astantibus unus ꝑ scissurã corpis iteriora pterrenes & educit. Q uæ/ singula alter uino phæniceo ex rebus odoriferis lauat. deide corpus totũ primũ ex ce/ dro cum aliis ꝑciosis unguentis ungunt dies amplius triginta. Myrrha deinceps ac cy/ namomo cæterisq; rebꝰ liniunt quæ non solũ id seruare diutine: sed odorifeꝝ redder/ queant. Curatũ cadauer cognatis tradunt defuncti. In singulis eiꝰ partibꝰ etiam super/ ciliorũ palpebrarũq; pilis integre seruatis: pomnis corpis species dormientis more: in/ tegra perduret. plures ægyptii progenitoꝝ corpibus domi magno sumptu condi/ tos: respicientes suoꝝ imagines uiuentiũ magnitudie & habitu a loga ꝓgente ductas: ta/ q̃ uiuentiũ aspectu animo oblectant. Antequã sepeliatur corpus ꝑficitur a cognatis/ tum iudicibꝰ tũ defuncti amicis: sepulturæ dies. Afferũtuero illũ nomine mortuũ ap/ pellantes paludem transitur. Astantibꝰ iudicibꝰ amplius quadragita numero sedeꝝ/ tibusq; ĩ præparato ultra stagnum hemicyclo. Trahit nauis ad id composita ab his:

Cyron Inferorũ figmẽta

quibus ea cura iniuncta est: regente magistro: quẽ sua lingua ægyptii Cyronẽ uocãt. Vnde & orpheum: qua de re paulo post dicet. Asseruãt: cũ hũc morẽ apud ægypti/ os conspexisset: finxisse post modũ iferos partim quæ uiderat imitatũ: ptim quæ ipe/ cõmentus esset. Perducta ĩ stagnum naui anteq; condat ĩ arcã cadauer: pmittitur le/ ge uolenti mortuũ accusare. Si qs cõprobatur male uixisse iudices sniam ferunt: qua/ censent corpus eius sepulchro priuandũ. Q ui deprehendit iniuste crimen obiecisse/ magna mulctatur pœna. Cum deest accusator: aut per calũniam accusatũ constat:

Mortuo rum laus

cognati finito luctu ad laudes mortui uertunt: nil de genere eius: sicut græci consue/ uerunt narrantes. Existimãt eni omnes ægyptii pariter nobiles eẽ: sed ordiẽtes a pue/ ritia: in qua uitæ istitutionẽ eruditionẽq; recensent: ad uiri ætatem descendunt. Eiꝰ er/ ga deos religionẽ iustitiã cõtinentiam uirtuteq; cæteras cõmemorãtes. Inuocatis ue/ ro inferis diis ꝑcantur: ut eam inter pios locent. Ad quæ uerba omnis multitudo cor/ respondet: gloriã mortui extollens tanquam apud inferos cum beatis semper futuri. Sepeliunt postea quiq; suos. hi in ꝓpriis sepulchris. hi quibus ea desunt: domi apd fir/ miorẽ parietẽ arca corporis erecta. Q ui uero aut crimine aliquo: aut fœnore sepultu/ ra prohibentur domi absq; arca ponuntur. Q uos posteri ditiores facti ac debita cri/ mina soluentes: honorifice sepeliunt. Gloriantur eni ægyptii suos pentes maiores sue/ magnifice esse sepultos: Mos est apud eos defunctorum parentum corpora dare

Pigꝰ a parentũ

impignus creditori. Sũma illos qui non redimunt sequitur infamia: & sepultura ca/ rent. Mirabitur quis merito eos qui hæc instituerunt; non solum quæ ad uiuentium

mores

mores ſpectarent proſecutos: ſed etiã quæ ad mortuorum ſepulchra cultumq; pertinerent. Adeo hoc pacto ad bonos mores quantũ fieri poſſet componi uitã hoíum eſtimabant. Græci ſane qui fictis fabulis ac poetaꝝ dictis fidẽ excedentib9 de priorum meritis malorũq; pœna tradiderũt: nequaq̃ potuerunt ſuis ſcriptis traducere homíes ad uirtutẽ. Quin e cõtra potius deriſi contẽptiq; ſunt ab íprobis. Apd ægyptios uero nõ fabulis: ſed uíſu impiis pœna: iuſtis laus impartita. Singulis dieb9 utroſq; eorum quæ uitæ utília exiſtant admonet: cũ uideant cuiq; p his quæ ægit debíti p̃mii memoriam íp̃edi. Qua ex cauſa ad meliorẽ ſinguli uertũt uiuẽdi normã. Eas en í optías eẽ leges putandũ eſt: quibus nõ díuites: ſed honeſti prudenteſq; hoíes fiãt. Igit de ægyptíis legũlatoribus qui eas tã admirabiles exq̃ſitaſq; tradidere dicendũ uidet. Poſt antíquã ægyptioꝝ uitã quã deũ heroumq; tpe fuiſſe fabulant tradũt pſuaſiſſe primum multitudiní ſcriptís uti legib9. Minã magni aĩ uiꝝ uitæq; iter oẽs p̃batæ. Finxiſſe aũt eas mercurií datas p̃cepto tãq̃ magnoꝝ bonoꝝ cãm futuras. Quẽadmodũ apd græcos aíunt in creta quidẽ Minoẽ: apud lacedemonios lígurgũ feciſſe: quoꝝ alter ioueẽ: alter Apollinẽ ſuaꝝ legũ auctorẽ extitiſſe dixit. Plures quoq; natiões eo mõ tradũtur leges ſuſcepiſſe: q̃ optẽp̃atib9 multoꝝ bonoꝝ cã fuer. Arianeis nãq; ſcribũt zatraſtẽ ſimulato numíe dediſſe leges. Getís eodẽ mõ zamolxis ueſtã p̃ferẽs leges tulit apd íudeos Moyſes abíao quẽ deũ uocant acceptas leges dare p̃ ſe ferebat: ſiue putãtes rẽ mirandã ac díuinã maxíeq; mortalib9 utilẽ leges eſſe: ſiue ut citius populí ob rei excellentíã deũ tímore legib9 obtemparẽt. Secũdus apd ægyptios legũlator dícit uir prudentia excellens Saſochis Hũc & ad deũ religionẽ cultũq; multa prioríb9 legib9 addídiſſe phíbent: geometriæq; fuiſſe ínuẽtorẽ: ac ícolis aſtroꝝ curſus oſtẽdiſſe. Tertíum Sooſim regẽ tradũt: quí ad rẽ mílitarẽ & belli munía plurima contulit inſtitutís ſuis. Quartus ſcribít rex bucchoris tuliſſe leges: dederit & cõmertia hoíum iudicia q; cõſtituerit: cuius memoría í multis obíngenii acumẽ uſq; ad hoc tẽpus manet. Eũ dícunt ínfirmo extitiſſe corpe: pecuniaꝝ p̃ cæteris cupidũ. Poſt hunc legib9 multa addídit Amaſus rex: quẽ tradũt & de his quæ ad monarchas p̃tinẽt: deq; omní ægyptíorum íconomía p̃cæptiſſe. Hũc admodũ pſpicacẽ ſcribũt: iuſti æquiq; amatorem: qua ex re ab ægyptíis eſt rex cõſtitut9: cũ regio gñe ortus nõ eſſet. Cũ elienſes circa olimpíacũ certamẽ occupati legatís ad eum míſſis q̃ſiſſent: quo maxíe modo íd certamen íuſte fieret: ſí nullus elienſis certaret reſpõdit. Policratũ Samioꝝ príncipẽ: q ſecũ ſocietatẽ díremit: ad modeſtiã hortatus eſt: quo ſua conſilía aſpernante p epiſtolam ſocietatẽ díremit: ſcribens cum ſciret íllum breuí ímpiæ tyrãnidis pœnas daturum nolle ex amici caſu dolere. Admírati ſũt græcí plurímum uirí prudentíam: cum policrati breuí quod p̃dictum fuerat euentiſſet. Sextum ferunt Darium Xerxis patrem legibus ægyptiorũ addídiſſe. Cuí cum díſpliceret cambyſis: quí ãrea regnauerat: erga deos ægyptios ínimquitas: humaníter pieq; uíxit. Itaq; ſacerdotes eorum haud aſpernatus theologia ab íllís geſtiſq; quæ líbris ſacris continebantur præcæptis: príſcorum regum magnificẽtíam & ín ſubditos humanitatem híſtoríam complexus eſt. Certe uirtutem íllorum ímitatus ab ægyptíis ſolus uíuens deus appellatus eſt. Mortuus uero eos honores aſſecutus: quí regibus antíqua lege tribuebantur. Has communes leges priores illí magna gloría tradídere. plura poſtmodũ quæ antea comprobata erant macedonum tẽpore ſunt commutata. Nunc quí græcí ſapientía & doctrina prædítí in ægyptum prí

Leges optime

Mínas Legiſlator

Lígurgí leges

Moyſi leges

Saſochis Geometría

Aſtrorũ curſus Sooſis rex

Bucchoris

Amaſus rex

Politica tus

Darii leges

Cãbyſes

Græci ægyptũ

Oſeus Dioniſij Iſis Elyſii inferi Oceanus Nilus Acheruſia

Melãpuſ Dedalus Mendes urbs Vulcani templũ Dædali templũ

Charon

homerus

ſeis temporibus tranſierint: ut leges & doctrinam illorum perciperent: recenſebimq; Scribunt eorum ſacerdotes in ſacris contineri libris tranſiſſe primũ ad ægyptios Orpheum: Muſeum: Melampodem: Dedalum: homerum poetam: & ſpartanum ligurgum. Deinceps Solonem atheniẽſem Platonem philoſophum: Ac Samium pythagoram: Eudoxum quoq; mathemathicum: ac Democritum abderitem: & inopidem chium: Omnim uero monſtrantur ueſtigia: quorũdam imagines: nonnullorũ loca: tum ab eis: tum ab doctrina: quam ſecuti ſunt denominata. In ægypto certe perceperunt omnia: q̃ illos apud græcos admirabiles fecere. Nã orpheũ hymnos deoq; plurios: orgia & iferoq; fictionẽ attuliſſe tradũt: Oſiridis ſane cerimonias & dionyſii eaſdem eſſe: ſimileſq; eſſe iſidis cereriſq; nominibus tãtum differre. Impiorum uero pœnas & campos eliſios & ſtatuarum uſum ab ægyptiorum ſepulchris ſumptã introduxit. Mercurium quoq; ſecundum antiquos deſtinantem finxit mortuorum animas. Erat mos ægyptiis Apis corpus reducentẽ aliquid prope aſtãti cerbero abſciſſũ porrigere. His ab orpheo ad græcos traductis homerus orpheum imitatus idem in ſuo poemate ſcribens ait mercurium cyllenium animas heroum euocare habentem uirgam in manibus. Rurſuſq; errant prope oceani fluxum & leucades petram ſoliſq; portas & ſomnia populorũ. Sequebatur uirens paratum: ubi iuniorũ erant animæ ſimulachra mortuorum. Oceanum igitur nilum uocant: quoniam ab ægyptiis proprio nomine nilus oceanus appellatur. Solis portas heliopoli dicit: pratum uero habitationem confictam putat eorum qui trans paludẽ delati ſunt quæ acheruſia nominatur. Ea prope Memphim: circumq; prata amena: paludeſq; calamis plenæ. Proſequitur deinceps mortuos hæc incolere loca quoniam ægyptiorum ſepulchra maiori ſane ex parte i eis locis poſita. Corpora uero per fluuium & acheruſiam paludem ad ſepulchrum delata: ibiq; condita aliaq; plura quæ nunc etiã ſeruant ægyptii: dant fabulis quæ græci de inferis finxerunt locum. Nam nauis quæ uectat corpora uariis appellatur. Hæc apud græcos epinathra. Obolum aiunt dari portitori cui nomen indi-tum eſt ab incolis Charon. Aſſerunt circa hæc loca hecates umbroſæ templum. Cocyti portas: atq; obliuionis æreis uectibus diſtictas. Eſſe & alias portas ueritatis: quas ppe ſtatua ſit iuſtitiæ abſq; capite. Multa quoq; alia fabuloſa de ægyptiis ferũt: quæ adhuc nomine & opere perſeuerant. Nam in urbe Achanta trans nilum lybiam uerſus procul a memphi ſtadiis centum quinquaginta uas eſt perforatum: ad quod ſingulis diebus ſacerdotes. cccl x. aquam ex nilo deferunt. Aſini etiam ficti fabula monſtratur in quadam celebritate. Nodos enim quos unus in pricipio longioris funis cõplicat. Alii poſt ſequentes diſſoluunt. Melampodem inſuper ferunt dionyſii ſacra ab ægyptiis ad græcos tranſtuliſſe: quæue de ſaturno feruntur; deq; titanum pugna hiſtoriam poſtremo omnem deorum paſſionum docuiſſe: Dedalum quoq; aiunt imitatum eſſe laberinthi errores; qui ad hoc uſq; tempus manet. Hunc aliqui ædificaſſe dicunt Mendetum: alii naronem regem multo anteq̃ ſaturnus regnaret. Numer9 priſcarum apud ægyptios ſtatuarum idem eſt: qui eſt a dædalo græcis factus. Templi uulcani ueſtibuli quod pulcherrimum in memphi ſitum eſt Dædalum architectum fuiſſe conſtat obque eam rem a populo ſtatua lignea in templo quæ ab ipſo fabricata ſit donatum. Huic propter artis præſtantiam multaque ab eo inuenta magna gloria adepta deorum honores accolæ impenderunt. In una enim memphis inſularum templum nunc quoq; eſt dædalo dicatum. Homerum in ægypto fuiſſe: tum alia multa

iudicia

iudicia ferunt: tū maxie potio ab helena in p̄teritoꝝ obliuionē Telamacho data. Nā potionē ad abolēdū luctū: quā poeta helenā apposuisse scribit: i thebis ægyptiis a polinea thomii uxor facta cōstat. Vbi nūc quoq; mulieres hoc medicamie utunt. Apud solos uero heliopolitas. Eædē eni heliopolis & thebæ sunt: priscis etiā temporibus inuenta esse tradunt & iræ & doloris medicamenta. Venerem incolæ exantiquo nomi Venus ne auream appellant: agrumq; esse constat aureæ ueneris prope memphim. Quæ aurea de Iouis Iunonisq; connubio traduntur: deq; in æthiopiam peregrinatione exinde ui- Iuppiter detur traductum: quod annis singulis ægyptii iouis templū traiecto flumine in libyā fertur. Et constitutis diebus iterum ad priorem locum reducunt: tanq̄ ioue ex æthiopia redeunte. Quin etiam ligurgus plato solon multas ab ægyptiis sumptas leges ad Pythagosuas res.p. detulerunt. Pythagoras insuper multa ex sacris libris geometriam quoq; ras & arithmeticam percæpit: ac animarū in alia corpora transmutationem. Existimant Democritum autem & democritum quinq; annis quibus in ægypto fuit plurima in astrologia didicisse. Similiter & Inopidem cum sacerdotibus astronomisq; diutius uersatum: & solis circulum: & aliorum cursus astrorum: zodiacūq; ac multa alia ab eis percepta ad græcos digna laude attulisse. Sculptores antiqui maxime in honore fuerunt. Telede Telede? us ad Theodorus rhici filii: a quibus sami pithii apollinis simulacrum inest sculptū Theodo Huius statuæ medietas fertur Teledei opus fuisse: reliqua pars a theodoro in ephesorus perfecta. His simul positis ita cōueniebat totum corpus: ut ab uno artifice sculptum uideretur. Genus artis græcis ignotum: sed apud ægyptios erat usu cognitū. Nā soli ægyptii non oculis totius statuæ compositionem metiebantur: sed dimensione ut ex uariis multisq; lapidibus in unum corpus ad certā mensuram redactis statua perficeretur. Res profecto miranda diuersos artifices uariis in locis ita in unā mensuram cōuenire: ut quandoq; ex uiginti quandoq; ex quadraginta partibus unica statua componeretur. Quod in samo signum simile operi ægyptio a capite usq; ad pudenda ita pari forma diuisum constat ut unius opus appareat. Et hæc in modū statuæ ægyptiæ fertur protensis manibus cruribus in ambulantis modum. Et de ægyptiis hactenus: nunc ad assyrios transeamus. Finis.

EXPLICIT LIBER SECVNDVS INCIPIT TERTIVS IN QVO HEC CONTINENTVR PRIMVM.

De nino qui primus in asia imperauit: deq; eius gestis.
De semyramidis genere: eiusq; incremento.
Quomodo ninus duxit uxorem Semiramidem propter eius uirtutes.
Quomodo Semyramis post mortem nini suscepto imperio multa egregia fecit.
Aedificatio babyloniæ.
De semyramidis in ægyptum ethiopiam atq; indiā expeditione.
De successoribus suis: regum babyloniæ deliciis: & ocio.
Quo Sardanapal? ultius assyrioꝝ rex ppuoluptate? regno ab arcto medio priuat? ē.
De regibus mediis & quomodo de eis dissentiunt scriptores.
De caldeis: & de obseruatione astrorum.
De scriptio indiæ: & de his quæ in ea fiunt: deq; indoꝝ moribus & institutis.
De scythis: amazonibus: & hyperboreis.
De arabia: deq; his quæ in ea sita esse fabulantur.
De insulis uersus meridiem in oceano inuentis.

Ninus

SVPERIORE LIBRO: iis quæ ad ægyptioꝝ deos: nili naturā: reges priſcos: leges: mores: ſacra: cæteraq; memoratu digna ptinebāt deſcriptis: pſens antiquas aſiæ res continet initio ab iperio aſſyrioꝝ ſumpto. In aſia priſcis tpib⁹ regnauere indigetes: quoꝝ geſta nomēq; uetuſtas aboleuit. Prim⁹ rex aſſyrioꝝ ſcriptores nact⁹ eſt ninus q ei⁹ geſta lris traderēt. Is natura bellicoſus & uirtutis appetēs: cū primū robuſtiſſimos iuuenū plurimo tpe armoꝝ uſu ad oēm laboꝝ patiētiā & belli pericula exercuiſſet coacto exercitu ſocietatē iniit cū arieo arabū rege: quoꝝ opes ea tempeſtate: ut res erāt: plurimū ui atq; armis pſtabāt. Hæc gens libertatē ſeruās nullū aduenā apud ſe regnare paſſa eſt. Ita neq; pſaꝝ neq; macedonū reges q̄is potentes armis eoꝝ iperio potiti ſunt. Eſt. n. inexpugnabilis ab externo milite: ꝓpter loca parti deſerta: partī arida aq̄ſq; deficiētia. Sūt tn fontes plurimi: ſed abſcōditi ac ſolis īcolis noti. Ninus igit arabū rege aſſumpto exercitū duxit aduerſus babylonios arabiæ cōterminos. Nōdū eni condita erat babylonia: ſed aliæ circa urbes nobiles īcolebant: q̄bus ꝓpter armorū deſuetudinē facile ſuperatis tributoq; īpoſito regē eoꝝ cū filiis captū iteremit. De

Barzānes

inde q̄buſdā armeniæ urbib⁹ ī poteſtatē redactis barzanes rex nino uirib⁹ ipar cum multis donis occurrēs & ſe & regnū eius poteſtati ꝓmiſit. Huic nin⁹ magno uſus aio armeniæ regnū reſtituit cōmeatu & militib⁹ iperatis. In mediā deide auctis uiribus

Farnus

trāſgreſſus: cum ei Farnus rex cum exercitu occurriſſet: ꝓlio uictum eumq; uxore & ſeptē filiis captū crucī affixit: ꝓſpera fortuna elatū ninū cupiditas cæpit tot⁹ aſiæ: q̄ iter tanaī nilūq; iacet potiūdi. Secūdæ & n. res ut plurimū maioꝝ igerūt cupiditates. Itaq; ꝓſide ex amicis quodā mediæ īpoſito ipſe ad reliquā ſubiiciendā aſiā ꝓfect⁹ oēm ānis decē & ſeptē ꝓter Idos ac bactrianos ī poteſtatē redegit. Pugnas ſingulas aut deuictoꝝ numeꝝ nullus ſcriptor tradidit. Nos q̄ excellentiora ferunt ethesiā gnidū ſecuti paucis narrabim⁹. Subiecit oēs maritimas ac ꝓpiquas gētes Egyptios: phœnices & iteriorem ſyriam: ciliciam: paphliam: liciam: cariā: phrygiam: miſiam: lidiā troada. & phrygiam quæ eſt ſupra helleſpontum: propontida etiā ac bythiniam & capadociam. & gentes iuxta pontū barbaras uſq; ad tanaim flumen ſuæ ditionis fecit. Adiecit imperio caduſios: tapiros: hyrcanos: drancas: deruicos: carmanios: corū

Caſpiæ portæ

neos: rhombos: uorcāios: parthos: perſas preterea ac ſuſianos: capioſq; ad quos angustus eſt aditus: unde & portæ caſpiæ appellantur. pluresq; alias quas recenſere inſtituto opere ꝓlixius eſſet ignobiles natiōes. Inito cum bactrianis bello cum & locorū difficultate & hominū numero ſe tutarent: retrocedens in tēpus aliud id certamē diſtulit. Deducto in ſyriā exercitu: urbi cōdēdæ locū elegit. Ver⁹ cū ſupiores ois gloria & rebus geſtis ſuperaſſet: & urbē quoq; ingentē condere ſtatuit: cui par magnitudie neq; fuiſſet antea: neq; eēt futura. Arabū regē donis ſpoliiſq; cumulatū magnifice cū exercitu domū remiſit. Ipſe coactis undiq; uirib⁹: & his q̄ ad tātū opus ſpectarent paratis ſupra euphratē urbē cōdidit nō æqua later⁹ dimēſiōe: nā duæ muri partes longiores erāt reliqs. Hor⁹ latus q̄q̄ libet lōgitudie eſt ſtadior⁹ centū quinquaginta. breuiores uero ſtadiis nonagita. Q ua muri dimēſione ambitus ſtadia cōplectitur quadringenta octogita. Et ſane ſpes ſua nequaq̄ fruſtratus eſt. Nulla enī poſt modū urbs tanto ambitu tantaue mœniū magnificentia conſtructa eſt. Altitudo muroꝝ pedum eſt centū: latitudo q̄ tres currus ſimul perambularent. Turres mille & q̄ngente. quarū altitudo pedū eſt ducentoꝝ. Habitare eam coegit maiorī ex parte aſſyrios: & qdē

potētiores

potentiores. Ex reliqs nationibus uoluntarios assumpsit: a nomine suo urbem Nina
pellas. Agros ppinquos habitatoribꝰ diuisit. Condita urbe arma in bactrianos uer- urbs
tens ibi seminamidem uxore cepit: quæ ei clarissima omnium mulierꝫ ferat. quibus modo Semira-
ex humili fortuna ad tantæ gloriæ peruenerit: haud abrem erit referre. Est syriæ ciuitas mis
Ascalon haud procul hac stagnu est piscibus plenu iuxtaq templu illi dææ: quæ ap Ascalon
pellat Derceta facie hominis: reliqua parte corpis pisce. Huiꝰ causæ fabulam ferunt. Ve Derceta
nere aliquando obusta ei deæ facta amorem cuiusda specioli adolescentis sacrificans si in piscē
bi iniecisse: exqꝫ eorꝫ esse coitu filiā nataꝫ: dea sui erroris pudor ducta amouisse ado
lescentem. Filiā uero in loca quæda deserta ac saxosa: in quibus aues erāt plurimæ expo
suisse: ibiqꝫ quasi diuino nutu ab auibus illantem nutrita. Se uero pudore doloreqꝫ cō
fectam in lacū abiecisse: atq; ibi i piscem couersam. Vnde & syri usqꝫ ad hæc tempora
his piscibus abstinentes eos pro diis colūt. Tradūt rem miranda aues illantem alis cō
fouentes nutrisse coagulato lacte ex proximis pastoꝫ mapalibus capto. Actate iam cum
firmiori cibo egeret aues casei eodem ex loco raptū ori illius admouisse. Quibus a
pastoribꝰ ex corrosione casei aduersa illantem pciosam forma comperta ferūt: nu
tritaq; apud se dono postea data pdidi pastoꝫ regio nomine Simma. Hic liberis carēs ut
filiā magna cura nutrita: Semiramidem ab auibꝰ: eo enim noie lingua syra uocant:
appellauit. Quas postmodū syri omnes ut deas honorāt. Hæc de Semiramidis ortu Semira-
fabulæ tradūt. Quæ cū iam nubilis esset: ac pulchritudine cæteras excederet uirgines mis
missus a rege ad recensendos greges pfectꝰ syriæ Menones: cū apud Simmā diuer- Meno-
tisset conspectæ uirginis amore captus uxorē illā sumens duxit in ninā. Exqꝫ ea duos nes
Iapatem atq; Idaspē liberos genuit. Cū plures uirtutes semiramidis formā exornarēt
uir mulieri deditus nil absq; eius agebat consilio. Ninus ciuitate a se cōdita adiecit ani
mū ad bactriānos priam mōtuosam: accessuqꝫ difficilem & bonum numero ac uiribꝰ
ualidā. Cū aūt priori expeditōe nil pfecisset: maioribus opus esse ratus copiis coacto
ex singulis gentibus electo ingenti exercitu aduersus eos pfectus est. Tradit ethesias
scriptor pedites ad decies septies centena milia fuisse: eqtum milia ducēta: Currus ue-
ro falcatos paulominus decem milibꝰ & sexcentis: q militū numerus: incredibilis nūc
forsan sit audientibus: sed haud quāq ipossibile uidebit asiæ magnitudinem multitu
dinēq; in ea nationū animo aduertenti. Nam si qs darii aduersus Sacas expeditionem
cum octingentis militū milibus. Siquis item xerxis in græciam transitū cum infinita
pene hominū multitudine sicq; in europa paulo ante res gestas consideret: minime di-
ctis nostris abrogabit fidem. Nā ex unica siciliæ ciuitatum syracusis Dionysius exer- Syracu-
citum peditū centū uiginti: eqtum duodecim miliū cōfecit. Naues magnas parti tri- sæ.
remes parti quiqueremes ad quadringentas ex uno eduxit portu. Romani paulo ante
hanibalis tempora futuri belli puidentes magnitudinē censu in italia tū ciuiū: tum
sociorꝫ q bello apti essent habito decies centena ferme milia hoium descripsere. At ea
ne uni qdem asiæ prouinciæ hominū numero comparanda est: quæ ideo recensuimꝰ
ne quis ex hac: quæ nunc est urbium solitudine priscam illarꝫ gentium expendat co-
piam. Hunc tantū numerꝫ gentiū. Ninus contra bactrianos patriam asperā atq; an-
gustam ducens exercitū in plures partes diuisit. Sunt in bactria plures insignes urbes
quarꝫ una: ea regia est: Bactra nomine præstantior cæteris habet: tum magnitudie: Bactra
tum arce admodū munita. Bactrianorꝫ rex erat zoroastes: qui cōparato hominū qua Zoroa-
dringentorꝫ milium ualido exercitu nino in finibus occurrit. Permissaq; de industria stes
parte hostiū prouinciā ingredi pugna inita hostes in fugam uersos superat: psequit

cædendo usq; ad montes proximos ad centum milibus hostiũ cæsis: deinde auxiliũ ferente suis nino superati a multitudine assirioq; Bactriani dispersi suæ quisq; urbi subsidio abiit. Ninus bactriam ingressus cæteris urbibus captis bactram & natura loci & rebus cæteris: quæ ad defensionem spectãt munitã: cũ expugnare nõ posset: obsedit

Semiramis

pacta lõgius obsidione uir semiramidis: is nino aderat: amoris impatiẽs uxorem accersit: quæ perspicax magnique ultra muliebrẽ sexum animi tempus nacta quo uirtutem ostẽderet: uiã multoq; diex; igressa est. Induta eiusmodi formæ stola ut uir mulierue esset neq; ret perspici. Tuebat ea ab itineris estu corporis colorẽ agilis ad omne opus. Cuius tãta erat cõmoditas: ut postmodũ medicum asie imparent persæq;: stola Semiramidis uterẽtur. Cũ uenisset in bactriã perspecta obsidione: tum locis urbisq; situ: quaq; adiri posset ab aduersis: arcẽ quia loco natura munito difficilisq; erat: & quẽ nullus antea tẽtarat accessu custodiis uacuã conspexit, intẽtis omnibus ueluti arce ab hoste tuta: ut inferiori parti cãpestri subsidiũ ferrent. Sumptis igitur q per loca petrosa abruptaq; ascẽdere soliti erãt paditum uallis præcipitem supata loci asperitate partem arcis cæpit: magnoq; ad terrorẽ excitato tumultu signiũ captæ arcis obsidẽtibus dedit. Qui infra urbem erãt arce amissa obstupefacti derelictis mœnibus fuga saluti consuluerũt. Capta ciuitate admiratus Semiramidis uirtutẽ Ninus i primis eam multis donis cumulauit. deinde pulchritudine eiꝰ allectꝰ persuadere uiro conatꝰ est: ut illã sponte sibi uxorem cõdonaret: pollicitꝰ filiam se matrimõio in eam grãm daturũ nomine Sosanẽ. Renuenti cõminatꝰ est ei se oculos ni pareret eruiturũ. Hoc pcusus timore simul & amore incẽsus Menones: cũ laqueo uitam finisset. Semiramidẽ ninus uxorem cœpit. Thesauri oẽs bactrianoꝝ magnũ auri atq; argenti põdus ad ninũ peruenerũt. q constitutis bactrianoꝝ rebꝰ exercitũ dimisit. Genitoq; ex Semiramide filio cui nomẽ nini indidit. excessit e uita imperio uxori relicto. Sepultꝰ est in regia sepul-

Ninibus

chro ingentis molis altitudine nouẽ stadioꝝ. latitudine (ut ait ethesias) decem ei constructo. Cũ ciuitas iuxta euphratem sit: in plano condita conspicit uelut arx q̃dã ea moles. Licet multis stadiis distans: quam nũc etiam stare dicũt. Post ninam a medis dirutã quo tpe assiriorꝝ sperio potiti sũt. Semiramis magni mulier aĩ cupiẽs uirꝝ rerũ gloria excellẽ urbẽ i babylonia cõdidit: accersitis undiq; opificibꝰ atq; architectis cæteris q̃ ad tãtã rẽ ptinebãt paratis. Addidit ad id opus pficiũdum ex oi regno hoium

Babylon

milia terdecies cẽtena. Vrbs ab utroq; latere euphratis: ut mediꝰ interfluat ædificata: cuiꝰ mœnia ambitu stadia trecẽta & sexaginta cõplectebant frequẽtibꝰ turribus ac magnis. Erat tãta operꝝ magnificẽtia. ut in muri latitudie sex equoꝝ currꝰ una pdire possent. Altitudo icredibilis audiẽtibꝰ: ut ethesias gnidiꝰ ait, Vt aũt clitarcus & q cũ Alexãdro i asiã pfecti sũt scripsere: pedũ trecẽtoꝝ sexagitaqnq;. Addiderũt ẽt quodlibet ãni die stadiũ muri absolutũ: ut tot sit stadioꝝ circuitꝰ: quot dies ãnum cõficiũt. Mœnia ex lateribꝰ & asphalto facta: quoꝝ altitudo (ut ethesias tradit) ẽ passuũ qnq̃gita. Vt q̃dã posteriores scribũt: cubitoꝝ qnq̃gita latitudo ãplior quã qua duo currꝰ ueherent. turres ducẽtæ qnq̃ginta numero: q̃rũ altitudo latitudoq; magnificentiam æquat muroꝝ. Nõ ẽ aũt mirandum in tãto mœniũ ambitu paucas turres ædificatas. Nam cũ plurimæ paludes urbem circũstent: non fuit cõsiliũ ea parte turres cõstruere: quæ loci natura esset admodũ munita. Inter muꝝ atq; ædificia pomeriũ duo iugera conficiunt. Vt celerius opus consumeret: cuilibet ex amicis stadiũ pficiũdum tradita ad id impensa assignauit. His mœnibus sũma cura unico anno absolutis. pontẽ qua parte fluuius angustior fluebat constituit stadioꝝ quinq; lõgitudinis colũnis in

pfundo

ꝓfundo ſumma arte inuicē pedes duodecim diſtantes: iactis lapides ædificii truncis ferreis imixto iuncturis liquefacto plūbo coniunxit. Ante colūnas ad impetū aquæ ſcindendū curſumq; fluuii reprimendū firmos cōpoſuit angulos: quo ab omni aquæ undiq; circūfluentis ui tutæ eſſent pontē. Is triginta pedū latitudine erat: ex cedrinis cypariſſiq; ac palmarū trabibus ſpectatæ magnitudinis coniūxit. Opus nulli arte poſterius eorū quæ a ſæmiramide facta ſunt. Ab utroq; flumis latere murū duxit ſtadiis trecentis ſexaginta pari mœniū urbis latitudine. Regias iuxta flumē ex utroq; pontis latere duas ædificauit; quæ & aſpectū latæ urbis ꝓberent; & eſſent tanquā ciuitatis ꝓpugnacula: euphrate ꝑ mediā urbē meridiē uerſus fluente. Altera regia ad orientem: ad occidentē altera ſpectat: utraq; īgenti ope conſtructa. Nam quæ ad occidentē uergit: primū habet ambitū ſtadiorū ſaxaginta altis & ſumptuoſis mœnibus ex cocto latere conſtructū. Alter deinde interior eſt circuitus: cuius in crudis adhuc laterib9 uaria aiantia: quæq; ſuo colore ad naturæ ſimilitudinē exꝓſſa fuere. Huius lōgitudo ſtadiorū eſt quadraginta: latitudo laterū trecentorū. Altitudo (ut etheſias ſcribit) paſſuū qnquaginta. Turriū altitudo ad paſſus ſeptuaginta eleuat. Eſt & tertius intimus circuitus: q arcē continet trigita ſtadiorū ambitu. Huius ædificii altitudo latitudoq; ſuperat ſecūdi muri opus: Inerāt diuerſorū aialium figuræ in turribus ac muris: colore quoq; ac forma naturali. Erat iſupois generis aiantium uenatio. Quorū magnitudo quattuor cubitus excedebat. In his ſemiramis cōſpiciebat ex æquo pardalū iaculata: iuxtaq; eā uir ninus iaculo leonē feriens. Erexerat & portas tres: ſuperq; eas uaria ex ære poſita ornamēta. Hæc regia excellētior ea: quæ ex altera ſita erat fluuii parte fuit tū magnitudine: tum ornatu. Illius. n. muri ambitus trigita ſtadia ex cocto latere cōplectebat. loco aialium æneæ ſtatuæ inerāt nini ac ſemiramidis ꝓfectorūq;: & Iouis inſup quem bellū babylonii uocāt. Inerāt & acies ſtructæ uariæq; uenatiōis ad aſpicientium uoluptatē. In loco babyloniæ humiliori lacum quadratū effodit: cuius ſingula latera ex latere octo aſphaltoq; ædificauit: ſtadia erant ducenta: profunditas pedum triginta quinq;: ad quā flumine ſuper inducto ab regia foſſa utrinq; aditū fecit. Ex utraq; uero parte ex cocto latere fornicib9 cōſtructis aſphaltū ſuperinduxit ad q̄tuor cubitorū ſpiſſitudinē. Erant aūt muri foſſæ latitudine laterū uiginti. Altitudine ſupra fornices pedum duodecim. Septem diebus opere perfecto flumen in priorē curſum reſtituit. Statuit aūt ab utraq; foſſæ parte portas æneas: que uſq; ad ꝓſarū regnū ſtetere. In urbis medio templū ioui bello erexit: cuius amplitudinē neq; ſcriptores ꝓpter uetuſtatem: neq; ulla memoria ſingulatim tradūt. Conſtat tamē ob illius mirā dam altitudinē a chaldeis: tum orientem: tum occidentem uerſus aſtrorū in eo obſeruationes factas. Id ex latere atq; aſphalto ſūma arte magnarū impenſa eſt cōſtructū. In ſūmo tēpli tres ingentes aureas ſtatuas. Iouis Iunonis opiſq; erexit: quarū Iouis adhuc extat longitudine pedū quadraginta mille babyloniorū talentorū pōderis Opis ſimili pondere in ſella aurea reſidet: ad cuius genua duo aſtāt leones iuxtaq; ſerpētes argētei ingentis magnitudis pōderis qlibet eſt talentorū triginta. Iunonis ſtans ſignū pōderis eſt talentorū octīgētorū. Huius dextera caput ſerpētis tenet. Sceptrū lapideū ſiniſtra. His omnibus cōmunis erat menſa aurea manufacta lōgitudis pedum quadraginta: duodecim latitudinis: pōderis talentorū quinquaginta. Duo præterea charchaſia talētorum trigita erant: totidēq; uaſa uaporibus apta utrūnq; talentorum triginta. Crateres ex auro tres: quorū Ioui dicatus talenta mille & ducenta babyllonia pendebat. Aliorum quilibet ſexcēta: quæ omnia poſtmodum perſarum reges ſurripuere.

Regiæ & reliqua ornamenta tũ tempore conſumpta ſunt: tũ ab hoibus deleta. Ipſius quoq; babyloniæ parua quædam portio ſupſtat maxima parte intra mœnia cultui agroꝝ expoſita. Erat & hortus penſilis iuxta arcẽ non a ſemiramide. ſed a quodã ſyro rege poſtmodũ in gratiã pellicis factus. Quæ cũ ꝓſa eſſet genere cupiens in montibus uidere iuxta morẽ ꝓſarũ prata uiro ꝓſuaſit: ut artificio excitaret hortũ: qui arboribus pratiſq; patriã repſentaret. Huius horti ſingula latera iugeribus quattuor extenduntur. Aditꝰ ueluti in monte erat ædificiis altero ſup alteꝝ conſtructus: ut ex eo cõſpectus longe lateq; pateret. Teſtudines in ſolo poſitæ erant: quæ totius horti põdus ſuſtinerent. Inde aliæ ſupra alias excreſcente ſemꝑ magnitudine ædificatæ. Nam ſuperiores: in quibus horti muroꝝ ſupficies continebatur: altitudine qnquaginta cubitoꝝ eminebant. Eaꝝ latitudo pedes erant duodecim muri magna impenſa conſtructi ſpiſſitudine erant pedũ uigínti duoꝝ: Solum hoc modo conſtabat. Erant poſitæ lapídeæ trabes longitudine pedũ ſedeci: ſex latitudíne. Supra has pro pauimẽto ſtratæ arundies aſphalto cõpactæ. Deſupcocti lateres duplici ordie gypſo ſtructi. tertio tegulæ plũbeæ: ne qua hũiditas ad teſtudies manaret. Aquaꝝ iſup receptacula: quibus humor efflueret. in hoc pauimento congeſta humus ꝓfunda ut magnoꝝ arborũ radicibus ſatis eſſet hortũ efficiebat: in eo ꝓceræ omnis generis arbores aſpectũ iucundũ reddebant. Lumen quoq; adeo teſtudines iuicem pbebant: ut in eis regia deuerſoria haberentur. Præterea aquæ ductus occulte fabricatus rigabat hortũ. Et hæc horti moles poſt modũ facta eſt. Semiramis & alias urbes ſupra euphratem tigrimq; fluuios ædificauit: in quis emporia conſtituit eoꝝ quæ ex media ac paretanis omniq; ꝓpínqua regione ferrentur. Poſt nilum enim & gangẽ flumina totius Aſiæ nobiliora

euphrates

euphrates ac tigris ex armeniæ montibus fontes habent. Diſtant aũt ab inuicem ſtadiis mille & quingentis delatiq; ꝑ mediã & paretanos deſcendũt in Meſopotamiam:

Tigris

quã undiq; circundantes regioni nomẽ indiderunt. Deinde ꝑ babyloniam fluentes i.

meſopotamia

mare rubrũ deferuntur; Flumina ígentia alueo compſſo magna emporia frequẽtantibus exiſtunt cõmoditati. Vnde & locoꝝ quæ iuxta aquas ſunt mercatores cõtingit ditiſſimos eſſe. Semiramis ex armenioꝝ montibus lapidẽ excidi fecit longitudine pedum centũ qnquaginta latitudine uero ſpiſſitudineq; quattuor & uiginti. Hunc magna curruũ multitudie ad flumẽ delatũ nauiq; impoſitũ babyloniam detulit: in quæ

Obeliſcꝰ

uia inſigniori erexit. Res mirabilis aſpicientibus: quã a forma obeliſcũ dicunt inter ſeptem miranda opera ãnumeratũ. Cum multa ſint babyloniæ aſpicientibus admira-

Aſphaltꝰ

tione digna non minus mirabitur qs magnã uim q in ea gignitur aſphalti. tãta enim illius ſupeſt copia: ut non ſolũ ſatis tot tantiſq; ædificiis fecerit. Sed & populus licet innumerabilis eo arefacto ꝑ lignis utatur: adeo magna illius copia tanquã ex largo fonte haurientibus adeſt. Hũc ꝓpe fontem eſt terræ hiatus haud magnus ſed uirtute mirabili. Eiicit. n. odorẽ ſulphureũ ac grauem: q tranſeuntes aíantes interficit. Ita enim anhelitũ comprimit: ut ſpiritu intercluſo arrepta reſpirandi facultate mors ſubito ſequatur; eſt & ultra flumẽ palus breui circũſcripta loco fumũ habens circa ſolũ: in q̃ ſiquis inſcius ingrediatur eueſtigio attrahitur nulla data regrediendi facultate deinde paulatim corpe quodam corpis totius in ꝓfundũ delatus mergit̃ pauloq; poſt mortui corpus ſupnatat His pfectis opibus Semiramis magno cũ exercitu ꝓfecta mediã

Baſtiganus mõs

uerſus cũ pueniſſet ad montẽ: q bagiſtanus appellatur. Is ioui ſacer eſt: caſtra poſuit hortũq; iuxta in cãpis patentibus cuius ambitus ſtadia duodecim cõplectabatur conſtruxit fonte ibi erecto aqua cuius hortũ rigaret. Pone hortũ ſaxũ altitudine ſtadioꝝ

hortus penſilis

decem

decem & ſeptem ſcindens in inferiori eius parte ſuã effigiem centũq; ei dona ferentiũ ſculpſit. Syris i eo litteris ſcriptũ erat a ſemyramide ſubditoq; opere id ſaxũ fuiſſe exciſum. Deinde cũ a parte cãpeſtri æquato ageribus ſaxi præcipitio in ſummũ traſcẽdens in ciuitatẽ mediæ chaonã acceſſiſſet animaduerſa in quodã elato campo ſtupẽ- chaona dæ altitudinis ac magnitudis petra Hortũ alteq; p magnũ i medio illius fecit ubi ſum ptuoſa uoluptatis delitiarũq; cauſa ædificia; ex qbus & hortũ & oẽm exercitũ (is in campis erat) ſpectare poſſet; erexit. Hoc in loco diutius cõmorata eſt: qeti delitiiſq; dedita. Nam aliũ uiq; capere noluit uerita ne imperio priuaretur. Sed eos ex militibus Semira- eligebat: appetebatq; q in caſtris erant forma & decore præſtãtes. Quos omnes po- midis lu- ſtea priuabat uita. iter deinde p ecbatanos flexit ad iarcieũ montẽ. Ad hũc multis ſta xuria diis per plura præcipitia ac conualles erat aditus. Cupiens ergo tum imortale ſui mo- Iarcieus numentũ relinquere: tum breuiorẽ facere uiã abſciſſis anfractibus locisq; concauis mons ad planũ deductis magno ſumptu iter breuius reddidit. Quod uſq; ad hoc tẽp9 Se- myramis appellat. Ad ecbatanã inde cãpeſtrẽ urbem accedens magno ſũptu regiã Ecbata- ædificauit. Verq; cũ aqua ciuitas nullis ppinquis fontibus careret aquæ ductũ in eam na urbem admodũ neceſſariũ magna ipenſa laboreq; pduxit. Eſt mons urbi ppinquus Orontes ſtadiis duodeci noie orontes aſper & acceſſu difficilis: ut cuius recto itinere aſcenſus mons uſq; ad ſũmitatem ſtadioꝝ ſit uigintiqnq;. Ex altera mõtis parte lacus magnus fluuiũ effecit: quem illa effoſſo ab radice mõte in urbẽ induxit. Erat foſſe latitudo pedũ qn- decim: altitudo quadragitaqnq;. His in media geſtis uenit in pſidem: aliaq; aſiæ qb9 imperitabat loca ubiq; mõtes ſaxaq; icidens uiam facilem tranſeũtibus reddidit: in lo cis planis aggeres ſtatuens: nũc ſepulchra defunctoꝝ ducũ; nũc urbes in eis ædifica- uit. Coſueuit & aliquãdo i caſtris paruos aggeres erigere ubi tẽtoriũ ſuũ tẽdẽs caſtra deſpiceret. Quo factũ eſt: ut uſq; ad noſtram ætatẽ multa in aſia eiuſmodi reꝝ ueſti- gia pdurent: quæ opa Semyramidis uocantur. Vniuerſa deinceps peragrata ægypto libyaq; magna ex parte in ditionem redacta ad Iouẽ Ammonem tranſiit ſciſcitatura a Ammon deo ſuæ uitæ finẽ. Dicitur reſponſum ei datũ ab hoibus migraturã eſſe atq; a multis aſiæ gentibus imortaliũ honores aſſecuturã. Idq; fore cũ ei Ninus filius inſidiaretur. Aethiopiã poſtmodũ ingreſſa plurimaq; ſibi ſubiiciẽs multa in ea miranda cõſpexit. ferunt in ea ſtagnũ eſſe quadratũ; cuius circuitus. clx. efficiat pedes. Aquæ eius colo- rem ſimilẽ minio; odorẽ ſuauẽ neq; ueteri uino diſſimilẽ. Virtute uero mirabili: ut q̃ pota in inſaniã uertens cogat occulta errata palam fateri. Sed his haud facile adhibet̃ fides. Sepulturas defunctoꝝ æthiopes diuerſas ab reliqs faciũt. Sallientes enim cor- Aethio- pora in q; ualis uitreis nuda condentes ſupra colũnas ponũt. Ita puitrũ defuncti cor- pũ ſepul pus aſpicitur quẽadmodũ ſcribit Herodotus; quod Gnidius etheſias improbat. Ait- chra enim ſalliri eorpa: ſed nequaq̃ in uitro nudos condi. Vri. n. ideoq; corrupta nõ poſſe ſpẽm ſeruare: ſed ſtatuas aureas cauas fieri in qbus mortuos ponant uitro circũ eam poſito. Quo fit ut in locis ſuperiorib9 ſitæ circũſtante uitro imago aurea defuncto ſi milis reddatur aſpicientib9. Et hæc ditioꝝ ſepulchra eſſe affirmãt. Tenuiores argen- teas imagines ponũt. Inopes uero fictiles. Vitrũ abunde cũ plurimũ fiat in æthiopia Vitrum omnes habent. Mores ethiopum aliaq; memoratu digna paulopoſt: cum res eorum priſcæ referent̃: narrabimus. Cõſtitutis æthiopiæ ægyptiq; rebus Semyramis ad ba ctrianos aſiæ cũ exercitu deſcendit maximas habens copias. Cũ diutius pacẽ ægriſſet honoris cupida excogitauit aliquod memoria dignũ bellũ gerere. Audiẽs igit̃ indoꝝ gentẽ maximã iter cæteras orbis regionẽ uero pulchrã fertilẽq; eſſe: arma in indiam

Staurobates indiæ la9

uertit: imperabat indis ea tẽpestate rex Staurobates maximo fulctus exercitu elephã tisq; plurimis bello aptis. Est india p̃ cæteris pulchritudie excellẽs. ac multis quæ illã rigent flumibus distincta bisq; fructus ãnuati ferens. Adeo aũt oĩbus exhuberat ad uictũ necessariis: ut affatim ubilibet fructus p̃beat. Dicit᷑ nunq̃ in ea sterilitatẽ eẽ aut

Elephãti

fructuũ uastitatẽ. Est & incredibilis elephantoꝝ numerus: q uirtute & robore corporis multo libycis p̃stant. Similiter auri: argenti: ferri: æris: lapidũ p̃terea p̃tiosoꝝ cæterarũq; reꝝ: quæ ad delitias atq; opes spectẽt sũma copia quæ singula nota Semyramidi ad bellũ indicũ eius aium ĩpulere. Vidẽs aũt quãtũ bellũ susceptũ esset: magnisq; sibi uiribus opus esse: oibus puinciaꝝ p̃fectis mãdauit: ut pro magnitudine puinciarũ iuniores aptos bello conscriberent. utq; nouas armaturas pararent. Reliqs quoq; edixit ut post triẽniũ in bactris parati instructiq; adessent. Iussit p̃terea in phœnicea syria cypro aliisq; maritimis locis ubi ea materia suppetit naues flumibus aptas quæ

Indus fluuius

diuidi possent: parari. Indus. n. magnus p̃ cæteris eius loci fluuiis regnũ indoꝝ terminans pluribus: tũ ad trãsuehẽdũ: tũ ad ꝓhibendos a ripa hostes nauigiis eget. Et cum iuxta flumẽ haud quaq̃ materia esset nauibus apta necesse fuit illas ex bactris p̃ terrã uehere. Inferior uero elephantoꝝ apparatu rẽ excogitauit: q̃ terreret indos cogitantes nequaq̃ extra indiã elephãtos esse. Occisis igitur trecentis boum milibus carnes operariis cõcessit: coria in sui fecit elephantoꝝ instar. Q uæ postmodũ fœno referta ueri elephanti spẽm præseferebant. Intus hoiem. Camelũq; sup quo sedens formã beluæ duceret iclusit. Hæc in loco semoto occlusoq; acta ne q̃ exteri9 emanare possent: utq; indi iprouisa repulsi ueras bestias existimarent. His biẽnio cõfectis tertio copias oĩs in bactris coegit. Fuit militũ numerus (ut ethesias tradit) terdecies centena miliũ Eqtũ milia qngenta. Curr9 ad milia centũ. Erãt totidẽ numero hoies supra camelos cũ gladiis cubitoꝝ quattuor. Naues diuisæ ad duo milia: Q uas una & elephãtoꝝ simulachra cameli deferebant. Assuefecit aũt equos ne eis simulacris terreꝛẽtur. Q uod & pseus macedonũ rex multis post annis in eo bello imitatus est quod cũ eo romani elephãtos habẽtes libycos gessere. Veꝝ neq; illi in bello neq; Semyramidi ꝓfuerũt. Audita rex indoꝝ: tũ exercitus magnitudie: tũ ingenti apparatu belli conatus est excedere Semyramidis uires. Et primũ ex arundibus nauigia cõfecit ad quattuor milia fluuio accõmodata. Ferũt. n. indiæ: tũ flumina: tũ loca palustria arundinũ copiã ita crassoꝝ ut nequaq̃ ea ulnis hoies amplecti queant. Ex his naues optimæ fiunt ꝓpter arũdinũ robur. Armoꝝ quoq; oĩs generis copiã parauit. Ex uniuersa india accitis maioribus q̃ quæ erant Semyramidis copiis: Elephãtorũq; siluestriũ uenatione facta plurimos ad bellũ instruxit: ut terrorem aspicientib9 iniicerẽt. Oĩbus: quæ belli usus poscit: p̃paratis nũcios ad semyramidẽ iam appropiquãtem mittens reꝑhendit eius ambitionem: q̃ nulla iniuria lacessita bellũ sibi iferret. Multisq; uerbis eam p lras incusans deosq; iuocans testes minatus est si acie uicta esset se illam crucĩ affixuꝝ. Lecta epistola ridens Semyramis non uerbis sed uirtute certandũ esse respondit. Deide ad indum pueniẽs inuenta regis classe ad certamẽ parata: Et ipsa suas naues electis militibus instruxit. Ibi duꝝ certamẽ cõmissum ẽ: ac diuti9 magnis utriq; uirib9 pugnatũ. Tandem superata indoꝝ classe: qua in pugna ad mille naues submersæ sunt multiq; mortales capti: pontẽ quo facilior eẽt trãsit9: supra flumẽ cõstruxit: p̃sidioq; ab utroq; latere iposito oĩs copias traduxit: insulas quoq; ac urbes in flumie sitas cœpit ad centũ milia hoium in seruitutẽ redactis. Classe amissa indoꝝ rex simulans suas copias pcul a flumie retro abduxit: ut hostes id formidine factũ rati fluuiũ trãsirẽt. Q uo cognito

Virtute certandũ

gnito Semyramis cū ex uoto res cæderet parte copiaꝝ ad pontis cuſtodiā relicta: índos cū reliquo exercitu ꝓſecuta ē. Præcedebāt elephātoꝝ ſimulacra: quo regii exploratores elephātoꝝ apparatu cōſpecto regi metū iniicerēt. Veꝝ ea ſimulatio haud diu ti9 latuit. Nā admirātib9 indis uñ tāta illi elephātoꝝ copia ſuppeteret: qdā ex Semyramidis exercitu nocte capti rē ꝓdider. Quapp cōfiſus ſuis uirib9 rex fictionē elephātoꝝ ꝓdicēs: ut ſublato metu acri9 pugnā inirent: copias oīs aduerſus aſſyrios eduxit. Inſtructa quoq; acie Semyramis ꝓficiſcebat. Appropinquātib9 exercitib9 rex eqtes ac currus i pria acie añ phalāgē deſtinauit. Semyramis ſimulatis elephātis aduerſus eqtes ꝓmiſſis: initoq; certamie regios eqtes fudit. Aſſueti. n. ueris elephātis eq noua forma olfactuq; iſueto turbati ſunt: itaq; pars in hoſtes equoꝝ īpetu: pars in alia loca defert. Semyramis cū electis militib9 uictoriā ſecuta in primis pugnās īdos in fugā uertebat. Quib9 ad phalāgē rfugiētib9: Staurobates haud ea re ꝑculſus aciē ꝑditū ꝓcedētib9 elephātis ꝓmouit. Ipſe i dextro cornu pugnās ſupq; ualido elephāte iſidēs aduerſus reginā uirili aio ꝓficiſcit casu eodē in cornu pugnātē. Veri elephāti contra ſimulatos ibāt neq; pari robore pugnabat. Supiores erāt regii, magnāq; edebāt aſſyrioꝝ cædē: partī q elephātoꝝ pedib9 cōterrent: partī q interirēt: aut lacerati dentibus aut a ꝓboſcide abſumpti. Cū magn9 iterfectoꝝ alteri9 ſup alteꝝ cadentiū: cumulus fieret: timor ac terror oīa compleſſet: nulli iā ordinē ſeruabāt. Ita oīb9 ferme aſſyriis ad fugā ītentis rex Semyramidi casu obuius primū ſagitta brachiū ei9 deinde iaculo humeꝝ ſauciauit. Regina haud quaq̄ uulnere. (Leue. n. erat) exterrita cū equū aſcē- Semyra-diſſet belua iſequēte ferme capta eſt. Oēs in fugā uerſi ad naues tēdūt. Inſequētibus mis ſauīdis magna cædes facta eſt ꝓ loca tātæ multitudini anguſta. Cū eqtib9 peditibuſq; q cia ad pōtē tendebāt imixtis alter alteri īpedimēto eſſet: ut neq; fugæ neq; ſalutis ullus daretur loc9. Sed ipſi ſuomet tumultu oppꝫſſi iterirent. Multi ex utroq; pōtis latere ꝓfugientiū multitudie in aquā ꝓcipitati ſunt Semyramis: cū maior eoꝝ pars: q bello ſuꝑfuerant flumē trāſiſſent: pontē (is ſupra naues fabricat9 erat) diſcidit. Naues i plures partes diuiſæ delatæq; ꝓ flumē in diuerſa loca applicuēr multis īdoꝝ q illas īſequēdo aſcēderāt ui flumis ſubmerſis. Rex multis ꝓdigiis augurūq; reſponſis monit9 ne flumē trāſiret ſinē ꝓſequēdi fecit. Semyramis ꝓmutatis captiuis i bactrianos rediens maiorē exercitus partē dimiſit. Paulopoſt detectis quas ei Nin9 ꝑeunuchū paraue- Ninus fi rat īfidiis oīq; iniuria iuxta āmonis reſponſum remiſſa cū oībus filio ut regi parerēt ꝓ lius fectis mādaſſet eueſtigio e uanuit ad deos iuxta oraculi rſpōſum (ut creditū eſt) trāſlata. Quidā fabulant illā in colūbā fuiſſe cōuerſam cōplurib9. n. auib9 domū igreſ- Semyraſis: & illā cū reliqs aduolaſſe uolūt. Quo factū eſt. ut ſyrii colūbā ut deā colāt imor- mis in co talē reginā arbitrati. ipitauit uniuerſæ aſiæ ꝑter īdos. Vixit ānos (quēadmodū etheſi lumbam as gnidi9 ſcripſit) duos &. lx. cū q̄dragita duob9 regnaſſet. Atheniēſes nōnulliq; alii Scuyraſcriptores aſſerūt. Semyramidē cū pulchra decoraq; forma eſſet a rege aſſyrioꝝ ꝑter midis modū dilectā. Cui9 modeſtia fuerit admodū laudata: Cū ei9 uitæ integritas uulgata admodū foret ꝓſuaſiſſe uiro: tradūt ut qnq; dies ſe ſolā regnare pateret. Quo īpetrato ſceptro regni ſtolaq; regia ſumptis pria die ſplēdidū cōuiuiū feciſſe; inq; eo oēs ducēs pricipeſq; adægiſſe: ut ſibi ueluti reginæ parerēt. Secūda die cum populares nobiliores q ſe tāq̄ reginā colerēt: uiro in carcerē truſo magnoq; aſo cū cæpiſſet regnū; ad ſeniū uſq; multis a ſe ꝑclare magnificeq; geſtis tenuiſſe. Hæc de Semyramide a diuerſis auctorib9 tradūtur. Poſt eius obitū ſumpto regno fili9 pacem cū ſingulis ægit nequaq̄ matrē imitat9: ſed omne uitæ tēpus recluſus in regia cōſpectūq; hoīum uitans

inter pellices & eunuchos ociũ & delitias secut9 traduxit. Existimabat. n. icommoda oia uitare: in cõtinuis uersari uoluptatib9: uacuũ esse curis sũmã in rege fœlicitatem esse. Ad securitatẽ iperii & ut a subditis timeret': ãnuati certũ militũ idicebat numer; ac eor; ducẽ singulis puinciis imperabat. Exercitus cũ extra urbẽ conueniisset; ducem cuilibet nationi prudẽtiorẽ ex his q secũ erãt constituebat. Acto anno copias remisso domũ priori milite rursus a puiciis petebat. Quo fiebat ut & subditi pmpti9 iperata facerẽt: cũ semp timor militũ sub diuo agẽtiũ imineret. Et si q forte desciscerent timore pœnæ q̃ primũ dicto parẽtes essent. Annuã uero militũ mutationem ad id cõferre existimauit: ut parua tẽporis cõsuetudie nulla iter eos amicitia cõtracta neq; duces neq; cæteri aduersus regẽ cõspirarent. Diutina n. militia: tũ milites robustiores: tũ duces prudẽtiores solet efficere. Quæ res sæpius magnas facultates ad desciscẽdũ a pricipibus p̃buit. Vita uero pricipis exteriorib9 ignota uoluptates eor; occultas reddit & tã q̃ iuisibilẽ deũ ne uerbo qdẽ qs blassemare pricipẽ præ timore audet. Hoc pacto duces exercitus: puincia; p̃sides: domestica; re; curatores: iudices insup singula; gẽtiũ: aliaq; p regni cura disponẽs uitam agebat. Similiter & cæteri reges ad sardanapalũ usq; trigita regnũ tenuere. Cui9tpe assyrio; imperiũ. Quod ãnis mille & trecẽtis sexagita p̃seuerauit: quẽadmodũ ethesias secũdo libro tradit: ad medos transiit. Nomina regũ quãtoq; q̃sq; regnauit tpe: cũ nil memoria dignũ egerint: nequaq̃ scribit.

Militia diutina

Assyrio-rũ iperiũ

Mẽnon Theutamus

Solũ memorat' auxiliũ troianis ab assyriis missum. Dux p̃sidii Mẽnon thitoni filius fuit. Theutamo. n. i asia regnãte quigesim9a Nino atq; Semyramide descẽdit: Agamẽnonẽ tradũt aduersus troiam cũ græcis bellũ mouisse; cũ assyrii ampli9 mille ãnis asiæ iperassent. Cũ uero priam9 bello opp̃ssus ab rege Theutamo p̃sidiũ utpote assyriis subditus p legatos postulasset: ille decẽ milia æthiopũ totidẽq; Susianos cũ ducẽtis currib9 duce Mẽnone ad troiã misit. Erat tũc Titon9 p̃fectus p̃sar; accept9 maxie

Mẽnõis exercitus

regi. Mẽnon uero ætate florens ac animi corporisq; p̃stans uirib9 maxie in ea tẽpesta-

Titonus

te uigebat: Aedificasse eũ ferũt in susis loco excelsiori regiam: quæ usq; ad p̃sar; imperiũ p̃mansit. Mẽnonia ab illo denoiata. Strauit & uiam leoferam ea regione quæ adhuc Mẽnonia uocat'. Asserũt q sũt in ægypto ethiopes Mẽnona eis locis natũ ostẽdentes antiquã illi9 regiam: quã nũc etiam Mẽnoniam ducũt. Sed constat illũ troianis cũ uigĩti p̃ditũ milib9 curib9 dicentis præsidio fuisse: multosq; græcos pugnãtẽ occidisse: tãdẽ p insidias athessalis iterfectũ: corpus eius ab æthyopibus erectũ crematũq; extitisse: ossaq; eius ad Thitonũ delata. Hæc de Mẽnone inscriptis regiis barbari tradũt contineri. Sardanapalus a Nino trigesimus rex: ultimus uero assyriorũ.

Sardanapalus

excessit omnes superiores desidia ac uoluptate. Nam p̃terq̃ q; a nullis exterius cõspiciebatur: uitam muliebrẽ duxit cũ pellicibus uestẽ: tum porfirea indutus: tum mollilana contexta. Stola insuper muliebri faciẽ totũq; corpus in modũ pellicis fuco cõponens ultra luxũ muliebrẽ lasciuiebat: uocem fœmineã loquẽdo imitatus non solum

Sard. epitaphium

cibum potũq; q uoluptatem præberent continuo appettebat. Sed luxuriæ quoq; deditus nunc uiri nunc mulieris uice abutebatur: omni posthabita sexus: ac pudoris cura. Adeo uero delitiæ turpis uoluptas incontinentiaq; in eo uiguere: ut successoribus post obitum suũ in sepulchro inscribi barbarica lingua mãdarit: quod postmodum græcus interp̃tatus est. Hæc habeo: quæ comedi: & quæ cum amore & uoluptate pcæpi. Ea plurima & p̃cipua relicta sunt. Vita in hunc modũ turpiter exacta Imperiũ

Arbaces

assyrio; quod diutius p̃seuerarat euertit. Arbaces quidam genere mædus: uirtute & animi magnitudine p̃clarus dux erat copiarum: quæ singulis annis in ninam a mædis

destinabant

deſtinabant. Contracta amicitia cum babylonioꝝ duce nomine beleſo hortatus eſt Beleſus ab eo ut pricipatū aſſyrioꝝ deleret. Erat enim īſignis iter ſacerdotes: quos babylonii chaldeos uocant peritus aſtrologiæ diuinatōiſq; multis p̄dixerat quæ erant ꝑculdubio futura. Hic arbaci cū amicus eſſet: eū imperio oium potiturꝝ p̄dixit: qbus Sarda Sardanapalus regnaret. Laudato uiro Satrapā ſe illū babylonioꝝ: ſi uera p̄diceret facturꝝ ꝑ palam uimiſit. Ipſe tāquā dei uocibus in ſpem elatus eū reliqs ducib9; tū benigne alloquēdo: victoria tum beneficiis ad eius beniuolētiam attraxit. Cupiens aūt regē atq; eius uitā inſpicere data uni ex eunuchis aurea fiala ad Sardanapalū introductus eſt. Cōſpecta regis mollitie & muliebri apparatu: illū ut nullius rei hoiem deſpexit: magiſq; in ſpē incubuit a chaldeo datam. Inita cū beleſo ſocietate ut ipe medos ad imperiū: pſas ad defectionē ſollicitare. Ille uero babylonios barbarorūq; ducē ſibi amicū ad cōmunionē cōſilioꝝ impelleret, Cū temp9 miſſionis exercitus aduenisſet: qlibet de more i patriā ſeceſſit. Arbaces ad mædos reuerſus ꝑſuaſit: ut ꝑ imperio perſis pro libertate ſumerēt arma: ſimiliter & beleſus babylonios īpulit ad libertatē: & ad arabes legatis miſſis p̄fectū eoꝝ ſibi familiarē ad ſocietatē conſilioꝝ hortatus eſt. Acto āno ad ninā cōuenere cēs ſuccedere ſe de more cæteris ſimulantes: re uera ut īperiū Sardanapalo auferrēt. Erāt quattuor gētes: q̄ in unū conuenerant: numero milia hoium quadrigenta muniti caſtris: ac de reb9 cōib9 conſultantes. Cognita defectione Sardanapalus aliaꝝ nationū exercitū aduerſus deſciſcētes ducēs cōmiſſo certamie hoſtes ſuperat: ꝑfligati ad mōtes confugiūt ſtadiis a nina diſtantes ſeptuagīta: qb9 cū denuo ad campos fortunam expturi deſcendiſſent: Sardanapalus cū oibus copiis occurrit. Inſtructa acie p̄cōnē ei q Arbacē aut babyloniū beleſum occidiſſet: talēta auri ducenta: q uiuos tradidiſſet duplex premiū ac mediæ p̄fecturam pollicitus eſt. Verꝝ nullū ea p̄mia mouerūt. Cōmiſſo certamine multi ex hoſtib9 occubuere: reliquos Sardanapalus uſq; ad caſtra in montib9 ſita ꝑſequtur. Qui cū arbace erant aduerſ9 p̄liis pauentes inito qd uictis agendū eſſet conſilio: maior pars in patriam cuiq; redeūdū. Ibi p̄occupanda munita loca: alios in ſocietatē belli uocandos: neceſſaria ad bellū paranda eſſe cēſebat. Beleſus babylonius aſſerens deos multis cū laboribus piculiſq; uictoriam polliceri ꝑſuaſit ut in bello ꝑſeuerarēt. Cōmiſſa rurſus pugna rex ſupior fuit: caſtriſq; hoſtiū poti9 uſq; ad montes babylonios ſecutus eſt. In eo certamie Arbaces uiriliter pugnās multis ꝑſtratis aſſyriis uulnus accepit. Tot aduerſus p̄liis eoꝝ q deſciuerāt icti duces: cū domū abire decreuiſſent beleſus ſub dio pnoctans ex aſtroꝝ obſeruatiōe recedere uolentib9 prædixit: paucos poſt dies ultro illis auxilia aduentura: reſq; eoꝝ in meli9 cæſuras eſſe. Hæc aſtris ſignificar deos. Suadere igit̄ ſe: ut ſuæ arti fidētes parum p deorū beneficia expectarēt. Huic exhortationi parētib9 ducib9: ꝑmiſſumq; expectantibus tēpus nūciatū eſt bactrianoꝝ exercitū ad regē mitti: ꝑpinquūq; eſſe magnis itineribus ꝑficiſcētē. Viſum eſt igitur Arbaco reliqſq; cū expeditis militib9 obuiam ꝑficiſci: ut aut defectionē ꝑſuaderēt bactrianis: aut ad id armis cogerent. Primū duces tum reliq libertatē aſſerētes copiis cæteroꝝ ſeſe addiderūt. Hæc Sardanapalus igno rans memor ſupioris fortunæ ad hilaritatē profuſus epulū militib9 ex ſacris: uinūq; abundæ præbuit: aliaq; epulo accommodata. His intētis aſſyriis Arbaces q ꝑ tranſfugas hoſtiū in caſtris negligētiam: ut q uino ciboq; grauati: ſomno qetiq; indulgebāt norat: noctu caſtra hoſtiū expugnauit: acie inſtructi incompoſitos: parati imparatos adorti: multis iterfectis reliquos in urbē cōpulere. Sardanapalus cū exercitui ducem Salamē p̄buiſſet Salamenū uxoris fratrē; urbis curā cuſtodiēdæ ſūpſit. Hoſtes in locis patē- nus

tib9 iuxta urbem duob9 p̄liis copias regias fundūt: iterfectoq; Salameno reliquos p̄sequētes partī in fuga cædūt: partī in flumē euphratē p̄cipites agūt. Paucis q cædi luꝑfuerant i urbē cōpulsis. Adeo ingēs numer9 occisoꝝ fuit: ut fluui9 redūdante hominū sanguine colorē mutarit. Obsesso in urbe rege multæ natōes quælibet libertatē asserēs ad Arbacē deferūt. Rex magno idiscrimie regnū uersarī uidēs filios tres: duasq;

Cottus

filias cū magna aurī argētiq; copia in paphlagoniā ad cottū p̄sidē misit ducū oium sibi acceptissimū; tū p epistolas: reliquoꝝ q non defecerant; auxilia accersit ad ferendā

Nina urbs

obsidionē paratus. Erat.n. responsū progenitorib9 datū nūquā Ninam capi posse; nisi cū fluui9 urbi hostis fieret. Quod nūq̄ futuꝝ rat9 spē cæperat obsidionis traducēdæ: & simul futura auxilia expectabat. Hostes urbē quam pp mœniū altitudiē expugnare neqbant obsedere. Nondū.n. catapultæ; neq; uineaꝝ; neq; arietis quo muri urbiū deiiciūtur usus erat. Is q in ciuitate erant oēs ad uictū res & obsidionē tolerandā necessariæ regis cura ad id antea īpēsa supererant. Cū duob9 annis obsidio p̄seuerasset p sūmū ociū obsessoꝝ; tertio cōtinuis ibrib9 excrescēs supra modū fluui9 cū partem urbis inū dasset muros deiecit ad stadia uigiti. Hic rex existimans tēpus oraculi aduenisse desperata salute ne in hostiū potestatē p̄ueniret pyram in regia īgentem extruxit: supq; eam auro argentoq; omni uestē īsuper regia īpositis uxoribus quoq; atq; eunuchis in medio pyre reclusis se cremandū una cū his in ignē iniecit. Hostes audita regis morte urbē p eam: quæ ab oraculo p̄dicta erat muri parte ingressi Arbacē regia stola idutum regē appellarunt omniumi sibi reꝝ potestate p̄missa. Sumpto imperio arbaces cum belli sociis pro cuiusq; meritis dona impenderet p̄uinciaꝝ quoq; p̄sides p̄nunciauit. Babylonius belesus q futuꝝ impium p̄dixerat admonēs p̄missuꝝ p̄fecturam babyloniæ obtinuit. Et simul testatus est uotum se bello: dum in dubio res

Sardanapali mors

esset: fecisse uicto Sardanapalo regiaq; incensa: cineres se ex ea babyloniam delaturꝝ ac pene templum dei aggerem erecturꝝ qui ab omnibus p euphratem nauigantibus conspiceretur p̄petuum monumentum regni assyrioꝝ deleti. Hoc petiit suasore eunucho quodam: a quo argentum aurūq; ad se delatum occultum tenuit. Quod ignorans Arbaces existimabat enim omnia igni una cum sardanapalo absumpta esse deferri babyloniam cineres p̄misit ciuitati īmunitate concessa. Belesus paratis nauigiis una cum cineribus babyloniam uim magnam auri argentiq; destinauit. Quare ad regem delata iudices eius criminis dati sunt: ex his qui una secum fuerant uictores. Cum belesus factum confiteretur iudices eū capite damnarūt. Rex magni uir animi uolens regni principia hūanitate ac clemētia firmiora reddere: non solū belesо pœnā remisit: sed asportatum auꝝ argentūq; cōdonans præfecturam babyloniorꝝ a principio cōcessam habere iussit. Asserens maiora illius erga se bñficia: q̄ iniurias esse. Hac uulgata clemētia nō solū beniuolentiam singuloꝝ: sed & gloriā assecutus est censentibus omnibus illum imperio dignū: q ita parceret delinquentibus. Arbaces suis bonis ciuibus concessis urbem a solo euertit; auꝝ argētūq; omne nam ad multa talenta ex incendio effluxerat: detulit in ecbatanam mediæ urbē. Hoc pacto Assyrioꝝ imperium quod ad trigesimā plem a nino puenerat annis mille & quadrigentis ad medos transiit. Nunc æquū uidet: quo nil memoratu dignū omittamus: de his qui chaldei

Chaldeorum uirtus

apud babylonios uocant referre. Chaldei babyloniorꝝ antiqssimi cum locum in sua repu. quem in ægypto sacerdotes obtinuere. Ad cultum enim deoꝝ deputati p omnē uitam philosophantur peritissimi astrologiæ habiti. Multi diuinatione quadam futura prædicebant: ac tū auguriis; tū sacris; tū aliis q̄busdā incantationib9 & mala auer-

tere

tere ab hominibus: bona afferre: auguria inſuper: ſomniaq; & prodigia interpretari cõſueuere. Eorꝝ pterea q̃ ad ſacra ſpeculanda ptinent pitiſſimi. Nõ eni quẽadmodũ græci horꝝ oium doctrinã pcipiũt. Nã pueri a pribus pgeniẽ ſecuti ã diſcũt philoſophiam omni aliarꝝ rerũ cura poſthabita. Ita tũ quia a teneris annis in ea doctrina eruditunt: tum qua diutius in illa pſeuerant doctiſſimi euadũt. Apud græcos ut plurimũ tarde ad philoſophiam accædunt paulũq; in ea imorati ad q̃ſtum uertũtur. Pauci admodũ in ea imorãtur perdiſcenda lucri gratia ad alia exercitia uerſi. Nõ eni de more imitantur pe ntum doctrinam: ſed ipſi ſua ſponte uariis ſtudiis p libito incumbũt. Et enim barbari in ſuſcepto exercitio ſemp immorãtur: græci uero lucri gratia nouis ſp opinionibus imcũbentes: deq; maximis diſciplinis iter ſe altercãtes incertos diſcipulos reddunt: animumq; eorum per omnem uitam dubium nulla certa ſententia errare cõpellũt. Ita ſi qs pclariſſimorꝝ phorꝝ diligẽter ſectas exqrat repugnãtes admodũ maximiſq; de rebus iuicem cõtrarias comperiat. At uero chaldei mundũ ſempiternũ eſſe aiunt: neq; principiũ habuiſſe: neq; ſortiturꝝ eſſe finẽ. Vniuerſorꝝ ordinẽ atq; ornatum diuina quadã puidentia factum. Cæleſtia oia non caſu aut ſua ſponte; ſed determinato quodam firmoq; deorꝝ nutu iudicioq; eſſe pfecta. Aſtrorũ longa obſeruatione curſum naturamq; diligentiſſime ſcrutati: multa futura hoibus pdicunt. Maximam uero uim ac motũ quinq; aſtrorꝝ qui planetæ appellantur interpretes illi dñt: & eius pſertim qui a græcis Saturnus dicitur eſſe affirmãt. Clariſſimũ uero & cuius maxima ſit uirtus ſolem dicũt. Reliquos quattuor eo nomine: quo & noſtri aſtrologi appellãt Martẽ: Venerẽ: Mercuriũ: Iouẽ. Mercurios illos pptera uocãt: q; cũ alios aſtris haud quaq̃ errãtibus: ſed motũ ordinatũ habentib9 iſti ſoli ppriũ curſũ ſorti ti futura oſtendãt: tãq̃ deorꝝ interptes uoluntatis. Nã tum ortu: tũ occaſu: tũ colore ſignificare recte aduertẽtibus futura teſtant. Aliquando uero uẽtis quãdoq; hymbribus: tũ æſtu: nonnũq̃ cometis: ſolis & lunæ eclipſi: hiatu terræ multis deniq; ſignis: q̃ proſint quæue obſint non ſolum gentibus ac locis: ſed & regibus & priuatis perſonis oſtendũt. Sub horum curſu eſſe aſtra triginta: quæ deos conſultores appellant: & horum medietatem ſupra reliquam ſubtus terram ferri: tũ quæ apud homines accidũt: tum quæ a cæleſtibus eueniunt ſpectantia. Dieb9 aũt decem ex ſuperioribus unũ ad inferiora ueluti aſtrorꝝ angelũ: alterꝝ rurſus ab inferioribus ad ſupera mitti. Et hũc eẽ eorꝝ præſcriptum motũ circuitu ſempiterno. Deorꝝ pcipuos duodecim aſſerũt eẽ numero. Quorꝝ cuilibet menſem & unum ex ſignis zodiaci tribuũt: pq; ea ſolem ac lunam reliquoſq; planetas qnq; efficere motũ ſuũ. Solẽ anno: lunã mẽſe pprios curſus pagere. Reliquorꝝ planetarꝝ quẽlibet ſuũ motũ diuerſis cõſumare: tũ uelocitate tum tpe. Hos aiunt planetas plurimũ in gñationẽ cõferr uel bona uel mala cõſequẽda pq; eorꝝ naturã atq; aſpectum maxime cognoſci: quæ ſint hoib9 euentura. Multa quoq; prædixere tum aliis tum etiam regibus præſertim alexãdro: cum eſſet cũ Dario pugnaturus. Poſtmodum Antigono Nicanori Seleuco: prædicunt etiam idiotis futura: ita euidenter: ut mirum & ultra hominem ingenia eſſe putetur. Viginti quattuor præterea aſtra præter zodiaci circulum annumerant: quorum duodecim uerſus boream: duodecim ad notum uergãt. Et hæc quod uideri; quæ attribuunt uiuentib9 hæc non apparere: & defunctis adeſſe putant: quæ iudices uniuerſorum appellant.

Mundus ſempiternus

Planetæ ſolis uirtus

Mercurius

angelus

Planetarꝝ influxus

His omnibus inferiorem lunam ferri proprius terram dicunt: quæ breui tempore efficiat curſum ſuum non quidẽ propter uelocitatẽ motꝰ; ſed pp circuli breuitatẽ. Q d curſus uero lunẽ a ſole habet; q; ppter terræ umbrã obſcuretur ſentiũt; cum græcis. De ſo-

Terra concaua

lis eclipsi uaria sentientes: neq; de ea suã sniam efferre audẽt: neq; tps ꝑdicere. De terra priuatas snias afferũt afferẽtes scaphæ similẽ: & cõcauã esse: multaq; de hac: deq; reliqs quæ in orbe sũt psuadere nituntꝫ: de qbus alienũ ab historia ẽ singulatim referre. Hoc aũt cõcedũt oẽs chaldeos astrologiæ ultra cæteros: cũ diuti9 in ea uersati sint esse peritos. Numeꝝ annoꝝ: qbus se hmõi astroꝝ doctriæ uacasse affirmãt: haud facile qs crediderit: nã quadringẽta tria annoꝝ milia annumerãt: usq; ad Alexãdri ascẽsum ex quo astroꝝ obseruatiões ab se cæptas dicũt. Et de chaldeis hactenꝰ. Nunc co unde digressi sumꝰ redeat oratio: quoniã scriptores plurimi de medoꝝ ĩperio dissentiunt: haud abre erit ueritatẽ historiæ exqrenti: in qbus differant referre. Herodotꝰ q xerxis tpe uiguit assirioꝝ regnũ qui annis antea quingẽtis asiæ imperitaucrant: scribit a medis euersum deiceps multo tẽpore nullũ fuisse regẽ: qui oibus imparet. Ciuitates singulas populari ĩperio usas absq; regibꝰ uixisse. Tãdẽ plures post ãnos electũ a medis regẽ iustitia insignẽ noie Ciaxarẽ: q ꝓpinquis populis i medoꝝ societatẽ adductis dux oĩum creatus ẽ. Tũ posteri eiꝰ susceptũ ĩperiũ ꝓpagarũt usq; ad Astyagẽ quẽ Cyrhus pseq; deuicerũt: de qbus nũc paucis cõtenti post modũ suo tpe diligẽtiꝰ trademus. Secũdo septiæ ac decimæ olimpiadis ãno factus ẽ medoꝝ rex Ciaxares se cũdũ herodotũ: ethesias gnidiꝰ post herodotũ: q cũ Artaxerse aduersus Cyrhũ fratrem eius militãs captus ẽ: obq; artẽ medicine annis decẽ & septẽ cũ rege sũmo cũ honore fuit. Ex ãnalibus regũ: in quibus prisca persaꝝ gesta obseruata cõsuetudine scripta erant: certã a se cõpertam historiam ad græcos attulisse affirmat. Is tradit post deletũ assirioꝝ regnum medos ĩperio asiæ potitos fuisse. Arbace regnãte: q cum Sardanapalũ bello ut dictũ est superasset: regnassetq; duo de trigita annis Mãdanes filiꝰ ĩperium suscepit: qui asiæ ĩperauit annis quinquaginta. Post hunc annis trigita regnasse Sosarmonẽ: Q uinq̃ginta ãt carmim Arbianẽ duo & uiginti. Q uadragita Arsteũ: qui bello maximo cũ caduſiis gesto superatus sit. Eius rei causa traditur fuisse Parthorum persa uir fortitudine ac prudentia multisq; præterea uirtutibꝰ memoralibꝰ: q regi apprime charus cũ magna esset auctoritate apud eos: qui præcipui penes regẽ habebantur: ex quodã iudicio infensus regi: cum tribus milibus peditũ: equitibꝰ mille ad caduſios aufugit. A qbus susceptꝰ sororẽ despondit uni: q cæteris eo tpe potẽtia ꝑstabat: cũ a rege aperte defecisset suasit caduſiis oibus: ut se in libertatẽ uẽdicarent. Dux belli ob uirtutẽ creatꝰ exercitũ maximũ ad ducẽta hoĩum milia coegit: Castrisq; i finibus caduſioꝝ positis Arceũ medoꝝ ducẽ se aduersus cũ octingẽtis milibꝰ hoĩum profectũ pugna inita superauit. Ad quingẽta milia interfectis reliquos abegit extra caduſiorum fines. Hac uictoria insignis a caduſiis rex creatus in mediã trãsiit omniq; prouincia uastata magnam gloriam assecutus est. Vergens in senium cum ĩstaret uitæ finis: execratus est successores: qui odium inimicitiamq; inter Caduſios ac medos deleret: q pacẽ ꝓcuraret exilio mulctaretꝫ. Siue ꝓgenies sua: seu caduſius esset. Q uapropter caduſii semp medis hostes extitere nũq̃ illoꝝ regibꝰ subditi usq; ad Cyrhum persarum regẽ. Post arcei obitũ in medis regnauit Artines annis duobus & uiginti. Artibanus quadragita. Post hũc ꝓti a medis deficiẽtes: cũ patriã urbẽq; Sacis tradidissẽt: magnũ bellũ inter sacas medosq;: quod annis duobus magnis utrinq; cladibus gestũ est: excitarũt. Pax tandem constituta: ut parti subicerentꝫ medis: Sacæ mediq; amici sociiq; inuicẽ perpetuo essent. Sacarum tũ regina erat mulier Tarina noie bellorum appetens: audacia quoq; & rebus gestis cæteris fœminis inter sacas nobilior. Habet ea patria mulieres robustas: quæ uiros appetant p̃ferti belli gloria illustres. Fertꝫ hæc

Aſtrorũ obſeruatio

Herodoti ſeculũ

Medorũ ſermo

Ciaxares

Aſtyages

Etheſiæ ſeculum

Arbaces

Mandanes

Soſarmõ

Arſteus

Parſondes

Caduſii

Arceus

Artines

Artibãus

Sacæ Tarinæ uirtus

tum

tum pulchritudinem tum uerō consilio prudentiaq; mirabilis extitisse: propinquasq; gentes barbaras supbia elatas ac sacis iperātes expugnasse: maiorēq; eius regiōis partem ad mitiorē traduxisse uitā. Multas iluper cōdidisse ciuitates: quas reddidisset p̄ cæteris uicinis gentibus fœliciores. Post ei9 obitū memores beneficior; eius uirtutisq; subditi sepulchrū ei cōstruxere: oium q̄ apud ipsos erat magnificentius. Pyramis ea fuit triāgularis: cuius latus quodlibet tribus stadiis ptēdebat. Altitudo stadii erat uni9; uertice i arctum cōstructo. Adderunt sepulchro auream statuā instar colossi. Honores isuper heroicos aliaq; ad sepulchri magnificentiā ipenderunt: quæ suis maioribus cōsueuerūt largiri. Astibara medor; rege i ecbatanis ob senectā defuncto filius Apanda regnū cæpit a græcis Astiages noiatus: quo a cyrho rege psarū deuicto medor; regnū ad psas transiit: de qbus suo loco scribem9. De assirior; medorūq; ipserio: deq; his i quibus dissentiunt scriptores satis dictū putamus. Nūc ad indos: eaq; q̄ de his tradūtur transeūdū. India in quattuor latera distincta. Quod ad oriētē quodue ad meridiē uergit magnū mare circūdat. Quod arctos spectat Emodē mōs ab ea scythia quā habitāt hi qui appellant sacæ diuidit. Quartū qd est ad occidentē fluui9 indus terminat oium fere post nilum maxim9. Magnitudinē idiæ ab oriente ad occasum scribūt stadior; uiginti octo miliū. A septētrione ad meridiē miliū duū ac triginta. Hæc tanta idiæ magnitudo circulo æstiui tropici uidet subiecta. In multis idiæ locis aiūt erectū lignū nullā a sole umbram reddere: nocte arctos nō uideri. In ultimis uero minie aspici arctur; quo i loco umbras uersus meridiē iclīare dīnt. India multos montes ac magnos cōtiet arborib9 oīs generis oppletos. Campos isuper plurios maximosq; fructibus uberes pulchritudie egregios. Diuisa ē fluminū multitudie agros plurifariā rigantiū. Ista ex re bis in anno præbet fruct9 Animantia uarii generis producit præ cæteris magna ac robusta: partim terrestria: ptim uolantia. Elephantes isuper plurios maximosq; q libycos robore excellant. Vtunt his quos uenatione abūde capiūt in præliis: multūq; aduictoriā conferūt. Homines quoq; fert proceros ac ualidos & artificio accōmodatos: ut q aerem pur; ducant: & aquam bibant salubrē. Terra & domesticis fructib9 opulenta est: & uariis multiplicibusq; metallis fecūda. Nascit in ea ingens argenti auriq; uis: non par; quoq; æris ferriq; & aurichalci: Multa isuper ad cultū utilitatēq; uitæ & belli apparatū. Præterea inter alias segetes fit apd indos plurimū milii ac leguminū agros aq̄ fluminū irrigāte. Oriza quoq; & qd appellant bosphor; multaq; alia ad cibū utilia. Plures insuper fruct9 animantiū nutrimēta quæ longum esset recensere. Ob hanc causam affirmant nunq̄ indiam fame: aut rerum inopia præmi. Nam cum bis annis singulis segetes ferat: hunc quidem hyeme quo tempore alii risum serunt percipiūt: alter; æstate cum oriza Sisam9 bosphor9 miliū serunt. Quo accidit: ut p̄cipua sit apud indos ubertas: cū & sua spōte nascāt fructus: & palustres dulcedie p̄cipua radices magnā copiā uictui hoium p̄beāt. Oiseni fere campestris regio dulcē tū a fluminib9 humorē suscipit: tū a pluuia: q̄ certo anni tempore fieri æstate cōsueuit. Sūt radices quoq; palustres æstu decoctæ: sed magnarum p̄cipuæ arūdinū dulces. Cōfert etiā ad idor; fertilitatē consuetudo: quæ in bellis seruatur. Nā apud cæteras gentes hostes bellor; tēpore regiones spoliāt uastantq; neq; agros coli sinunt apud indos uero belli tēpestate i campis op9 rusticū exercēt absq; cura agricolæ procul ab omni discrimine belli. Hostes i præliis mutua cæde crassantur. Agricolis nulla in re nocent: sed intactos relinqunt tanquam communis utilitatis ministros. Neq; uero hostium agros urunt; neq; cædūt arbores. Habēt isup idi plu-

Astibara Apanda Astyages

India sita

Indiæ fines

Emodes

Sacæ

Indus fluuius

Elephāti

Indiæ bona

Indorū Agricultura

ra flumina ingentiaq; nauigiis apta: quæ ex fontibus montiũ ad ſeptẽtrionẽ uergẽtium in campeſtria decurrũt. Horũ permulti i unũ coeuntes i gangẽ defluũt. Eius latitudo ſtadiorũ eſt trigita. Fertur ab ſeptẽtrione ad meridiẽ: inq; mare oceanũ igredit. Delapſus uerſus orientẽ p gangaricos: apud quos permulti ſũt maximiq; elephãtes. Quo accidit: ut nullus unquã eis rex aduena iperarit ppinquis gentib9 numeroſiq; belluaꝝ ueritis. Alexãder macedo totius aſiæ iperiũ adeptus ſolos gãgaros non oppugnauit. Nã cum ad gangẽ cum exercitu peruenifſet cæteris ſibi ſubditis ídis: ut nouit gãgaros quattuor milib9 elephãtis ad bellum paratos: nequaquã eos armis laceſſiuit. Indus eodẽmodo quo ganges ab arcto incipiẽs inq; oceanũ fluens indiam diuidit: lapſuſq; per loca patentia augetur plurib9 egregiis fluuiis qui i eũ decurrũt: quorum p̃cipui Hypanes Hydaſpeſq; & areſinus dicunt. Sũt p̃ter hos haud uulgaria flumina indiã interlabẽtia quæ regiões eas hortis uariiſq; fructib9 uberẽ reddũt. Cur in india plura maximaq; ſint flumia: cauſas philoſophi phiſiciq; aſſerũt indiã ſitu eẽ humidã. Scythas uero bactrianos arrianoſq; uicinas gẽtes elatiores. Merito igit hu miditatẽ ex ſuperioribus locis ad iſima fluẽtẽ plures & aquoſiores fluuios reddidere. Sed quod accidit iter cæteros fluuios quẽ dicũt Sillã: eſt dictu mirabile. Defluẽs enim a mõte eiuſdem noſis abrupto: neq; alterius fluuii decurſu auctus abſorbet ab hiatu terræ indiam omnẽ cũ ſupra modum amplitudine excedat multæ uariæq; incolũt gẽtes: quarũ nulla originem extra indiam trahit: ſed oẽs indigetes appellantur. Nũquã externa colonia illuc adiit: neq; ipſi ad alias gentes miſere. Aſſerũt priſcos inde hoies his cibis quos terra ſua ſpõte p̃duceret pellibuſq; animaliũ quẽadmodũ & græcos primoſtib9 uſos: artesq; & cætera ad uitã neceſſaria paulatim adiuenta utilitate hoics docente: quibus natura manus loquelã & animi præſtãtiã adiumẽta uitæ dediſſet. Traduntq; prudẽtiores apud indos fuere: priſcis tẽporibus cũ adhuc hoies diſperſi pui cos habitarẽt: uemiſſe ad idos cũ exercitu ex occidẽtali plaga dionyſiũ omnemq; peragraſſe idiam nullus adhuc præclaris conſtitutis urbibus: quæ ei obſiſterẽt. Cum uero ob ingentes æſtus exercitus eius peſte interiret ut dux prudens i mõtes ex locis planis milites traduxit. Vbi cum uenti frigidi efflarent & aquæ potu uterentur quæ pura ex fontibus manabat a morbo ſũt liberati. Locũ montanũ: i quo exercitus a peſte euaſit femur appellauit. Vnde & græcos tradidiſſe de eo deo poſteris ferũt i iouis femore dionyſiũ eẽ nutritũ. Cũ multos fructꝰ idos plãtarũ docuiſſet: & uini quoq; aliorũq; ad uitã utiliũ uſũ dedit: plures iſup cõdidit egregias urbes cogẽs ex uillis i ciuitatem migrare. Deoꝝ quoq; cultũ tradidit: leges ac iudicia cõſtituit. Tandẽ pp ipenſa beneficia rerumq; uarias inuentiones deus exiſtimatus eſt. & imortalium honore potitus. Scribunt etiam mulierum multitudinem in exercitu circũduxiſſe uſumq; eẽ in acie tympanis cymbaliſq; nondũ tuba reperta. Cum indis imperaſſet annos duos & quinquaginta ſenex defunctus eſt: cui ſucceſſerũt regno filii: ſed paulati labente ſucceſſoꝝ culpa prícipatu cũ lõgo tempore p9 regnũ oio defeciſſet: ciuitates libertatem aſſeruere. Hæc de dionyſio deq; progenitoribus eius ab his qui indiæ montana incolunt tradunt. Herculẽ præterea uolunt ad indos acceſſiſſe: ſicut & græci claua pelleq; leonis ornatum qui corporis robore uirtuteq; multo cæteros homines exceſſerit: terræ inſuper ac maris mõſtra perdomuerit. Cũ multas cæpiſſet uxores filios plures natã unicam genuit: filiis cum ad ætatem peueniſſent: oẽm diſtribuit idiã regnis p nũero filioꝝ cõſtitutis. Filiã ab ſe nutritã in reginã fecit. Multas p̃terea ciuitates ab eo cõditas ſcribũt maximã clariſſimãq; appellauit. Palicotram. In qua ſumptuoſa ædificata

Ganges gangari

Indus fluuius

Hypães Hydaſpes Areſinus

Silla fluuius

Naturæ bona

Dionyſius in idiã

Dionyſius deus

Herculis uirtus

Palicotra urbs

regia

regia multos in eam introduxit icolas ſepulchris etiam fluminibuſq; reddidit urbem munitiorẽ. Et ipſe quidẽ hercules cũ e uita migraſſet: imortaliũ honorẽ conſecut⁹ ẽ. Poſteri eius per multa regnantes ſecula nil dignũ memoria geſſere: neq; exercitu aliquo extra indiam ducto: neq; colonia ad alias nationes miſſa. Multis poſt annis plurimæ ciuitates in libertatẽ ſe uindicarunt. Natiões quædã regnum uſq; ad Alexandri aduentum paſſæ ſunt. Cum leges apud indos uariæ habeantur admiratione tamẽ dignæ quæ fuerunt a priſcis eorũ philoſophis editæ. Lege enĩ ſanxerunt: neminem oĩo ſeruũ eẽ: liberos æquo iure honoreq; haberi oẽs qui aſſueſcerent neq; præſtare cæteris neq; iniuria quẽq; afficerẽ: optie ad oẽs fortunæ caſus inſtituiſſe uitã. Stultũ ſane uideri leges æquas oĩbus poſitas fortunas nõ æquæ oĩbus cões eſſe: Indorum populus in tribus ſeptẽ eſt diſtributus. Prima eſt philoſophor⁹ qui cæteris numero paucio res ſupeminent dignitate. Hi ab omni opere imunes: neq; ſeruiũt cuiquã: neq; ĩpant: recipiuntq; a priuatis & ea quibus ſacra diis faciãt & curã habeant defunctor⁹ tãquã chari diis & quæ fiãt apd ĩferos pcipue norint: ꝓpterea dona pluria honoreſq; eis ipẽ duntur. Multũ uero pſunt indor⁹ uitæ. Nã anni principio una cõueniẽtes. Siccitates: pluuias: uẽtos: morbos pdicunt: cæteraq; quor⁹ cognitio poſſit utilis eſſe. Futura enĩ audiẽtes tũ populus tũ rex & futura declinãt mala & bõis futuris iminẽt. Qui phũs falſa prædixerit nullam præterquã quod perpetuo ſilet pœnã ſubiit. Secunda trib⁹ ẽ agricolarũ: q multitudine ſupãtes cæteros a bello reliquoq; opere liberi ſolis agris colendis tẽpus ĩpartiunt. Nullus hoſtis eos laceſſit: neq; ſpoliat: ſed exiſtimans illos in cõmuni utilitate uerſari ab omni iniuria abſtinet. Ita ſoluti metu agricolæ terrãq; libere colentes re⁹ affert ubertatẽ. Viuũt aũt in campis cum uxore ac liberis neq; in urbes cõmeant. Dãt regi (ois enim inuidia ſubdita eſt regibus) tributũ. Nulli priuato licet agros poſſidere: præter tributũ: & quantã quoq; fructuũ partem regibus impendunt. Tertiam tribum conficiunt omnis generis paſtores: qui neq; in ciuitatibus neq; in uillis morant. Vtuntur tabernaculis uenatu ac retib⁹ tutas a feris auibuſq; regiones reddunt. Hoc exercitio indiã domeſticam præſtant. Multis uariiſq; tum beſtiis tum auibus fementi agricolaq; infeſtis copioſam. Quartum locũ artifices tenẽt quor⁹ pars armis: pars ruſticis inſtrumẽtis: alii aliis utilib⁹ reb⁹ fabricãdis uacãt. Hi nõ ſolũ imunes a tributo ſunt: ſed frumẽtũ inſuper a regia percipiũt. Quinto ordine milites: ſed numero ſecũdi belli diſciplina exercẽtur. Ois ea multitudo armis dedita tũ equi elephãtiq; bello apti ex regia uictũ habẽt. Sextus eſt ordo ephor⁹: Hi quæcũq; in idia agũtur iſpicientes regi referũt. Vbi rex defit principibus: Septimo loco exiſtunt qui publicis cõſiliis præſũt numero pauciſſimi nobilitate prũdentiaq; maxime inſignes. Ex his enĩ ad regũ conſilia tum ad rem. p. curandã tum ad res dubias iudicãdas aſciſcunt. Duces inſup ex his deligunt ac pricipes. Has in partes politia indie diſtributa haud quaq; licet unius ordinis uir⁹ alteri⁹ uxorẽ ducere: neq; exercitiũ mutare. Neq; enĩ fas ẽ militẽ agrũ colere: aut philoſophari artificẽ. Hẽt idia plurimos maximoſq; elephantos fortitudine ac magnitudine pſtantes. Coit hoc aĩal nõ ſicut quidam putãt pmiſcue: ſed uelut equi & reliqua q̃drupedia. Decio ac ſexto adminus mẽſe ut plurimũ pariunt: quãdoq; octauo & decio. Vnicũ ueluti equi parturiũt: quẽ nutriuut matres annis ſex. Viuũt maiori ex parte ætate lõgeui hois. Qui uero maxime ſeneſcunt annis ducẽtis. Sunt & apud indos ſtatuti pricipes: qui iniurias ab aduenis prohibeant. Si q eorum infirmẽt cõductis medicis curãt: defũctoſq; ſepeliũt eorũ pecunia pximioribus tradita. Iudices cauſas cognoſcũt. Sontes diligenter puniunt.

Indorũ leges

Indorũ tribus

Indorũ philoſophi

Elephantorum natura

Scythæ

Araxes

Virgo exterra Scytha puer pluto Napis

Sacæ Massagetæ

Arimaspæ

Automatæ

Cyrus

Amazones

Themystra urbs Tauroboliũ Hercules Semeles filius

Et de indis hactenus. Nũc de scythis qui sunt indiæ conterminí dícendum. Hí olim a primordio paruã patriã possídebãt. Postmodũ paulatim per uirtutem & uires aucti cum regiones multas sibi subdidíssent i magnũ iperiũ gloriãq; puenerẽt. Ea primũ natio iuxta araxim flumẽ parua nũero ꝓpterq; ignobilitatẽ cõtẽpta cõsedit. Nacti regẽ quẽdã bellicosũ & militari uirtute p̃cipuũ agros ãpliarunt. Montanos quidẽ usq; ad caucasũ: campestres uero usq; ad oceanũ & meotida paludẽ aliaq; loca ad Tanaim usq; flumẽ. Fabulantᵉ scythæ natã apd eos ex terra uirginẽ umbilico tenuis hois forma relíqua uiperæ. Eã genuisse puerꝝ: cuius nomen fuerit scytha. Hunc cũ oíum qui ante eũ fuerat clarissímus euasíssetꝫ indidísse populis scythaꝝ nomẽ. Inter huiꝰ regis posteros extitisse fratres duos sũma uirtute. Et unũ Plutonẽ alterꝫ Napim appellatos qui magnis rebꝰ gestis regno inter se diuiso alteros populos Plutones; alteros Napas uocitarunt. Horũ magno post tpe regũ ꝓgenies uirtute & belli artibus insignis regiones ultra tanaim usq; ad thraciã subiecit. Versi deinde ad alterã partẽ armis ad Nilũ ægypti puenere redactiq; in potestatẽ quæ intermediæ erãt gentibꝰ usq; ad orientis oceanũ & caspiũ mare paludẽq; meotidẽ iperiũ protenderũt. Aucta uiribꝰ ea gẽs reges habuit memoria dignos a quibꝰ quidã sacæ hi massagete quidã Arimaspe alio nomine appellati. Sub his regibus ex ꝓuinciis ab se bello subactis coloniæ deductæ sũt sed duæ maxie altera ex assyriis iter paphlagoniã ac põtũ posita. Ex mediis altera pone: tanaim flumẽ cuius populũ Sauromates appellarũt. Hí multis post annis iperio late díffuso magna ex parte uastata scythia eã penitꝰ desertã cultoribꝰ reddidere. Deinceps deficiente scythaꝝ pricipatu regnasse feminas dicũt fortitudine corporꝝ p̃claras. In his enĩ gentibꝰ exercentᵉ ad bellũ feminæ uiris nihilo uirtute inferiores. A quarũ multis uirtute egregiis magne res nõ tantũ in scythia sunt; sed in ꝓpinqs locis gestæ. Cyrũ quidẽ psarũ regẽ cũ ingenti exercitu scythiã ingressũ scytharũ regina p̃lio superatũ captũq; crucí affixit. Adeo autẽ amazonũ uires claruere: ut nõ solũ multas uicinas gentes: sed magnã europæ asiæq; partẽ subegerint; de quibꝰ postea q̃ scribere cæpimꝰ haud absurdũ erit: quæ de illis magis fabulosæ: q̃ uere scribũtᵉ referre penes thermodunta fluuiũ primũ gens amazonũ fuit quæ uiris símiles becillis artibus uiribusq; corpis p̃stabant. Eaꝝ regina exercitu mulierꝝ coacto exercuisse traditur eas militari disciplina: ac nonnullas ex uicinis gentibus expugnasse. Eius deide gloria & uiribus ãpliatis propinqsq; subactis gẽtibꝰ filiã genuit; quã martis filiã appellauit. Homines ad texturã muliebriaq; deputauit exercitia. Lege autẽ statuit: ut solæ fœminæ in re militari erudirentᵉ. Viris interdicta essent arma: seruiliaq; officia permissa. Maribus qui ex eis nascebantᵉ crura ac brachia debilitabãt; quo bello iutiles fierent: fœminis dexterã inurebat mamã: ne pugnæ impedimẽto eẽt; ex quo & amazonũ eis est inditũ nomẽ. Regia & prudẽtia & rei militaris opiníõe p̃stãs urbẽ p̃clarã i ostiis thermodontis quã appellauit Themistrã inq; ea regiã ísignẽ cõdidit. Cũ in bellis militarem disciplinã sũmo ordíe seruaret: primũ ꝓpinquas oís gẽtes usq; ad tanaim flumẽ suo iperio addídit. In quadã deiceps pugna cũ uiriliter dimicãs interíisset; filia i rgno succedẽs: perq; oía matris uirtutẽ imitata gesta eius supauit. Nã uirgines a primis ãnis uenatiónibꝰ exercitans quottídie ad belli munia instruxit. Marti quoq; & Dianæ sacrificia instituit: quæ Tauroboliũ appellauit. Sacra facere edocuit ultra tanaim exercitu traducto oẽs eius oræ gẽtes ad thraciã usq; deuicit. In regnũ deinde cum multis spoliis reuersa magnifica eis deis tẽpla construxit oíum subditorꝝ beniuolentiã iusto æquoq; iperio adepta. Tũ ad alterã fluminis ptẽ uersis armis asiæ ptẽ usq; ad syriam

bello

bello ſubegit Poſt huius obitum propinquior genere in regno ſuccedebat iuſte ipe-
rans ita: ut amazones magno iperio & gloria potirent. Multis pſeculis uulgata ea-
rum per oẽm orbẽ uirtute Herculi Semeles ac Iouis filio ab Euriſteo mandatũ fuiſſe
tradũt: ut hyppolitæ amazõis baltheũ ad ſe ferret. Q ua ex re illato amazonib⁹ bello Hyppo-
acieq; pfligato eoꝝ exercitu victã hyppolitã cũ baltheo cepit quo plio amazonũ ẽ re lita
gnũ deletũ. Barbaras deide pximas gẽtes cõtẽpto amazonum noie pteritaꝝ iniuriaꝝ
memores adeo gentẽ eaꝝ cõtinuo bello cõtriuiſſe aiũt: ut ipſaꝝ ſit nomẽ & genus ex-
tinctũ: Paulopoſt hãc herculis expeditionẽ in troiã belli tpe Pãtaſileã reginã martis pãtaſilea
filiã tradũt ſuaꝝ cæde pteritã cũq; amazonũ reliqs ex pria pfugã troianis auxilio af-
fuiſſe: ac p⁹ hectoris obitũ multis pclaris belli facinorib⁹ editis ab achille iterfectã.
Hanc poſtremã amazonũ pcipua uirtute extitiſſe; reliqaſq; deiceps eius gẽtis paula-
tim defeciſſe ferũt. Ea cã ẽ: cur apud paſtores cũ robur eaꝝ uirtuſq; ferẽt fabularũ
antiquaꝝ loco accipiant. Nobis poſteaq̃ res aſiæ: q̃ ad arctũ uergũt dignas duximus
quæ poſteritati mandarent: haud abſurdũ uiſum ẽ q̃ de hyperboreis tradũt cõſcribe- hyperbo
re. Eoꝝ q ueteres ſimileſq; fabulis hiſtorias ſcribũt. Fcateus qdãq; alii oppoſitã celtis rei
iuxta oceanũ eẽ inſulã haud multũ ſicilia minorem pone arctos tradũt: habitariq; ab
his q hyperborei eo q; uẽto boree ſint admodũ ſubditi appellent. Inſulã uero fertilẽ
ac fructuoſã: ut i qua fruct⁹ ãnui bis naſcant. Fabulãt latonã i ea natã: unde & apol- Latona
lo ibi pcæteris diis maxie colit. Eſſe quoq; ei⁹ iſulæ hoies ueluti quoſdã appollinis ſa- Apollo
cerdotes: cuius laudes & hymnos quottidie i cantu celebrẽt: ſũmeq; eũ honorẽt deũ.
Præterea lucũ igentẽ templũq; appollinis forma rotũda egregiũ multiſq; donis atq;
ornamẽtis cumulatũ. Vrbs ei ſacra eſt: cui⁹ icolas maiori ex pte aiũt eẽ cythariſtas: Abaris
cõtinueq; in tẽplo ſonare canẽtes hymnos i appollinis laudẽ: cãtuq; ei⁹ geſta exornã- Luna
tes. Hñt hyperborei ppriã linguã græcis: ſed atheniẽſib⁹ maxie deliiſq; ſocietate ac be- Meton⁹
niuolentia iuncti ſũt: a priſcis tpib⁹ cæpta. Eteni græcos quoſdã dñt cũ ad hyperbore- annus
os trãſiſſent: dona ſũptuoſa in tẽplo appoſuiſſe græcis lris inſcripta. Eodem pacto ex- Boreadæ
hyperboreis; olim Abarim ueniſſe i graciã amicitiãq; cũ deliis ãtea cõtractã firmaſſe. Arabia
Ferunt inſup lunã hac iſula uideri paꝝ a terra diſtantẽ ac terreſtres quoſdã ueluti cu- Abat
mulos hñtẽ in ſe manifeſtos. Dicũt quoq; eũ deũ p annos unde uiginti adire iſulã: in
quibus aſtroꝝ reuolutiões pficiant. Ob eã rem hmõi annoꝝ tempus a græcis meto-
nus annus noiat. Interea cythara ſonare: pſallereq; noctu cõtinuo ab eqnoctio uer-
nali uſq; ad pliadũ ortum deus exſtimatur uoluptati deditus. Regno ciuitati impant
huic: temploq; præſũt ii quos appellant boreadas pgenies boreæ: quæ per gen⁹ reci-
pit pricipatũ. Nũc ad reliquas aſiæ ptes eas præſertim; i quibus cõtinetur arabia trã-
ſeũdũ. Ea inter ſyriã ægyptũq; ſita multis uariiſq; diſtinguit gentibus. Nã quæ uer-
gunt ad oriẽtẽ ptes arabes icolũt: quos noiant abatos habitãtes patriã tũ deſertã tum
in aquoſam tũ i paucis ferentẽ fruct⁹. Ideoq; latrociniis uicinis gẽtib⁹ infeſti ſũt atq; i-
uicti bello. Q ui regionẽ aqs carentẽ tenẽt: puteos effodiũt exteris ignotos: q̃ res ho-
ſtiũ pericula depellit. Nã qui eos perſequũt aut errãtes ſiti deficiũt fontiũ iſcitia aut
uix redeũt labore defatigati. Ob hanc cãm arabes ea loca icolẽtes cũ bello expugnari
nequeant liberi uiuũt: neq; ulli unq̃ externo regi: nõ aſſirio nõ medo nõ perſo parue-
runt ipſi macedonũ reges nunquã eos ſubigere quantum uis magnis copiis ualuere.
Eſt in regione abateoꝝ ſaxũ natura admodũ munitũ unico anguſtoq; aſcenſu eũtib⁹
patens paucis cuſtodib⁹ egens. Stagnum quoq; ingens: ut qd longitudiue qnquagi-
ta latitudine ſexaginta ferme ſtadia cõplectat. Aſphaltũ pducens ex quo non paruũ

uectigal percipitur. Eius aqua odoris est pessimi atq; amari. Quo fit: ut neq; pisces p-
ducat neq; aliquod aq̃tile animal. Et cũ plures dulcis aquæ fluuii in illud decurrãt ne-
Asphaltus quaq; tñ aquæ natura ĩmutatur. Asphaltũ stagni medietas plurimũ annuatim gignit
qñq; ad tria iugera qñq; ad duo. Vnde & circũstãtes barbari maiorẽ ptẽ tauꝝ minorẽ
uitulũ appellãt. Plenus asphalto lacus pcul aspiciẽtib9 insula appet. Cũ asphaltu lac9
est egesturus palã ãte uigesimũ & secũdũ diẽ apparent signa. Eteni circa stagnũ sta-
diis pluribus fetor a uento excitat9 ppriũ argento auroq; & æri colorẽ aufert uẽto ite-
rum reflante restituit. Propinqua loca ex calore fetoreq; lac9 corrupta & morbos af-
ferũt incolis & breuioris uitæ reddũt. Fertilis est ea palmis regio q̃ flumĩib9 aut aqs
balsamũ fontiũ rigat. Nascit & in quadã eius conualle ad multa medicis utile balsamũ maxi-
Arabia mũ uectigal: cum nulla orbis ps alia eam plantã pducat. Ab hac deserta aridaq; pria
fœlix uicina arabia adeo differt: ut multitudie fructuũ cæterarũq; rerꝝ quæ ĩ ea nascũt fœ-
Calamus lix nominet. Calamo. n. & eo quẽ appellãt schinũ rebusq; aliis q̃ aromata dñr: pluri-
Myrra mũ abũdat. Foliis ptẽrea odoris suauissimi: & quod ex arborib9 stillat gũmi myrrhã
Thus etiam & diis gratissimũ perq; uniuersum orbẽ diffusum thus extrema arabiæ ferunt.
Costum Costũ ĩsup Casiam Cinamomũ & alia eiusmodi plura. Herbæ uero & arbusta odo-
Casia rifera adeo abunde: ut quæ cæteri raro sup deorũ altarib9 pcnãt: illi p lignis in furnis
Cinamo- cõburãt. Hisq; q̃ apud alios habẽt rara arabes seruoꝝ domi lectos sternãt. Cinamo-
mum mum utilitate excellens ad hoc resina miriq; odoris therebint9 apud arabes
Therebi nascunt. Montes non solum abietes ac populos pferunt: sed cedros & quẽ
thus uocant baraton: plurias uero alias nutrit plãtas suauẽ odorẽ trãseuntib9 inspirantes.
Baratõ Natura id soli accidit ut dulces in eo odores orta ferãt. Nã qbũsdã ĩ locis effossa terra
aliquæ reperiunt suaue olentes glebæ: q̃ ueluti metalla fuse lapides ĩgentes fiunt ædi-
ficandis domib9 apti. In eos cũ guttæ aquæ pluuiæ cadũt ita liquefiũt ex humiditate
aurum iuncturæ lapidũ: cõmiscenturq; iuicẽ: ut unicus mur9 appeat. Effodit ĩ arabia aurũ:
quod nõ igni decoqt ut apud alios cõsueuit: sed uestigio effossũ nucib9 id castaneis
simile repit: colore est ita lucido: ut ptiosos lapides ab artificib9 auro iclusos splendi-
diores reddat. Pecoꝝ adeo fertilis arabia est: ut natiões plurias uitã pastoꝝ ducentes
enutriat. Frumẽto nõ eget multarꝝ rerꝝ ubertate opulẽta. Pars syriæ contermina mul-
leones tas uariasq; nutrit feras. Nã & leões & pardali multo plures maioresq; in ea q̃ in lybia
pardali reperiunt. Præter hos q babylonii uocant tigres. Fert & aialia nature duplicis mixta
Tygres specie quoꝝ aliquos appellãt strutiocamelos: q ex strutiõe camelisq; cõflãt: uñ & no-
Strutio mẽ trahũt magnitudie ad cameli nascẽtis modũ. Capite sũt pilis mĩutis: oculis grosi-
Camelus sioribus nigrisq; non dissimili forma & colore camelis collo oblõgo rostro breui arq;
acuto elati mollibus pennis duob9 crurib9 pedib9 ungula fissa ut terrestre simul uo-
latileq; aial uideat: pp grauitatẽ neq; altius extolli neq; uolare põt. Sed uelociter terra
graditur. Persecunt illũ eqtes quos sepius lapide pedib9 ueluti funda iacto ferit. Cũ
effugere neqt inter arbusta sepi9 aut umbrosa loca caput abscõdit nõ naturæ desidia
ne uideat aut cõspiciat ab aliis ut qdam putãt; sed qa ea corpis pars cæteris debilior
umbrã sibi p tutela parat. Natura. n. optia singulis aiantib9 ad sui salutẽ magistra nõ
camelo- suæ tãtũ sed eoꝝ quoq; quos pcreat curã salutis gerit. Qui Camelopdi uocãt ab his
pardi ambob9 a qb9 sortiũt nomẽ nascũt. sed camelis exilĩ ut miores; & breuiorẽ collo: ca-
Tragela pite oculis colore pilis pdi similes. Vngulæ fissura camelo. Caudã hñt longã ĩ modũ
phi pardi. Nascũt ẽt ĩ arabia tragelaphi ac bubali; pluraq; alia uariæ formæ mixtæq; na-
turæ aiantia: q̃ breuitatis gra omissim9. Vr̃ ãt sol regiõi ad meridiẽ positæ plurimam

gignendi

gignendi uirtutẽ afferre. ꝓptereaq; plurima in eis locis uaria ac pulchra animãtia na- Aíalium
tura fieri. Ea dẽ cã & in ægypto crocodylli & fluuiatiles eq. In æthiopia uero ac lybiæ uarietatel
desertis elephãtes multi: uarii serpẽtes: dracones; cæteraq; feræ magnitudine ac uiri-
bus eximiæ nascũt. In idia quoq; elephãtes mole uirib9 multitudie reliqs sũt antecel-
lentes. Nõ solũ ãt his in regiõib9 aialia specie diuersa solis ope uirtuteq; fiũt: sed lapi-
des quoq; naturæ uariæ tũ colore tũ splẽdore admodũ lucido. Cristall9. n. lapis ex aq̃ cryſtall9
orit̃ pura cõgelata nõ qdẽ a frigore: sed diuini caloris uĩ: q̃ duritiẽ seruet uariosq; su- Smarag-
scipiat colores. Smaragdi. n. berilliq; iter metalla æra nascẽtes a supis formã coloréq; di
capiũt. Lapidib9 ét aureis solis æstus eũ coloré ididit. Q uapp & adulterios quoq; ar- Berílli
te hoium colore' cristallos addito fieri tradũt. Carbũculoq; in sup uarias spẽs solis uir- Carbun-
tus efficit. Eodẽ mõ diuersaq; auiũ formis color ẽ addit9; ut inuicẽ differẽtes q̃dã oio culi
porphireæ alie splẽdido ñnulle croceo: aliæ smaragdi color exístãt: q̃ oia lũine solis ef Solis uis
fici uidem9. Hoc & i iride cõspicere cælesti licet: q uarios colores a sole accipit. Hoq;
uarietatẽ naturales supioríb9 tribuũt calore solis coopãte qui uiuificet oĩum rerũ for-
mas. Deniq; floq; terræq; coloq; ac uarietatis cui9 naturale opus ars postea hoium na-
tura docẽte imitata uarios singulis reb9 colores addíderit. Et. n. colores fructuũ odo-
res: saporq; uarietates: aialiũ magnitudinẽ: cuiusq; rei formã terraq; diuersas spẽs ostat
solis calidítate fieri: q terræ hũiditate concalefacta cuiuslibet rei naturã ꝓducat. Itaq;
neq; pari9 neq; alius quis mirãdus lapis cũ arabicis ẽ cõparãd9; quoq; & albedo splẽ-
dida ẽ: & põdus graue: nec cæteris cædũt leuitate. Hãc ei puiciæ ꝓprietatẽ uirt9 solis
ut díxim9 elargit̃. Calor. n. cõdensat. Siccitas cõprimit. Splẽdor illumiat. Auiũ gen9
oẽ caloris ptíceps uolãs pp leuitatẽ solis opera: diuersi est coloris i regiõib9 pleríi soli
ꝓpinqs. Babylonia pauones plurios colore uario dístictos nutrit. V ltima syriæ fert pauones
psytacos porphiriõesq; ac meleagridas pluresq; alias aíantiũ spẽs colorib9 uarias. Si- Syria
mili mõ & de aliis similis plagæ locis: ut ẽ idia: rubrũ mare; æthiopia: & lybiæ portio. plytaci
Sed ptes oriẽtis q̃ feraciores sũt nobiliora maioraq; ferũt animãtia. Reliquæ secũdũ palmæ
solis uirtutẽ. Eodẽ pacto iter arbores palmæ i lybia fruct9 ꝓducunt sq̃lidos ac puos. Carioti
In interiori syria q̃ carioti appellãt̃ fiũt aliis excellẽtiores tũ dulcedie: tũ magnitudie; Arabia
tũ hũore. His maiores multo arabia fert ac babylonia quoq; magnitudo sex ẽ digito- fœlix
rũ. Colore sũt q̃dã subæreo: nõnulli puniceo: alii porphireo aspectu amæni & suaues
gustu: palmaq; arbor ꝓcera est stipite tereti & usq; ad uerticẽ æquo: coma eius uarie
circũq; diffundit̃. Ea q̃ ad meridiẽ spectat arabia fœlix cognominat̃: iteriorẽ pasto-
res colũt i tabernaculis uitã ducẽtes. Hi pecorib9 armẽtisq; dediti latos habitãt cam-
pos: q̃ iter hos fœlicẽq; arabiã iteriacet: absq; aq̃ est: & ut iã díxim9 deserta. Q uæ ad
occasũ uergit: arenosa est penit9 p eã iter q faciũt quẽadmodũ in mari nautæ arcti si-
gna itineris duces hñt. Reliq̃ ps arabiæ uersus syriã sita multifariã agroq; cultoribus
mercatoribusq; referta est. Q ui eoq; q̃ exportãt pmiis allecti q̃ rara apud cæteros ha-
bẽt̃ abũde subminístrãt. Q uæ ad oceanũ ps respicit supra fœlicẽ arabiã posita: mul
tisq; ac magnis díuisa fluuiis plures stagnãtes locos paludesq; haud pui ambit9 facit.
Q uæ tũ fluminũ: tũ ibriũ aqs irrigata maiori ex pte duplici fructu abũdat. Nutrit ãt
is loc9 elephãtoq; greges aliaq; uaria ac díuersa spẽ formaq; aialia. Pecoq; isup pserti
bouũ atq; ouiũ magnas piguesq; caudas hñtiũ copiosa ẽ. Multa quoq; & díuersa ca- Camelí
meloq; pbet gña tũ piguiũ: tũ macilẽtoq;: quoq; nõnulli gibbũ duplicẽ i dorsũ hñt: a Ditili
quo & ditili noiant̃. Horũ carnib9 lacteq; uescũt̃ icolæ. Q uidã ferẽdis onerib9 apti
supra decẽ frumẽti medias; hoies uero qnq; i lecto iacẽtes uehũt. Anacoli uero liga-

riq; qui dromadū ſunt forma plurimum uiæ conficiunt præſertim p deſertā & aquis carentia loca. In bello quoq; duos icertamē ſagittarios ferūt dorſo cōtrarie iuicē iſidē/tes. Alter; a frōte aduerſus hoſtē: alter; otra pſequētē pugnātes. Et de arabia hactenꝰ.

Lamboli/cus mer/cator

Nūc de iſula i oceano uerſus meridiē repta: & q i ea p̄ter fidē narrāt: deq; inuētionis cā paucis ſūt explicāda iābolus a puerītia eruditꝰ poſt pr̄is q mercator extitit obitū & ipſe mercaturæ opā dedit p arabiā trāſiēs ad aromata emēda cū ſociis itineris a latro/nibꝰ captꝰ prīo cū uno ex cōſeruis ſuis pastor deputatus ē. Deīde una cū eo a quibuſdam æthyopibꝰ cōp̄hēſus ultra mediterraniā æthiopiā ductꝰ. Vbi cū eēnt externi i expiatio/nē eius regiōis capti fūt. Mos erat his q ea loca incolebāt æthyopibꝰ a priſcis tpibꝰ ex deo; rn̄ſo traditꝰ pq; pgēies uigīti: ānos uero ſe[illegible] pgēies. n. trigīta pficit ānis obſeruatus duobꝰ hoibus expiationē faceret[illegible]at p̄paratū nauigiolū ad ferendas maris tēpeſtates aptū. Et qd duo uiri facile poſſēt regere. In id ſex mēſiū uictu; qd ſatiſ eſſet ābobꝰ ipoſito, uiros iducētes manabāt: ut ſecundū oraculi rn̄ſa nauiculā uerſus meridiē dirigerēt. V ēturos eē eos ad iſulā fœlicē & hūanos hoies: qui beate uiuerēt. Eodē mō & eo; patriā: ſi ipſi i iſulā ſalui pueniſſēt: ſexcētis ānis i pace fœlicitateq; futurā. Sin uero lōgitudine maris territi curſū retro uerterēt: tanq̄ ipios ac ſceleſtos oī eo; gēti magna; calamitatū cāmp̄bituros. Aethiopes uero aiūt dies agī iuxta maſ feſtos: ſacraq; facere optātes quo ſolita fiat expiatio p̄ſper; nauigantiū curſū hi pꝰ q̄t/tuor mēſiū nauigationē multis acti tēpeſtatibꝰ ad iſulā dferūt figura rotūdā ſtadio; ambitu qnq; miliū iſulæ appropiquātibꝰ accolæ qdā obuii ſcaphā deducūt. Alii ac/currētes mirāt alienigēa; aduētū eos hūaniter benigneq; ſuſcipiūt: q̄ apd ſe erant cū illis cōicātes. Sūt eiꝰ iſulæ hoies corpe ac moribꝰ haud nr̄is ſimilēs. Eadē tn̄ oēs corpis forma. Sed q̄ magnitudie q̄ttuor cubitos excedat: ho; oſſa ueluti nerui quo uelis flectunt reflectūturq;. Corpe ſūt plulq̄ nr̄a agili ac robuſto. Nā ſiqd māibꝰ cæpint: nemo eripe ex digitis pōt: pilis carēt dēptis: capite: ſupciliis: palpebris ac merito r̄liq̄ pte corpis adeo ppolita ut ne pua q̄dē lanugo appeat. Pulchri ſūt decori & corpe cōpoſi/to. Auriū foramia multo nr̄is patētiora.

Lingua diuiſa

Q uēadmodū & līgua a nobis differunt: hēt enī eo; līgua priuatī qd tū a natura tū ab īgenio datū. Diuiſā. n. līguā natura dedit q̄ ſcindit i iferiori pte: ut ab radice duplex eē uideat. Ita uaria utūt loq̄la: ut n̄ ſolū uoce hoium loquāt; ſed auiū diuerſa; imitēt cantꝰ. Q duero ur̄ admirabiliꝰ una cum duobꝰ hoibꝰ pfecte ſimul rn̄dēdo tū diſputādo loquūt. V na. n. līguæ pte uni loqt: reliq̄ alteri. Pu; ibi eē itegro ānō aerē ſtat: quēadmodū poeta ſcribit pi; ſupra pi; : malū ſupra malū: uuā ſupra uitē ficū ſupra ficū ſeneſcer: eē iſup tradūt cōtinuo diē parē nocti. Circa meridiē nullā fieri rei alicuiꝰ ūbrā cū ſupra uerticem ſol exiſtat. Viuunt āt ſcdm cognatiōes ac cætꝰ q tn̄ q̄drīgētos n̄ excedāt: habitāt i pratis ferēte abſq; cultura ſpōte ſua uberes fructꝰ terra. Nā iſulæ uirtꝰ aeriſq; tēpies terrā ſua pōte frugiferā ultraq̄ ſatis ē r̄ddit. Naſcūt apd eos arūdies pluriæ ferētes uberē fructū albo eruo p̄ſimilē: hos collectos ſpargūt aq̄ calida: quo ad auctus ouis colūbæ magnitudinē equet ex his poſtmodū cōtritis panē cōficiūt dulcedie p̄ſtantē. Sūt ēt i ea aqua; fontes p̄magni: ex qbus pti aq̄ calidæ ad uſū balneo; ad curādoſq; morbos manāt: ptim ſūma dulcedie frigidæ: q̄ ad ualitudinē ꝺferūt: ē quoq; oīum doctria; maxieq; aſtrologiæ apd eos cura. V tūt lr̄is q̄s hn̄t uigīti & octo ſcdm uirtutē ſignificādi: characteres uero ſeptē: qua; q̄libet q̄ttuor īterp̄tat modis: lōgiſſima ſūt ætatis ut q ānos cētū qnquagīta uitā agāt: & abſq; aliquo ut plurimū morbo. Si qs febricitat aut corpore æger fuerit mori ſtatuta lege cōpellūt. Nō ſcribūt plat ut nos; ſed a ſupiori pte recta

arūdines

linea

ſínea ad inferiorẽ. Mos eſt eis ad certã uſq; ætatem uiuere: qua pfecta uariã ſibi mortem ſpõte cõſtituũt. Gemia ẽ apud eos herba: ſupra quã ſi qs iacet in ſuauẽ deductus ſõnũ moritᷣ. Mulieres minie nubũt: ſed oib9 ſũt cões. Simili mõ & filii educãtᷣ: cõiq; amore ſũt oib9. Abducũt ſepi9 a nutriẽtib9 infãtes: ne mres filiũ recognoſcãt. Quo fit ut cũ nulla ſit apd eos ãbitio aut p̃cipua affectio cõcordes abſq; ulla ſeditiõe uiuãt. Eſſe inſup aialia ea i iſula magnitudie qdẽ pua': ſed natura ac ſãguinis uirtute admirabili. Corpe ſũt rotũdo ac teſtudinib9 ſimili duab9 lineis ſuicẽ p mediũ trãuerſis i q̃rum cuiuſlibet extrẽo ſit auris & ocul9: ut q̃ttuor oculis uideãt: totidẽ audiãt aurib9. Vnicis uẽtre atq; iteſtinis: i q̃ cõmeſta cõfluũt. Pedes circũ hñt plures: qb9 i utranq; ptẽ ãbulat. Hui9 belluæ ſanguis mirabili afferitᷣ uirtute. Oẽ eni corp9 cõciſũ dũ ſpirat hoc tinctũ ſanguie e ueſtigio coheret. Similiter & man9 cæſa reliq̃q; corpis: dum uita ſuppetit ptes reſartiũtᷣ. Si recẽti adhuc applicẽtᷣ uulnere. Quiſq; cæt9 nutrit magnas diuerſæ naturæ aues: qb9 expiũtᷣ q̃les filii ſint futuri: ipoſitis eni ſupra aues ifantib9 ſi uoſãtes p aera imoti nõ expaueſcãt educãt. Si uero tiore ignauiaq; deficiciũt piiciũtᷣ: ut neq; diuti9 uicturi & aĩ exercitio inutiles. Cuiuſlibet cæt9 ſenior aliis tãquã rex cui parẽt oẽs ĩpat. Annis cẽtũ q̃nquagita actis ſeipſũ uita ex lege priuat. Poſt eũ ſenior accipit pricipatũ. Mare quo iſula circũdatᷣ fluctuoſũ: & qd mot9 ingentes facit. Dulcis ẽ aquæ guſt9. Arct9 & plereq; ſtellæ: q̃ nobis appent minie ab illis cõſpiciũtᷣ. Septẽ uero iſulæ ſimili magnitudie parib9 iteruallis eiuſdẽ gẽtis legiſq; exiſtũt. Oib9 ea incolẽtib9 quãuis terra ſua ſponte abũde uictũ ferat: tñ his modeſte utũtᷣ. Simplices eni cibos appetũt nutrimentũ qd ſatis ẽ q̃rentes carnib9: tũ aſſis: tũ elixis ueſcuntur: coquoq; artẽ uariiſq; ſaporib9 cõd.ta ut inutilia reiiciũt deos & eũ q oia cõtinet ſolemq; reliq̃ celeſtia colũt. Piſces aueſq; uarii gnis capiũt. Naſcũtᷣ ẽt ſua ſpõte arbores fructiferæ: oleaq; & uites ex qb9 olei uiniq; copiã educũt. Serpẽtes magnos ſed innocuos inſula producit: quorum carnes mire dulcedinis edũt. Veſtes parãt ex lanugine molli ac ſplendida ex medio arũdinum ſumpta: qua maritimis tincta oſtreis ueſtimẽta purpurea conficiuntur. Varia exiſtunt animantia: ut quia propter opinionẽ: haud facile credita. Certum uiuendi ordinem ſeruant: unico cibo dietim contenti. Nã certo die piſces: alio aues: quandoq; terreſtria animalia edunt: oleo aliquando ſimpliciq; menſa utuntur. Diuerſis ſunt exercitiis dediti. Quidam inuicem miniſtrant. Alii piſcantur: alii exercent artes: nonnulli circa alias res uſui commodas occupãtur. Quidam exceptis ſenibus partitis inuicem operis ſeruitio uacant. In ſacris ac diebus feſtis hymnos in deorum & maxime ſolis laudes canunt: cui ſe & inſulas dicarunt. Mortuos in littore ſepeliunt. Cadauer cum mare fluit arena obruentes: ut aquæ fluxu inundationeq; exaggeretur locus. Calamos aiunt ex quibus fructum decerpunt augeri minui uel ad lunæ modum. Fontium aqua dulcis ac ſana caliditatem ſeruat niſi frigida aqua aut uinum inmiſceatur. Iambolus & qui cum eo acceſſerant cum ſeptẽ annis in inſula manſiſſent tandem electos fuiſſe aiunt inuitos tanq̃ malos maliſq; aſſuetos moribus: igitur præparata ſcapha cibiſq; impoſitis abſcedere coacti menſibus quattuor ad regem indie arenoſa ac uadoſa loca mari appulere. Et alter quidem tempeſtate periit: iambolus in uillam quandam diuertens ab incolis ad regem in urbem alibrotam plurimum a mari diſtantem deductus eſt. Cum græcos diligeret rex plurimiq; eorum doctrinam faceret: multis illum donauit. Deinde ſecure in perſidẽ primo: tum ſoſpitem in græciam miſit. Hæc poſtmodum iambolus litteris mandauit; multaq; de india conſcripſit antea cæteris ignota.

ínſula q̃dam

Iãbolus

Alibrota urbs

Explicit liber tertius. Incipit quartus in quo hæc continentur.

De æthiopibus qui sunt ultra lybiam: deq; his quæ apud eos antiquitus feruntur.
De auro qui in extremis ægypti effoditur: deq; eius præparationis artificio.
De his qui maritima loca arabiæ incolunt atq; ad oceanum sita uersus indiã loca uergunt. Vbi describuntur singulatim nationes: & quibus legibus utuntur: & quam ob causam multa de eis uarie feruntur minimeq; fides illis præstetur.
De ꝑscis lybie reb9: dq; his q̃ de gorgõe & amazõib9 & amõe atq; athlãtib9 scribũt.
De his q̃ de nisa ferũt fabulæ i qb9 de titanib9 de dionysio & de eoꝝ matre cõtinent.

Aethiopes primi

POSTEAq̃ superius de ægypti asiæq; secundum quãq; prouintiam memoratu dignis rebus scripsimus: hic liber æthiopes lybios athlãtides cõplectet. Ferunt æthiopes primos hoium oium creatos eẽ cuius rei coniecturam ferunt q; non aliunde homines in eam accesserint: sed in ipsa geniti merito indigetes omniũ consensu appellentur.

Homies primi Deorum cultus

Et quidem simile ueri est: eos qui sub meridiem habitant primos e terra fuisse homines genitos. Nam solis calore terrã q̃ humida erat arefaciẽte: atq; oibus uitam dante decẽs fuit locum soli propinquorẽ primo naturam aiantiũ tulisse. Asserũt autem deorum apud eos cultũ primitus adinuentum. Sacra isup põpas celebritates aliaq; quibus diis honores impenduntur ab eis fuisse reperta. Q ua ex re ipsorum in deos pietate religioneq; inter omnes uulgata uidentur æthiopum sacra diis admodum grata eẽ. Huius rei testimonium afferunt antiquissimum fere ac celeberrimum apud græcos poetarum: qui in sua iliade iouem reliquosq; una deos introducit in æthiopiam: tũ ad sacra quæ eis de more fiebant: tum ad odorum suauitatem cõmigrantes. Dicitur etiã æthiopas suæ erga deos pietatis præmium tulisse: q; nunquam ab externis regib9 sub acti sunt. Semper enim liberi permansere. Etenim cum plures magnis copiis apparatuq; aduersus eos profecti sint: nullus tamen eorum imperium potitus est. Cambises quippe maximis uiribus æthiopas aggressus & exercitu amisit: & ipse periculum subiit uitæ. Sæmiramis & consilii magnitudine & rerum gestarum fama excelẽs: cum æthiopiam intrasset: desperatione rerum subito abscessit. Hercules quoq; & Dionysius uniuerso peragrato orbe solos æthiopas etiam ægypto cõterminos: tum propter eorum in deos cultum: tum quia in expugnabiles uidebantur intactos reliquere. Asserunt insuper ægyptios eorum colonos esse colonia ab osiride deducta. Q uinetiam ægyptum olim non terram firmam habitabilemq;: sed mare ab orbis exordio extitisse. Ea limo postmodum nili inundatione ex æthiopia aduecto exaggerata a flumine terra paulatim continentem factam. Q uod in ostiis fluminis cõspici licet. Annis enim singulis noua materia inundatione nili ostiis appõsita cædit pelagus ob cumulos terræ superinductæ: ita regio omnis incrementum ab æthiopia ex terra allata cæpit. Plurimæ etiam leges ab æthiopibus sunt ad ægyptum translatæ colonis maiorum seruãtibus instituta. Nam reges deos existimare sepulchrorumq; præcipuum studium habere: aliaq; eiusmodi plura ex æthiopum disciplina profecta sunt. Statuarum isuper magnarum usum ac litterarum formas ab æthiopibus acceperunt. Cum ægyptii literis utantur propriis. Has quidem uulgo dicunt omnes has quas sacras appellant

Athiopũ

soli sacerdotes norunt a parentibus eorum priuatim acceptas. Apud æthiopes hisdem omnes figuris utuntur. Sacerdotes non apud utranq; nationem eundem ordinem habent: pure enim castеq; ad cultum deorum accedunt utriq; similes ferẽtes stolas eiusdemq; figure. Sceptrum i aratri formam: quo & uiuntur reges. Pilleos etiam

ob

ob longos geſtant circa finem umbelicũ habentes. Serpentibus quos aſpidas uocant circũuolutos. Monumentũ inſigne eos q cõtra regẽ inſurgere audeãt mortiferis morſibus ſubeſſe. Plura alia de illoꝝ antiqtate dicunt: ægyptiorũq; colonia: de qbus ſcribere haud operepꝫ uidet. Sed de æthiopũ litteris quas ægyptii ſacras uocãt: neqd de priſcis rebus omittat dicẽdũ. Sũt ægyptioꝝ lræ uariis aiantibus extremitatibuſq; hoium atq; inſtrumẽtis: ſed pcipue artificũ ꝓfimiles: Nõ. n. ſyllabaꝝ cõpoſitione aut lris uerba eoꝝ exprimũtur: ſed imaginũ forma eoꝝ ſignificatõe uſu memoriæ hominum tradita. Scribũt qdem accipitrẽ Crocodillũ ſerpentẽ hois oculũ manus faciem & cætera eiuſmodi. Accipiter rẽ denotat cito factã quoniã hæc aliarum ferme oium auis ſit uelociſſima tranſfert hæc notatio ad domeſticas res: quæ uelociter fiant. Crocodillus malũ ſignificat. Oculus iuſtitiæ ſeruator & totius corpis interpretat cuſtos. Reliquaꝝ corpis partium dextera manus digitis paſſis libertatem delignat. Siniſtra uero compꝫſis tenacitatem atq; auaritiam. Eodem modo & cæteraꝝ corporis partiũ figura atq; inſtrumẽta aliquid certũ notabãt. Quæ memoria hoium lõgo uſu ac meditatione obſeruata e ueſtigio quid ea exprimerẽt ſternoſcebãt. Aethiopũ leges quædam nõ paꝝ ab reliquaꝝ gẽtiũ legibus maxime uero circa regum electionẽ differũt. Nam ſacerdotes optimos ex ſe ipſis eligũt. Quem uero ex eis deus more quodã bacchantiũ circũdelatus cepit hunc regem populus creat. Statimq; flexis genibus quõniam ſit diuina ꝓuidentia datus: ut deum honorat: aſſũptus i regẽ uitã ducit ſtatutã legibus omniaq; agit iuxta patrios mores neq; premio neq; pena afficiens quenq; preter traditam a ſupioribus legem. Mos eſt illis neminẽ ſubditum etiam damnatũ morte punire. Sed quidam ex littoribus præferens mortis ſignũ ad reum mittit. Quo ac cepto reus domũ abiens ſibi mortem conſiſtit. Cõmutare mortem exilio ueluti mos eſt apud græcos nefas habetur. Ferunt quendã miſſo ad ſe mortis ſigno cogitaſſe ex æthiopia fugere: quod ꝓſentiens mater zona ad filii collum poſita nequaq; manibus renitere auſum ne ſuis dedecori eſſet tranſgulaſſe. Sed ꝓter omniũ opinionẽ mirãdũ uidet quod fert de regũ morte. Nam q in metoe ſunt circa deoꝝ ſacra cultũq; diditi ſacerdotes & hi quidẽ maxima apud oẽs pollent auctoritate cum eis uiſum fuerit regi nuntiant: ut mortẽ oppetat: ita enim deoꝝ iubere reſponſa: neq; fas eſſe immortalium uoluntatẽ ab mortali hoie contẽni: aliaſq; addunt rationes: quibus ex ueteri obſeruataq; conſuetudine uoluntariã regi ſuadeant mortẽ. Et ſane ſuperiores oẽs reges ſacerdotibus non armis neq; ui coacti: ſed ipſa uicti ſuꝑſtitione ſponte paruerunt. At ptolomæi ſecundi tempore rex æthiopũ ergamenes græcis doctrinis philoſophiæq; deditus hũc primus morẽ ſpreuit. Vſus nãq; prudẽtia rege digna cũ militibus i Auatũ: ubi tẽplũ aureũ erat æthiopũ ꝓfectus ſacerdotibus omnibus interemptis ueteriq; conſuetudine abolita pro uoluntate regnũ tenuit. Conſuetudinem quã ſeruant regis amici quis mirabilem: tamen permanere ad hoc uſq; tempus ducunt. Moris enim aferunt æthiopibus fuiſſe: ut ſi quando res aliqua corporis parte ex quauis cauſa debilitaret domeſtici hoies ſpõte ſua eãdem partem debilitarẽt. Turpe & ení exiſtimabãt rege claudo nõ & oẽs claudos amicos eſſe. Et qdem abſurdũ uidebat cũ uere ſit amicitiæ ex rebus aduerſis amicoꝝ dolor letari ſecũdis nõ & corporis quoq; doloris amicos participes eſſe. Ferunt quoq; conſuetudinis eſſe amicos ultro in regis morte uita defungi exiſtimantes eum interitum glorioſum ueraq; amicitiæ teſtem: ideo haud facile eſt æthiopibus aduerſus talem amicorum ſenſum inſidias patrare cum & rex & amici uno animo communi eorum cõſulant ſaluti hæ leges apud eos æthiopes qui

Aſpides

Aegyptiorũ litteræ

Accipiter

Crocodillus

Oculus

Manus

Aethiopum rex

Matris ſæuia

Ergamenes

Auatum

Aetiopũ rex

metropolim ac insulam meroen uicinaq; ægypti loca incolunt seruant. Sunt & alia genera æthiopū admodū populosa: quoꝝ hi utraq; nili ripas insulasq; in nilo sitas habitant: hi arabiæ sunt pximi. Alii mediterraneas tenent regiones uersus arabiā sitas. Horꝝ pars maior maximeq; iuxta fluuiū inhabitātes colore nigri sunt facie similes capillis crispis siluestres ferme oēs atq; aspectu efferi corpore robusto ungues ptensas feris similes absuntq; a mutua humanitate plurimū. Vocē pnūciant acutam; in cæteris quæ ad uictū spectāt nil domestici humaniq; hnt: plurimū a nris moribus differentes. Arma ferunt hi qdem scuta ex corio crudo bouis ac paruas hastas hi pacutas sudes qnq; ligneos quatuor arcus cubitorꝝ: qb9 sagyttant altero ptenso pede. Consū ptis sagyttis sudib9 pugnāt. Armāt insup usq; ad certā ætatē fœmias qb9 ut plurimū moris est æreū circulū in labiis ferre. Vestib9 qdam minime utunt uitā poēm nudi expositiq; solis ardorib9 nulla re pterq; quæ casu se offert adiuuant. Nōnulli pecudū caudas pudendis uelamē fœmori circūdant. Alii pecorꝝ uestiūtur pellib9. Sūt q subligaculis quæ ex capillis cōtexūt usq; ad mediū corpus cooperiant. Nō.n. oues eorū (ita fert regio) lanā habēt. Cibis utūt qdam herba; quæ i aqua sua spōte circa stagnātia ac paludosa orit loca. Q uidā arborꝝ fructib9; qbus etiam corpora ab æstu meridiano circūdant. Alii sisamū & lotū serūt. Sūt q teneras arūdinū radices edāt. Plures arcu exercitati auib9 occisis famē sedant. Magna pars pecorꝝ carnib9 lacte caseo uitā ducūt. De diis q supiores accolūt regiones dupliciter sentiūt. Nam quosdam eorum opinātur sempiternos atq; icorruptibiles esse ueluti solē lunā & uniuersum mūdum; quosdā uero putant mortales naturæ participes. sed ppter uirutē & in homine beneficia honores imortales fuisse sortitos: isidem nāq; pana herculē Iouē precipue colūt

Isis Pan Hercules Iuppiter

existimātes multa ab his hoium generi bnficia ipēsa. Q uidā æthiopū nullos cēsent eē deos. ideoq; solē oriētē ut hostē in loca palustria fugientes execrant. Morib9 circa mortuorꝝ funera sunt uariis. Nā hi defunctos in flumē piciūt existimātes id optimū sepulchrū eē. Hi circūdatos uitro diu seruāt ne eorꝝ aspect9 sit posteris ignot9; neue in obliuionē icidāt domesticorꝝ. Alii i urnis fictilib9 cōdētes circa tēpla sepeliunt per quos maximū habet pstitū iusiurādū. Regna tribuūt: hi qdē meliorib9 arbitrati fortūæ dona utraq; & mōarchiā & uirutē eē. Alii bonos pastores in regnū assumūt: tāq; eos q rei optimæ curā habeāt. Q uidā ditiorib9 at q suis facultatib9 loli cæteris opitulari queāt regnū mandāt. Nōnulli fortitudīe pstantes eligunt reges putantes q bello plurimū possit solū imperio dignū esse. Eius iuxta nilū ore q libyam respicit: nā portio pulchritudīe cæteras superat uarias ad usum uitæ res copiosaq; afferētes. Ad euitandos uero ardētes solis æstus paludes aptissimū refugiū habet. Q ua ex re is locus a libycis atq; æthiopib9 sæpi9 bello lacessit: ipsi quoq; accolæ mutuis decertāt bellis. Accedūt ad eos ex supiori plaga elephātes electi ut qdā tradūt fertilitate loci pastusq; suauitate paludes. n. mirandæ a ripis fluuii manant: in qbus multi uariiq; ut ulua arūdiesq; nascunt cibi; quos cū degustāt libēter i his locis morāt. Cōsumēteq; ut plurimū nutrimēta hoium eos cōpellunt ad alia loca fugere. At ipsi utpote pastores in tabernaculis habitantes fertiliores agros suā pria esse putant. Elephātes aūt mediterranea aridaq; loca pcul ab aquis linquūt pascuorꝝ inopia. Nam tum æstus magnitudine; tū raritate fontiū pauca ibi nascunt. Tradūt qdam in desertis ac efferis locis serpentes qui cū elephantis ppter aquas pugnent magnitudine numeroq; admirabiles esse. Complicant enim in corpus asurgentes annixiq; uiribus elephantorum crura cōnectuntq; pluribus spiris adeo arcte sūmaq; ui; ut spumātes bestias natura graues

Elephantes cū serpētibus

ad casum

ad casum compellant tum plurium concursu facto bestiã haud facile mobilem depa
scunt omissis.n.elephãtis ad assuetos uertunt pastus dicũt hos serpentes loca fugẽ
campestria. Habitare aũt inter longas cõualles in altis speluncis neq; assuetos tutosq;
deserere locos. Natura quod cuiq; ad tutelã cõferat singula aiantia docente. Et de his
æthiopibus hactenus. Nũc pauca de auctoribus: q de ægyptiis atq; æthiopibus scri
psere sunt nobis dicenda. Horũ nõnulli fama & qdem mẽdaci credentes. Q uidã scri
bendi uoluptate seducti nullã merent fidem. Agatharchides qppe gnidius in secun
do rerũ asiaticarũ ac Arthemidorus ephesius i octauo geographie libris nõnulliq; alii
q in ægypto habitãtes historias edidere in plurimis eorũ quæ rettulimus conueniunt.
Et sane nos quo tpe ad ægyptũ uenimus pluriũ sacerdotũ consuetudine usi cũ senio
ribus quoq; nõnullis q ex æthyopia aduenerãt collocuti ab his diligenter rerũ ueritatẽ
scrutati sumus: multa quoq; ab historicis falso scripta dẽphendẽtes ea in qbus cõue
niebãt litteris mãdauimus. Nũc æthyopes q meridiẽ uersus & rubrũ mare incolunt
referemus. Verũ ptermittendũ nobis non uidet quomodo aurũ apud ægyptios repe
ritur: in ægypti finibus q ad æthyopiã & arabiam uergũt loca sunt metallorũ feracia:
ex qbꝰ magno cũ labore atq; impensa aurũ educit. Nam terra nigra natura meatꝰ ac
uenas habet marmoris albissimi: & quod sup omnes luceat splendorẽ. Huic operi q Auri ef
psunt magna hoium copia ad excudendũ aurũ uiunt. Aegypti enim reges crimie dã fossio
natos omnis ac ex hostibus captos insup ob aliquã falsam calũniam aut regũ iram in
carcerẽ detrusos auro effodiẽdo deputãt simul sumpta facinorũ pena & magno que
stu ex eorũ labore pcepto: illi cõpedibꝰ uincti magnus hoium numerꝰ absq; ulla iter
missione die noctuq; exercent nulla neq; requie cõcessa omniq; ablata effugiendi fa
cultate. Nam barbari milites diuersa inuicẽ lingua: eorũ custodie psunt: quorũ nullus
sermonis cõmertio sublato aut precibꝰ aut amore põt corrũpi. Ex terra quæ fuerit du
rissima plurimo igni decocta aurũ extrahit. Molliorẽ petrã: & quæ mediocri labore
frangit ferro effodiũt infinita fere hoium milia. Q ui auri uenas discernit pcedit ope
rarios ostendẽs quæ effodiant loca. Mõstratũ lapideũ marmor robore corporis pua
lidi nõ arte sed magna ui cuneis ferreis pscindũt Cuniculos uero agũt nõ rectos. Sed
quo splẽdentis auro marmoris natura ducit; cũ ppter uarios flexus circuitusq; obscu
ri existant. Lumẽ opifices ante frontẽ pferẽtes saxa magno conatu in frustra excisa in
solũ deiiciũt. Ab hoc labore nũq; conqescũt cõtumeliis uerberibusq; ad cõtinuũ opꝰ
coacti; impuberes pueri in duas partes diuisi: hi qdem piecta frustra minutatim scin
dũt: hi uero efferũt. Q ui ãnũ trigesimũ excedũt sumpta ab his ad mẽsurã cõcisa fru
stra in lapideis uasis ferreo malleo ad erui magnitudinẽ terunt. Ea deiceps in molas q
plurimæ sunt cõiecta: femine seneq; duo aut tres ad molã positi usq; ad farine modũ
cõtrita molũt. Nota omnibus horũ corporis illuuiæ: neq; ueste ulla operiente puden
da nemo ẽ qn eo aspectu fedo tetroq; motus tãtæ miserent calamitati. Sed nulla pie
tas nulla reqes nulla uenia illis dat siue eger siue febricitãs siue senes siue femiæ debi
les fuerit. Sed plagis oẽs ad cõtinuũ opus cogũt; quoad miseri ex debilitate deficiãt.
Sũt q timore futuræ uitæ: quã pseti putãt pena deteriorẽ mortẽ uitæ pferãt. Demũ
opifices ad molã cõtrita in latis tabulis paulo accliuioribꝰ ponentes iterũ aqua iniecta
marmor terũt. Eo modo terra defluente aurũ ex grauitate in tabulis remanet. Hoc sæ
pius iterantes manibus aurũ fricant. Deinde raris spongiis terrã mollẽ exprimũt quo
ad uelut arena aurea reddatur. Alii postremo operarii pondere ac mensura in ollas fi
ctiles coniicientes supaddũt certa mensura plũbũ. Algam maritimã furfurẽq; ordea

ceum. His ad ꝓportionem compoſitis ollas luto diligenter liniunt. Deinceps quinq; continuis dieb9 noctibuſq; in fornace decoctū rebus cæteris cōſumptis ſolū aurꝝ purum in uaſis reperiť parꝝ priore pondere imminuto. Hoc labore iduſtriaq; in egypti extremis aurꝝ paratť. Sane ipſa nos palā docet natura aurꝝ inuentione laborioſum cuſtodia difficilem q̄ſtu anxiū eſſe: uſu inter uoluptatem ac dolorem conſtitutū. Horū metallorꝝ inuentio uetuſta eſt & ab antiqs regib9 reperta. Nūc de his quæ arabici ſinus littora troglodítaſq; ac æthiopiam: quæ meridiem notūq; reſpicit icolūt gentib9 dicemus. Exordiemur aūt ab eis quos icthiophagos uocanť q littus habitant carmanium gedroſiūq; extremū uſq; arabici ſinū longa ſane intercapedo ac duobus epiriſ altero exitu ſub fœlicem arabiam: altero ſub troglodíticā oram clauſula horꝝ barbarorꝝ qdam nudi per omnē uitā degentes uxores filioſq; cōmunes habent beſtiis ſimiles ut q neq; uoluptatis neq; doloris ullū niſi naturalem ſenſum ꝑcipiant: neq; turpis neq; honeſti diſcrimem norint. Habitacula habent non longe a mari iuxta ꝓmontoria: ubi non ſolum profundæ cauernæ: ſed conualles immenſe & anguſte ſpelunce exiſtūt egreſſu ipſa natura difficili ac tortuoſo. Haꝝ tanq̄ ad eorꝝ uſum natura factaꝝ aditus incole magnorꝝ cōgerie lapidū obſepiūt qua ueluti retib9 capiant' piſces. Maris enim fluxu quod his dieb9 ſingulis circa tertiā ac nonā horā accidit oras littori propinquas inūdante aqua in imenſum excreſcens opertis locis omnib9 inumeram ſortem diuerſorꝝ piſciū ſecū in continētem defert. Q ui cū in diuerſa loca cibi gra diuertant refluēte mari aqua uero ꝑ lapides effluēte piſces in ſicco deſtituūť. Q uos incole cū uxorib9 pueriſq; cōcurrētes capiūt. Accedūt aūt per cet9 diuiſi barbari ad ſua q̄ſq; loca cū clamore uaſto ueluti improuiſam quādā uenationē nacti. Mulieres puerique minores ab ſe captos piſces in terrā ꝓiiciūt. Q ui corpore uigent magnorꝝ piſciū capture uacant. Traducunť aūt a mari non ſolum ſcorpii murene & canes: ſed mari ni uituli uariaq; piſciū genera & nomine & forma ignota. Has marinas beluas nō armis expugnant: ſed capraꝝ cornib9 preacutis ſaxiſq; in aciē abruptis cedūt. Et.n. neceſſitas naturā inſtruit. Q uæ temporib9 parens ſe ad id quod uſui eſſe uideť accommodat. Captos uarii generis piſces ſupra petras ad meridiē ſitas nimioq; ſolis incēſas eſtu ponūt: pauloq; poſt reuoluūt: tū ad ſolem decoctos perq; caudā apꝑhēſos quatiunt. Omni excuſſa carne ſpinas ad certū ꝓiicientes locū in magnū aceruū cumulāt certo poſtmodū uſui: de quo poſtea ſcribem9 futuras poſt hæc carnes piſciū in concauo ſaxo piſunt admiſtoq; paliuri ſemie: cibū cōficiūt ſibi ſuauiſſimū. Nā ſic imixtas carnes in modū lōgioris lateris formāt: ad ſolēq; paulo deliccatas ſedētes cū uoluptate edūt. Non q̄dē ad certā menſurā aut pōdus: ſed ad ſatietatē ꝓut cuiuſq; fert libido & edēdi appetitus. Habēt.n. ſemꝑ uelut e penu ꝓmptū hūc cibū tanq̄ neptuno ꝑcerere uictū illis ſubmiſtrare. Q uādoq; uero maris tempeſtate adeo littori ꝓxia loca multis dieb9 inūdanť: ut nulla detť piſcādi facultas. Q uo tpe cibi penuria cōchas leguntꝓmagnas: quaꝝ teſta ſaxis attrita interiori carne cruda ſapore oſtreis ꝓſimili ueſcuntur. V bi uero tempeſtas uentorꝝ ui diutius ꝓſeuerat concheq; deficiunt ad oſſa confugiunt iam cumulata. Ex his tenerioribus recentioribuſq; electis quæ dentibus poſſunt mandūt. Duriora edūt ſaxo cōtrita nil brutis aīantib9 diſſimiles. Et oſſibus q̄dem ut diximus piſcib9 aūt miro quodāmodo ultraquā q̄s exiſtimaret utunť. Nam eorꝝ capture quattuor dieb9 continuis intenti: epulanť palam cū lætitia cātuq; abſono omnibus inuicem congratulantibus. Deinde mulieres ut quāq; quis forte incidit cognoſcunt ꝓlis cauſa omni cura ob ciboꝝ qui preſto ſint copiā uacui. Q uito die ad

Auri materia

Icthiophagos Carmanii

Gedroſii

Neceſſitas piſciū copia

fontes

fontes ꝓgunt potus gr̃a ubi aquæ dulces fluũt: ad q̃s paſtores greges atq; arm̃eta po-
tum ducunt. Eoꝝ ꝓfectio haud diſſimilis eſt armentis boum oĩbus ſimul uoc̃e uelut
inconditũ ſonũ tollẽtibus: lactãtes infantulos matres in ulnis ferũt. Repulſos a lacte
p̃es q qntũ excedũt annũ cũ parẽtib9 magno cũ gaudio (ut q ſua ſpõte uitũ querãt)
ꝓficiſcũtur. Natura eoꝝ icorrupta famẽ ſedare maximũ ducit bonũ nullam aduenti
tiam uoluptatẽ querens. Cũ paſtoꝝ aquatõib9 appropinquãt repleto aqua uẽtre uix
regredi queũt potu graues. Eaq; die nihil edũt. iacet q ſq; aqua plenus diſtẽtuſq; ſimi-
lis ebrio. poſtera die denuo ad capiẽdos piſces redeũt: ita eoꝝ uita p omne tẽpus tran-
ſacta ob ſimplicẽ uictũ raro in morbos incidũt. Breuioris tñ quã nos ſunt uite. Hæc
eoꝝ q ĩtra ſinũ habitãt uiuẽdi norma. At illoꝝ q extra ſinũ ſunt multo eſt mirabilior
ut q nũq; bibãt & natura ab omni ſemoti ſint paſſiõe. Hi ꝓcul ab terra habitabili tãq;
in loca deſerta a fortuna eiecti piſcatiõi dant operam. Humida non appetunt: piſces
edũt ſemicrudos: nõ quo ſitim effugiãt: ſed feritate quadã contẽti uictu quẽ a fortu-
na ſortiti ſunt. Fœlicitatem ſũmã putãt his carere reb9 quæ dolorẽ poſſent egẽtib9 af
ferre: id uero mirabile & quod uix credi queat: q; nulla mouentur animi paſſione. Ab
ægyptiis mercatorib9 q ꝑ rubrũ mare iuxta ea loca nauigant etiam nũc eadem quæ
nos ſcribimus de his referũtur. Tertius quoꝝ ptolomeus cupiẽs elephãtos qui in eis
ſunt locis uenari quẽdam ex amicis Simiã nomĩe ad ſpeculãdam eam regionẽ miſit. Symia
Hic diligẽter ſcrutat9 ſingula ut Agatharchides gnidius refert ait gentẽ hanc æthio-
pum q abſq; paſſione uiuũt nullo uti potu: ut quẽ nõ appetãt natura neq; nauigantiũ
ſermone aut appropinquãtiũ externoꝝ aſpectu moueri ſed reſpicientes tantũ imobi-
les ſtare abſq; ullo ac ſi neminẽ uiderẽt ſenſu. Si q̃s enſe educto eos ꝑcuſſerit nõ diffu
giũt & uerbera & iniurias perferẽtes: neq; q̃ſq̃ alteri9 uulnere aut dãno moueꝫ. Sed Gentes
ſæpi9 filios aut uxorẽ ante oculos interfectos abſq; ulla paſſione reſpiciũt: nullũ neq; patientiſ-
ire neq; miſericordie ſignũ oſtendẽtes. Deniq; oĩa mala q̃to aĩo ꝑferũt aſpiciẽtes ſo- ſime
lum ad ꝑcuriẽtes ac ad ſingula mouẽtes caput. Ferũt eos ꝓterea ſermõe carẽtes nutu
manibuſq; ſignificare q̃b9 egeant & q̃ uelint. Quod uero q̃s miretꝫ magis. Marini ui
tuli iter hos uerſantꝫ piſciũ capturæ uelut homies itẽti. Simili ſtudio cubilia ptuſq; &
natoꝝ tutelã. He gẽtes unanimi cõſẽſu paceq; curãt nullo externo aĩanti ĩfeſtæ. Q d
uitæ gen9 licet mirabile a priſcis oli tꝑib9 ea gens ſeruauit ſiue ita lõgo tꝑe aſſueta ſiue
acta neceſſitate. Hitaculis nõ iiſdẽ q̃b9 icthiofagi utuntꝫ: ſed diuerſis habitãt modis.
Quidã i ſpelũcis diuerſoria hñt ad arctũ poſitis: i q̃b9 tũ ũbra; tũ ſpirãs aura eos ab
æſtu ſolis tutaꝫ. Nã q̃ ad meridiẽ loca ſpectãt fornacib9 ex nimio æſtu ſimilia acceſſũ
ad ea adimũt. Q ui ſũt uerſus arctũ ex coſtis cætaꝝ icuruis q̃s mare plurias effert ex
utroq; poſitis lateꝝ colligatiſq; q̃s magis alga operiũt. Hitacula ſibi extruũt ad euitã-
dos æſtus. Natura ſibi artẽ ex neceſſitate ad ſe tuẽdã repiẽte. Eſt & tertiu9 apd icthiofa
gos hitãdi modus. Arbores q̃dã iuxta litt9 pluriæ naſcũtꝫ iminẽtes mari. Has freq̃-
tib9 foliis fructu uero ſimili nuci caſtaneæ ſimul cõnectẽtes ũbracula ſibi cõſtituunt.
ubi i littore pariter & mari cõmorãtes uitã agũt cũ ſolẽ effugiẽtes arboꝝ ũbra: tũ cõti
nua maris unda uẽtorũq; aura æſtũ mitigãte. Quartũ hitaculoꝝ modũ igẽs iuxta lit
tus tumulus efficit. Q ui priſcis oli tꝑib9 ex maritimis herbis arenaq; maris fluctibus
imixta edit9 inſtar mõtis excreuit adeo firm9 ſolideq; cõpactus ut in eo oblongas effo
diant ſpelũcas: in q̃bus cõmorantes maris refluxu ꝓdeant ad piſciũ capturam. Fluxu
ad ſpeluncas confugientes epulanteſq; quos ceperant piſces mortuos in mare proii-
ciunt: inundationis tempore ſepulchra ſuis corpora piſciũ prebentes. Vnũ ex icthio-

fagis genus eas habet habitationes: ut q eiusmodi diligenter res inuestigare uelint; sa
tis addubitare cogant: in promontoriis enim ꝑcipitibus undiq; ac ꝑaltis habitant non
nulli, adq; impossibile fuit quenq; in principio adire: pars mari ꝓxima, ne pediti qdem
est accessibilis: nauibus non utuntur, cū sit ignotus illis earū usus: ita fateamur oportet,
illos esse loci ab origine, neq; ab aliunde generis, sicut qdam naturales senserūt, princi
pium cepisse. Verū cū horū cognitio difficilis nobis sit, nil phibet multa pollicentes in
paucis uera sentire, & quæ uerbis similia uerò audientibus ꝓsuadentur, quandoq; lon
Chelono ge à uero abesse. Nunc eorū, quos Chelonophages dicūt, uita recenseat. Sūt in ocea-
phages no insulę iuxta continentem numero plures, sed paruę, humilesq; nullo neq; domesti-
co, neq; agresti fructu: in his, quoniam ferme cōtiguę sunt, nulla fit tempestas, aut flu-
ctuū maris inundatio: iter has magnus habet testudinū numerus: quæ eo confugi-
unt ob maris tranquillitatem. Noctu in ꝓfundo cōmorant intentę cibo. Die inter insu-
las diuertētes iacent respiciētes ad solem, uersisq; nauiculis piscatoriis aspectu similes,
excellūt eni magnitudine ꝑcipua inter marinas conchas. Barbari insulas icolētes in-
Testudi- terdiu paulatim, ne sentiant, uersus testudines natant. Eas adorti qdam ab uno latere
nes ingē- ad terram ꝑmūt, qdam ab reliquo sursum leuant, quò reddant resupinas, ne uertere se,
tes neue effugere qant. Tum longa reste per caudam ligatas nando ad terram deducūt:
in insula expositis omnia interiora paruo tempore ad solem adusta comedunt. Te
sta q; concaua est: tū ueluti cimba ad continētē nauigant: tū pro aquæ receptaculo: tū
pro tētoriis utūtur: qbus natura admodū opitulata est, ut una res uario usui accōmo-
daretur. Cibo enim, uase, domo, nauī uitam illorū adiuuant. Haud ꝑcul ab his litus i-
habitāt, uitā incultam ducētes, barbari. Nutriūtur enim ex cetis à mari ad litus eiectis,
quarū magnitudine: quādoq; abūdè epulant, quandoq; illis deficientib9 torquent fa-
ictiopha me, cogūturq; cū cætera consumpta sint, algam, & extrema costarū mandere. Hæc fer
gi tur ictthiofagorū uita. Littus quo ad Babyloniam spectat contiguū est regioni dome
stice, & plantis plenę. Tanta uerò ineſt piscium multitudo: ut incolis nunq; eorū desit co
pia. Nam ꝑpe littus frequētes infigūt humi calamos adeo iuicē cōnexas: ut retia aspi
ciētibus in littore uideant: in his sunt plurimi aditus, q ostiis, ita ut in utrāq; uoluant
partē, claudunt. Maris flux9 ad terrā delat9, aquæ ipetu ostia ꝓpellens, aperit: refluxus
claudit. Singulis igit dieb9 ex maris inūdatione pisces contingit ad terrā ꝑ portas de-
duci: q refluēte aqua, ostiis clausis humi in sicco remanent tanto ꝓsępe numero, ut cu-
mulū psallētiū piscium diceres: hi & copiā uiuēdi, & haud paruū uectigal ꝑbēt. Q ui-
dam circū ea loca hitātes (regio.n. eis plana, atq; humilis ē) fossas à mari ad eorū usq;
uillas plurib9 stadiis ducūt: ostiaq; ex uimib9 facta in imo fossæ statuūt, q fluēte ma
Aethio- ri aperiant, claudunt refluente. Igit remeante ꝓstiorū raritatē aqua, deꝑhensos pi-
piæ gen- sces in fossa sinūt, quoad ceperint quos uelint. Nūc ad reliquos trāseam9 in æthiopia
tes q supra ægyptū est, iuxta fluuiū, quē asam uocant, ihabitat gens, quā rizofagos uocāt,
Asa fluui Radices.n. arūdinū, quas ex ꝓpinqs locis effodiūt, magna cura lauantes barbari lapi-
us dibus terūt, quoad molles factę cohęreāt. Deide placētas admodū lateris, quātū ma-
Riropha nus capit factas, atq; ad solē decoctas, mandūt. Q uē solū cibū cū ꝓoēm uitā suauem,
gi atq; affatim habeāt, eoq; pacē continuā inuicē seruēt. Cū leonib9 tamē bellant. Nam
Leonum aēre circū æstu feruēte è deserto leones ad eos egrediunt: & umbrę cā, & ut minores
uastitas uenent feras. Ab his ethiopes ex paludib9 exeūtes multi pereūt: tū iferiores uiribus:
tum deficientib9, qbus se tutari ualeant armis. Et iam dudū ea deleta esset à leonibus
natio; nisi natura eis spōte ꝓsidiū tulisset. Nam sub ortū canis mirabilis, atq; inumera

nullo

nullo agitante uento, culicũ multitudo ad ea loca aduolat. Holes ad paludes cõfugiẽtes minie ledũt. Leones abire ex his regionib⁹ cõpellũt: tũ morsu: tũ uocis sono territos. His sunt ilophagi, spma tophagiq; q appellant, ppiqui. Quos hi qdẽ fructus, q ilophas
æstate ex arborib⁹ decidũt colligentes, absq; labore edunt. Reliquo tpe herbã in um- Tophas
brosis nascentẽ locis decerpũt, q uitæ subuenit egestati: iliophagi uerò cũ filiis, uxoribusq; ad loca cãpestria accedẽtes, arbores ascendũt, ac teneras ramos; sũmitates auferũt. Tantũ aũt ex cõtinuo usu ramos ascendẽdi peritiã habent oẽs: ut, quod incredibi Arborẽ
le uidet, de arbore in arborẽ, uelut aues posisiant: ascendãtq; tenues absq; periculo ra- ascẽden-
mos. Macilentia, lenitateq; corpis nixi, si quãdo pedes labant, manib⁹ ramis comphẽ- tes
sis, se à casu uidicãt, quod si forte deciderit, nulla in re, ppter leuitatẽ corpis lædunt: ita ramis teneriorib⁹ dẽte exesis, uentrẽ farciũt. Hi semp incedũt nudo corpe, cõmunesq; uxores, ac liberos habẽt: pugnãt inuicẽ pro locis armati baculis aduersus alios, ac dominãtes uictis. Moriunt, ut plurimũ fame, cum, deficiẽte nisu, corpus priuet eo sensu, quo cibũ quærebat. Reliquã circa regionẽ æthiopes tenent, q Cyneci dicũtur nume- Cyneci
ro haud multi uita ab reliqs diuersa. Siluestrẽ. n. incolẽtes patriã, & penitus asperam, Arborẽ
rarisq; aquas; fontibus supra arbores, ferar; timor, dormiũt. Sub aurorã ad aquarum colentes
decursus armati, pdeũtes, se abscondũt inter arbor; frondes. Sud æstu uerò solis agrestes boues, pardalisq; ac uaria ferar; genera: tũ caloris: tũ sitis ipacientia ad quas potus
causa cõfluũt. Repletas, graueisq; aqua bestias æthiopes cũ haud facilè moueri possint, ex arborib⁹ descẽdentes adoriũtur: ac lignis adustis, saxisq; & sagyttis occisas, pcq; cetus diuisas, edũt. Aliquãdo uerò, quãuis praro, & ipsi à ualentiori bestia iterficiũtur. Sed multas ipsi dolo, & arte ualentiores beluas capiũt. Si quãdo desint aialia, antea capto; pelles, madefactas, remotis pilis, ad ignẽ leuẽ ponũt: dispartitasq; singulis auide ad satietatẽ sumũt: ipuberes pueros exercẽt ad certũ signũ iacere, solis cibum pbentes his, q signũ tetigere. Ideo iaculatores optimi euadũt, urgente fame. Ab hac regione q Sagitarii
occasũ uersus plurimũ distãt æthiopes, cũ elephãtis certãt. Habitantes. n. in siluestri Elephan
b⁹, & arborib⁹ refertis locis, elephãto; igressus, atq; exit⁹ ex pãltis arborib⁹ obseruãt, tum cæ-
Multos unà incedẽtes nõ aggrediunt omni spe uincẽdi remota. Singulis iniiciũt mades
nus mirabili audacia freti. Nã cũ incedẽs bestia arbori ppinquat, in sua speculator occũlt⁹ latet ex ea desiliẽs manib⁹ appheẽsa cauda, pedibusq; ad dextrũ femur oppositis, securi, q ex humero pẽdet leui, ut q unica manu tractari queat: & acie acutissima dextera manu apphẽsa, neruos dextri poplitis crebris ictib⁹ amputat. Sinistra manu regens agile corp⁹, beluę conat⁹ magna uelocitate effugit: in eo nãq; certamine uersat utriusq; salus, mortis discrimine in alteri⁹ uita posito. Elephas neruis abscisis quãdoq; Elephã-
qa haud facilè se uertere põt, iclinatus in latus sauciũ in terrã cadit: æthiopẽq; secũ trahẽs interficit. Quãdoq; ad arborẽ, aut saxũ hostem allidẽs, ipo põdere, quò ad aiam exalat, cõprimit. qdam elephãtes dolore moti cũ insidiãti obesse nequeãt, diffugiũt pcam pos, quoad cõtinuis securis ictib⁹ ab incidẽte cęsi decidant. Tũ cõcurrũt æthiopum cetus & adhuc uiuẽtis bestiæ posterioris partis carnes abscisas edũt. Nõnulli ex ppiquis icolis absq; ullo discrimine elephãtos arte superãt. Cõsueuit hoc aial cũ à pascuis plenus redit, dormitũ, pficisci plurimũ natura ab reliqs quadrupedib⁹ diuersa. Non
eni genu corp⁹ flecti ad terrã põt, sed arbori hęrẽs dormit. Arborẽ elephãtis adhęsio- Elephã-
ne; tũ attritã: tũ sorde plenã aduertẽtes icolæ, juxta humũ secãt, ut tũ nõ nisi ipulsa ca- tis sõnus
dat. Deinde sui accessus uestigia ad ea loca delent subito abcũtes, priusq; bestia ad sõnum redeat. Elephas uesperi cibo plenus ad notũ cubile, pfectus, ofq; mole secto ha-

tens arbori, statim una cũ eo ad terram pternit. Resupinus tota nocte iacet: cũ se erigere nequeat. Aethiopes die ad locũ accedẽtes absq; piculo bestiã occidunt, tabernaculisq; ibidẽ erectis morã trahũt, quòd aial sit asumptũ. Haꝝ gentiũ q partes ad hesperꝫ ptinẽtes habitant: æthiopes simi ad meridiẽ spectantes scrutophagi cognominãtur. Est apud eos auiũ spẽs natura terrestribus aiantibus mixta: unde & noiatæ sunt. Hæ magnitudie sunt magni cerui collo oblongo rotũdis lateribꝰ atq; alatis capite tenui oblongoq; cruribꝰ ac iũcturis firmissimis fixo pede. Alte uolare pp grauitatẽ nequeũt. Veꝝ ocissime sũmis pedibꝰ terram tangẽtes pfertim cũ flans uẽtus alas uelut nauẽ extẽtis uelis impellit currũt. Venatores feriũt lapidibꝰ feme lateris magnitudine pede iactis. Cessante uẽto alaꝝ psidio destitutæ cursuq; uictæ phẽduntur. Haꝝ cũ magna sit multitudo uariis artibꝰ plurimas barbari facileq; capiũt. Et carnes qdẽ edunt: pellibus uero p uestibus utunt ac lectis. Ab iis uero quos simos æthiopes dicunt sæpius uenatiõe lacessite rostris se tuẽtur quæ cũ magna sint & ad incidẽdũ apta magno sunt icolis usui: cũ haud parua habeat hoꝝ aiantiũ copia. Haud pcul ab his absunt acridophagi deserto cõtermini hoies paulo cæteris breuiores macilenti ac supramodũ nigri. Veris tpe zephyrus ac lybicus uenti ifinitũ pene locustaꝝ ex deserto ad eos deferũt numerꝫ. Hepmagne sunt: sed colore alaꝝ turpi ac squalido. Aethiopes ad id assueti in quandã latam longãq; multis stadiis cõuallẽ plurimũ materiei ex ppinquis locis ingerũt. Cũ suo tpe tanq̃ locustaꝝ nubes a uentis supra uallẽ defertur materiẽ congestã oẽmq; loci herbam antea succisam incẽdunt. Locustæ desup uolãtes ingẽti fumo eutectæ paulũ ultra uallẽ ad terram tãta decidũt copia ut uictũ omni gẽti abunde pbeant. Has. n. sale quod regio plurimũ fert sup infuso diutius seruãt cibum gustu eis suauẽ: hic est solus eoꝝ pomne tẽpus locustaꝝ uictus. Neq;. n. pecora nutriũt: neq; pisces edunt pcul a mari positi: neq; ullum aliud uitæ adminiculũ habent. Corpore leues sunt ueloces cursu & uitæ breuis ut q longissime uiuũt quadragesimũ non excedant annũ. Finis eoꝝ non solum mirabilis est: sed etiam incredibilis.

Scrutophagi

Aues cer uinæ

Simi æthiopes

Acridophagi

Locustæ

Nam ppinquante senecta pediculi alati non solum usu uarii: sed spẽtie horridi aetur pes in corporibus nati uentrẽ primo tum pectus deide totũ corpus paruo tpe exedũt. Qui morbũ patit primũ ueluti scabiei cuiusdã pruritu allectus corpus scalpit uoluptate simul & dolore pceptis. Deinde exoriẽtibus pediculis simul effluẽte sanie morbi acerbitate ac dolore pritus unguibus corpus magno cũ gemitu lacerat. Tanta uero uermiũ copia effluit aliis sup alios tanq̃ ex pforato uase scaturientibꝰ ut deleri nequeant. Hoc pacto siue cibi siue aeris causa miseꝝ sortiunt uitæ finem. Huic genti regio adiacet pampla uarietate pascuoꝝ fertilis: sed deserta & quæ penitus adiri neqat. Non tamẽ hominibus a principio caruit: sed postmodũ intẽpestiua ex pluuia deserta est multitudinẽ aranearũ scorpionũq; ferẽte: tantã. n. haꝝ bestiaꝝ excreuisse copiam ferunt ut morsibus pestiferis incole coacti patriã deserere & ad alia loca cõfugere cõpellerẽtur. Neq; uero debẽt hæc incredibilia uideri. Multo. n. his maiora sunt p terrarum orbẽ lrarum monumẽtis tradita in italia muriũ multitudo silueſtriũ e terra prodiens plures solũ patriũ linquere coegit. In media adeo ingẽs passerꝫ inoleuit copia iacta ablumentiũ semia ut boies malo acti ad alia migrarint loca. Eos quos Attariotas uocant ranæ e nubibus pro guttis aquæ in terrã delapse adegerũt relicta patria ad eã in qua nunc quoq; residẽt oram confugere. Et. n. qs ignorat inter multa egregia opera quibus Hercules imortalitate donatus est illud etiam ãnumerari ex stinphalide palude innumeras aues quæ ea loca infestabãt sua uirtute expulsas. Quædã lybie ciui-

Pediculi alati

Murium multitudo

Passerũ multitudo

Attariotæ

tates

tates leonum ui ab deſertis locis ad eas aduẽtantium deſertæ ſunt'. Hæc eoꝝ gratia q paꝝ quandoq; fidei ſcriptoribus ut incredibilia narrantib⁹ habẽt rettulimus. Nũc ad hiſtoriã redeam⁹. Extrẽas ad meridiẽ ptes uiri tenẽt a græcis cynamyni a uicinis barbaris ſilueſtres appellati. Hi barbas hñt admodũ magnas greges ſilueſtriũ canũ nutriẽtes p̃ſidia uitæ. Nã ab æſtiuo tropico uſq; ad mediũ hyemis indici boues innumera multitudiẽ eoꝝ patriã igrediũt'. Cã qdẽ icerta eſt. Vtrũ ne alias iſectãtes ſe feras fugiant: an paſtus penuria an alio naturæ quæ oĩa mirãda gignit impulſu hoibus ignoto acte. His hoies cũ obſiſtere nequeãt: ſuis freti uirib⁹ ſe canib⁹ tuentur: qbus inuẽnatione uſi boues pmultos capiũt. Et hos qdem recẽtes edunt: hos ſalliunt ad futurũ uſum. Multa inſup alia aiantia canib⁹ capta comedũt: poſtremi q ad meridiem habitant in homis forma feraꝝ uitam ducũt: ſed de his hactenus. Nũc de troglodítis loq̃mur. Hi a græcis appellãtur paſtores eo q; ex pecorib⁹ uiuant. Cetus ac tyrãnos inter ſe conſtituũt. Vxores ac filios habẽt cõmunes excepto q unicam tenet tyrãno. Huic ꝓpinquãti mulctã tyrãnus irrogat certo numero pecudes etheſiaꝝ tpe quo maximi decidũt imbres ſanguine & lacte imixtis paulũq; coctis nutriũtur: æſtu ſolis deficiẽtib⁹ paſcuis ad loca declinant paluſtria: pro qbus ſolis inuicẽ certant. Pecora uetuſta aut in morbos cadẽtia occidũt: exq; his p omne uiuũt temp⁹. Parẽtũ nomĩa mínime indiderũt filiis: ſed tauri arietis ouis. Et hos qdem patres hos matres quoniã ab his nõ a parẽtib⁹ quotidian⁹ p̃beat' cib⁹ appellant. Vtuntur potu idote paliuri ſuco: potentiores ex quodam flore exp̃ſſo q eſt deterrimo noſtro muſto ꝓſimilis. Armẽtoꝝ greges ſecũ ducẽtes uarias ne iiſdẽ in locis morent' diutius regiones mutant. Corpora p̃ter uirilia quæ pellibus tegũtur nudi: pudẽda troglodite oẽs uelut ægypti circũcidũt. His demptis quos a caſu claudos appellant. Hi ſoli intra regionẽ heſternoꝝ habitantes ab infantia nouacula incidũtur. Arma ferũt troglodíte ſi quos dicunt megauares. Scutũ ex corio crudo bouis rotũdum & ferratã clauam. Alii arcus lanceaſq;. Sepulchra ridicule penitus curant. Nam paliuri uimínib⁹ corpus ligãtes defuncti ceruicẽ cruriue applicant. Deĩde cadauer in loco editiori poſitũ lapidib⁹ ridẽtes obruũt: impoſitoq; ſupra ſaxoꝝ aceruũ capre cornu abeũt nullo dolore moti bellant' inuicẽ nõ ut græci obiram aut ambitionẽ: ſed pabuli gr̃a: in eoꝝ cõcertationib⁹ primũ iactis lapidib⁹ quoad aliq uulnerent' concertãt: tũ arcu quoadmodũ exercitati ſunt pugnantes mutuis uulneríb⁹ cadũt. Ea certamina dirimũt q ætate p̃cedũt: fœmine qb⁹ nullo periculo in mediũ prodeũtib⁹ nefas eſt enim has ullo pacto ledere: ex templo a certamine ceſſant. Inualidi obſeniũ armenta ſeq gutture bouis cauda aſtricto uitam finiũt. Qui mortem differũt licet uolẽti eodẽ modo admonitos tamẽ antea uita priuãt idq; habet' beneficii loco. Febricitantes item aut morbo icurabili correptos ſimili affi ciũt morte. Maximũ enim arbitrant' maloꝝ ab eo uitam diligi q nequeat aliqd agere dignũ uita. Videre licet troglodítas omnis corpore integro ætate ualida ut q ſexageſimũ non excedãt annũ. Verꝝ de his hactenus ſi qs uero lector aut ꝓpter reꝝ nouitatem aut mirabilẽ eoꝝ q deſcribebãt' uitam noſtræ forſan hiſtoriæ fidem abrogabit: ſi ſcithaꝝ troglodítarũq; aerem comparãs quantũ inter ſe is differat penſitet ſcribentiũ uerbis credet. Tantũ enim noſter differat aer ab eo q in hiſtoriis aliquãdo narrat' ut diuerſitas eoꝝ icredíbilis uideat'. Aliqbus in regionib⁹ adeo maxima frigorib⁹ congelant' flumina ut currus & exercit⁹ ſup imobilẽ glaciẽ trãſeãt. Congelant' etiã uinũ reliq̃q; hũida adeo ut gladio abſcindãt'. Quodq; his eſt mirabili⁹ & extremitates uentiũ q̃s hoies ferãt frigore attrite decidũt; obfuſcant' oculi. Ignis ſplẽdorẽ non reddit

Ranæ pluuiæ Cynamini

Troglodite

Ignauoꝝ uita

Glaciei uis

Ereæ ſtatuæ diſrumpunt. Quandoq; uero ob denſas nebulas neq; fulgura neq; toni trua in eis locis fiũt. Plura quoq; alia his mirabiliora natura efficit: quæ ignorãtib9 incredibília uident. Iis uero q ea experti ſunt facilia. In ægypti ac troglodita& finib9 pp imenſã ſolis circa meridiẽ caloris uim nequaq; ſe reſpicere ppe ſtantes queũt ab aeris craſſitate. Abſq; calceis ire ñ poſſũt: nã diſcalciati ſubito pedes imẽſa calidítate exulcerant. Sitientes niſi potũ cito ſumãt e ueſtigio moriũtur utpote ſolis æſtu hũiditatẽ corpis ſubito abſumẽte. Cibi in uas æneũ cũ aq; poſiti ex tẽplo ſolis ardore abſq; igne alio decoquũtur. Has tñ q incolunt oras tãta uitæ icõmoda nolũt effugere: ſed ultro potius eam diligũt uitã, q alio cogãt more uiuere. Ita patriæ amor qdam igens natura ſingulis inatus eſt & aeris malitiã cõſuetudo a teneris ãnis cepta ſuperat. Has uero terra& uarietates haud magna loco& itercapedo aliquãdo continet. A meotide palude ubi ſcithæ qdam in pagis & ſũmis frigorib9 habitãt multi cũ onerariis nauib9 decem dieb9 rhodũ tum quattuor in alexãdriã acceſſere. Deide p nilũ nauigãtes dieb9 decẽ in æthiopiã puenerũt. Ita a frigidiſſimis orbis partib9 ad calidiſſimas regiões nõ amplius quattuor & uigiti die& continua ea nauigatio fuit. Quapp cũ non longe diſtantiũ loco& aeris ſit tanta uarietas: non eſt mirandũ uitã illo& mores & corpa a noſtris multũ differre. Nũc de feris q in eis ſunt regionib9 aliqua ſunt ſcribẽda. Eſt aial quod abre Rinocerotẽ uocãt par uirib9 elephãti magnitudie inferior: pelle duriſſima colore buſſi. In ſumitate nariũ cornu gerit ſimũ forma durũq; iſtar ferri. Hoc pabuli cã cũ elephãte certat. Acuit eni ad ſaxa cornu: deide cũ elephante cõgreſſus uentrẽ grauiter ictũ cornu tanq; gladio pſcidit. Hoc pacto pugnans beſtiã exanguẽ reddit. Si uero elephas illius ictũ preoccuparit, pboſcide captũ cũ ſuperior ſit uiribus dentibus laniat. Sphinges & apud troglodítas æthiopeſq; naſcunt forma haud ei diſſimili qua pingunt ſed paulo piguiores naturã habent mãſuetã plurib9 exercitiis diſcipliniſq; aptam. Qui cinocephali uocant corpe ſunt de forma homini pſimiles uocemq; imitantur humanã fer& oino atq; idomitum aial rõne carens. Supciliis aſpectuq; ſunt horrido ac truci. Fœminis ſua natura accidit ut palã expoſitã extra corpus uuluã per oẽm uitã ferãt. Is uero quẽ ortũ nominãt ab corpis & ætatis decore nomẽ fortit9 facile eſt leonis. Corp9 reliquũ panthere ſimile excepta qua damis equat magnitudine. Hor& aial omniũ ſilueſtris taur9 q carnib9 paſcit feritatem excedit: penituſq; eſt inexpugnabilis. Corpore maior eſt domeſticis tauris equi uelocitate ore uſq; ad aures fiſſo rubicũdo colore oculis albis nocteq; refulgẽtibus. Cornua ueluti aures mouẽs in certamie firma tenet pili cõtra naturã cæteror& aiantiũ uerſus caput ducũtur. Et hæc fera uirib9 fortitudineq; mirabili pugnat cũ cæteris beſtiis q̃s ſuperatas comedit. Eſt quoq; ifeſtus admodũ armẽtis nihil nec paſtor& uires neq; canũ multitudinẽ timens. Dicit eius pellis haud quaq; uulnerib9 patere. Cũ multi illũ conentur ui capere: fruſtra defatigant. In foueã delapſus aut alio captus dolo ſe ipſum ex ira ſuffocat priſtine libertatis memor. Merito igit troglodítæ hanc beſtiam optimã iudicãt: cui a natura indita ſit leonis uirtus equi celeritas robur tauri quodq; maximũ eſt haud inferior natura ferri. Quos uero æthiopes appellant crocotas mixta ſunt canis lupiq; natura: ſed ambob9 deteriores dentib9 ita ualidis ut oſſa oia facile conterãt & digerant comeſta. Hoc aial ſcribunt qdam uocẽ hois quod nobis pcul a uero uidet imitari. Varia ſerpentũ genera icredibiliq; magnitudine conſpici dicũt: q loca deſerto incolũt ppinqua: centum enim cubitor& longitudie nõnullos eſſe aiunt ut merito non ſolũ a nobis ſed ab aliis quoq; id falſum eſſe exiſtimetur. Addunt inſuper his multo maiora haud

Solis uis

Patriæ amor

Rhinoceros

Sphiges Cinocephali

Taurus ſilueſtris

Crocotæ

Serpẽtũ magnitudo

digna

digna fide. Nam cũ plana ſit regio ſerpentes uero maximi circũuolutos in gĩ longe ꝓcul aſpiciẽtibus locũ editiorẽ & quaſi collem quẽdam uideri. Sed eoꝝ magnitudo nõ oino uidet ſpernenda. Nos de maximo omniũ q in cõſpectũ uenerint ſerpẽte capto ac in alexãdriã delato referemus addentes capture modũ. Secundus Ptolomeus cupiens & elephãtos & alias mirabiles uiſu ac uirib9 beluas ad ſe adduci donis ac pecuniis plures ad elephãtos q multi ad eũ deducti ſunt aliaſq feras capiẽdas pellexit. Itaq multa eius ſtudio ad græcoꝝ notitiã antea ignota aiantia deducta ſunt. Conſpecta uenatores qdam regis in huiuſmodi donis magnificentia decreuere cõmuni aio aliquẽ magnũ ſerpentẽ uiuũ in alexãdriã ad ptolomeũ traducere. Cũ res hæc grauis difficiliſq eſſet: fortuna eoꝝ conſilio opitulata eſt. Serpens erat trigita cubitoꝝ longitudine iuxta aquas q reliquo tẽpore imobilis ſe in circulũ redigens qeſcebat. Accedẽtibus ad aquã potus cauſa cæteris aiantibus ſubito aſſurgẽs oreq nõnulla capiẽs alia circũnectens cauda depaſcebat. Hũc conſpicati hoies cũ longior eſſet habẽſq natura laqueis & catenis illũ capere exiſtimãtes primũ fidenter ad eũ acceſſerũt. Beſtiæ appropinquãtes uiſis igneis oculis lingua lãbente ſingula ſquamaꝝ aſperitate dũ moueret ſtrepitum igentẽ reddẽte dentibus inſup eminẽtibus oris quoq aſpectu horrido imutato colore admodũ exterriti ſunt. Itaq timide iniectis ad caudã laqueis ad cõtactũ finib9 corp9 magnis ſibilis conuerſa belua ꝓpinqorem ore captũ uiuũ deglutiuit. Aliũ fugientẽ cauda longe appẽſum atq ad ſe tractũ occidit. Cæteri metu pculſi fuga ſaluti conſuluere non tamẽ õmittentes belue capiende curam ſpe lucri timorẽ ſuperãte. Arte igitur & dolo potiore uirib9 ad beluã ſunt aggreſſi. Primũ ualidis ſpiſiſq funib9 rete concauũ gibbi forma belue capacẽ fecerunt. Tum ſpeculãtes ſerpẽtis cubile atq exitus redituſq notato tpe ut primũ ſerpens ad conſuetũ aialium paſtũ ꝓdiit ore aditus ingẽtib9 lapidib9 terraq obducto in ꝓximo uallis loco latũ in primis ingreſſum: tũ arctiorẽ iterius ueluti cũiculũ cubile uerſus in quo rete poſitũ eſt fecere. Reuertẽti a paſtu belue ſagyptarii funditoreſq: tum equi: tũ magnus numer9 ad hæc tibicines ad id ꝓparati omnes ſeſe oſtẽdere. Nulli tamẽ adire ꝓpius auſi ſunt alioꝝ malo edocti. Hos ille ut cõſpicatus eſt caput alte extulit. Sed tũ coniectis ꝓcul manu telis: tũ equoꝝ conſpectu: tũ latrantiũ canũ multitudie ad hæc tubaꝝ concẽtu territus ſerpens ad ſolitũ aditũ ꝓfectus eſt: quẽ obſeptũ cũ repperiſſet illi ſequendo armoꝝ æquorũq ſtrepitu tubaꝝ inſup clangore & uenantiũ clamorib9 iam feritate depoſita obſtupefactã beluam ad ꝓparatũ ad id aditũ adegere: quẽ igreſſa in retẽ incidit. Deiceps reluctantẽ reteq dentib9 magnis editis ſibilis lacerantẽ cõpſſerunt. Nam & cuniculo cũ rete extracta multiſq ad caudam ictib9 pcuſſa effractis inſuper dentib9 exq ea re dolore pculſa fera mitior eſt effecta. Eo pacto irretitũ ſerpẽtem deferẽtes alexãdriam regi ottulerũt mirandũ ſpectaculũ & uix audiẽtib9 credẽdũ. Deducto deide paulatim ad conterẽdas uires cibo feritas ei9 remiſſior reddita eſt: ut ob illi9 omnes manſuetudinẽ obſtupeſcerẽt. Ptolomeus uenatorib9 tributo ꝓmio ſerpẽtem dimẽſo enutriẽs cibo ad regiam ueniẽtib9 exteris ꝓ mirando ſpectaculo oſtẽdebat. Iam ingenti igitur ſerpente in conſpectu hominum palam deducto haud abroganda uidetur fides æthiopibus: neq pro fabulis dicẽda: quæ de ſerpẽtibus tradunt. Aſſerũt. n. reperiri apud ſe illos tanta magnitudine ut non ſolum boues ac tauros cæteraq eiuſdem molis animantia: ſed elephantos quoq occiſos uorent. Nam cum illis congreſſi primũ cauda pedes illoꝝ multis nexibus complicant ita ut nequeant mouetes ri. Deinde in caput aſſurgentes oculiſq tanq fulgure incenſis elephãtoꝝ uiſum obũ-

Serpens ingens

Lucrum quid

brantes ad terram deiectum cõmedunt. Nunc de reliquis arabici ſinus oris ſcribem⁹, partim a nobis alexandriæ ex regum cõmentariis, parti ex his, q uiderũt pceptis. Hæc enim orbis portio inſula quoq; britãnię, & loca ad arctũ ſita paucis nota ſunt. Verum de regionibus, quæ arctum ſpectant, deq; britãnicis rebus: tum referet̃ à nobis, cũ: C. Cæſaris, q romanũ uſq; britanniã iperiũ ptulit, eaſq; oras incognitas antea notas effecit, geſta cõplectemur. Arabici ſinus oſtia patẽt ad oceanũ, q meridiem reſpicit plurium ſtadiorũ longitudie; quæ arabię, tẽgloditarũq; finibus terminat̃: oſtii reliqui ſin⁹ latitudo decẽ & ſeptẽ ſtadiis patet à portu panormi ad oppoſitã epiri dieí unius nauigatio. Plurimũ uero diſtat circa Tiritũ montem, ubi ita latum eſt mare, ut epiri minie inuicem aſpiciant̃. Ab hac latitudine paulatim clauditur uſq; ad oſtium eius. Is ſinus multis in locis inſulas continet magnas, quas inter arctus eſt nauiũ curſus. Maris uero fluxus uehemẽs, ac multus. Hic ſitus eſt arabici ſinus, cuius ab ultimis locis ordiẽtes utrinq; nauigandi modũ, quæue in eo ſunt memoratu digna recenſebunt̃. Et primũ in dexteram ſumemus littoris partẽ; quã uſq; ad deſertũ habitant troglodítæ. Ab Arſinoe ciuitate iuxta dextrũ continens euntibus uariis in locis ex ſaxis in mare emanant aquæ ſalſedine amare. Vltra quas latis campis mons iminet uiridi colore, q continuo aſpicientiũ uiſum corrũpit. In montis radicib⁹ ſtagnum eſt difficile ad nauigãdum nomine Aphrodites: ex tribuſq; in eo ſunt inſulis, quæ oliuas, ac ficus abũdè ferunt. Tertia, his arboribus deficiẽs, meleagridis, ut appellant, referta ẽ. Poſt hæc ſinus eſt ingẽs noie Achatartus. In quo cheroneſſus anguſto aditu, lter nauigãtib⁹ ad oppoſitũ mare pbet. Vltra hæc loca inſula eſt longitudine ſtadiorũ octoginta nomine Ophiades, olim deſerta cultoribus ob ſerpentũ, unde & nomen ſumpſit in ea diuerſãtium multitudinem. Poſtmodũ regum ægypti opera ſerpentibus purgata eſt, ad cultumq; redacta: ita ut nulli in ea amplius conſpiciantur. Non autem pretermittẽda uidetur cauſa: qua hanc inſulam ſerpentũ moleſtia cura hominũ liberauit. Inuenitur in ea inſula topacius lapis, uitro ſimilis, colore aureo. Cuius acceſſus omnibus eſt interdictus pęna mortis ad eam nauigantibus ſtatuta. Pauci cuſtodes inſulę preſunt uitam miſeram ducentes. Ne quis enim eos lapides furto auferre poſſit: nulla penitus in inſula nauis relinquitur. Q ui ppe nauigant regis timore haud quaquã ppinquant inſulę. Nutrimentũ deferẽtes, è ueſtigio abſcedũt, cibo relicto. Cæteri propinqui inſulã non adeunt: Deficiente cibo, ad littus ſedent omnes uitæ ſubſidium expectãtes. Hos, qui deferunt, ut tardos ſępe incurſant, uelut in extremo uitæ poſiti. Hic lapis in petra naſcitur, die, ob ſolis ſplendorem, minime apparẽs. Noctu in umbra lucet, procul oſtẽdens quo ſit in loco. Cuſtodes ſorte diuiſi ad loca, ubi latent topacii accedũt. Q uem ubi noctu ſplendentem conſpexere: locũ ſplendentẽ lapidis deſignant: eum poſtmodum die excíſum opificibus tradũt: q ex eo topaciũ eliciãt. Propinqua littora maiori ex parte ſcytiæ phagi habitant, & paſtores tẽgloditæ. Montes inſuper ſunt uſq; ad ſotiras portum contigui, qui nomen hoc à græcis primũ eò ꝓſperè nauigantibus accepit. Deinceps ſirius eſt arabiam uerſus, cuius regio ac mare aliam à priori naturã habet. Nam continens humilis eſt, nullis collibus elatus. Mare non amplius tribus paſſibus ꝓfundum, colore admodũ uiridi. Q uod ferũt minime natura aquæ contingere, ſed quia alga referta eſt: locus ad nauigandũ facilis, nulli ſubditus tẽpeſtati: multiſq; refertus piſcibus. Naues, quæ elephantes uehunt: tum ꝓfunde: tum pondere graues haud parua ſubeunt maris diſcrimina. Noctu enim uentoꝝ actæ ui quandoq; in ſcopulos, quãdoq; ad loca uadoſa ipellũt̃. Nautæ ubi neq; egredi ꝓpter aquã ſtatura hominis

Arabicuſ ſinus

Tiritus mons

Arſinoe

Alphrodites

Acathartus

Ophiades

Topaci⁹ lapis

Phagi ſotiræ

Sirius ſinus

minis profundiorem, neq; nauem contis queunt impellere, omnia, præterq; ad uictum neceſſaria, è naui eiicientes, nō tamen propterea periculum deuitant; Nulla inſula, nullo editiore loco, nulla naui propiqua. Nam regio penitus iculta eſt, & icolis uacua; & ad quam rari nauigēt. Præter has difficultates, breui tempore tāta maris fluctib⁹ arena ad nauis alueum impellitur; ut, ueluti aggere, obducatur. Illi icaſſum ad ſurda loca exclamātes, nō tamen oīo ſalutē deſperāt. Nam qñq; à maris exęſtuante fluctū naue in altum eleuata, tāq; deus quiſpiam, ſalutem attulit periclitātibus. Si uerò hoc dei auxilio deſtituātur, ubi cibus deficit; imbecilliores i mare à ualētiorib⁹, quo plurib⁹ diebus cibi ſuppetāt, proiiciūtur. Sed tādem & ipſi multò pereūt deterius, q̄ iam uita fūcti. Illi enim breui tēpore ſpiritū naturę, q̄ illū dederat, reddidere; Iſti multis calamitatibus morte producta, lōgiora differēdo mala perpeſſi, tādem priuantur uita. Naues autem deſtitutæ nautis, tāq; ſuorū ſepulchra, aliquādiu permanēt arena undiq; cōgeſta. Malus autem neq; a lōge cōſpectę ad defūctoꝝ miſericordiam aſpicientium aīos mouent. Regium eſt mādatum, ſi quādo eiuſmodi caſus acciderit, ut ſignificent loca nauigātibus pernitioſa. Traditum eſt à maioribus fama, iis, q̄ ppe icthiophagos habitāt, magno quodā eius ſinus fluxu mare ad oppoſitū lit⁹ ſecedēte, oībuſq; locis eius ſinus arefactis, terrā fūdit⁹ colore uiridi appuiſſe, ex īmēſo rurſus maris rēfluxu, aquā in priorē locum reſtitutā. Harū rerū ptium à ptolomaida, ad taurū uſq; montē nauigationem rettulim⁹: cum Ptolomeum elephantorum uenationi ſcripſimus operā dediſſe. A tauro uertit' littus orientē uerſus, ubi ęſtiuo ſolſtitio umbrę ad meridiē uergūt, diuerſo à nobis modo, uſq; ad horam ſecūdā. Habet ea regio flumina decurrētia à mōtibus, quos appellāt pſebeos: Diuiditur quoq; latiſſimis campis, hibiſcū, cardamomū, pſebei
ac miræ magnitudinis palmas, Fructus inſuper oīs generis, aſperos guſtu ferētibus montes
ignotos nobis. Mediterranea regio elephātis, tauris ſilueſtrib⁹, leonibus, cæteriſq; ma
gnis feris copioſa eſt. Nauigatio inſulis impeditur, nullum domeſticum ferētib⁹ fru
ctum. Aues in eis uariæ, aſpectuq; mirabiles nutriuntur, mare deinceps ſequitur pro
fundū habēs, cetæ magnitudine eximia, haud infeſta hoibus, niſi cum forte q̄s inſci⁹ cetæ
in earum criſtas iciderit. Neq; n. nauigātes inſequi aduerſo ſole poſſūt, ſplēdore illoꝝ
oculos obumbrāte. Has troglodităꝝ ptes ultimas mōtes, quos dicūt pſeuaras circū pſeuares
dant. Reliquū ex aduerſo littus arabiā ſpectās, ab ara, quam Ariſtō à ptolomeo ad p montes
ueſtigādā arabiam uſq; ad oceanū miſſus, Neptūno dicauit, neptūnū appellat'. Eius
lōgitudinis regio maritia, ppter utilitatē admodū celebris, phœnicia à palmis, q̄s plu phœni
rimas fert ubere, ac ſuaui fructu appellata. Oīs, ppiqu⁹ ager; tū aquas ſcatentes raras cia
habet: tū ad meridiē uergēs eſt admodū calida, ppterea locū illum arborib⁹, fructuq;
fertilem, iter deſerta hoibus loca ſitum, meritò diis barbari ſacrarūt. Etenim nō pauci
fontes, riuiq; aquam, quæ niuiū frigiditate haud iferior ē ſcaturientes, terrā herbis uirētem præſtāt, rem aſpectu admodum iocundam. Eſt & templum ex duro lapide priſcis temporibus conditum, uetuſtarum, & quæ intelligi nequeant litterarum iſcriptione. Ei uir ac mulier præſunt per omnem uitam ſacrorum curam habentes: hi fœlices
habiti, qui id loci habitant, in arboribus ob timorem dormiunt ferarum. Iuxta phœ arborum
niceam nauiganti ad epiti promontorium inſula eſt, ab animantibus, quæ in ea uer lecti
ſantur, dicta ferarum inſula. Tanta enim harum beſtiarum copia in his ſupereſt, miꝝ
ut uideatur aſpicientibus. Imminens huic inſulę promontorium ei loco adiacet, qui
appellatur petra & arabiæ paleſtinę. In hanc & thus, & reliqua odorem reddentia ex
ſuperiori, ut fertur, arabia geneci, mineiq; aſportāt. Reliquā maritimā orā tenuerūt oli

maranei, maranei. Deinde qui proximi sũt garindanes, quæ loca ab eis hoc pacto sũt usurpata:

garindanes

Celebritas erat olim in ea, quam diximꝰ phœnicea, lustris singulis seruata: ad quã undiqꝫ è proximis locis accedebant, pingues camelos, hecatõbas appellant, diis in rẽplo sacrificaturi. Aquam inde recedentes, nã persuasum erat eam sanitatẽ deferentibꝰ conferre, in patriam ferebãt. Ob eam causam Maraneis ad sacra adeuntibus garindanes: tũ prius qui domi remanserant maraneos: tum deinceps, qui à sacris redibat per insidias aggressi ad unum peremerunt. Vacuam cultoribus patriam: tum frugibus: tum pecoribus nutriendis aptam inter se diuisẽrũt: portus ea regio paucos habet: sed frequẽtibus diuiditur montibus: ex quibus præter spectus uoluptatẽ magna colonis utilitas percipitur. Ex hac nauigantes sinus excipit lamites frequentibus inhabitatus arabum uicis quos nabateos uocant: hi maiorẽ sinus portionem tenent. Et mediterraneas quasdam propinquas partes in quibus frequens est populus, & permagna pecoris copia: hi priscis temporibus iustè uiuebant uictu, quem armẽta præbebant contenti. Postea uero q̃ alexandrinos mercatores ad ea loca nauigãtes spoliare prædatoriis nauibus cęperunt imitati eoꝝ, qui in põto sũt tauroꝝ feritatẽ, triremibꝰ deinde capti meritã pœnã dedere. Subest deinceps regio campestris irrigua: quæ ob frequẽtes fontes nutrit gramẽ medicam, & longitudine hois lotum: propter loci ubertatem nõ solum infinitus ibi pecorum alitur numerus: sed silẽstres cameli, cerui, dameq; q̃plures pascuntur: Magno præterea numero accedũt eo cibi gratia leões ex locis desertis, ac lupi, pardiq; quibus cum feris pro armentoꝝ tutela pastores die, noctuq; certare coguntur. Ita soli illius bonitas icolis discriminis cãm pbet. Natura enim bonis ut plurimũ, quæ hominibꝰ largit, & mala immiscet. His campis sinus quingẽtoꝝ latitudie stadiorũ adiacet natura mirabili clausus pluribus, ac magnis scopulis, perplexuq; ac exitu difficilis. Saxum longè in mare porrectum nauigantiũ aditũ, reditũq; impedit: tantũ fluxus, tẽpestatisq; tempore cũ fluctus excreuẽre naues supra saxũ uentorũ ui delatę transeunt. Gentes q̃ iuxta sinũ habitãt banizomenæ appellatę, & uenationibus uiuunt, apud quos est sanctissimũ tẽplũ, quod oẽs arabes superstitiosius celebrãt. Tres proxię his sunt insulę, q̃ plures habẽt portus. Haꝝ primã solitariã in qua antiquorum domoꝝ lapidea sũt fundamẽta. Itẽq; colũne barbaricis litteris isculpte. Ferũt Isidi sacram. Eodẽ pacto & reliq̃ sũt deserte cultoribus oleis tamẽ referre a nostratibꝰ diuersis. Post has insulas maritia loca ad mille stadia abruptis scopulis plena sũt. Mare innauigabile neq; portus neq; locũ habet in quo anchore figi queãt: ut necesse sit orta tẽpestate nauigãtes submergi. Mons huic mari imminet uertice p̃cipiti atq; alto in cuius radicibus exese spelũcæ sũt frequẽtes aspereq; cõcauitates. In has frequẽtibꝰ procellis delata maris pfundi tẽpestas sonũ tonitruo similẽ reddit. Fluctꝰ ptim ad magna illisi saxa sursũ feruntur spuma mirabili edita: ptim a locis cõcauis absorbẽt maxio edito fragore ac strepitu. Adeo ut eis locis ppinquãtes eo sonitu perculsi timore pereant.

lamites sinus nabathei

banizomenæ

Thamudeni

Hoc littus arabes incolũt nomine Thamudeni. Seqt̃ sinus ingens sparsis in eo insulis pmultis aspectu simili isulis ethinasiis. Iuxta littus arene sunt prælti cumuli colore nigro longe lateq; dispersi. Deinceps cheronesus subest optimum habens omniũ portum qui in historiis describuntur nomine charmutha. Nam sub rupem immensam quæ ad zephyrum spectat: sinus est non solum iocundus aspectu: sed utilitate quoq; cæteris supergressus. Ei mons imminet amenus centum stadiorum ambitu. Ingressum habet duorum iugerum portus tranquillus duobusq; milibꝰ patẽs nauibꝰ. Irriguꝰ est præterea magno flumine in eum fluente. In medio quoq; isula cõtinet aqs

Ethinasiæ charmutha

redundantem

redundantem atq; hortis accõmodã. Demiq; carthaginẽſiũ portui, quẽ dicũt cothonũ, uidetur eſſe pſimilis: de cuius utilitate ſuo loco dicetur piſcib9 plurimis ad eũ ex ma/ gno mari: tum cibi: tũ aquaꝝ in eum decurrẽtiũ dulcedie cõfluẽtib9 eſt refert9. Hæc nauigantib9 loca montes qnq; diſtãtes ſuicẽ pãlti appẽt uertice ĩ modũ ægypti pyra/ midaꝝ acuto. Sinus ẽ deinceps rotũdus magnis circũdat9 promõtoriis cui9 i diame/ tri medio aſſurgit collis in modum mẽſe oblõgus: in quo tria tẽpla ſũt ad modũ ma/ gnifica diis græcis ignotis ſacra, magnoq; in honore ab incolis habita. Sequit' deinde littus: tũ fontib9 irrigu9: tũ plenus dulcis aquę riuis. In eo mons ẽ uariis arborib9 dẽ/ ſus, quẽ gabinũ dicunt. Loca monti contigua arabi tenẽt, quos uocãt debas. Hi came/ los ad omnẽ uitæ uſũ paratos habent: nã in his bellãtur: his uaria ferũt onera, horum lac potant, his uitam ducunt. Super his diuerſa perambulãt loca in medio regiõis eo/ rum dicit' eſſe fluuius arena aurea, ex q̃ incolę auꝝ elicere neſciũt. Sinũt aũt ab exter/ nis: ſed nõ omnib9 auferri boetiis eni dũtaxat, & pellopõnenſiis arenã aſportare licet. Idq; eis herculis beneficio erga ſuã gentẽ ut a maioribꝰ accepant olim impẽſo in gra/ tiam beneficii cõceſſũ. Contiguã eis patriã arabes abilei gaſandiq; habitãt: nõ quidẽ calore feruidã ut ꝓpiqua loca: ſed mollẽ & ſpiſſis quãdoq; humectã nubib9: q nim/ bi ſuo tẽpore aduenientes æſtatẽ fructiferã reddũt. Regio ſua natura fertilis habetur: ſed paꝝ colit' hoium incuria. Auꝝ e cuniculis nullã arte factis effodiũt: nõ qdẽ quem terra igne liquefactũ exprimãt: ſed ipſa natura puꝝ quod abre apyron dicũt. Mínu/ tum tamẽ repit' ut pars minima ſcintille ignis maior nucis ſic inſtar regiæ. Illud circa manuũ iuncturas ferũt circaq; collum prætioſis lapidib9 diſtinctũ. Cũ auri apd eos ſit copia æris ĩopia ac ferri inuicẽ ea cũ mercatorib9 permutãt. Hos ſecũt' quos uo/ cant carbos. Hos ſabei gẽs arabũ populoſiſſima qui fœlicẽ arabiam incolunt eorũq; apd nos ſũt prætioſiſſima ferentẽ pluria ac omni pecoris gñe apprime copioſã. Odo/ ribus inſup ſuauibus quos paſſim natura apud eos gignit oẽs ferme alias ſuperat na/ tiones. Nã in maritimis locis Balſamum orit' & caſſia quedãq; herba natura ſingula/ ri q̃ recens aſpectu oculos oblectat inueterata ſubito ſit debilior: pars mediterranea ſiluas cõtinet amenas in qb9 magne ſũt thuris ac mirr̃ arbores: palme ĩſuper arundi/ dines ac cinamomũ & alia his odore ſimilia. Neq; eni referri poſſet ſingulorũ ſpecies ac naturã adeo affluenter multa in eũ odorifera natura exaggregauit. Diuina q̃dã res eſt: & q̃ uerba ſuperet ſuauis ad noſtros ſenſus ab eis aſpirãs odor. Et ſane lõge quoq; a cõtinẽti nauigãtes hãc odoꝝ uoluptatẽ ꝓcipiũt. Veris eni tpe uẽti a terra pflãtes ab hmõi arborib9 odores ad propiqua maris loca perferũt. Non eni remiſſã aromata & uetuſtã ueluti apud nos accidit uim habẽt ſed ingentẽ recentẽq; & quæ ad oẽs ſenſus peruenĩat. Aura quidẽ ex optimis mixta odoribus ad maritima deſcendẽs multa ſua/ uitate nauigãtes afficit & cõfert ualitudini. Nã haud quaq̃ ex cõtrito fructu autí ua/ ſe recõdito aer manat odorifer9; ſed a pria arboribuſq; qb9 id diuia q̃dã natura ineſt. Vt qui odores hos ſentiunt ambroſiam quam narrant fabule tanta enim odorum ex/ cellentia nullum ſibi nomen inuenit aptius eſſe putent. Non tamẽ puram ſimplicẽq; & abſq; inuidia fœlicitatem fortuna his hominibus largita eſt ſed tantis donis plura ĩmiſcuit mala ꝓfecto admonẽs ꝓpetuis bonis deos a nobis ſolere cõtẽpti. Nã apd odo/ riferas ſiluas ſerpentũ infeſta multitudo uersatur colore rubicundo lõgitudine pal/ mi q; pſiliẽtes ĩ hoieſ letali occidũt morſu, ſingulaꝝ qd ĩcolis accidit lõgo debilib9 mor/ bo. Nã lõga uexati egritudie cũ natura debilis adeoq; exhauſta ẽ ut ĩcreari neq̃at ex af/ phalto, hyrciq; barba uapors faciũt, quo mal9 odor bõi, imẽſiq; uirtutẽ ꝓtũdat: bõa. n.

Cothõus

Debæ
Camelí

Abílei
Gaſandí

Apyron

Carbí
Sabæí

Balſamũ
Caſia

Ambro/ ſia

Deorum contẽpt9

Bonorũ

mensura mẽſura & mõ ſumpta hominibus proſunt,& afferunt uoluptatem;temere,& caſu,in/
Saba utília reddunt. Huius gentis metropolis ẽ:quã ſaba appellãt ſupra mõtẽ ſita. Reges habet ex gñis ſucceſſione eos,qbus multitudo honores diſtribuit bonis,maliſq; imix/tos. Beatã nãq; uitam habere uidentur,q; reliquis imperãtes, rationẽ ab ſe geſtor; mi/nimè cogũtur reddere: Infœlicẽ uerò,q; nunq̃ regiã exire q̃unt. Nã ſi palam ꝓdirẽt:à turba hoium lapidib9 ueteri quodam deor; reſponſo,obruerẽtur. Hæc natio nõ ſolũ propinquis barbaris,ſed cæteris hoibus ditior,atq; opulẽtior hẽtur. Nã in mercatura/rum cõmertio ex parui ponderis re,plurimum prætii à mercatoribus ex rerũ cõmuta tione capiunt. Iõq; cum nullã unq̃ calamitatẽ ea gẽs ſit expta:auri autẽ,argẽtiq; copia p̃ſertim. Sabę,ubi regia eſt,ſupſit,torreumata argẽtea,aureaq; omnis generis poculo/rum habẽt,lectos inſup,tripodaſq; argẽteis pedib9: cæterãq; ſupellectilẽ ultra fidem ſumptuoſam. Magnis quoq; colũnis porticus fulciunt: quar; capita: tum argentea: tum aurea exiſtũt: laquearia uerò,ac portę aureis fialis,p̃tioſis lapidibus ĩtermixtis,to/tius domus ſumptuoſiſſimũ ornatũ oſtẽdunt. Alia.n.auro:alia argẽto:quædã lapidi bus ſplẽdent. Nonnulla:tũ elephãtor; dẽtibus ſunt exculta: tum multis præterea re/bus aliis,quæ plurimi apud homines extimãt. Et hi ſanè multis ſeculis perpetuã ha/buere fœlicitatẽ Abfuit .n.ab eis pẽitus,quod multos in præceps dedit,ambitio p aua ritiam aliena poſſidẽdi. Horũ mare albo colore eẽ ur: quod cum mirabile ſit: eius rei cauſam q̃rendę dedit: inſulę ſũt fœlices propĩquę,quar; urbes mœniis carẽt. Pecora in eis omnino alba,cornua fœminis natura deſũt. Ad has mercatores cõmeãt undiq;: Potana inſula ſed maxime ad potanam,quam Alexander iuxta indi fluminis oſtium condidit. Lo/cum in oceano littore nauibus recipiẽdis aptum. Et hæc hactenus. Nunc illa,q̃ in eis locis miranda in cœlo uidẽtur nõ omittẽda: ſed p̃cipua admiratione uidẽtur digna: q̃ de arcto ſcribunt, multumq; dubii afferunt nauigantibus. A mẽſe.n.martio nullum eorum ſeptẽ q̃ circa arctum ſunt aſtra,uſq; ad primã uigiliam uideri dicũt. Maior ãt uſq; ad ſecũdã,paulo q; poſt parum aſpici à nauigantibus,at qui planetę appellantur, non aſpici omnino. Aliorum autẽ q̃dam maiora noſtris uideri,q̃dã diſſimili ortu,atq; Solis or/tus occaſu. Solẽ nõ tanq̃ apud nos paulo ante ortum iubar emittere: ſed adhuc nocte ob/ſcura ſubito apparere lucentẽ: ideo nunq̃ diẽ in eis locis,priuſq̃ ſol uideatur oriri: quẽ ex medio pelagi tradunt ſurgere incẽſis carbonibus ſimilẽ,radioſq; permagnos ꝓcul afferre. Forma autẽ apparere non rotunda,quẽadmodum apud nos: ſed colũnę ſimili paulum ab ſumo capite luculentiorẽ aſpectum habẽte. Præterea neq; ſplendorẽ,neq; radios uſq; ad primam horã præbere: ſed uelut ignẽ abſq; luce ĩ umbra uideri. Secũ/da hora ueluti clipeum fieri. Lumẽq; præbere cõtinuum,& ſupra modũ feruẽtẽ. Cir/ca occaſum èconuerſo contingit. Nam uidetur aſpectu orbẽ nouis radiis illumĩnare horis duabus: Et,ut agatharchides gnidius tradit,tribus. Hoc uerò tẽpus incolis per/iocundum. Iam diminuto,uergẽte in occaſum,ſolis ęſtu zephyrus,& lybicus,& euri uenti apud eos ſicut,& apud alios,ſpirant. Noti uero apud æthiopiam neq; uigẽt, neq; noti exiſtunt. Apud arabes,ac troglodĩtas adeo calidi ſupramodum regnant,ut & ex/urant herbas,& ad umbras quoq; confugientiũ debilitẽt corpa. At boreas merito op/timus extimatur: cum ſit ubiq; terrarũ frigidus. Nunc ad lybios ægypto ꝓpinquos,& & proximas eis regiones tranſeam9: circa ſyenẽ,ac ſyrtes,oraſq; mediterraneas quat/tuor lybiorum inhabitant genera,quorũ/ Naſamones dicũtur,qui ad notum uergũt: Alii anochitę,ad occidentem ſiti: Quidam marmaridę inter ægyptum, & cirenem habitant,ac littoris p̃tẽ. Quartũ genus,multitudie præſtans hominum,appellantur

mace

mace: qui circa ſyrtes habitantes ſoli inter cæteros lybios agros uberes fructu colunt, Lybia
iumentorũ: ex quibus nutriũt diligentẽ curam habent. Hę ambę nationes regib⁹ pa Naſeme
rent, uitã non omnino agreſtẽ agentes; neq; ab hũanitate alienã. Tertii, neq; ullis ſub- nes
ſunt regibus, neq; ullã latrociniis ſemp intenti, iuſtitiã norũt. Rapientes enĩ, quæ prĩa Anochi-
ex deſerto caſu occurrãt, confeſtim: ad ſua loca redeunt. Hi oẽs lybii uita ſilueſtri ſub- te
diuo habitãt. Victu ferar; more contẽti nil domeſticũ edunt. Nullis ueſtib⁹ præterq; Marma-
capraq; pellibus tegũt corpora, potẽtiores iter eos nullas habẽt ciuitates, ſed turres aq; ride
proximas, condentes in eis quæ uſui ſuplunt. Subditos populos ſingulis ãnis adiurãt, Mace
ut principi pareant, obtẽperantes ut ſocios diligũt, imperiũ abnuentes ut latrões per-
ſequunt. Arma ſũt eorũ & regioni, & moribus cõgrua. Nam cũ ſint corporib⁹ leues,
patria uero ut plurimũ plana, neq; enſe, neq; gladiis, neq; armis utuntur in bello. Tris
tantum ferunt haſtas, lapideſq; inualis ex corio factis delatos: cũ his certantes: tũ i cõ
greſſu: tũ etiã abeũdo primo ferire hoſtẽ conãt ad curſũ, & lapides rectè iaciẽdos lõ-
go uſu edocti: erga externos nullũ ius, nullã oĩo fidẽ ſeruãt. Regio cyreni, pxima cam Cyrene
peſtris eſt nõ frugib⁹ ſolũ, ſed uineis, oleoq; & paſcuis utilis. Sũt inſup flumĩa nõ par;
incolis utilia. Quæ uerò ad notũ uergit, deſerto cincta i fructuoſa ẽ: utpote aq; carens,
aſpectũ hẽt mari ſimilẽ. Huic deſertũ igẽs, ſterileq; adiacet trãſitu p difficili. Ita neq;
aues i ea, neq; q̃drupedia, pter damas, & boues cõſpiciũt. Loca mediterranea arenarũ
cumulis referta, quo plus uitę neceſſariis carẽt, eo uariis, magniſq; ſerpẽtib⁹, his pſertĩ,
quos ceraſtis uocãt: quoq; morſus letales hñtur, sũt fertiliora. Hi coloré arenę ſimilẽ ceraſtes
hñt. Qua ex re a paucis iternoſcũt, ita coloris errore ſeducti qdã pedib⁹ illos cõculcã
tes uitæ piculũ adeũt. Ferũt hos quõdã ſerpẽtes i ægyptũ trãſmigrãtes plures uicias
regiões ihabitabiles reddidiſſe. Mirabile uerò qppiã i eis oris, & ea, quæ ẽ circa ſirtes
lybia cõtigit. Nã qnq; & maxie qeto à uẽtis tpe, appẽt i aẽr diuerſoq; aiantiũ formę, q;
q̃dã qeſcũt: q̃dã mouẽt. Et hæc aliq̃n fugiũt, aliq̃n iſecũt: ſed oẽs magnitudie eximia
ſtupore ẽ, tũoreq; inſciis pbent. Nã q̃ hoies iſecũt cõphẽſũ frigido circũdãt contactu.
Externi qdẽ, utpote ei⁹ rei iſueti, exterrẽt. Ab icolis ex aſſuetudie ſpernũt. Quoniam
res uĩ mirãda, & fictę fabulę pſimilis philici qdã ei⁹ rei conati ſũt rõem reddere. Aiũt
enĩ uẽtos i ea regiõe aut oio nõ ſpirare, aut penit⁹ debiles eẽ, & ĩmiſſos. Aerẽ uerò pſe-
pe, quoniã neq; cõualles, neq; abrupti ſpec⁹, aut ãtra, neq; alti colles, aut magna flumĩa
in eis sũt locis, eẽ i mobilẽ, & qerũ. Deniq; oẽs uicias rgiões ſteriles, & abſq; fructu, nul
los uapores, qb⁹ uẽt⁹ excitet, gignere: i aẽre igit dẽſo, atq; obtuſo; quẽadmodũ eſtiuo
tpe, i nubib⁹ aliq̃n ſolet diuerſas aiantiũ ſpẽs licet uidẽ, formã illis aẽre, quẽ leues, & te-
nues aurę q̃nq; mouẽt: pbẽte. Eas poſtmodũ moto paulũ aẽre ad terrã ipulſas forma
tradũt: quã caſu ſũpſerũt cadere: eiq; i quẽ forte iciderit, hęrere, q;; i unã ptẽ magiſq; i
aliã mot⁹ nulla i illis electio eẽ uĩ. Nã i re inanimata ñ ẽ aut appetitio, aut uolũtas: ſed
aiantia, qb⁹ berẽt occulte cãm mot⁹ pbẽt. Nã procedẽtiũ aiantiũ motu anterior aẽri-
pulſus imaginẽ pręcedẽtẽ mouet: ut fugere uideat. Similiter ſequens idolũ ex motu
aẽris ad progreſſum animãtis præcedẽtis tractũ, ſequi uĩ animal, qd p̃cedit. Quod ſi
ſe uerterit, aut firmũ ſteterit, idolũ ſimilimõ à motu ceſſat. Cum uerò in animal inci- Amazo-
derit: diſoluitur, frigore quodã circa corp⁹ relicto. Supeſt nũc ut de his amazonibus nes ther-
ſcribamus, quas priſcis tẽporib⁹ in lybia ferũt extitiſſe. Plures. n. exiſtimant eas ſolas deon
fuiſſe: q̃ circa flumẽ thermodonta i ponto ignarũt. Verũ nõ recte ſentiũt. Multis. n.
antea ſeculis lybicę fuere: à quibus multa geſta accepimus memoratu digna. Ne-
que uerò ignoramus harum hiſtoriam nonnullos haud ueram exiſtimaturos. Nam

cum ea natio multis ante troianũ bellũ seculis oſo deleta ſit amazones autẽ quæ circa Thermodonta habitarũt multo poſt tpe extirerit: ſimile ueri ẽ eas q̃ poſtea notiores fuere ſupioꝝ quaꝝ iã euanuerat fama nomẽ & gloriã p̃ſertim apud tẽpoꝝ iſcios obſcuraſſe. Vꝝ cũ legerim⁹ plures ãtiquos tũ poetas: tũ reꝝ ſcriptores eoſq; q̃ poſtmodũ fuere illaꝝ memoriã poſteris reliqſſe: conabimur & nos quoq; paucis ipſaꝝ facta ſtis mãdare. Reꝝ ſerie a Dionyſio qui argonautaꝝ dionyſiiq; ac nõnulla alia priſcoꝝ geſta deſcripſit aſſũpta. Plures mulieꝝ natiões in lybia fuiſſe tradũtur pugnaces ac ualidę uirib⁹. Nã gorgonũ gẽs fuit, aduerſus quas ꝑſe⁹ haud ꝓcul certamine bellũ geſſiſſe ferẽt, uir fortitudine eximia, iouiſq; fili⁹, & græcoꝝ ſuę ætatis optim⁹. Eaꝝ mulieꝝ uirtus, & potẽtia, uel maxie licet cõſpici: ſi qs q̃ de illaꝝ p̃ſtantia ſcribũt, cũ nr̃i tẽporis mulierib⁹ cõferat. Aſſerunt ſitas eſſe occidentẽ uerſus in extremis orbis finib⁹, nõ eãdem, quã nr̃ę uitã ducant. Nã mos eſt illis certo tpe bellicis, ad ſeruandã uirginitatem, reb⁹ exercitari. Trãſactis militiæ annis, uiris cõiũgi, plis gr̃a. Has ſolas & pricipari, & publica obire munera. Viros, noſtraꝝ fœminaꝝ: inſtar, domeſticę rei curã habere: tũ optẽperantes fœminis: tũ militiæ, principatuq;, ac oĩs reip. expertes: poſt ꝑtũ natũ infãtes dant uiris, quos lacte nutriant: aliiſq; rebus, put ætas poſcit. Fœminis mamillas, ne creſcãt, urũ caſſerentes ipedimento eas ab bellandũ eſſe. Vñ à græcis, eo q̃ mãmis careant, amazones appellant. Aſſerũt habitare illas inſulã heſperã, quia ad occaſũ ſita ſit, uocitatã. Eã uerò eſſe in tritonidis palude, quæ, pxima oceano à flumine, quod in eã defluit, tritonia appelletur. Hãc paludẽ æthiopię ferunt cõterminã, montiq;, q̃ eſt iuxta oceanũ maximus omniũ q̃ in eis ſũt locis, & mari imineus, à græcis athlanta dictus, hanc inſulã permagnã eſſe, uariiſq; arborũ fructibus, ex q̃bus incolę uiuant, uberẽ ferunt eſſe, & in ea multos: tũ capraꝝ: tũ pecudũ greges: quoꝝ lacte, & carnib⁹ ueſcũt. Frumento penit⁹ carent illius uſu ĩcolis noto. Hiq; amazones corpe ualide, auideq; belli primum oẽs inſulę uicos, præter unũ, ictiophagi æthiopes habitant menes nominatum, quẽ ſacrũ arbitrant, expugnarũt. Solis eſtu admodũ inſula feruet, ferẽs prætioſos lapides permultos: quoꝝ hos græci carbũculos, alios ſardonicas, quoſdã ſmaragdos uocant. Deinceps plures lybię ꝓpinquas ſubegerũt gentes, urbẽq; præclarã ifra tritonidis ſtagnũ: quã à forma cheroneſſũ appellant, in poteſtatẽ redegere. Ex hac, pfecte, plures orbis partes peragrarũt. Sed primi athlantidę bello appetiti, cæteris earũ ptiũ humaniores: q̃ patriã incolẽtes fœlicẽ, magnas urbes tenebãt. Ab his deoꝝ gen⁹, put græci de oceano ſcribũt, pdiſſe ferũt: de q̃bus paulopoſt dicemus. Tradit amazonũ rginã nomine Myrinã, exercitũ triginta miliũ peditũ, duũ miliũ equitũ confeciſſe, maxia ſpe victoriæ in eqtib⁹ poſita. Tegmẽta corpoꝝ, p armis habuere ſerpẽtũ magnoꝝ coria, quoꝝ & quidẽ præter fidem ingentiũ copia ĩ lybia ſupereſt. Vtebãt longis enſibus, haſta, & arcu, quo nõ ſolum ex aduerſum pugnãtes uulnerabãt: ſed fugiendo feriebant inſequẽtes. Cũ athlãtidũ patriã peruaſiſſent, quã Cercenem uocãt, incolẽtes, acie ſuperata uictos inſequẽtes, una cũ eis portas ingreſſę, urbẽ cepere. Vt ãt terrorem, formidinẽq; cæteris iniicerent, inſolenter uictoria abuſę, occiſis oib⁹ uſq; ad pubertatẽ uiris, pueros, fœminaſq;, euerſa ciuitate, i ſeruitutem adegerũt. Qua calamitate apud finitimos uulgata, athlantides aiunt timore territos ad eas miſiſſe: pollicitos tradituros ſe illis ciuitates, atq; ĩperata facturos. Regina cum ĩpos benignè audiuiſſet, amicitia cũ eis ſtatuta, ciuitatẽ ſui nominis euerſę loco cõdidit: inq; ea tũ captiuos: tũ finitimarum partium uoluntarios accolas collocauit. Deinde dona magnifica communit athlantidũ decreto data, honoreſq; eximie impenſos, inito cum eis fędere, cepit.

Gorgões perſeus

Amazonis unde tritonis palus Athlas Menes uicus

Myrina

cercenes

Pollicita

Pollicita se genti eor̃ satis eē facturā. Ver̃ gorgonidū, q̃ gēs finitima erat, armis sępiꝰ athlātibꝰ lacessitis ferūt: Myrinā gratia, p̄cibusq; eor̃ ipulsam, exercitū contra gorgonidas duxisse. Quo oppositis copiis inito certamine superatę, magna ex pte occubuerunt. Viuę ad tria milia captę. Reliqs in loca siluestria cōfugiētibus: conatā Myrinā scribūt siluas, ut ear̃ genus deleret, incēdere uoluisse. Ver̃ cū id neq̃sset, ad montes p̄pinquos transiit. Amazonibꝰ negligēter, ut in uictoria solet, uigilias seruātibꝰ captiuę eductis dormientiū ensibꝰ, multas interemerūt. Tandē excitatę amazones, armis captis, acriter pugnātes oēs occiderūt. Mortuas amazones Myrina tribꝰ magnis aggeribꝰ sepeliuit, q̃ hucusq; amazonū cumuli appellāt̄. Gorgonidas deinde tradūt cum uires auxissent iter̃ a perseo iouis filio expugnatas cū ear̃ esset regia meduſa postremo ab hercule & eas & amazonū gentē quo tēpore ad occiduas ptes transiēs colūnā in lybia posuit: fuisse deletas rem indignā existimante cū, p cōmuni salute hoium pugnaret aliqbꝰ gentibꝰ fœmias iperare. Legit̄ quoq; tritonidā paludem terremotu his apertis locis quæ ad oceanū uergebāt deficcatā esse. Myrina pluria lybie pte pagrata cū i ægyptū trāsmeasset. Cū oro isidis filio q ægyptiis iperabat amicitia firmata arabiam bello petiit. Vbi multis interfectis in siriā trāsiit. Qua subacta cilices ei eū donis obuios pollicitosq; ipata facturos liberos esse quoniam ei ultro occurissent: iussit. Qua ex re nūc etiā liberi cilices uocant̄. Subiecit quoq; eas q̃ circa taur̃ sūt nationes quāuis uiribꝰ potētes. Tū p frigiā ad magnū mare cū descendisset regionē maritimā trāsgressa Caicū flumē statuit militiæ finē, puiciæ uero q̃ Doryctica dr̃ loca oportuniora cōdendis urbibꝰ eligēs plures in ea ciuitates unā sui nois alias magnor̃ ducum appellatiōe edificauit Nynā cymē Pytanē Pryneā. His iuxta mar̃ sitis urbibꝰ cæteras pplures i mediterrāeis posuit locis ilulas isup n̄nullas i ptātē r̃degit: sed lesbū p̄cipue i q̃ urbē ꝺdidit mitilenē sororis q̃ cū ea militabat noie deiceps cū q̃sdā alias sibi sbdidisset ilulas tēpestate cohorta cū uotū mr̃i deor̃ p salute fecisset ad unā ex his solitariā p fecta iuxta qddā isōniū ei deæ ilulā sacrauit. Erectaq; ara sacra solēnia celebrauit. Nominasse insulā ferūt Samotracē q; a græcis sacra ilula iterp̄tat̄. Quidā historici tradūt eā primū appellatā Samū ab icolis postea tracibꝰ Samothracē cognominatam. Alii amazonibꝰ i epir̃ aduētātibꝰ ferūt deor̃ matrē hac oblectatā ilula & alios quosdā in eā & filios quos Corybātas dicūt traduxisse. Quis uero eor̃ extiterit pr̃ i archanis sacror̃ tradit̄. Mōstrasse quoq; ea ferūt̄ q̃ nūc in ea seruāt̄ mysteria: tēplūq; asylū statuisse. Per hæc tpa Mopsus thrax a lygurgo rege thracia pulsus amazonū gētem coacte exercitu puasit cui Sypilus scytha auxilio affuit ātea ab scythis thracie finitimis expulsus. Prælio iter eos amazōalq; cōmisso. Mopsi Sypiliq; res supior fuit. Myrina cū pluribꝰ aliis interēpta: postea cū sæpiꝰ a thracibꝰ acie superent̄: tādē q̃ superfuerāt amazones i lybiā reuertere: ibiq; earum militiæ finis ut aiūt fuit postea uero q̃ athlantū meminimꝰ haud abre erit deor̃ genꝰ q ab his p̄diisse referūt: cū & græci parum ab his dissentiāt recēsere. Athlātides ut accepimꝰ loca p̄pinq̃ oceano & qdē fœlicia incolētes: tū pietatis: tū erga aduenas hūanitatis p̄ cæteris finitimis gētibꝰ laudē tulerūt. Ab his deor̃ genꝰ manasse tradūt: qbꝰ assentit̄ p̄stātissimꝰ græcor̃ poeta iunonē oceanū deor̃ patrē & matrē Tethin appellātē introducēs. Scribūt aūt primum oceanus regnasse apud eos Cœlū hominesq; ātea p agros dispsos ad cętū, cōdēdasq; urbes exhortatū à fera eos, agrestiq; uita ad mitiorē cultū traduxisse. Assuefecisse isup domesticos fructꝰ serere aliaq; p multa ad cōem uitæ ulum spectantia edocuisse. Tenuisse quoq; magnā orbis ptē maxieq; loca ad occidētē atq; ad septētrionem sita. Astrorum

Gorgones
meduſa
Orꝰ rex
Caicus
Doryctica
Nyna
Cymes
pythane
prynea
Mytilene
Samothrax
Samos
Corybātes
Mopsus
Sypilus
Athlātes
oceanus
Tethys
Cœlus
res

quoq; diligens extitit obseruator multa hoibus futura prædicens. Annũetiã confuſũ antea a ſolis menſes uero a lunæ motu deſcripſit: ſingulaq; anni deſignauit tpa. Quæ ex re multi ignorãtes aſtrorũ ordinẽ ſempiternũ admirari aũt futurorũ p̃dictionẽ arbitrati ſunt eorũ auctorẽ naturæ diuinæ ptícipẽ. Poſt eius obitũ: tũ ex eius beneficio: tũ aſtrorũ notitia ímortales honores adeptus eſt. Hoc ãt cõſtat illũ nomẽ hoc fortitũ eſſe ob aſtrorũ occaſus ortuſq; militarũq; rerũ peritiã: tũ uero ꝓpter honores beneficiis ſuis ípenſos: tũ & ipſũ regẽ: ſempiternũ oíum appellarũt. Cœlũ ex pluribꝰ uxoribus ſuſcepíſſe ferũt filios qnq; & quadragíta: horũ decẽ & ſeptẽ ex Títea ortos ꝓprio nomine ſingulos cõí aũt oẽs a matre appellauit. Titanas. Títeã uero prudẽtia prædítã cũ plurimũ mortalibus ꝓfuíſſet: ab eis pꝰ obitũ deificatã terrãq; eſſe cognominatã. Genuit quoq; filias: quarũ due regina uidelicet & rhea quã pandorã díxere ſupíores ætate cæteris euaſerunt clariores. Ex his regina prior ãnis prudẽtiaq; & uirtute reliqs p̃ſtãtior ín gratiã matris fratres oẽs educauit: eoq; magnã aíũt matrẽ appellatã poſtea uero q; pater poſt obitũ ad deos trãſiit cõmuni populorũ fratrũq; conſenſu regnũ adhuc uirgo cepít cũ nullí antea nupſiſſet poſtmodũ cupiẽs filios línq̃re ſucceſſores regni unũ ex fratribus Iperionẽ uirũ ſumpſit. Ex quo duos pepít liberos ſolẽ & lunã. Quorũ formam prudẽtiã q; admirantibꝰ ſingulis tradũt fratres, plís ínuidia motos ueritoſq; neq̃ ímperiũ ad íperiona pueíret ſceleſto facíore. Excogitato fratrẽ cõí cõſilio obtrũcaſſe. Solẽ adhuc puerũ ín flumẽ Eridanũ, piectũ ſuffocatũ eſſe. Qua re uulgata luna p̃termodũ fratrẽ díligẽs ex tecto ſe p̃cipitauit. Matrí q̃renti iuſtũ flumẽ corpꝰ cũ inlommãm ícidiſſet. Viſum ei p ſomniũ ẽ a ſole ſe cõſolarí; rogareq; ne lugeret natorũ mortem: nã homicide meritũ eẽnt ſuppliciũ paſſuri. Se uero ac ſoroí ẽ q̃dã dei, puidẽtia futuros ímortales nam ignẽ cœlí ſacrũ antea uocatũ ſolẽ ab hoíbus appellãdũ fore. quæ uero mena prius dicebatur lunã. A ſomno experrecta cũ oíbus: tũ ſomniũ: tũ ínfortuniũ ſuũ narraſſet filios ut deos coluit ípſa ínupta uíuens poſtmodũ ín ſaniã uerſa filie cymbala tympanaq; quotiẽs edíto ſonitu ſparſis crinibꝰ p patríã errabat. Quo aſpectu míſero obſtupebãt hoíes. Cũ uero ſinguli eius dolorí míſererẽt q̃dã corpꝰ ſuſtinerẽt maxio íbre cohorto cõtínuoq; fulminũ caſu reginã aíũt díſparuiſſe. Qua re admiratꝰ populꝰ ſolis luneq; nomẽ ad aſtra trãſtulit matrẽ & deã exiſtimauit & erecta ara cymbalís & tympanis cæteriſq; rebꝰ illiꝰ geſta ímitatꝰ ſacra illi & deorũ honores ínſtituit. Huiꝰ deæ in phrigia origo extitiſſe tradit. Aſſerunt enĩ íncole phrigie lybiæq; regem priſcũ fuiſſe Menoẽ; q uxorẽ duxerit díndímenẽ. Ex ea natã fœminã cũ nutrire nollẽt in montẽ cibelũ noíe abſe expoſítã díuína quadã ſorte pardali aliæq; fere lacte uberrimꝰ pbiro nutrierũt. Hãc mulier q̃dam pecora paſcẽs cũ uidiſſet; facto ſtupẽs ínfantẽ tulit; atq; a loco cibelẽ noíauit. Aucta ætate pulchritudíe prudẽtiaq; excellẽs mírabilí ígenio fuit. Nã & fiſtulã plurib9 calamis cõpactã & ad luſũ choreaſq; cymbalũ tympanũq; prior admuenit. Præterea pecorũ puerorũq; morbis remedia ítroduxit. Itaq; tũ ꝓpter ínfantes qbus uerborũ medicamínibꝰ ſalutẽ pbuit: tum quia plurímos uelut in ſinu fouit: tũ ét ꝓpter diligentiam amoremq; ſingulis præſtitã matrem ab omnibus dictam ferunt. Amicitiam quoq; eius appetiſſe Marſiam phrigẽ ígenio prudentiaq; mírabili. Conjecturam ingenii ſumunt q; uocis ſonum multiplicíſ fiſtule ímitatus ad tíbias eam armoníam traduxit; prudentiæq; ulq; ad extremum uíte finem celebs uixit. Cibeles prouecta ætate adoleſcentem quemdam eius regionis Atim nomíne dílexit: quem poſtmodum díxerunt papam. Cum eo clam coiens grauida facta eſt. Quod ut parẽtes norunt in regiam accitam ut uirginẽ patet ſuſcepit.

Cœli filii
Titea
Titanes
Rhea
Pandora
Magna mater
Iperion
Sol puer
Luna puella
Menoes rex
Díndímene
Cibelus
Cibele
Phiſtula
Choreæ
Cymbalum

Noto

Noto filiæ peccato & Atim & nutrices interfici iussit atq; in sepultos abiici. Cibelē: tū Atis amore: tū dolore nutricū pculsam īsanā effectā in publicū pdiisse ferunt psallē/ temq; cū tympano solā uniuersā patriā sparsis capillis deābulasse: huius marsias mi/ sertus spōteq; illā assecutus una perrauit pristine amicitiæ memor. Cū ad dionysium in nysam urbē uenissēt iuenere Apollinē magna existiatione habitū q; prim⁹ diceret Marsias citharā repisse. Orta iter eos artis cōtentione nise os iudices īstituerūt. Apollo primū citharā simplici usus ē. Marsias uero tibiis. Q uib⁹ admodū ut re noua audiētes ob/ stupuere. Eo ī certamine soni suauitate apollinē uisus ē supasse. Ambo astantibus iu/ dicibus cū artē qlibet suā pferret. Apollo modulationē cantus ad citharę suauitatem adiecit. Q uapp tibiæ sonū uisus est excedere. Q uod marsias ægreferēs audiētes mo nuit mīnīe se uictū eē. Nō. n. uocis sed artis cōpationē fieri oportere secundū quā ar/ monia ac suauitas: tū citharę: tū tibiarū eēt exqrenda: iniquū pterea esse duas simul artes uni cōferri: tunc apollo respondisse fert se nihiloplus ad sonū q̄ Marsiā adhibe/ re: nā & ille quoq; ore uteret cū tibias inflaret. Oportere igit aut ābos idē licere aut neutr; ore sed manib⁹ oñdere suæ artis modulationē. Cū uideret iudicib⁹ equiora a/ pollinē postulare artibus iter; compatis aiūt denuo Marsiā esse uictū: Apollinē uero ea contentiōe exasperatū uiuū. Marsiā excoriasse. V er; extēplo pœnitētia duct⁹ ægre quod egerat ferens pjectis citharę cordis inuentā ab se armoniā deleuit. Ad hāc post/ modū muse mediā linus quā licanō orphe⁹ & Tamyras quā hypatē parhypatē mu/ sici dicūt addiderunt. Apollinem ferūt citharą tibiisq; in antro dionysii positis cibelis amore captū cum ea usq; ad hyperboreos errasse. Cū phriges morb⁹ opprimeret terra nullos pberet fructus scīscitātes deū malor; remedia oraculo pceptū est ut & atis cor pus sepelirent & cibelen uenerarent ut deā. Nō repto Atis qđ tps absūpserat corpore phriges imaginē adolescentis circa quā plāctu ac lamētis sacra inibāt fecere irā iniq; mortui mitigātes. Q uæ ɔsuetudo penes phriges usq; ad hæc tpa pmānsit. Cibeli uero ara erecta annis singulis sacrificabāt. Postmodū ipessinūte oppido phrigię sūptuose cōstructo tēplo honores illi sacraq; solēnia cōstituerūt. Mida rege adea pluria confe/ rente positi erāt circa deæ statuā pardali ac leones a qbus oli eēt enutrita. Hæc de ci/ bele deor; matre apd phriges deq; athlātib⁹ q circa oceanū regnarunt traduntē. Post iperiōis interitū asserunt cœli filios impiū diuisisse ex eis fuisse athlantē & saturnū: no biliores athlanti loca ad oceanū posita sorte euenerūt: q & populo suo noīe & maxi/ mū ppe oceanū montiū appellauit athlātē ferūt ipsū astrologię fuisse pitissimū deq; spa primū inter hoies disputasse q̄ ex re uisus ē orbē suis humeris sustinere locum p/ bente fabulis spere inuentione. Hunc aiunt plures substulisse filios: sed unum pieta/ te ac in subditos iustitia humanitateq; insignē quem hesperum appellant. Q ui cum in athlantis montis cacumen ad seruandos astrorum cursus ascendisset subito a uē/ tis areptus nequaq̄ amplius uisus est. Ob eius uirtutem casum hunc miserata plebs honores sibi præbens immortales astrum celeste lucidissimum eius nomīe uocauit. Fuerunt insuper athlāti filiæ septem a matris nomine athlantides uocate q̄is cuiusli bet proprium nomen esset. V t maia. Electra. Taygete. Asterope. Merope. Alcione. Celeno. Has tradunt: tum ab heroibus: tum ab diis cognitas & deos propter uirtutē & eos quos heroas dixerūt uelutī principes generis hominum peperisse. V elutī prior ætate maia ex ioue Mercurium genuit multarum rerum apud homines repertorem. Eodem modo & relique athlantides singule filios ediderunt præstanti uirtute: quorū hi quidem gentium hi urbium conditores extiterunt. Itaq; non solum barbari quidā;

Tympa/ num Marsias Atis Apollo citharą Marsias Linus Apollo Cibelo Atis pessinū/ tes Leones Athlas Saturn⁹ Spera hesperus Athlanti/ des Maia Electra Taygete Asterope Merope Alcione Celeno Mercuri/

ſed etiam græcorum plurimi priſcoꝝ heroum genꝰ ad iſtas rettulerunt. Quas cum
Pliade nymphe prudentes fuiſſe cõſtat: tum poſt obitũ honores deoꝝ imortaliũ adeptas pliadũ ap-
pellationẽ cæpiſſe. Nymphæ quoq; dicte ſũt: quoniã cõi uerbo mulieres oẽs Nym-
Saturnuſ phas icolæ appellant. Saturnũ athlantis fratrẽ aiunt p̃cipua ipietate auaritiaq; p̃ditũ
Rhea uxorẽ cæpiſſe Sororẽ rheam. Ex q̃ ortus eſt Iuppiter olympꝰ poſtea uocatus. Fuit &
Iuppiter alter Iuppiter cæli frater q̃ i creta iſula r̃gnauit multo gloria iferior poſteriore: hic. n.
Curetes impauit orbi. Supior cretæ tantũ. Genuitq; filios decẽ: q curete ſunt appellati. Inſulã
Idea quoq; ab uxore ideã uocauit. Ibiq; poſt obitũ ſepultus eſt; cuiꝰ & hodie mõſtrari ſe-
pulchrũ ferunt: put etiã teſtant cretes: de qbus poſteriꝰ referemꝰ. Regnauit ſatur-
nus i ſicilia lybia ac etiã italia: ſed p̃cipue in locis ad heſperꝝ ſitis. Eius iperii firmamẽ-
tum fuit. Apud oẽs uero artes urbiũ & loca munitiora tenuit: quo firmius iperiũ fo-
Saturnia ret. Eo ad hoc uſq; tps & in ſicilia & i occiduis oris editiora loca ſaturnia dicta ſũt. Ex
loca ſaturno Iuppiter ortꝰ quoniã diuerſa a patre uitæ iſtitutiõe erga ſingulos mãſuetudie
Iuppiter atq; humanitate uſus ẽ: a populo pr ẽ noiatꝰ. Regnũ is deide cæpit pti cõcedente pre
pater pti populis ab eo podiũ delciſcẽtibꝰ. Aduerſus quẽ cũ Saturnꝰ titanũ p̃ſidio fiſus pu-
gnaſſet acie uictꝰ ẽ. Iuppiter ſupior impiũ aſſecutꝰ uniuerſũ orbẽ pãbulauit plurimũ
de gne hoium meritꝰ. Viribꝰ corpis uirtutibuſq; excellẽs breui toti orbis ipio potitꝰ
eſt. Oẽ eius ſtudiũ ipuniẽdis ipiis faciorolisq; hoibꝰ: ac i bonoꝝ p̃miis cõiq; populo
rum utilitate uerſabat. Quibꝰ rebus poſt uitæ finẽ Iouẽ dixere; eo q; beneuiuẽdi cã
hoibꝰ extitiſſet. Creditus uero deus i orbe ẽ ab his de qbꝰ bñ erat meritus. Spõte illũ
oibus & deũ & dñm iſempiternũ uniuerſi orbis p̃fitẽtibꝰ. Quoniam i his q̃ de rebus
ægypti a nobis relata ſũt Dionyſii genꝰ geſtaq; tetigimꝰ equũ ur: ut q̃ de hoc a græ-
cis deo ſcribũt. Iris mandemꝰ. Verꝝ cũ priſci reꝝ ſcriptores poetæq; qui de dionyſio
mirãda q̃dã Iris tradidere de eius gne ac geſtis diſſentiũt difficile ur ueꝝ in his rebus
dionyſius exqrere. Nã hi qdẽ unicũ Dionyſiũ reliq tres ſcribũt fuiſſe. Sũt q ei genꝰ nequaquã
mortalibꝰ fluxiſſe dicãt. Exiſtimẽtq; illũ uini extitiſſe auctorẽ. Sed nos q̃ de eo ferũt
Vinum paucis trãſigemꝰ. Naturales q de hoc deo locunt uiniq; eũ reptorẽ putãt: terrã aiunt
Vites una cũ cæteris plantis ſua ſponte uites tuliſſe nõ ab aliquo principio ſatas. Huiꝰ rei cõ-
iecturã ſumunt: q; nunc quoq; in qbuſdã ſilueſtribus locis naſcantur uites: fructũq;
ueluti reliquæ arte hoium culte ferant. Duas dionyſio matres priſci fuiſſe arbitrãtur.
Vnam & eã priorẽ generis quando uitis in terrã poſita augumentũ capit; ſecũdã q̃
racemos p̃ducit. Itaq; altera huiꝰ dei ex terra: altera ex uitis fructu ferꝝ generatio. Sũt
Ceres qui & tertiã generationẽ ipſi attribuãt: ex Ioue & cerere genitũ ferẽtes a mortalibuſq;
diſſipatum ac decoctũ rurſus a cerere mẽbris compoſitis iuuenem factum reuixiſſe.
Quæ oia ad naturales traducunt ratiões. Iouis enim & cereris filium ob eam cauſam
tradunt quoniam uites ex terra & pluuia nutritæ producant racemos: ex quibꝰ uinũ
exprimatur. Ab hominibus uero diſperſum eo: quod agricolæ fructum auferãt: ter-
ramq; homines cererem putent mẽbra eius decocta; quoniam plures uinum deco-
quant tanq̃ melius ac ſuauius futurum. A mortalibus uero mẽbra diſperſa iterum in
ordinem redacta terram oſtendit certo anni tẽpore acta uindemia denuo nouos fru-
ctus proferre. Deniq; ab antiquis poetis ſcriptoribuſq; traditur cererem fuiſſe terram
matrem appellatam. Eadem quoq; & orphei tradunt poemata & in cerimoniis intro-
ducuntur de quibus aut quaquam fas iſcios loqui. Eodem modo ex ſemele ortum ad
Thiones naturale principium deducunt: afferentes Thionem ab antiquis terram fuiſſe noia-
Semele tum: Semele eo q; honeſta ſit eiꝰ dei cura & honor. Thionẽ uero a ſacris ei impenſis

uocatũ

uocatum. Bis ex ioue natum tradunt: quoniam uites deucalionis tempore una cũ cæteris arboribus diluuio sint absumptæ. Deinde iterum exortæ: ueluti hæc secunda exiterit dei apud hoies ꝓcreatio. Q ua ex Iouis femore natũ denuo hũc deum scribũt. Q ui igitur uini reptorem dionysium uolunt huiusmodi fabulas scripsere. Q ui uero hunc humano corpore deum perhibent fuisse eadem tradunt: & uites eum i uini usũ adinuenisse. V trum dionysii plures fuerint incertũ est. Q uidam unũ extitisse uolũt qui & uinum reperit & arborũ fructus: uniuersumq; peragrarit orbẽ. Initiatõesq; ac cerimonias & bacchanalia ĩtroduxerit. Alii tres ut diximus diuerso tpe fuisse scribũt propriis cuiq; gestis attributis: priorẽ indum uolunt extitisse terraq; sua sponte: ob solis fertilitatẽ uites ferẽte ex uua uinũ elicere ficus cæterorũq; arbor̃ curã. Et horũ insuper cõmedendor̃ usũ edocuisse eũdẽ (quoniã indor̃ sit moris per oẽm uitã barbã nutrir̃) barbatũ cognominauerũt. Hic orbẽ cum exercitu perãbulãs & uitẽ plantare & ex racemis uinum torculari ex quo ipsum lenæũ appellãt educere mõstrauit. Plura insup ad hoium usum ab eo adinuenta cãm ut post mortẽ pro deo coleret̃ præbuere. Ostẽdi quoq; etiã nũc apud idos aiũt & locũ: in quo sit ortus dionysius: & urbes ci9 noie ab incolis appellatas. Multaq; ꝑterea alia extare: q̃ longũ eẽt scribere uestigia illum apud indos natũ testantia. Secundũ ferunt ex Ioue genitũ & ꝓserpina ut alii sentiunt ex cerere: quẽ tradunt: tũ primũ boues ad aratr̃ iunxisse: tũ terra prius manib9 hoium coleretur: multaq; alia ĩstrumẽta reperisse agror̃ culturæ accõmodata. Q uo minori labore rustici opus facerent. His erga hoies beneficiis cũ eũ censerent immortalem & honores illi & sacra ut deos ĩstituta sũt. Addita fuere ueluti ĩsigne quoddam ad picturas eius statuasq; cornua: tũ ad monstrandã alterã Dionysii naturã: tũ ob pcornua utilem agricolis aratri inuentionẽ. Tertiũ ex Ioue ac Semele cadmi thebis boetiæ natum dicunt. Iouẽ enĩ ferunt amore illius captum cũ ea sæpi9 cubuisse. Iunonẽ zelo & ira motã sumpta uius ex semeles ancillis forma ad ulciscendũ iniuriã suasisse illi ab Ioue petere: ut ea maiestate honoreq; secũ cõcubueret: qb9 cũ Iunone cõsuesset. Q d postulatũ annuẽs Iuppiter cũ tonitruo ac fulmine ad semelẽ descendit: quæ ĩsolita re territa: expirãs aborsa est: editũ ante temp9 filiũ: Iuppiter abscondítũ in femur cũ tenuisset: partus tpe editũ in nysam arabiæ urbẽ tulit: ubi nymphis educat9 ĩfans a patre locoq; appellatus Dionysius est. Hic speciæ decor9 prĩoĩ choreis & mulier̃ thyrsis sũma in uoluptate ludoq; nutritus atq; educat9 est. Tũ fœmiar̃ exercitu q̃s thyrsis armauit cõgregato orbẽ terrar̃ circuit. Eos qui pie iusteq; uiuerẽt sacra mysteriaq; docens. Festos ꝑterea ubiq; dies publicæ choros agi & musicã exerceri artẽ instituit: Postremo sedatis inter omnes nationes urbesq; discordiis bellisq; ubiq; sublatis pacẽ singulis largitus est. Ita uulgata tanq̃ præsentis dei fama cum ad uitæ ciuilis cultũ homines traduxisset: passim ei occurentes cum lætitia gaudioq; excipiebant. Paucos ãt ob superbiam impietatemq; spernentes eum cum propter incontinentiam dicerent bacchides ab ipso circũduci. Cerimonias uero ac mysteria ad corruptelam externarum mulierum introducta ex templo pœna affecit. Ob diuinam animi naturam aliquando plectebat impios: quandoq; insanos reddens: quandoq; mulierum manibus uirorum membra discerpens: nonnunq̃ militum opera sibi aduersantes ult9. Tradidit quoq; bacchidibus pro thyrso iacula mucronem ferri edera circundante. Q uæ tanq̃ muliebria spernentes reges eoq; imparatos adortus præter spem superauit. Insignes inter mulctatos ab eo ferunt græcum penthea: Nynum indorum regem: Ligurgum thracem. Tradunt enim Dionysium ex asia in europam cum exercitu tran-

Dionysius primus

Dionysius tertius Semele

Dionysius unde

Thyrſus pentheuſ

ſiturum cum ligurgo thracum: qui ſūt ad hellespontū reges ſocietatem coiſſe. Cum fœminas primum ī thraces uelut amicos traduxiſſet iuſſiſſe ligurgum noctu milites ſuos Dionyſium aggredi ipſumq; & pellices omnes obtruncari. His per quēdam accolam Tharopem nomine cognitis territus Dionyſius cum nondum tranſfretaſſent milites amicorū præſidio occulte ad exercitum tranſiit. Ligurg9 pellices aggreſſus in loco q appellat' Nyſius omnes iteremiſſe dicit'. At Dionyſi9 exercitu traducto thracem pugna ſuperatū captumq; priuauit oculis domeſticis ei9 cruce affixis. Tharopi memor beneficii thracum imperium conceſſit tradito ei orgia celebrādi modo: huic agrus filius ſuccedens & regnum & cerimonias myſteriaq; tradita ſuſcepit. Quibus poſtmodum ab orpheo ingenio & eruditione præſtanti percæptis cum nonnulla ad orgia addidiſſet repertas a Dionyſio cerimonias orphea poſteri appellarunt. Poetarum quidam interq; eos Anthimachus tradunt non thracum; ſed arabum regem fuiſſe ligurgum: & qui dionyſio & bacchidibus ī nyſa arabiæ cum exercitu occurriſſet. At dionyſius pœna impiis præmio bonis affectis ex indis thebas elephanto uect9 peruenit. Atriennio uero iis peregrinationibus exacto græcos inſtituiſſe triateridas tradunt. Ipſum quoq; fabulantur multarum gentium ſpoliis onuſtum primum omnium in patria triumphaſſe. Sed in hoc genere maxime conueniunt priſci. Diſputant uero non paucas græcarum urbes ab his fuiſſe conditas. Nam Ilienſes Naſii & qui ciuitates incolunt liberas inſuper Teti aliiq; plures ſuos fuiſſe illos oſtendunt conditores. Teti quidem apud ſe ortum ea tradunt coniectura: q; etiam adhuc ī eorum urbe certo anni tempore e terra uini fons ſua ſponte fluat ſapore ſuauiſſimo. Cæteri uero hi quidem oſtēdant ſuam regionem dionyſio dicatam: hi erecta templa illi ſacraq; olim ſtatuta: poſtremo cum in pluribus orbis locis illi9 dei meritorum ueſtigia mōſtrentur: haud mirum eſt multos exiſtimare ſuas urbes patriamq; præcæteris a dionyſio dilectas. Sentit & poeta nobiſcum enumerans in hymnis eos: qui de ſuo genere ambigunt & ſimul illum aſſerens in arabie nyſa ortum. Haud uero inſcius ſum lybiæ: quæ ad oceanū uergit accolas de huius genere differentes. Nyſam & alia quæ de Dionyſio feruntur; quorum multa apud eos aiunt permanere ad hoc uſq; tempus ueſtigia apud ſe facta contendere. His plures priſci græcorū ſcriptores poetæq; hiq; etiam qui poſtmodum ſecuti ſunt aſſentiūtur. Nos uero ut nihil eorum: q̄ de dionyſio comperimus ſcripta omittantur paucis: quæ tum a lybiis dicta: tum a græcis ſcriptoribus præſertim a Dionyſio ueteris hiſtoriæ auctore tradita ſunt abſoluem9. Hic enim Dionyſii amazonum argonautarum troianiq; belli geſta ac plura alia memoriæ prodidit inuicem conferens & quæ a priſcis poetis: & quæ ab hiſtoricis narrātur.

nyſius ligurgus Tharopes

orgia

Triumphus primus Illienſes Naſii Teti uini fons

dionyſii geſta

Hic ait primum linum ī græcia numeros ac melodiam reperiſſe; Cadmum ex phœnicia aduexiſſe litteras: primumq; græcam linguam inueniſſe ac rebus dediſſe nomina. Ad hæc characteribus formam indidiſſe; communiq; uerbo litteras; quoniam ex phœnicia traductæ eſſent appellatas phœniceas. Sed a pelaſgis qui primi eis litteris uſi ſunt pelaſgas dixere. Lini tū poeſi: tū melodia excellentis plures diſcipuli extitere. Horū tres præcipui habiti. Hercules: Thamyris; Orpheus; Hercules cytharam diſcens cū ingenio eſſet tardo ob eāq; rē uapularet ira motus linū cythara pemit. Thamyris natura ad percipiendum apta muſicam didicit. In qua cū plurimū excelleret: dixiſſe illum aiunt ſuauius ſe q̄ muſas cantare; quibus irritatæ uerbis deæ & eū priuarūt muſica & lirā abſtulerūt quēadmodū homer9 his cōſentiens ſcribit. De orpheo ſingulati referet': cū ei9 opa a nobis recēſebunt'. Linū tradūt primi dionyſii geſta lit-

Lini numeri melodia Cadmus litteræ

Hercules

Thamyras

Orphe9

teris

teris pelasgis edidisse: qbus & orpheus usus est ac ꝓnopides homeri magister uir in genio musicaq; egregius. Thymitū insup thymiti laumedōtis q orphei ætate fuit plurimis orbis peragratis locis in lybiā occidētem uersus occeanū usq; cū descēdisset: ui disse nysam in qua prisci icolæ nutritū dionysiū uolūt: ibiq; diligēter actis huius dei apud nyseos ꝓquisitis cōposuisse poema ferūt: qd phrigium nomiarit antiqua līgua & litteris priscis editum. Asserunt ꝑterea ammonē lybie partis regē uxorem cæpisse rheam cæli filiā Saturni aliorūq; Titanū sororē: q regnū perābulans iuxta ceraunios montes conspectam ab se uirginem forma pulcherrimam Amaltheam nomine adamauit: filiamq; ex ea genuit spetie ac robore corporis insignem. Amaltheā uero ꝓpin quæ oræ ꝑfecit bouis cornu pslimili: ex quo occiduum cornu sit nominata. Et quoniā ea regio esset uineis cæterisq; fructiferis arboribus referta a muliere aūt regeret amaltheæ cornu eā dixere: ꝓpterea & posteri hoies optimā copiosamq; fructibus patriā ab ea similitudine amaltheæ cornu appellarūt. Ammon rheam ueritus infantē absco ditum clam in urbem nysam ab eis locis remotiorē trālferēs insulam a tritone fluuio circūdatam ꝑcipitem ac undiq; abruptā unico difficiliq; aditu quem portas nysias dicunt ubi nutriret elegit. Esse in ea insula tradunt terram fœlicem amenis pratis distinctam & multis irriguam aquis. Fructus insuper multiplices & uites suapte natura ortas magna ex parte super arbores diffusas. Salubrem præterea aerē adeo: ut illius homines longiori q̄ cæteri ætate uiuant. Insule aditus in tibie modum fertur adeo dēsis arboribus umbrosis: ut solis radiis eo penetrare nequeāt. Iuxta aditum undiq; dulces aquas habent fontes: qui locus est ad habitandum suauissimus. In ea antrum existit rotundum: tùm magnitudine ꝑcipua: tum pulchritudīe undiq; enim ꝑcipitia sunt in altum surgentia diuersi coloris splēdidiq; lapidibus ut nullus ibi oīno color desit. Ante aditum natura eē arbores mirabili aspectu aiūt: & has quidem fructus ferētes alias semper uirētes ut ad uisus uoluptatem natæ uideantur. In his diuersæ nidificant aues colore oculos: aures cantu uero oblectantes. Vniuersus locus est non solum aspectu sed cantu etiam amenus artis armoniam uoce auium superante: post igressum apparet antrum latum splendore solis lucens. Omnia floribus referta sunt: sed præcipue cassia reliquisq; rebus: quæ iocundum odorem continuo queant reddere. Licet ibi insuper aspicere nympharum plura diuersoria ornata floribus non quidem arte: sed natura cum omni decore perfecta. In toto antri ambitu neq; flos unquā neq; folium defluit: ut neq; oculorum: neq; aurium uoluptas aliquando desit. In hoc Ammon puerū nutriēdū dedit nysæ aristhei filiæ: cui loco aristheum præfecit uirum sapientem atq; eruditum ad euitandas rheæ nouercæ insidias: custodiam filiæ mineruæ permisit: & pauloante hæc tempora circa Tritonum fluuium: unde & tritonia dicta est genit. Scribunt hanc deam per omnem uitam uirginitate seruata prudentia claruisse. Mi taſq; cum ingenio præstaret: ab ea artes repertas belli quoq; exercitio deditam cū ro bore corporis uigeret multa fecisse memoratu digna. Alcidamq; ita enim dicta ē p emisse feram stupendam ex terra natam: & ante aut quæ natura plurimum ignis ex ore euomeret insuperabilē pugna ea primum in phrygia apparuit regionem quādam comburens: quæ hucusq; exusta phrigia dicta est. Deinde ad montem taurum transcendens siluas continuas usq; ad indos incendio uastauit. Postmodum per mare in phœnicea reuersa siluas libani incendit: perq; ægyptum in lybiā ꝓfecta ad loca pueniit occidua: postremo siluis circa ceraunia destructis omniq; incensa patria cū hoies parti flāma absumpti eēnt: parti timore patriā liquētes ad remotiora diffugerēt loca.

Pronopides

Thymitus

Nysa

Ammon

Rhea

Amaltheam

Nysa

Aristheo

Tritōiæ

Inuenta

Alcida

belua

Mineruã ferũt tum ſapiẽtia tũm fortitudine ac uiribus fretã eã ferã necaſſe pellẽ pectori circũdediſſe: tũ uetuſtis tutelæq; corporis gratta: tũ ad uirtutis partæq; gloriæ memoriã oñdendã. At uero alcidæ morte terra cõmota deoꝝ hoſtis gigantes peperit quos poſtmodũ Iuppiter Mineruæ dionyſiiq; ac cæteroꝝ ope deoꝝ deleuit. Dionyſius in nyſa educatus diſciplinaq; eruditus nõ tantũ pulchritudine roboreq; excelluit ſed multaꝝ reꝝ utiliũ iuentiõe. Nã adhuc adoleſcẽs & uinũ ex uuis (cũ uites ſua ſpõte terra ꝓduxiſſet) exprimi & q fructus poſſent exſiccari ſeruariq; oñdit: ꝓterea quæ cuiq; loco ab ſe iuentas arbores plãtari expediret: ſingulos edocuit. Spe cõcæpta bñficioꝝ erga genus hoĩum magnitudine ĩmortales ſe honores potituꝝ: ob eius uirtutis ac gloriæ nomẽ fert Rheã iratã ammoni conatã eſſe Dionyſium auferre. Quod ubi nõ ſucceſſit relicto ãmone uerſa ad titanes fratres ſaturno frĩ nupſit. Qui rhee ſuaſu aduerſus ãmonẽ mõto bello acie titanũ ꝓſidio ſupior fuit; Ammonẽq; fame coactũ ĩ cretã fugere; ubi curetes regnabãt cõpulit. Ibi regis filiã cretã noĩe uxorẽ cũ cæpiſſet regno ſũpto iſulã antea ideã dictã ab uxoris noĩe appellauit. Saturnũ tradũt occupatis locis Ammoni ſubditis acerbe ĩperantẽ aduerſus nyſam dionyſiũq; magno exercitu ꝓfectum. Ille cũ ſciret patrẽ Ammonẽ bello uictũ: Titanas uero ſaturno auxilium ferre: coactis ex nyſa militibus: interq; eos ducẽtis tum ſtrenuis tum ſũma erga eũ cũ his enim nutritus fuerat beniuolẽtia a lybiis atq; amazonibus finitimis; de qbus ãtea rettulimus auxilia exciuit. Aſſerunt eas utpote quæ uirtute uirginitateq; excellerẽt ad belli ſocietatem aduocaſſe uitæ ſimilis mineruã diuiſo exercitu: ut uiris ꝑeſſet dionyſius. Minerua fœminis cũ in exercitũ titanoꝝ incidiſſent cõmiſſo certamine multiſq; utrinq; cæſis uulnerato ſaturno uictor dionyſius euaſit. Titanibus ad eas regiões qs de ammone cæperãt cõfugiẽtibus dionyſius ad nyſam urbem cum captiuis reuerſus eſt: ueluti de eis pœnam ſumpturus. Cũ armatis militibus eos oẽs circũdaſſet primũ de titanibus q̃ſtus omni poſtea captos crimie ſolutos ꝓnũciauit. Deinde data eligẽdi libertate abire an ſecum militare mallẽt: ſecũ oẽs ſe fore acclamarũt. Ob datam uero ꝑter ſpem ſalutem ut deũ uenerati ſunt. Omnis hos poſtea libato uino iuramẽto adegit: ut ſecũ cõtinuo in bellis uſq; ad extremũ pugnarent. Cum arma aduerſus Saturnum eſſet moturus ꝓficiſcẽte ex nyſa exercitu Ariſteũ tradũt eoꝝ ꝑſidem primũ omnium & ſacra inſtituiſſe dionyſio: & ei ut deo ſacrificaſſe. Dicũt inſup ſubſidiũ ei tuliſſe nyſeoꝝ nobiliores: quos a primo eoꝝ rege ſileno (Eius aũt ꝓpter uetuſtatẽ ignotum ẽ genus (ſilenos uocãt. Is cũ circa lũbos caudam haberet: poſteri quoq; eius naturæ participes idem ſignũ geſtarũt. Dionyſius cõtracto exercitu ꝑloca arida ac deſerta feriſq; infeſta profectus ad zambirram urbem lybie peruenit. Ibi feram indigetem campes nomine multis eius oræ mortalibus pernitioſam peremit. Quæ res magnam ei gloriam penes accolas tulit. Vt autem ſempiterne occiſæ ab ſe beſtiæ gloria extaret erexit ibi tumulum ingentem: qui ad poſteros uſq; perſeuerauit ſuæ uirtutis monumẽtum. Deinde uerſus titanas exercitu moto ea modeſtia iter fecit: ut ſe oibus incolis humaniſſimũ ꝑberet. Vbiq; oſtẽdẽs ad plectẽdos ĩpios atq; ad bñficia in hominũ genus cõferẽda eã ab ſe ſuſceptã expeditionẽ. Qua ex re moti lybii eius cognita uirtute aĩq; ꝑſtantia uictũ militibus affatim ꝑbuerũt; ſimulq; eius caſtra ſecuti ſũt. Ad ciuitatẽ deide Ammonis appropiquãte exercitu ſaturnus ante urbis mœnia acie inſtructa uictu: ciuitatẽ noctu incẽdit ea mẽte ut pr̃na dionyſii regia abſumerẽt: ſumptaq; uxore rhea & amicis qbuſdã accitis clam ex urbe ꝓfugit. Veꝝ cũ uxore captus a dionyſio nequaq̃ illius opa imitãte nõ ſolũ cognatiõis gr̃a pœnã remiſit; ſed & cõſolatus

Gigãtes
Dionyſii
Inuenta
Rhea
Ammon
Creta
Idea
Titanes
Dionyſius
Ariſtheꝰ
Silenus rex
zãbirra
Campes

latus eſt: ꝓoẽm eos uitã habẽs parẽtũ loco: Rhea illũ ut filiũ uiuẽs dilexit. Saturni ſi- Rhea
mulatior fuit beniuolẽtia: hi ꝓid tps filiũ genuerũt quẽ appellarũt Iouẽ. Q uia Dio- Iuppiter
nyſio ſũmo honore habitus uirtute poſtmodũ iperiũ oĩum gentiũ adeptus ẽ. Cũ ly-
bii ante pugnã ei dixiſſent: quo tpe ammon ex regno eiect9 eſt icolis ꝑdictũ fuiſſe uen
turũ eius filiũ Dionyſiũ: q recupato regno orbis iperium poſſideret: deuſq; haberet:
exiſtimãs uerꝝ fore uaticiniũ. Et tẽplo patri & urbe cõditis ut deo illi honores ipendit
quoſdã iſtituẽs q haberẽt diuinatiõis curã. Tradit ammon gallea i bellis uſus: cuius Ammo-
inſigne fuit arietis caput. Sunt q ipm aſſerãt natura i utroq; tpe paruula habuiſſe cor- nis aries
nua. Propterea filiũ eius Dionyſiũ eodẽ fuiſſe aſpectu poſteriſq; traditũ deũ hũc cor Dionyſi-
nua geſtaſſe. Edificata urbe ſacriſq; iſtitutis dionyſio ferũt i primis cũ de exercitu ora um cor-
culũ cõſuluiſſet: reſpõſum a pre traditũ: q; pp ei9 i hoies merita imortalis eẽt futur9. nua
Q ua re elatus aio primo i ægyptũ exercitũ duxit eiq; puiciæ Iouẽ Saturni Rheæq; Iuppiter
filiũ cõſtituit regẽ adhuc ætate puerꝝ addito ei ꝑfecto olympo; a quo erudit9 & ad uir Olym-
tutem iſtitut9 olympus ẽ cognomiatus. Ferũt dionyſiũ ægyptiis oñdiſſe uites plãtaꝝ pus
uinũ cõficere: ac alioꝝ fructuũ uſum. Aucta eius uirtuti fama: nulli ei obſiſtẽ bello Vites
auſi ſpõte ſibi parebãt. Laudibuſq; ac ſacrificiis ut deũ colentes. Hoc pacto orbẽ aiũt
peragraſſe domeſticis arboribus regiões reddens excultas bñficiaq; populis ꝑbens.
V nde honores ppetuo gratiãq; oium aſſecutus eſt. His rebus cũ de cæteris diis uarie
hoies ſentiãt ſolũ Dionyſii imortalitatẽ fixã aio tenent. Nemo ẽ. n. neq; græcus neq;
barbarus q illius bñficioꝝ gratiæq; fuerit expers. Nã eos qbus aut patria agreſtis eẽt
aut a uineaꝝ uſu aliena: poculũ ex ordeo cõficere docuit paulo iferius uini ſuauitate. Ordei
Ferũt eũ ex indis ad mare deſcendẽtem titanas ois qui cum maximis copiis aduerſus uinum
Ammonem in cretã trãſſretarãt cæpiſſe. Acti aduerſus Ammonẽ moto bello Iuppi- Titanes
ter ex ægypto; Dionyſiuſq; ac Minerua & alii qdam quos deos dicũt in cretã trãſcen- Iuppiter
dẽtes Ammoni ſubſidiũ tulere. Inito certamie ſupior Dionyſius oĩbus titanis iterfe- Dionyſi-
ctis uictoria potitus eſt. Poſtmodũ Ammone Dionyſioq; ex hoium uita ad imortali us
tatẽ trãſlatis Iuppiter uniuerſo impauit orbi. Sublatis titanis nulloq; eius iperium tur
bare auſo. Hæc primi dionyſii ex Ammone Amalteaq; nati geſta lybii fuiſſe tradũt.
Secũdus ex Io: Inachi & Ioue genitus ægypto iperauit initiationeſq; mõſtrauit. Ter
tiũ Iuppiter ex Semele apud græcos genuit prioꝝ uirtutis imitatorẽ. Nã & ꝓoẽm c
bem exercitũ circũduxit: & plura reliqt trophea ſtatuaſq; ſuaꝝ expeditionum teſtes.
Multa iſup loca cultiora plãtis arborũ reddidit. Mulieres i militiã uelut prior amazo
nes duxit. Circa orgia & initiatiões multũ opæ ipẽdit tũ uetera i melius rediges tũ q̃-
dam ipſe adinueniẽs noua. Cũ tẽporũ uetuſtate prioꝝ geſta inuentaq; multis ignota
eẽnt ſol9 hic eoꝝ q̃ ante ſe fuerãt uirtutẽ & gloriã tulit. Nõ aũt ſolũ hoc ei cõtigit: ſed
herculi quoq;. Duo nãq; eodẽ noie priores fuer. Supiorẽ herculẽ i ægypto natũ ferũt Hercu-
magna armis ſubacta orbis pte i lybia colũnã poſuiſſe. Scds cretẽſis uirtute armiſq;
nobilitat9 iſtituit olympicũ: & tñ ultimũ pauloãte bellum troianũ ex alcmena & Iou
ortũ magnã orbis partẽ peragraſſe tradũt Euriſtei iperio parẽtẽ. Q ui multis funct.
certaminũ labori9 colũnã i europa erexit. Nominis igit & reꝝ geſtaꝝ ſimilitudo cũ
defunctus eẽt poſtremus ſupioꝝ illi geſta aſcripſit tãq; unus tantũ hercules extitiſſet:
plures dionyſios fuiſſe tũ ex aliis conant oñdere: tum ꝑcipue ex Titanũ pugna: q̃ cõ-
ſtat Dionyſiũ cõtra illos Ioui auxilio affuiſſe. Nõ enĩ Titanas Semelis tpa tulerẽ: neq; Titanas
cadmus agenoris olympiis diis antiqor dicendus eſt. Hæc alybiis de dionyſio tradi-
ta. Nos iuxta ordinem a nobis ꝑſcriptum quartum deſcripſimus librum.

Explicit liber Quartus incipit Quintus in quo hæc continentur.

Præmium de his: quæ fabuloſe apud hiſtoricos ferunt̃: de Dionyſio: Priapo: Hermaphrodito & muſis.
De hercule. & duodecim eius laboribus cæteriſq; ab eo uſq; ad uitæ finem geſtis.
De argonautis: Medæa: & filiabus pelei.
De pronepotibus herculis.
De Theſeo & eius certaminibus.
De ſeptem regib9: qui ad thebas caſtrametati ſunt.
De proauis eorum.
De neleo: & eius pronepotibus.
De laphitis: & centauris.
De æſculapio: & eius pronepotibus.
De aſopi filiabus: & æaci liberis.
De pelope: Tantalo: oenomao: & niobe.
De dardano & eius uſq; ad Priamum pronepotibus.
De dedalo: Minotauro: & de minois exercitu aduerſus cocalum regem.
De ariſteo: daphnide: euridice: & orione.

HAVD Sane nos fugit uetuſtaꝝ reꝝ cognitionem ſcriptoribus ut multis labant̃ contigere. Nam & antiquiora illa paululũ ſubobſcurã ambiguitatem p̃bent ſcribẽtibus: & temporꝝ deſcriptio haud facilis cognitu quãdoq; detrahit egẽtibus fidẽ. Heroum p̃terea ſemideorũq; ac cæterorꝝ uirorꝝ multiplex ac uariaꝝ genus nõ ſatis exq̃ſite explicari poteſt Accidit inſup qd oium eſt difficillimũ ut de antiquorꝝ geſtis fabuliſq; ſcriptores iter ſe admodum diſſentiãt. Qua motiꝛe nobiliores q poſtmodum ſecuti ſũt hiſtorici omiſſis priorꝝ fabulis ad recẽtiores ſe hiſtorias cõtulere. Ephor9 qppe cymeus Socratis diſcipulus hiſtoriã ſcriptur9 ueterib9 p̃termiſſis rebus ab heraclitarum tpe narrãdi exordium cœpit. Calliſthenes ac Theopompus: quos eadẽ tulit ætas priſca illa minime attigerũt. Nos ſecus arbitrati onus ſumpſimus priſcas res ois litteris mandãdi. Maxima enim plurimaq; heroũ ſemideorũq; tum aliorꝝ excellẽtium uirorum meritis: quorꝝ a poſteris ſemideorꝝ heroũq; honores ac ſacra impẽſa ſunt egregia facinora extiterũt. Qui tamẽ oẽs hiſtoriæ munerꝫ laude ſempiterna celebrati ſũt. Nos quippe tribus ſuperioribus libris externaꝝ gentium acta: quæue de diis ferunt̃: loca inſup ſingula: & quæ i eis fere aliaq; animãtia ac cætera memoratu digna admirandaue haberentur rettulimus. Hoc aũt libro: quæ a græcis de heroibus ſemideiſq; quos priſca celebrauit ætas tradita ſunt: deq; p̃claris eorꝝ bello geſtis complectemur. His adiiciẽtes quæ ab illis pace ad utilitatem cultũq; hominũ adinuenta: quæue ſancita legibus fuere. Initiũ uero a Dionyſio ſumet̃: quẽ iprimis antiquũ fuiſſe cõſtat ac maximis bñficiis uitæ mortaliũ ꝓfuiſſe dictum ẽ ſupius a nobis barbaros quoſdam huiꝰ ſibi dei genus uẽdicare. Nam ægyptii deũ ſuum oſiridẽ cũ eẽ affirmãt: quẽ græci Dionyſium uocant. Hunc uolunt omnem circuiſſe orbẽ uini reptorẽ: cũ uites plãtare docuerit. Quo facto communi gentium omnium conſenſu ſit illi immortalitas tributa. Indi quoq; hunc apud ſenatum ferunt: uiniq; uſum ab eo hominibus traditum. Equibus licet antea ſingulatim explicuerimus. Nunc tamẽ quæ græci de hoc ſcribant deo minime uiſa ſunt omittẽda. Cadmum agenoris tradũt ex phœnicia ad p-

Ephorus
Calliſthenes
Theopõpus
Oſiris
Dionyſius
Cadmus
Europa
Thebe
Semele
Ino

ueſtigandam europā ā rege ea lege miſſum: ut aut uirginē ſecū reduceret: aut i phe-
niciam nō rediret. Cum diutius q̄ſitā ab ſe uirginē nō ſueniret poſt poſita patria i boe
tiam pueniſſe. Vbi cū reſpōſo oraculi thebaſ cōdidiſſet. Armoniā poſtmodū ueneris
filiā i uxorē ſūpſiſſe: ex q̄ ſemelen: Ino: Autonē: agauen ac polydorā genuerit. Seme- Autonē
len iuppiter ob pulchritudinē i forma hōis cognouit. Quod exiſtimās ab Ioue in ſui Agaue-
cōceptū agi rogauit ut ſecū ꝓut cū iunone aſſueuerat coiret iuppiter dei maieſtate aſ- polydo-
ſumpta cū tonitribus ac fulgure ad eā deſcēdit. At illa ꝓgnās: cū neq; fulguris neq; to rus
nitruſ uim ferre poſſet: filiū aborſa igne expirauit. Infantē iuppiter mercurio dedit ad
antrū nyſe: qd iter phœniciā: nilūq; ē deferendū: a nymphiſq; oī ſtudio curaq; educā Nyſe an-
dum. Vnde ab ioue nyſaq; Dionyſiū dixerūt. qd ēt homerus in hymnis teſtat' īquiēs trum
eſt nyſa ſupra montem floridū ſilua ꝓcul a phœnicia ferme ægypto fluēte. Nutritū Dionyſi-
a nymphis aiunt. Vini uineæq; extitiſſe auctorē. Orbē quoq; ferme deābulātem mul us unde
tas regiōes reddidiſſe domeſticas: ac ꝓpterea maximis apud oēs honorib9 celebratū.
Docuiſſe eos inſup quoꝝ regio uites ferre nō poſſet: potū ex hordeo cōficere quē nō- Hordei
nulli zitum dicūt: paulū a uini ſapore differentē. Exercitū quoq; ſecū nō tantū uiroꝝ- Potus
ſed ēt mulieꝝ circūducens nefarios hoīes atq; iniquos merita mulctauit pœna: in boe Libera
tia iuſſit in gratiā patriæ oēs urbes liberas eē ciuitate ſui nominis cōdita: quā & liberā- Vrbs
ꝓnunciauit. In indiā cū exercitu trāſcendēs trienio poſt multis cū ſpoliis in boetiam Trium-
rediit. Primus oīum triūphauit elephāto indico uectus. Boetii cæteriq; græci thraces phus pri
quoq; in memoriā indicæ expeditionis ſacra triaterica ſibi iſtituerūt. Vnde & i mul- mus
tis græcis urbibus triennio bacchides mulieres cōueniunt: apud quas de more uirgi- Triateri-
nes thyrſum ferūt in honorem dei bacchātes. Eiq; per cætus ſacrificantes. Poſtremo ca
memoriam menadum quæ ferunt' illi deo aſtitiſſe: hymnis & cantu renouant. Sub- Thyrſus
ſtulit & oēs impios: qui in orbe erāt. Sed maxime pentheū ac ligurgū. Vini inuentio Vini
tum ꝓpter potus uoluptatē: tum quia corpus reddit ualidius grata ſupramodū mor- uſus
talibus fuit. Aiunt cū purum i cænis uinum dat': oēs deū ſoſpitē optare bibēti. Cum Cereris
uero poſt cænā aqua mixtū ſumit': iouē uocari ſaluatorē. Nam puri uini potus ad iſa Inuenta
niam redigit. Aqua iouis mixtus uoluptatē letitiāq; affert: & ꝓhibet inſaniā. Ferūt in Dionyſi-
deos rex ab ſe inuētaꝝ meritis maxīe dionyſiū ac Cererē ab hoibus coli. Alterꝝ ſuauiſ us
ſimi potꝰ auctorē: alterā ob fruges ab ſe reptas. Tradit' quoq; & alter multa prior eta Sæbaſis
te fuiſſe dionyſius. Quē aiūt ex ioue & ꝓſerpia natū a nōnulliſq; appellatū Sæbaſis. Boues
huius genus ſacra honores q̄ ꝓpter pudorē nocturna occultaq; agūt. Dicit' ꝓpter in- ad iugū
genii acumē primus boues ad iugum iunxiſſe: eorumq; opa frugē iacta ſemina reddi Bacchi
diſſe. Qua ex re illū cornibus finxerūt. Ex ſemele uero natū poſteriorē ferūt delitiis cornua
deditū molli corpore ac ꝑcæteris decoro uoluptatibus inſup uenereis īdulgentē i exer- Silenus
citu mulieꝝ copiā circūduxiſſe armatā haſtis thyrſo iuolutis. Tradūt & muſas uir-
gines cū eo ꝓfectas apprime eruditas. His tum ꝓpter cantus ſuauitatē tum qa docte
ꝓlalere boniſq; artibus eruditæ erant: deus ille oblectabat'. Secutus eſt ipſum ſilenus
quoq; pedagogus ac nutritor optimorūq; iſtitutor ſtudioꝝ: q plurimū Dionyſio ad
uirtutē ac gloriā reſq; bellicas ꝓfuit: armis bellicis i pugna utebat' & pardaloꝝ pelib9
pacis tpe i ſolēnitatib9 diebuſq; feſtis ueſtes floridas molles ac delicatas i duebat. Si qñ
exporrecti bibētis caput agitaret': mitra caput' aligabat: uñ & mitriphoros dict9 ē. Reꝝ ' Mitra
poſteri ꝓ mitra caput diadēate uiciri ſūt ſoliti. Aiūt iſup dimytora uocatū: quoniā Dimitor
uno ꝑe duo ſūt orti dionyſii & mrib9 dua9. Vetꝝ poſteriori priorīſ aſcripta ſūt geſta.
q̄ppq poſtmodū ſecuti ſūt ueritatis ignari noiſq; ducti ſimilitudie unicū extitiſſe dio

ebrietas nysium crediderun: Hartică quoq; ex huiusmodi tribuũt ei causa. Cum nouiter rep
to uino nõdum aqua infundere consuessent: in amicoꝝ epulis ac festis dieb9 uinũ pu
rũ ad uoluptatem potãtes ebrii reddebant. Q ua ex re ligneis baculis: quos gestabãt
alteri alteros pcutiẽtes plurimos uulnerabant: qdam peribãt ex uulnere. V t eiusmo
di certamina phiberent. Dionysius: ut modico uino utq; pro fustibus ligneis ferulis
uterent: edixit. Plurima ei cognomina ab reb9: quas egit sunt ab homib9 indita. Nã
Bacchus alii bacchũ a mulierib9: quæ bacchantes illũ seqbant dixere: alii a torculari: quo ui
unde nũ exprimit lenæũ. Q uidam bromiũ a tonitru: q in ei9 ortu contigit: pingeni9 insup
Lenæi ex eadem appellat cã. Q uin etiam triũphator dicit: q; prim9 omniũ de indis multis
Bromi cũ spoliis in patriam reuersus triũpharit. Aliis quoq; cognominib9: q̃ longũ esset re
censere & alienũ ab historia: uocitat9 est. Duplici esse uidet forma quoniã duo dio
nysii extiterũt. Prim9 barba pmissa antiquo more barbam nutrientiũ fuit. Speciosi
Dionysii or posterior iuuenis (& ut fertur) delitiosus. Q uidam duplicem formã illi tributam
forma uolũt: quoniã ebrietas & iracũdos efficiat & hylares. Satyros etiã: quoꝝ opa in psal
duplex tatione ac tragœdiis oblectabat secũ tradũt duxisse; & musaꝝ qdem optimis institu
Satyri tis. Satyroꝝ uero risu ac ioco Dionysius uitam oẽm fœlicẽ traducebat. Scenicæ præ
Musici terea artis ac theatroꝝ inuẽtorem. Et musicæ certaminũ istitorẽ uolũt; omnes etiam
priapus q in exercitu musicis exercerent fecit imunes: qđ & posteri instar dionysii seruarunt.
Omnes. n. musicæ operam dantes imunitate potiti sũt. Et de dionysio ne modũ exce
dat oro hacten9. Nũc q̃ de priapo tradũt; sũt enim dionysii reb9 cõtigua se ifert scri
bendi loc9. Fabulant antiq filiũ dionysii ac ueneris priapũ fuisse ducti uero satis si
mili coniectura: q; q uino idulgeant sũt natura ad uenerẽ pmptiores: asserũt nonnul
li priscos illos cũ uellent hominũ pudenda occulti9 nomiare priapũ dixisse: alii geni
talia dicunt: cãm esse hominũ generationis: ꝓpterea q̃ semp extitisse imortali honore
celebrata. Aegyptii de priapo scribẽtes: olim titanas aiũt oliride ab se dolis interfecto
corpus eius in æquas partes diuisisse. Isq; domo clam elatis partẽ pudẽdam in flumẽ
cum singuli eam respuerẽt abiecisse: isidẽ postmodũ ultam uiri mortẽ in titanib9 oc
cisis uiri corpus inq̃sisse partesq; reptas cũ in formã homis compoluisset sacerdotib9
Osiris tradidisse sepeliẽdas: utq; ueluti dcũ Osiridẽ colerẽt impasse. Sola pudẽda non repta
partes pro deo coli: inq; tẽplo suspẽdi iussit. Hæc de priapi gener: deq; eius honor ab antiqs
Thypha ægyptiis traduntur. Hũc deũ qdam Thyphalũ alii thyphonẽ nominant. Non solũ
lus aũt in urbiũ tẽplis: sed in agrestibus quoq; locis tãq̃ uineaꝝ atq; hortoꝝ custos colit
Typhon ctuũ fures castigans. Non solũ aũt in cerimoniis quæ dionysio ipendunt: sed &
in reliqs ferme aliis huic deo sacra cũ risu & ludo fiũt. Simili ortu fuisse qdam existi
hermaphro mant hermaphroditũ: quẽ ex mercurio ac uenere genitũ utriusq; parẽtis nomẽ cepis
ditus se ferũt. Hũc deũ esse opinãtur pmiscua uiri ac fœminæ natura: fuisse quoq; & specie
mollitiæq; corpis fœminæ simile & opa exercuisse uiri. Q uidam eiusmodi partus as
serunt naturæ nostra: quæ raro fiant: atq; aliqd: tum bonũ: tũ malũ portendãt. Q uo
niam uero musaꝝ in dionysii gestis meminimus: uidet nunc de his diligentius scri
bendi tẽpus: plurimi & hi pſertim: q ꝓbãtur scriptores tradũt: eas iouis & memoriæ
filias pauci ex poetis in quibus est alcmeon filias esse coeli ac terræ aiunt: in numero
Musarũ quoq; dissentiũt: nam qdam tres: alii nouẽ asserũt extitisse. V eꝝ nouem numerus si
numerus ualuit: his cõprobãtibus q habiti sunt: homeꝝ dico atq; hesiodũ cæteroſq; eiuscemo
di cæteris pſtantiores. Homerus. n. ait musas nouẽ esse pulchritudine eximia. Hesío
Clio dus etiam recẽset nomina. Clio; Euterpe; Thalia; Melpomene; Terpsichore: Erato:

Polimnia:

Polimna: Vrania: Calliope: quæ omnibus ē nobilior. Harum cuilibet ſua officia tri-
buūt eoꝝ q̄ ad muſicæ arte ſpectāt. Veluti poeticā melodiā ſaltationē choreas aſtro-
logiā reliquaſq; doctrinas: plures aſſerūt eas fuiſſe uirgines: quoniā uirtutis diſcipli-
incompta eē uideat. Muſas eo uolūt cognominatas: q; hoies bona utiliaq; docent: &
quæ ab indoctis ignorant. Nomia cuiq; a ꝓprio munere tribuerūt. Nam clio ꝓpter
gloriam quæ ex poetaꝝ laudibus orit dictā uolūt. Euterpen ꝓpter uoluptatē quæ ab
audiētibus ex honeſti eruditiōe pcipit. Thaliam q; in longū tempus poetaꝝ laus par
ta uireſcat. Melpomenen a melodia: qua audiētes demulceant. Terpſicoren eo q; au
dientes oblectat ꝓpter bona quæ ꝓueniūt ex doctrina. Erato q; docti hoies ab hoib9
ament. Polimniā: quoniā cantus ſuauitate poetas reddit gloria imortales. Vraniā: q;
uiros ad eruditos coclū tollat. Gloria enim ac ſapiētia eleuat aios ad cœleſtiū cōtēpla-
tionem. Calliopen q; cātus ſuauitate cæteras antecedēs magni ab auditoribus extime
tur. Poſteaq̄ de muſis rettuli: nūc geſta herculis recēſeamus. Neq; uero me latet ma-
gna in dificultate uerſari: tum ueterū reꝝ: tū p̄cipue operꝝ herculis ſcriptores. Ea enī
fuiſſe amplitudine ſinguli fatent: ut oium quæ memoria hoium cōplexa eſt geſta ſu
perare uideat. Difficile quippe eſt pro dignitate reꝝ eis acta ſcribere: atq; ea quæ tan
ta magnitudine extitere: ut imortale p̄mium mereant æqua factis oratione proſequi.
Nam cū ꝓpter uetuſtatē admirationē quæ reꝝ multi haud facile crederēt ſcribēt9
neceſſe fuit in his quæ maxima habebant p̄termittere quædā: ne oia ſcribendo hiſto-
riæ paꝝ fidei haberet. Nonnulli enim legētiū haud recto iudicio uſi nimis: exquiſite
antiquas res ex his: quæ nūc gerunt ꝓpendūt exiſtimātes herculis uirtutē ex noſtroꝝ
hoium ibecillitate. Ita reꝝ geſtaꝝ nimia magnitudine moti haud quaq̄ hiſtoricis cre
diderūt. Verū in priſcis illis rebus ac fabulis ſimilibus nō oio ad quadram ueritas p-
ueſtiganda eſt. Etenim in theatris licet ſciamus minotaurū forma qua fertur minime
extitiſſe: ne tricorporē gerionem: tamen pro ueris eas fabulas ducimus: fauoreq; eius
dei honores augemus. Et ſane periniquū uidet: cum hercules: dum uixit orbis mon-
ſtra ſuo labore ꝓdomuerit: hoies tantoꝝ bñficioꝝ īmemores eius laudi claris opibus
partem calūniando detrahere. Cumq; poſteri ꝓpter ipſi9 uirtutis excellentiā cōmuni
oium cōſenſu imortalitatē illi tribuerint. Nos neq; traditam quoq; a patribus erga il-
lum deum pietatem ſeruare. Verū his poſt habitis opa eius ab initio exponemus: tū
poetaꝝ: tum ſcriptoꝝ antiquiſſimos imitati. Ex danæ acriſii ac Ioue natū perſea ferūt
Ex eo andromedaꝝ cephei lectionē. Is deinceps ſumpta Euridice Pelopis Alcmenā
ꝓcreauit. Hanc dolo iuppiter cū cognouiſſet herculē genuit: hoc pacto herculis pa-
rentū genus ad maximū referūt deoꝝ: eius uirtutem nō ſolū ex opibus ſpectare licet:
ſed ēt ex genere: Iouem enim ferūt tres noctes i unam redactas alcmenæ operam de-
diſſe maximū futuri roboris iditium. Tantū tpis in eo puero creando ipēſum. Quod
nō amoris cupiditate ꝓut in aliis mulieribus contigit factū eſt: ſed pueri gignēdi gra
tia. Itaq; nolens ui Alcmenam aggredi: neq; fidens poſſe illi coitum ob eius prudētiā
perſuadere: dolo mulierem aggreſſus eſt. Amphitrionis forma aſſumpta. Adueniēte
partus tpe Ioue diis aſtantibus p̄dixiſſe ferūt: ea die pueꝝ: qui naſceret ſe perſidoꝝ re-
gem factuꝝ. Quibus uerbis mota Iuno lucinam filiam iuſſit comprimere alcmenæ
partū. Euriſtheū ante tps i lucē educere. Iuppiter licet conſilio fruſtratus quod p̄dixe
rat ratū: & herculis famam claram eē uolens: dixiſſe iunoni ferūt ꝓmittere ſe Euriſtheū
ut p̄dixerat regē eē: herculēq; ei ſubiici uelle: duodecim quoq; certamina ab eo perfici
quæ Euriſtheus mandaſſet. Quibus conſumatis fieret imortalis. Alcmena poſt partū

Euterpe
Thalia
Melpo-
mene
Terpſi-
core
Erato
polym-
nia Vra-
nia
Calliope

Herculis
geſta

Perſeus
Lectrion
Alcmena
hercules

Lucina
Euriſthe
us

Herculeus campus

Iunonem uerita puer⁹ in loco exposuit: quē nunc ab eo herculeū campū dicūt. Quo tpe minerua una cum iunone ꝓfecta cum infantis naturam admiraret iunoni suasit: ut illi māmā ꝑberet. Qua preter ætatē uiolētius sumpta iuno dolore mota puer⁹ abiecit. Minerua illum matri detulit nutriēdum. Mirabit merito qs rem desuetā accidisse ut mater: quā ad filio⁹ amorē natura cōpellit ex se natum ꝑditum iret: nouerca quæ natura odisse priuignos solet ignorans saluare infantē. Iuno deinceps duos dracones ad ꝑdēdum misit puer⁹: quos ille utraq; manu faucibus apprehēsos strāgulauit. Vnde illum agiui: quoniā iunonis opa gloriā eēt adeptus cum antea alceus uocaret hercleum dixere reliqs imponunt a parētibus noia: huic soli uirtus nomē dedit: interim Amphitrion ex tirintho pulsus thebas cōcessit. Hercules antea educatus optime certaminū quoq; exercitio deditus: & corporis robore excelluit & animi uirtute. Adhuc ephebus primū ad liberā.das e seruitute thebas opam impēdit tāq; patriæ gratias redditurus. Erant subditi thebani Erigino minor⁹ regi supbe ab eis annis singulis certū tributū exigēti. Sed minime ueritus imperantiū uires rem aggressus est memoria dignam. Omnes q ad exigēda tributa missi erant male mulctatos e ciuitate expulit. Erigino eius rei auctorem dari sibi postulāte chreon thebanor⁹ rex illius potētia territus paratus erat seditionis tradere actorē. At hercules comparatā adolescētiū manū ad libertatē patriæ cohortatus arma ex deor⁹ templis ꝓgenitor⁹ spolia diis affixa ad belli usum deprompsit. Nulla enim priuatim in urbe erāt arma: sed singuli regis edicto; ne descisceret adempta. Audiēs postmodū hercules Eriginū cū exercitu appropinquar urbi obuiam cū militibus egressus in quodam angusto aditu ubi paucis pugnādi locus erat regem adortus: ꝑlio uictū occidit; omni illius exercitu deleto ex tēploq; ciuitatem orchomenior⁹ captam minyor⁹ prius incēsa regia cuertit. Ad quar⁹ re⁹ famā puniuersam græciam dispersam stupētibus oibus chreō rex admiratus adolescentis uirtutē filiam illi Megaram nuptui despōdit: urbis ueluti filio curā ꝓmisit. Euristhe⁹ habēs argis regnū nota herculis fama eum ad ꝓficienda certamina arcessit. Renuētē iussit iuppiter Euristheo obtēperare. At is delphos adiēs consulto super his deo respōsum tulit ab diis iniūctum eē: ut euristhei iussu duodecim certamina ꝓficeret; quibus transactis immortalitate potiret: ea ex re haud parū est cōmotus aio hercules. Nam & sua indignū uirtute uidebat humiliori seruire: & ioui & patri nō obtēperare tum inutile: tum impossibile ducebat. Hac anxietate ꝓplexo aio iuno rabiem iniecit. Itaq; i ipsa niam amētiamq; uersus iolaum occidere uoluit. Quo fugiēte: filios qui ꝓpe megarā habitabant sagittis uelut hostes appetiit. Paulatim abscendēte demētia ꝑteritum recognoscēs facinus doluit ex tanta calamitate: Cum singuli una eius malo mœrerēt diu quieuit domi fugiēs hominū consortia & consolationes. Tandem tpe dolorē mitigāte paratus ad subeunda picula ad euristheum uenit. A quo primū impatus est nemei leonis interficiūdi labor. Hic ꝑtermodū ingens: & qui neq; ferro: neq; ære: neq; lapide uulnerari posset manibus necessario erat occidendum. Versabat is maxime inter Miccœnas ac nemeā silua circa montē; quem a casu tritonē dixerūt: Huius i radicib⁹ aderat spelūca: ad quā diuertebat belua. Hercules cum ad locū accessisset refugiētē i spelūcam insecutus ferā altero aditus ore obturato manibus leonē comprehēsum suffocauit. Detractam pellē corpori tegumētum ad futura picula circūdedit. Secundū ei certamē additum fuit: interitus hydræ lerneæ: ex cuius corpore cētum ꝓdibāt serpentū capite ceruices. Quar⁹ singulis cæsis duæ renascebant: ob eamq; rem minime uinci uidebat posse: cum pars amputata ualidior redderet. Hanc difficultatem arte superās

Dracōes duo

Alceus heracle⁹

Amphitrion

Thebæ eriginus

Chrcon

Chreon Megara

Euristheus

Iolaus

Leo nemeæus

Triton

Hydra

ſuperans Iolaũ monuit: ut e ueſtigio inciſam ceruicẽ face lignea: ne efflueret ſanguis inureret. Hoc pacto ſupata belua ſagittas ſuas eius ſanguine tinxit: quo illaꝝ uulnus mortiferũ redderet. Tertius extitit labor datus: ut aprum erimantheũ arcadiæ uaſtãtem agros uiuũ afferret. Quod mandatũ admodũ difficile uiſum eſt. Oportebat enim cum eo pugnãtem adeo uiribus ualidũ animoq; puidũ eſſe ut in beſtiæ cõgreſſu caueret ne elapſa manibus dentiũ diſcrimen ſubiret neue ui perimeret arctius cõſtrictã hoc arduũ factu cenſebat: ſed ea prudẽtia certauit: ut beſtiã uiuã ſup humeros ad euriſtehũ afferret. Qua cõſpecta timore ductus rex i æreo ſeuaſe abſcondit. His actis hercules centauros ob hãc cãm expugnauit. Pholus erat centaurus a quo ꝓpinquus mons dictus eſt. Hic hoſpitem herculẽ cũ domi ſuſcepiſſet defoſſum antea uini dolium extulit: hoc tradũt cuidã centauro olim a Dionyſio datũ: impatũq; ut tũc uinũ ꝓferret: cũ adeſſet hercules. Quartã poſtmodũ ꝓgeniem ſolũ uerboꝝ Dionyſii memorem uini doliũ aiũt ob herculis honorẽ reſeraſſe. Verũ eius odor: tum uetuſtate uini: tum uirtute ingẽs ad ꝓpinqnos centauros delatus æbrios reddidit. Vna igit̃ domum pholi magno ingreſſi tumultu ad rapinã uerſi ſunt. Pholus timens cũ ſe abſcõdiſſet: ſolus hercules illis obſtitit. Pugnãdum erat cũ his: qui ex matre dii erãt: quibuſ æquoꝝ uelocitas robur biformis corpis hoium prudẽtia ineſſet: centauri ps tædis ab radice auulſis: pars magnis ſaxis qdam accenſis facibus: alii ſecuribus igentibus certabãt hercules itrepidus ꝓ dignitate ab ſe geſtoꝝ pugnã ſubiit. Iuuit in hoc eos bello mater nebula maximũ hymbrẽ ifundens q haud nocuit quadrupedibus: hoibus uero ſolũ lubricũ fecit: hoc auxilio fultos cẽtauros hercules tamen ſupior multis eoꝝ ꝓemptis: reliquos i fugam uertit: ex defunctis clariores erãt. Daphnis: Argeꝰ: Amphion: Hippotion: Orios: Iſoples: Malãchetes: Tereus: Derpos: Phrixus. Qui uero aufugerãt meritã deiceps pœnã dedere. Omados: qui in archadia alcinoi euriſthei ſoro uim attulerat: perẽptus eſt. Qua in re herculis uirtutẽ admirati oẽs ſunt q & illum ut hoſtem priuatim odit: & iniuriã ſit mulieris ultus: ueꝝ cũ pholus cẽtauros q in pugna ceciderãt ut cognatos ſepeliret: cõtigit ut ſagitta a quodã euulſa ſe ipſum feriret: quo uulnere cũ curari neqret obiit. Hũc hercules magnifice ſepeliit ſub monte: quæres ei glorioſior omni colũna cecidit. Ab ipſo enim mons abſq; alio epigrãmate pholos cognominat̃. Nam mõtis cognomen: q pholos dicit nõ epigrãma aliquod ſepulti nomen repreſentat. Eodẽ modo & chyronem arte medicinæ ꝑditũ iuitus ſagitta occidit. Deinceps mãdatũ herculi eſt: ut aureis cornibus ceruã uelocitate eximiã captã adduceret. Hoc certamen abſoluit ingenio: quod nõ inutilius habetur corpis uiribus. Hanc retibus qdam captam aiũt. Alii indagine abſq; labore deꝑhenſam eẽ dormientem. Nonulli cõtinua feſſam in ꝓſecutione eẽ captã uolũt. Quod certamẽ non ui aut periculo eſt: ſed ingenio cõſumatũ. Cũ mãdatũ ꝓterea herculi eẽt: ut aues: ex ſtipha lida palude pelleret: arte ac prudẽtia facile iniũctũ laborem ꝓfecit. Expulſis auibus: q innumera multitudine ẽt finitimaꝝ regionũ fructus uaſtabant. Vi ſuperari nõ poterant: ꝓpter ingentem numerũ: igenio opus erat. Tabulam ergo æneam parauit: quæ repercuſſa ingenti ſonitu uolucres timore ad fugã compulit longinquam. Qua ex re paludem ab auiũ moleſtia exemit. Poſt hæc in herculis cõtemptũ ꝓcepit Euriſtheꝰ ut aulam ægei nemine iuuante purgaret. Hæc per multos annos contractis ſordibꝰ ſimoq; repleta erat. At ille ad effugiẽdam contumeliam humeris aulam mũdare horruit. Sed pignione flumine ſuperinducto curſu eius aulam purgauit abſq; ignominia una die opere perfecto. Miranda profecto herculis prudentia; q q ꝑ per ignominiam

Sagitte Aper Erimantheus

Pholus Centauri Daphnis Argeus Amphiõ hipootiõ Orios Iſoples Malanchetes Tereus Derpos Phrixus Omados Pholus Chyron Cerua aureis cornibus Stymphalides Aula

ſuperbe imperatũ erat: in laudem uertens nil indignum egit immortalitate. Suſcepit deinde onus tauri ex creta: quem Paſiphæ amabat deducendi. Eo in inſulam nauigãs Minois regis auxilio taurũ in pellopõneſum longũ profecto maris iter deduxit: his actis olympicũ inſtituit certamen locũ optimũ exiſtimans ad tantos hominũ conuẽ cus campos iuxta alpheũ flumen ſitos. Ibi hæc certamia Ioui patri dedicauit corona tus. Quoniam & ipſe quoq; benè & hominũ genere abſq; pmio eſſet meritus. Ea uero certamina q̃q̃ inuicem diuerſa abſq; pugna euicit nullo ꝓpter ſingularẽ eius uirtutem ſecũ congredi auſo. Nam pugiles aut panchratiaſtes ſupare eos q in ſtadio certant difficile eſt. Arduũ item eſt illo: q leuibus certaminib9 excellant: cũ his q in grauioribꝰ uerſati ſũt cõtendere. Merito igit omniũ hoc ab hercule inſtitutũ certamen habet pſtantiſſimũ: qd ab optimo uiro principiũ ſũpſit. Nõ uident aũt dona omittenda a diis Herculi ob uirtutẽ tributa: nã cũ ex belli laboribꝰ ad reqem ſe ac hominũ cætus dieſq; feſtos cõtuliſſet deus qlibet ſuis eũ mũeribꝰ ornauit: pallas: peplũ: clauã ac thoracẽ uulcanus dedit: uterq; inſigne ſuæ artis opus: nã alter rem ad uſum pacis uoluptatẽq; cõceſſit: alter ad belli picula euitãda. Neptũnus inſuper equos donauit. Mercurius enſem: Apollõ arcũ: quõ & uti docuit. Ceres ad expiãdã centaurorꝫ cedẽ qdam parua myſteria celebrare monſtrauit. Rem pcipuã circa huius dei genus licet aduertere. Iuppiter primã mortalẽ fœminã nioben phoronei cognouit: Vltimã ſemelen: quam ſextãdecimam a Niobe ſcriptores genitam tradũt: a cuiꝰ primũ maioribꝰ gignere hoies cœpit: i eaq; ipſa deſiit: Poſt hanc nulliꝰ appetiit cõcubitũ mortalis neminẽ ſperans huic ſimilem fore: nolẽſq; melioribus immiſcere deteriora: poſtea circa inſulam palenen gigantibus bello cœleſtes laceſſentibus hercules ꝓ diis pugnans multis ex hoſtibꝰ iterfectis maximam gloriam adeptꝰ ẽ. Iuppiter eos q ſibi aſtiterãt deos tantũ olympios appellauit: ut hoc cognominis honore bonus a malo iternoſceret. Eodẽ quoq; cognomie ſolũ Dionyſiũ herculẽq; ex mortalibus fœminis ortos dignatus eſt: nõ ſolũ qa ab ſe nati erant: ſed ꝓpter parem uirtutis emulationẽ: cũ uterq; multis mortales bñficiis affeciſſet. Iuppiter ꝓmetheũ: q hoibus ignẽ dederat uinclis alligauit aquila ꝓpe poſita: quæ illius iecur depaſceret: hanc hercules illius miſeratꝰ pœnam: qui ob beneficium hoibus impenſum plectebat ſagitta peremit. Iouiſq; irã mitigãs benefactorꝫ ſociũ exemit a cruciatu. Labor deiceps ẽ ei iiũctꝰ diomedis thracis equos deducẽdi. Erãt equorꝫ pſepia ob equorꝫ feritatẽ ærea: færreis cathenis equi uiribꝰ pualidis uiciebant. Cibis alebãt nõ his: quos terra ferat: ſed hoſpitũ eo diuertẽtiũ canibꝰ hos cupiẽs hercules abducere prio diomedẽ cæpit: deditq; ſuo exẽplo eqs comedẽdũ. Manſuetiores deide factos ad ſeq; adductõs: euriſtheus iunoni ſacrauit. Quorꝫ genus uſq; ad macedonẽ Alexãdrũ pmanſit. Cũ Iaſone poſtmodũ ad uellus aureũ rapiẽdũ nauigauit i colchos: ſed de argonautis poſterius dicet. Acceptis inſup ab euriſtheo mãdatis hercules: ut cingulũ hippolytæ amazõis afferret: aduerſus eã cũ exercitu ꝓfectꝰ: ad euxinũ portũ nauigauit. Ac poſtia termodõtis fluuii igreſſus ꝓpe Themiſcyrã: ubi amazonũ regia erat: caſtra poſuit. Prio cingulũ ab eis poſtulat: ſed ubi renuẽtes itellexit: armis agẽdũ cẽſuit. Amazonibuſ exercitui herculis oppoſitis q̃ nobiliores bello erãt: herculẽ ſolũ acri certamie appetiuere: & primũ Aella: q̃ ex uelocitate id nomẽ traxerat: cũ uelocioꝛẽ ſe repiſſet pugnãs occubuit. Secunda phylippis e ueſtigio i prio cõgreſſu unico uulneꝛ cecidit: poſt hãc parthoes: quã ſepties ex puocatiõe hoſte ſupaſſe aiebãt inita pugna ẽ iterẽpta. Quartã deiceps euribiã: q̃ bellicis rebus expertã fortitudinẽ præ ſe ferẽs alioꝫ auxiliũ renuebat: opiniõe deceptã cũ fortiorẽ offendiſſet hercules iterfecit. Dehinc cœleno euribia phœbes Artemis uenatrix

Taurus Olympi cum certamen

Herculis dona Claua Enſis Arcus

Niobe Semele Palene Gigãtes Dionyſius hercules

Prometheus

Diomedes æqui hippolyta

Themiſcyra Amazones

Aella

Philippiſ parthos

Eribia

Celeno Euribia Phœbæ

Artemis

ab eo pẽptæ p9has deiãirã Aſteriã Marpẽ Thermeſſã Adippẽ de uicit. Q uæ cũ uirginita
tẽ ſeruaſſet iuraſſet iuſiurãdũ ſeruauit. V itã neq̃q̃ ſaluare potuit. Menalippe q̃ amazõib9 p̃
erat p̃cipua excellẽs fortitudie ipiũ abiecit. Hercules clariorib9 ſublatis multitudinẽ i fu
gã uerſã iſecut9 amazonũ gẽtẽ deleuit. Ex captiuis Anthiopẽ theſeo largit9ẽ. Menalippæ
ſublato baltheo ſalutẽ dedit: decim9 deiceps labor ab euriſteo herculi iiũct9: ut geriõis bo
ues: q i hyberia loca uerſus occeanũ ſita paſcebãt ad ſe deduceret. Hercules ſciẽs hũc la
borẽ magni difficiliſq; eẽ certamis: exercitũ p̃pauit huic aptũ expeditioni. V ulgata erat p
orbẽ fama chryſeũ hoc.n. aduatiis nomen traxerat: q uniuerſæ hyberiæ iparet tres hr̃e p
pugnatores filios tũ robore corpis: tũ armis egregios exercitũ p̃terea cuilibet fortiſſimo
militũ eẽ. Q uam rem grãa mot9 euriſteus exiſtimãs eã fore difficilẽ expugnationẽ hoc her
culi certamẽ idixit. At ille prior ab ſe geſtor mẽor fidẽter id piculũ adiẽs exercitũ creta co
egit exiſtimãs iñ facile ſe copias traducturũ. Optie.n. ſita iſula ẽ: ex q̃ i uniuerſũ orbẽ exer
cit9 educi poſſit. V er antea herculi cretẽſes cumulatiſſimos honores ipẽderãt: qb9 duct9
i hor gr̃am oẽm feris beluis iſulã ita purgauit. ut nullũ agreſtius aial i ea deiceps neq; ur
ſus neq; lupus neq; ſerpẽs neq; aliud qd ſimile ſit reptũ. Hæc iõ merita i iſulã cõtulit: q; iup
piter ibi nat9 alituſq; fuerit. Ex ea igit i lybiã nauigãs. Anteũ prio corpis robor ac paleſtra
p̃clar: multos.n. externos ſecũ certamie cõgreſſos occiderat: ad pugnã puocatũ peremit.
Tũ i lybia feris beluis plena nõnullas q̃s ſubegit oras ita dõeſticas reddit: ut agror cultu
ra plãtis fructiferis uitib9 oleis fertiles redderẽt: ita lybiã ãtea ob feras multiplices infeſtã
ac deſertã adeo hitabilẽ cultãq; p̃buit: ut nulli alteri regiõi cæderet fœlicitate. Eodẽ pacto
ſceleſtis nefariiſq; hoib9 ſupbia iſup elatis pricipib9 morte ſublatis urbes reddidit fœliceſ.
Tradũt herculẽ adeo feras beſtias hoieſq; ipios odiſſe atq; oppugnaſſe: q; ſerpẽtes ſe ad
huc ifãtẽ iterficere uoluiſſẽt: q; uir fact9 iperiũ ſubierit ſupbi atq; iiuſti dñi ea certamia
ipãtis. Poſt antæi mortẽ i ægyptũ trãſiẽs buſiridẽ occidit regẽ hoſpitũ cæde ad ſe accedẽ
tiũ craſſãtẽ. Cũ trãſiſſet loca arida lybiæ iuẽto ubere ſolo urbẽ cõdit a multitudie portar
q̃ in ea erãt cẽtũ portar appellatã: ei9 urbis ſtat9 uſq; ad poſteriora pmãſit tpa qb9 cartagi
nẽſes maximis copiis urbẽ ab ſe expugnatã cœpe. Peragrata maiori lybiæ pte hercules ad
oceanũ: q ẽ ad gades puenit. Ibiq; ab utraq; cõtinẽtis pte colũnis poſitis i hyberiã eũ exerci
tu trãſiit. Chriſauriq; filios trib9 magnis exercitib9 fidẽtes ſingulari puocatiõe ſuſtulit. Ce
pta hyberia greges boũ ſecũ adducẽs iterq; p hyberiã faciẽs. Cũ qdã ei9 gẽtis rex uir iuſt9
p̃ceteris ac pb9 eũ magno honore excepiſſet: ptẽ boũ regi dono dedit. Q uos ille herculi di
cãs ſingulis ãnis ex his pulchriorẽ illi thaur ſacrificauit. Hos ſacros i hyberia boues uſq;
ad nr̃a tpa cõſtat pſeueraſſe. Poſtq̃ colũnar herculis meminim9 ur̃ de his ãplius paulo di
cẽdũ. Mõtes ab utroq; latere cõtinẽtis mari oceano iminẽt. In qb9 ſtatuit colũnas. Cupiẽs
ãt ſempiternũ ſui nois monumẽtũ eẽ aiũt utrũq; mõtẽ cõgeſta hũõ adeo ãpliaſſe ut ocea
ni maris aditũ añ iter utrũq; cõtinẽtẽ latũ arctiorẽ lõgiorẽq; rederet. Q uo magna cæte in
nr̃m pellag9 adire neq; rẽt. V tq; ad poſteros ppetua ei9 opis gloria manaret. Tradũt alii cõ
iũctis pri9 mõtib9 abeo effoſſis puiũ oceanũ ad nr̃m mare factũ. V er hæc cũ ſingulis li
ceat ex uolũtate credere extiatiõi hoium reliquẽda ſũt. Sed tñ ãtea huic ſimile op9 i græcia
effecerat: nã a locis q̃ tẽpe appellãt: ubi late ſtagnabat i cãpis aq̃ ducta foſſa aquã deduxit
Theſſaliæ circa peneũ fluuiũ cãpos fertiles p̃bẽs. In boetia ſecus egit. Nã alueo Minei flu
mis effoſſo oẽm regionẽ ſtagnãtẽ iutilẽq; reddidit: Sed theſſalie opa i græcor gr̃am acta
ſũt. Aduerſus uero boetios i pœnã mirigadã urbẽ icolẽtiũ ultionẽq; quos illi i ſeruitutẽ re
degerãt thebanor hyberor regno optis ei9 regiõis uiris tradito cũ exercitu i celticã galliã
p̃fect9 ẽ oiq; pagrata puicia i fãdũ iterficiẽdor hoſpitũ morẽ ſuſtulit. Cũ igẽs ex oib9 gẽ
tib9 eũ exercit9 ſequeret: urbẽ cõdidit ãplã: quã appellauit Alexiã plurimis ex p̃ſiqs ico

Marpe Thermiſſa Adippe Menalippe Anthiope Geriõnis boues Chryſeus

Cretæ bona Anthe us

Buſiris hecatõton polis

Gades geriõis

Hercu lis colũnæ

Tẽpe Mineꝰ

Alexia

lis ſpōte in ciuitatē cōfluētib9:q cū reliquiā multitudinē ſuparēt e ueſtigio urbs ad barba-
ros mores defluxit. Hāc urbē celtæ ēt nūc i honore hnt tāq̄ ois celticæ metropoli: pmāſit
hæc urbs ab ci9 cōditor hucuſq; libera ac ſui iuris: poſtmodū a. C. Cæſare: q ꝓpp res geſtas
de9 dict9 ē: ui capta romanor̄ ipio cū aliis celtis ceſſit. Ab his hercules in italiā tēdēs iterq;
p alpes faciēs ita difficilē aditū aſpāq; uiā ſtrauit: ut poſtea exercitib9 cū iumētis ipedimē-
Alpes tiſq; facile iter eēt. Barbaros mōtanos ſtreſtos trāſeūtib9 latrociniiſq; aſſuetos occiſis eor̄
ducib9 deleuit: poſteris reddita itineris ſecuritate: trāſcēdēs alpes & eā q̄ nūc galatia uocat'
p ligusticos trāſiit prīam aſpā ac oino durā: multoq; ēt icolar̄ labore ac ſtudio paucos fe-
ligures rētē fruct9: qua ex re robuſti hoies ſūt ualidiq; corpe. Cibi. n. paucitate colēdorūq; agror̄
labore agiles ac leues exiſtūt: & i bello uiri præcipue fortes. Hic cū ultra cæteros cōtinuo
puer- agror̄ exercitio fatigēt': & fœmias quoq; ruſtico opi aſſuefecerūt. Opis tū uiror̄ tū mu-
pera lier̄ iuicē p̄cio cōductis: mirabile nris unius fœminæ factū cōtigit. Q uæ p̄gnās cū uiris
op9 mercede faciēs igētib9 pt9 dolorib9 abſceſſit iter uirgulta: ibi q; p abſq; eiulatu ifātē edi-
tū foliiſq; iuolutū cū abſcōditū dimiſiſſet ad op9 nihil de ptu locuta rediit. Sed re ad uagi
tū i fātis cognita: q opib9 p̄erat nō pmiſit mfem a labore q̄eſcere: dōec tādē ifātis miſert9 p̄
bita mercede mulierē dimiſit: hercules ligurib9 ac tirrenis relictis ad Thyberi fluuiū: ubi
Roma nūc roma ē: multis poſtea ſeculis a romulo martis filio cōdita puenit. Tenebāt tūc abori-
Potiti9 genes: qd nūc palatiū appellāt urbē pœnit9 paruulā icolētes. Inter p̄ſtātiores potiti9 & pi
Pinari- narius erāt: q herculē ut hoſpitē magno honore doniſq; ſuſcepe. Hor̄ uiror̄ monumēta
us uſq; ad hāc ætatē romæ p̄manēt. Nā iter nobiliores habēt' pinarior̄ tāq̄ uetuſtiſſimū ge-
nus potitior̄ i palatio cocleæ deſcēſus ē lapideæ. Ab illo potitia dicta p̄pinquo domui: q̄
Decia tūc potitii fuit. Hercules ad honorē ſibi a palatinis ipēſum dixiſſe fert': eos q ſibi poſtq̄ ad
hercu- deos trāſlat9 eēt decimā bonor̄ dicarēt uitā fœlicē uicturos. Q d & euenſſe uſq; ad hoc tē
lis pus cōſtat. Multi. n rōanor̄ ñ ſolū mediocri cēſu ſed q ditiſſimi ſūt hīti: decias herculi uo
Iucull9 uerūt. poſteaq; fortunatiores facti bōa ſua ad q̄ttuor talētor̄ milia herculi ſacrarūt. Lucul
ditiſſi- lus rōanor̄ ferme ditiſſim9 extiatis bōis decimā herculi p̄tē dedit: epulas p̄bēs cōtinue ac
mus p̄fūdēs multa. T ēplū iſup iuxta thyberi egregiū herculi cōdidere rōani: i quo ex decimis
Hercu- ſacra deo offerūt. Deiñ a thyberi p̄fect9 p̄lict9 italiæ ad cumeū deuenit cāpū: i quo tradūt
lis ēplū gigātes fuiſſe hoies admodū fortes & ob eor̄ ſcelera gigātes appellatos. C āpus quoq; ipſe dictus
gigātes phle- phlegre9 accole: q oli plurimū ignis iſtar ætnæ ſiculi euomēs nūc V eſuuius uocat' multa
greus ſeruās ignis antiq ueſtigia. Cognito herculis aduētu gigātes iſtructis copiis oēs ei obuiā p
camp9 fecti ſunt. Acriq; cōmiſſa pugna: pollebāt. n. uirib9: ferūt diis adiutorib9 ſupiorē herculē
Veſu- plurib9 illor̄ iterfectis eā regionē oi feritate purgaſſe. Tradit' gigātes terra dici genitos p
uius pter corpor̄ igētē molē. Hæc de gigātib9 q i phlegra deleti ſūt: a nōnullis: quos Timeus
Auer- rer̄ ſcriptor ſeqt': ferūt'. Ab his locis uerſus mare p̄fect9 op9 exegit iuxta ſtagnū: qd auer-
nus nū appellāt: iter miſenū ac dicearcheos p̄pe calidas aq̄s p̄ſerpinæ ſacrū. Ei9 ambit9 ſtadio
iferio- rū ē qnq; p̄fūditas icredibilis: ut cū ſit aq̄ clariſſima: cerulea uideat'. Ferūt i eo priſcis tpi-
rum bus qd poſtmodū fieri deſiit iferos euocari ſolitos. Effluēte i mare ſtagno ferūt herculē ex
euoca- aggerata terra fluxū clauſiſſe: uiāq; deſup iuxta mare factā herculeā poſtmodū eē uocita-
tio tā. Hic digreſſus p̄uenit ad quādā i agro poſidoniator̄ petrā: ubi fabulāt' miraculū qdā
andra- accidiſſe. Erat uenator i regiōe: q̄ dr̄ andragathia ſolit9 antea eor̄ q̄ cœpat capita: ac pedes
gathia' dianæ dicata arborib9 affigere. Cū aprū igētē cœpiſſet cōtēpta dea ait: ſe caput ſolū dicatu
A pri rū: arboriq; cuipiā ſuſpēſo: cū meridianū æſtū deuitās ſub arbore q̄uiſſet in ſomnū inci-
caput dit: tū ligaculo ſua ſpōte diſſoluto caput decidēs hoiem p̄emit. Nō admirabūt' id factū for
Cicada- taſſe hoies: cū ſit memoriæ traditū: hāc deā multos iā ipios merita pœna mulctaſſe. At ue
rū ſilē- ro herculi ſec9 ob p̄ietatē cōtigit. Nā cū ad fines reginor̄ ac locrēſiū p̄ueniſſet; deq; uia' feſ-
tium
hercu-
lis

ſus qeſceret: cicadaꝝ ſtrepitu pteſus deos oraſſe ferť; ut eas ſde ãmouerẽt. Exaudita p̃ce nõ ſolũ tũc ſed poſtmodũ cicadæ nũq̃ ſũt i his locis reptæ. Ad mare deiñ cũ deſcẽdiſſet appri me anguſtũ utpote tredecí ſtadiis latũ ſicut Timeus aſſerit boues qdẽ nãdo ĩ ſicilíã appu lere. Ipſæ cornu bouis ínixus mare traiecit. Cupiẽs ãt circuire ſicilíã a peloro ad ericẽ cũ p/ ueniſſet pãmbulãti littus ferũt nymphas ei calídas aquas í reqem corpis paraſſe: q̃ cũ du/ plíces eẽnt: hæimertæ gepteæ alteræ a locis ſũt denoíatæ. Appropínquãtẽ ſuæ dítiõis locís herculẽ ad paleſtrã ꝓuocauit. Erix ueneris ac butæ ei9 ore regis filius. Orta p̃mii cõtẽtiõe: cũ erix príam: hercules p̃miũ certaminis boues offerrẽt: ídignat9 primũ. Erix dr̃ boues mi noris exiſtimatiõis ſuæ regiõí cõparari: herculẽ uero rndiſſe boues líbí pluris eẽ: qb9 ſi prí uaret ímortalitatẽ eẽt amiſſurus. His aqeſcẽs erix í eo certamíne uictus príа ſpoliat9ẽ. Eã poſtmodũ ícolís liberã ea cõditiõe dedit: ut fructib9 illius frueret quoad aliqs ex ſuís po/ ſteris ad ea loca tranſíret. Q d & íta cõtigit. Multis. n. poſtea ſeculis dorieus lacedemonius ad ſicilíã nauigãs ea regiõe recepta heracleã urbẽ cõdidit. Q uæ cũ breuí creuiſſet opíbus cartagínẽſes tũ ĩuídia tũ timore nequãdo uirib9 aucta phœníceoꝝ ĩperiũ deleret magnis copíis ab ſe obſeſſam captãq; euertere. Sed de his ſuo loco ſcribet latíus. Circũdata ſicília cũ ad loca: ubi nũc ſũt ſyracuſæ pueniſſet: auditis q̃ de ꝓſerpínæ raptu ferũt; & deab9 íl/ lis ſacrificauit: & í Cyane p̃ſtãti forma íllis taurũ dedícauit. Accolas íſup quot annis ſacra ꝓſerpinæ facere ac í cyane díes feſtos agere ſacríſq; déã colere docuit. Deinceps p mediter ranea íter cũ bobus faciẽs ſicanos ei íſtructo exercitu obuios cõmiſſo acrí certamíne deuí/ cit multis ex hoſtiũ nũero cæſis: ín qs dicũt qdã p̃clarí duces q uſq; ad hoc tp̃s heroũ ho/ nores aſſecutí ſũt occubuiſſe, ſ. Leucaſpis pedícrates. Buphonus: glíchatas buteus: & cry tídes: poſt hæc p leontinũ agꝝ pgẽs pulchritudinẽ eius regiõís admiratus apud eos: a qb9 honore exceptus eſt: æterna ſui relíqe monumẽta. Agírenei uelut olímpios deos feſtís díe bus ſacríſq; herculẽ coluere: & lícet antea id ꝓhibuiſſet: tũc tñ prítnũ ſuadẽte demonio tã/ q̃ ímortalitatís p̃ſagiũ íd fíerí paſſus ẽ. Cũ haud ꝓcul urbẽ iter ſaxoſum eẽt: boues ſaxís tã/ q̃ ceræ ueſtígía ípreſſerũt. Q d' ſímile & ípſí herculí cũ accidiſſet exiſtimãs decímo iã cõ/ ſumato labore aliqd ſibí ímortalitatís deberí ípẽſa ſibí annua ab ícolís ſacra libẽs accepit. V t igit grãm bene de ſe meritís referret: lacũ ante urbẽ effodít quattuor ambítus ſtadioꝝ quẽ a ſuo noíe uocarí iuſſit: ídẽ & loco ubí boũ ueſtígía ípreſſa ſunt nomẽ índidit. Tẽplo Geriõí cõſtructo: qd adhuc honorãt ícolæ Iolao quoq; nepotí tẽplũ ædificauít: oñditq; quõ honores ei ac ſacra annua fierẽt uſq; ad hoc tp̃s ſeruata. Oẽs. n. eã ícolẽtes urbẽ ab ip ſoꝝ ortu íolao ſacras nutríunt comas: quoad ampliſſimis uictímis eũ ſibí deũ ꝓpitíũ red/ dãt. Tãta uero eíus tẽplí maieſtas habet reuerẽtiaq;: ut q aſſuetís deficiãt ſacrís: pueri mu tí euadãt & mortuís ſímiles. Idẽ ſí uouerit ſolíta ſacrificía ſuſcepto uoto ſtatí fiũt a morbo líberí. Eíus regiõís ícolæ portã: qua hæc celebritas ſacraq; ꝓdibãt heracleã uocitarũt. Pa leſtre ſup equorũq; certamína quot annís ad q̃ publice oẽs ſeruí liberíq; cõueníũt ſtítue/ re. Docuere & ſeruos priuatím deũ colẽtes choreas ducere: epulaſq; ſímul ac ſacra celebra re deo. Hínc hercules cũ bob9 ín italíã ꝓfect9 cũ iuxta litus ꝓgrederet. Lacínũ furẽ boues furãtẽ pemit. Crotonẽ uero cũ iuitus cecidíſſet. Sepulchro ei conſtructo ſepeliuit egregie ícolís p̃dicẽs futuꝝ tp̃s: quo ibí ciuitas íſignis ex mortuí noíe cõderet: ip ſe pedib9 adría/ ticũ ſinũ circũuectus í epyrũ prío trãſiit: deínde in pelopõneſum. Decímo labore pfecto ab euríſteo p̃ceptũ ẽ: ut ab íferís cerberũ ad ſupos educeret. Ad hoc op9 ſũpto cõſilío athe nas uenit: ínitiatuſq; ẽ eleuſíne míſteríis. Q uib9 p̃erat Muſeus orphei filius. Q uoníã ue/ ro í orphei nomẽ ícídímus: haud ab re erít paucís de eo ſcríbere. Orpheus thrax gñe filius lagrí doctrína melodíaq; ac poeſí exceſſit oẽs: quoꝝ extet memoría. Etení poema mirãdũ ededit & ſuauítate cãt9 p̃cæteris clarus adeo fama excreuit: ut melodía feras arbores ad ſe

traiectus Eritis pugna

Heraclea proſerpina

Ieucaſpis Pedícrate buphonus glychatas Butrus crytídes Boumueſtígla

Geríonis tẽplũ Iolau

Heraclea portas Lacinꝰ fur Crotõ

Cerberus Muſeꝰ Orpheus

audiẽdũ allicere diceret: doctrinæ deditus cũ theologiæ operã ipẽdisset in egyptũ trãsiit: plurimaq; ibi rerũ scia pcepta græcorũ doctissimus: tũ i deorũ cerimõiis: tũ i theologia: tũ i poematib9 cãtuq; ẽ hit9. Nauigauit isup cũ argõautis: obq; uxoris amorẽ ad iferos descẽ dẽs a pserpina suauitate cãt9 allecta ipetrauit: ut defũctã uxorẽ ab iferis excitaret. Q d & antea fecerat Dionysius: quẽ dñt mrem semelẽ ab iferis quoq; eductã imortalitateq; dõatã theonẽ denoiasse. Nũc ad herculẽ reuertamur: q ut ferũt fabulæ: iferos cũ adiisset: a pserpia ueluti frcept9 Thesea ex uinclis cũ pithoo solutũ fauẽte sorore supis restituit. Cerberũ isup uinctũ pter opinionẽ astrahẽs ad hoium cõspectũ deduxit. Vltio ei labore idicto mala hesperidũ aurea afferẽdi: i lybiã trãscẽdit. Verũ de his pomis ñ idẽ scriptores sentiũt. Affert qdã i lybiã i hespidũ hortis mala aurea a terribili dracõe asseruari. Alii pecudũ greges exqsita pulchritudine hespides hũisse: q ob decorẽ a poetis aureæ dicte sint: quẽad modũ & Venerẽ ob egregiã formã aureã appellãt. Nõnulli eas pecudes colore auro simili fuisse uolũt: eoq; hoc appellatas noie. Draconẽ uero extitisse pastorũ curã: q ui corpis fortitudieq; pstãtes custoditis gregib9 latrocinia phiberẽt. Sed hoc parbitrio accipiãt legẽtes. Horũ custode iterfecto hercules aurea poma ad euristeũ cũ adduxisset p tot exactis laborib9 expectabat: sicut apollinis pdixerat oraculũ imortaliũ uitã. Nõ omittẽdũ uero nobis ur: q de athlãte & hespidũ gne i fabulis ferũt. Fuisse in Hespia tradũt frẽs duos fama celebres hesperũ atq; athlãtẽ. Hos habuisse oues decoras fere colore aureo ac rubicũdo: a quo eas poetæ: aurea mala dixere. Ex hespo ortã filiã dñt noie hespis: q frẽ nupsit: & ab ea regionẽ hespiã noiatã. Ex hac athlas septẽ genuit filias: q a pre athlantides: a mre hespides dicte sũt. He cũ forma ac prudẽtia excellerẽt: busiris egyptiorũ rex cupiditate captus uirginũ pyratas ad eas oras misit: ut ab se raptas uirgines asportarẽt. Quo tpe & hercules secũdũ laborẽ cõsumãs Antæũ i lybia hospites palestra supãtẽ occidit. Busiridẽ uero i egypto mactatos aduenas ioui sacrificãtẽ merito affecit supplicio. Deide p nilũ i ethiopiã pfectus Emathionẽ æthiopũ regẽ plio uictũ occidit. Postremo iterũ ad certamina cõuersus pdões q puellis i horto quodã dũ luderẽt raptis inq; nauib9 positis subito aufugerãt: isecut9 i litore quodã dephẽsos iteremit. Virgines athlãti restituit pri. Quo bnficio motus athlas ñ solũ dignis facto munerib9 donauit herculẽ: sed astrologiã isup docuit. In q cũ operã curãq; ipẽdisset pcipuã: ob sperã astrorũ ab se adiuẽtã: orbẽ suis ferre humeris extimatus est. Hercules quoq; cũ sperã ad græcos trãstulisset: magna ẽ gloria potitus extimãtib9 cũ oib9 Athlãtico orbi succesisse. His occupato hercule q supfuerãt amazões aiũt circa Thermodõta fluuiũ undiq; cõueniisse ad bellũ græcis iferẽdũ. Nã græcorũ a qb9 hercules pfectus bello ipsas supasset: sed maxie atheniẽsiũ iniurias ob eaꝝ reginã Antiopen: alii hippolytã tradũt a theseo captã: ulciisci cupiebãt. Itaq; scythaꝝ auxilio fretæ: adiutæq; uirib9 magno cũ exercitu p cimericũ nauigãtes bosphorũ i thraciã: ide p europã i agrũ atheniẽsẽ trãseũtes castra i his locis q postea amazõi appellati sũt posuẽ. Thesẽ9 eaꝝ trãsitu cognito ciuiũ coactis copiis aduersus hostes una cũ ãtiope amazõe ex q filiũ suscepat hyppolitũ pficiscit cõmisso certamie atheniẽsiũ duce Theseo uictoria fuit. Amazonũ ps interfecta ẽ ps atheniẽsiũ agro pulsa. Antiope quoq; p uiro acriter pugnãs occubuit: quæ ex plio supfuerũt amazões despata pria i scythiã diuertere: sed quoniã de his satis ãtea scripsim9: ad herculis redeam9 gesta pactis ab eo laborib9 rñsoq; ab diis accepto cõferre plurimũ ad cõsequẽdã imortalitatẽ coloniã ad sardos ab eo mitti filiosq; ex thespiadib9 susceptos coloniæ pfici duces: Iolaũ nepotẽ cũ filiis: adolescẽtiores. n. erãt: destinauit. Necesse ur nobis quo mag s hui9 coloniæ origo cõstet horũ filiorũ gen9 referre: thespis uir fuit nobilis atheniẽsis erictei fli9: q ipãs ei q ab se denoiata ẽ regiõi: ex plurib9 femis filias gẽuit qnq̃gita. Hercules puer adhuc sed robore præstãs corpis cupiẽs ex eis plẽ suscipe uocato ad sacrifi ciũ pa-

Euridice Dionysius ad iferos Theon

Theseus cerberus Hesperidum mala Hesperidum Draco

hesperus Athlas hesperis Hesperia Busiris ematthion herculis astrologia Spera Antiope Hippolyta

Theseus Hippolitus

Iolaus Thespis

tre cū opipare illi epulas paſſet accerſitis filiab⁹ ſingulati ꝛcognouit oēs: ex q̄b⁹ geniti
qn̄q̄gita mares oēs eiuſdē ferme ætatis cōi noīe theſpiades dicti ſūt. Hos decreuit in
coloniā mittere iuxta oraculi ꝛn̄ſū p̄fecto claſſis iolao exercitu tradito: & theſpiadū & Theſpia
coloniæ deducendæ curā hercules permiſit. Ex quinquaginta liberis duo thebis mā-
ſere: quor⁹ ꝓgenies etiā nūc dicit' in honore eſſe ſeptē. Theſpiis quos demuchos ap-
pellant. Poſteri: quor⁹ ad hæc uſq; tpa ciuitatis habent' principes. Reliqs pueris mul-
tiſq; p̄terea uolūtariis ad ædificandā coloniā aſſūptis. Iola⁹ in ſardiniā nauigās priorē Iolaus
inſulæ partē campeſtrē ſcilicet tēuit iolæam ab eo hodie quoq; dictā. Eā regionē cul-
tiorem arboribuſq; fructiferis uberē cū effeciſſet: bellicoſam etiā reddidit. Adeo enī
hæc inſula fructuum copia celebrata eſt: ut carthaginēſes poſtmodū multa certa-
mina periculaq; pro ea ſubierint potiunda: ſed de his ſuo loco dicet'. Iola⁹ colonia cō-
dita cum e ſicilia dedalū accerſiſſet: eam plurib⁹ præclaris operib⁹: q̄ nunc uſq; ꝓma-
nent: atq; ab artifice appellant' Dedalia exornauit. Gymnaſia inſup magna erexit ac Dedalus
ſumptuoſa. Iudicia quoq; ac cætera q̄bus ciuitas diuturnior eēt ac fœlicior iſtituit po Iolai
pulos ab ſuo noīe theſpiadibus: qui eū ut patrem colebant: hūc honorē cōcedentib⁹
iolaos appellauit. Nam ꝓpter illius in ſe parentis officia adeo eum dilexere: ut ipſum
genitoris cognomine uocarint. Quo accidit: ut qui poſtmodū ſacra ei deo facerēt: io
laum appellarent patrem: quēadmodū p̄ſæ Cyrrhū: rediens deinceps in græciam io-
laus indeq; ſiciliā nauigans aliquādiu ꝓmanſit in inſula. Quo tpe plures q cū eo acceſ
ſerant capti loco⁹ amenitate ſicaniſq; permixti ī inſula remanſere ſūmo ab icolis ho-
nore accæpti. Iolao: cū gloria p̄clarus eſſet: multaq; diuerſis in locis ſui reliqſſet bñ-
ficii monumenta: & templa & deo⁹ honores plures ciuitates tribuere. Ver⁹ in ea co-
lonia mirabile quid dictu accidit. Reſponſum enī a deo datū eſt: eam coloniā ꝑpetua
libertate fore: qđ nr̄a aduſq; tpa ver⁹ conſtat fuiſſe. Nā cū eius urbis populus ſcrebre
ſcētib⁹ i ea tpis diuturnitate q colonos nūero ſupabāt barbaris ipe quoq; barbar⁹ effe-
ct⁹ ſe ad mōtana aſpaq; ꝯtulit loca: ubi habitaculis terreſtrib⁹ hūo effoſſa lacte ac car
ne armentorūq;: quor⁹ plurima apud eos erat copia: uitam ducētes ꝓcul a bello⁹ di-
ſcrimine aberant. Itaq; & carthaginenſes poſtea & romani fruſtra eos armis ſæpius
appetiuere. Ver⁹ ad herculis acta ꝓxia ſupioribus reuertat' oro. Cū is oia abſoluiſſet Megara
certamia. Megarā uxorē iolao ꝓp ꝑtis erga libos ſuos officia ꝯceſſit: exiſtimās āplius Iolaus
ex ea libos ſuſcipe calamitoſū fore. Ad plē uero ꝓcreādā alterā minie ſuſpectā q̄rēs io Iole
lē euriti filiā ī echalia dn̄antis petiit q megar' ꝛpulſā uerit⁹ ſup eo mr̄imonio ſe ꝯſultur⁹ Eurítus
ꝛn̄dit. Hercules fruſtrat⁹ ſpōſa iiuriaq; mot⁹ Euriti abegit equos. Iphit⁹ euriti factū Iphitus
ut erat ſuſpicās: cū ad equos iueſtigādos ī tyrithū uēiſſet: uiſus ē ab hercule turri quā Deiphœ
dā altā aſcēdeꝛ ſpeculatū ſicubi forte eq paſcerēt'. Sed cū nullos aſpiceret: dicēs falſo bus
culpatū ſe furti hercules de turri p̄cipitē iphitū dedit. Ob hui⁹ mortē hercules ī mor- Hercu-
bū cū icidiſſet: ī pilū ad neleū ꝓfect⁹ ē hortās ut ſe mūdaret a cæde: hic cū filios cōſu leſ uēdit⁹
luiſſet: oēs p̄ter Neſtorē iunioꝛē: minie purgādū eē cēſuerꝛt. Tū hercules ad Deiphœ ardana
bū hyppoliti filiū adiēs ut purgaret' ſuaſit. Sed cū neq̄quā ſanari poſſet: deq; morbi Ompha
cura apollinē conſuleret: reſponſū eſt facilē eius ualitudinis curam fore: ſi iuſto uen- læ
deretur prætio: pecuniaq; exinde redacta iphiti liberis daret'. Coact⁹ igit' oraculi re- Sileus
ſponſo parere cū q̄buſdā amicis in aſiam nauigans ſponte ſua a quodā ex amicis ue- Lamon
nundatus ſeru⁹ omphalæ uirginis factus filiæ lardane eorū regine qui aliq̄n meonii: cleolaus
nūc lidii dicunt' p̄tium iphiti filiis cum datū eſſet Priſtina ualitudine recupata Om- Iaſō
phalæ ſeruiens oēs eius regionis latrōes ſubſtulit. Cecropas q dicebāt' p̄dones regio troia
ni infeſtos partim peremit: pti omphalæ uictos tradidit. Syleū raptos ab ſe uiatores capta

ad opus uinearum cogentẽ ligone percussum cecidit: itonas latrocinantes Omphale patriã compescẽs urbẽ eorum receptaculũ expugnatã captãq; diruit. Cognita herculis uirtute: & qs eẽt: Omphale & liberꝫ fecit: & ex eo genuit filium lamonẽ. Susceperat uero & antea seruus ex serua Cleolaũ. Post hæc: cũ in pelopõnesum trãscẽdisset ad troiã cum exercitu contra laumedontẽ regem pfectus est hic cũ iasone primilitauerat ad uellus aureũ promissisq; ob marinũ mõstrũ ab se occisum equis frustratus est: qbus de rebus paulopost iter argonautas dicem9: iason cum bello occupatus postmodũ opportunitate capta troianis arma itulit cũ nauib9 (ut aiunt qdã) magnis decem & octo ut homerus tradit sex filiũ triptolemũ introducens dicẽtẽ. Herculem patrem equoꝫ laumedontis gra cũ sex nauib9 pauciscq; uiris illi cœpisse ciuitatem: & uiris patriam orbasse. Veniens ad troiã hercules cũ optimis militũ pcæssit ad urbem Oicleus Oicleo amphiarii filio pfecto classis relicto. Laumedõ iprouiso hostiũ in cursu prælaumedon uent9 copias pro temporis angustiis comparatas ad oppugnãdas naues duxit: sperãs si illas incendisset: finem se bello positurũ. His occurrẽs Oicleus cõmisso plio occubuit. Reliqui ad naues refugiẽtes classem pcul a terra abegerunt. Laumedõ reuersus inito prope urbẽ cum herculis exercitu prælio & ipse & multi præterea pugnãtes cepriamus cidere. Hercules ui capta in multos urbe re belli interfecit. Priamo solus enĩ filiorum thelamõ patri cõsuluerat equos herculi pollicitos tradẽdos quoniã iustus uideret: rgnũ Illiẽhesione sium permisit. Telemonẽ coronauit ob egregia uirtutis merita tradita ei hesione laumedontis nata. Hic enĩ ui prim9 urbẽ itrarat: cũ hercules firmissimã muri arcis partem aggrederet. Deinde rediẽs in pelopõnesum militauit ob negatũ prœtniũ aduersus angeam. Cõmissa cũ eliensib9 pugna re infecta ad olenũ rediit. Hui9 filia hippolita: cũ axanio nupsisset: cœnans cũ cæteris i nuptiis herculeis: euritionẽ centauꝝ cõspecta ei9 cui uim inferebat iniuria interemit. Redeũtem in tyrinthum herculẽ: Euristhe9 ueluti sini insidiantẽ accusans ex tyrintho una cũ alcmena Ephideaq; ac Iolao herculis exilium abire iussit. Coact9 recedere cũ his ad archadiæ phineũ diuertit: inde mot9 cũ audisset pompã ex ælide neptũno ad isthmũ mitti cui9 Eurit9 Angei dux erat: Euritũ iuxta Euritus Angeus cleonam ubi nũc ẽ herculis templũ necauit. Deiceps bello aduersus Aelim moto occisoq; Angea rege: atq; urbe ui capta phileo angei filio regnũ tradidit. Fuerat hic anPhileus tea a prẽ pulsus quoniã arbiter inter eũ & herculẽ fact9 pmiũ herculi dandũ censuisset. Hippocoon postmodũ ex sparta pepulit tidarei frem: Eoniũ uero licymnii herculis amicũ hippocoõtis filii uigiti nũero interfecerũt. Q ua re incẽsus hercules cũ exercitu illos adhort9 acri cõmissa pugna uictoria potit9 est: plurimisq; eoꝝ occisis spartæ ui captæ tindãreũ Castoris ac pollucis patrẽ regẽ præfecit statuẽs: ut ad ei9 postetindarus ros regnũ spectaret. Ex herculis exercitu pauci admodũ cecidere: í qs strenui fuerũt Castor uiri Iphit9: thiphe9: Eiusq; decẽ & septẽ nũero filii. Tres enim tantũ ex uigiti superPollux fuerũt. Ex hostib9 uero & ipse hippocoõ & decẽ filii occubuerũt: magnusq; ptæterea Iphitus spartiatarꝫ numer9: Ab hac expeditiõe in archadiã regressus ad aleũ regẽ diuertit: ibi Tiphe9 cũ filiã Angeã ab se clam cognitã grauidã reliqsset ad stimphalõ trãsit. Ale9 tumore Hippouentris filiæ cognito q̃siuit qs eã corrupisset. Ab hercule ut erat uim illatã ferẽte fidẽ choon dictis abnuens pater cuidã Nauclero amico í mari mergendã dedit. Illa in nauim deAleus ducta cum esset iuxta parthenium montem urgentib9 partus doloríb9 in proximam Angea siluã tanq̃ ad rem necessariam descendit: ibi cum peperisset infante inter uirgulta abscondito ad nauiculam rediit. Cunq; ad Endaplium archadiæ portum peruenisset: salEndapli lutem est præter spem consecuta. Nauicular9 enim illã mergere iuxta patris pcæptũ

noluit

noluit. Sed dono dedit quibuſdã ex caria ĩ aſiam profecturis: qui angeam ſecum ue/
hentes regi myſiæ Theuthranti tradidere: infantẽ in parthenio a matre relictũ paſto/ Teuthrã
res quidã corithi regis: cũ reperiſſent a cerua exibito ubere nutriri infantẽ ad regem tes
detulerũt quẽ corith⁹ ut filiũ educãs Telephi (eo q̃ fuerit a cerua nutrit⁹) nomẽ de/
dit: hic uir factus matrẽ inueſtigans uenit in delphos reſponſoq; accepto: ut ĩ myſiã
nauigaret ad Teuthrantũ regẽ inuenta matre cognitoq; cuius eſſet fili⁹ magno i ho/
nore habitus ẽ. Teuthrantus liberis maſculis orbat⁹ Argiopẽ natã Telepho deſpon/ Teleph⁹
dit: inſtituitq; ſucceſſorẽ regni. Hercules cum in pheneo q̃nquẽnio fuiſſet filiorũ li/ argiope
cimnii iphidiſq; fratris interitum ægreferens ſponte ex archadia ac pelopõneſo abiit. Deiany/
Cũ plures eum archades ſequerent: in calidonẽ ſecæſſit. Nõ ples ei legitia: non uxor ra
erant: deſponſauit ergo deianyram oenei filiã meleagro de quo haud ab re erit paucis Oeneus
ſcibere iam defuncto. Oeneus in magna frumenti copia cũ cæteris diis ſola diana ne/
glecta ſacrificaſſet irata dea calidonium aprũ ingenti magnitudine celebrẽ ad uaſtã/
dam late patriam propinquam immiſit. Ad hũc delendum. Meleager ætate uiribuſq; Melea/
integer pluribus aſſumptis ſecũ ſociis aprum iaculatus occiſæ beſtiæ præmiũ id erat ger
animantis pellis omniũ conſenſu tulit: Cum in uenatiõe athlãta Schinei affuiſſet fi/ Athlãta
lia eius amore captus pellẽ ueluti laudẽ occiſæ feræ ſibi cõceſſit. Quod factũ qui una Schine⁹
uenati fuerant theſtii filii ægreferentes aduenã eis fœminã p̃ferri ĩprobato meleagri
facto athlãtæ p̃ inſidias cũm in archadiam rediret: pellẽ abſtulere. Meleager: tũ amo
re motus: tum incenſus ignominia athlantæ auxiliũ ferẽs primũ raptores: ut uirtutis
ab ſe datũ mulieri præmiũ reſtitueret. Hortatus ẽ eius uerbis contẽptis omnes: ii erãt
Altheæ fratres necauit: illa ſuorum cæde mœſta meleagrũ execrata ẽ ab diis inmorta/ Althea
libus: qui eius uotum exaudierunt: filio mortẽ imp̃cata. Fabulant quidam Meleagri Melea/
ortu parcas noctu in ſomnis altheæ dixiſſe: tũc uitæ meleagri filii finem for cum id li ger
gnum: is torris extinct⁹ erat comburere. Orto puero exiſtimãs in ei⁹ ligni cuſtodia
filii ſalutẽ contineri diligẽter cuſtoditũ ſeruauit. Poſtmodũ fratr⁹ morte irritatã torre
combuſto ferũt cauſam interit⁹ filii extitiſſe. Cui⁹ facti poſtea pœnitẽs laq̃o uitã fini
uit. Dũ hæc agerẽt hippotus in oleno irat⁹ filiæ pibiæ ſe ex matre grauidã aſſerẽti ad hippot⁹
oeneũ i etholiã miſit iubẽs ut eã q̃primũ p̃imeret. At ille cũ recẽs uxor: filiuſq; dceſſiſ Peribia
ſet: contẽpto patris mandato illã uxorẽ cœpit. Ex qua fili⁹ ort⁹ ẽ Tydeus: Sed de his Tydeus
hact en⁹: hercules in calidonioꝝ gratiã fluuiũ acheloũ in aliũ curſũ diuertẽs plurios Achelo⁹
agros ex aq̃ irrigatiõe fertiles p̃ſtitit. Cui⁹ rei & poetæ qdã meminer ſcribẽtes cũ ache
loo herculẽ ſub tauri ſpẽ certaſſe: q cũ incõgreſſu tauri alterũ cornu fregiſſet etholis Amal/
illd qd amaltheæ cornu uocãt; dono dedit. Fructuũ oĩum uuaꝝ maloꝝ aliorũq; eiuſ/ theæ cor
modi pomorum copia r̃pletum. Fingunt poetæ acheloi cornu foſſam a fluuio ductã nu
pomis uero & malis punicis ac racemis mõſtrari regiõis fertilitatẽ quã fluuii humor Phileus
p̃ſtet: & agros reddat feraciores. Amaltheæ cornu durum eẽ aiunt: qua ex re operis Triptole
eius labor notat. Hercules præſidia calydoniis ferens theſprotis illato bello & ephy/ mus
ram urbem ui cœpit: & phileum theſprotorum regem interfecit. Filiam uero eius ex eurino/
qua genitus eſt ei Triptolemus captiuam cognouit triennio poſt deianyram uxo/ mus
rem ſumptam in cœna a uino concalefactus. Eurinomum puerum architelii filium Architc/
miniſtrantem paruoq; errore lapſum pugno ictum occidit inuitus. Qua ex re dolo/ lius
re perculſus calydonia cum uxore deianyra hyloq; puero ex ea orto receſſit. Cum ita/ hylus
nere ad Euenum peruenisſet flumen. Neſſum centaurum reperit prætio uiatores flu Euenus
men tranſuehentem. Hunc traductam deianyram uiolare conantẽ muliere uiri opẽ Neſſus

implorante hercules ſagytta tranſfixit; cũ priꝰ tamẽ Deianyrã cognouiſſet. Moritu-
rus ex uulnere pollicitꝰ eſt ei ſe amoris medicamentũ traditurꝝ: quo nullam præter ſe
mulierẽ hercules aliã appeteret: iuſſit itaq; ſcmĩe qd ex eo exciderat cũ oleo & ſangui-
ne ex ſagytta defluente ĩmixto herculis tunicã ungere. Quo dato cõſilio cũ expiral-
ſet illa clã hercule qd mãdatũ erat aſſũpſit. Hercules trãſito fluuio cũ ceyco trachim
philantꝰ regi obuiaſſet apd eũ diuertit archadũ militũ præſidio fultꝰ. Deinde cũ philãtꝰ drio-
meliẽſes pum rex templũ apollinis delphicũ diceret uiolaſſe: una cũ melienſibꝰ armis aduer-
Antilo- ſus eũ ſũptis & regem peremit dryopũ: & incolis patria expulſis eorꝝ agros melienſi-
chus bus dedit. Filiã regis captiuã ſecũ ducens cõpreſſit exq; ea filiũ ſuſcepit antilochum
gleean procrearat etiã ex deianyra poſt hylũ filios duos. Gleneã & diopitẽ pulſi Driopes q-
driopes dam diuertentes ad Euboeã ciuitatẽ condidere Caryſton. Alii ĩ cyprũ nauigãtes una
Caryſtes cũ cypriis manſere. Reliq Euriſtei herculis hoſtis p̃ſidio freti tris urbes in pelopõne-
Aſine ſo condidere. Aſinẽ: Ermionẽ: Eionẽ. Orto deinde ĩter doriẽſes q eſtiotes appellant:
hermioe iis Egineus ĩperabat laphytaſq; circa olympũ habitantes qbꝰ rex erat coronꝰ phoro-
Eione nei filiꝰ: bello cũ p̃ualerent copiis laphytæ doriẽſes ad herculem cõfugere: is in belli
Eſtiotes ſocietatẽ aſtitus pollicita tertia doridis regionis pte ac regno pmiſſo bellũ una cũ do-
Egineus rienſibus aduerſus laphitas mouit. Milites archades q apd eũ ſemperant ſecũ ducẽs.
laphite Hoꝝ p̃ſidio uſus ſupatis prælio laphytis coronũ regẽ pemit. Reliquos multis occiſis
Coronus e regione p̃qua bellũ ſuſcitatũ erat coegit excædere. His actis Egineũ tertiæ præfecit
Cyonus parti ſibi cõceſſe mandãs: ut eam ſuis poſteris ſeruaret: in thracinã trãſiens: Cyonum
Aſtyda- martis ab eo p̃uocatꝰ pemit. Dinceps ab icono p̃fectꝰ p̃ loca maritima ad ormeniũm
mia regẽ cũ peruenĩſſet: eiꝰ filiã aſtydamiã ſibi dari cõnubio petiit. Quã rẽ cũ abnuiſſet
Ormeni ſciens illi deianyrã uxorẽ eſſe bellũ hercules regi ĩtulit. Captaq; urbe ac rege ĩterfecto
us aſtydamiã captã ſtuprauit: gẽuitq; ex ea filiũ ctiſippũ his geſtis ĩ oethaliã cõtra Eu-
Ctiſip- riti liberos quoniã iole uxor ei antea negata fuerat. Exercitum duxit: Cũq; archades ei
pus opitularẽt urbe capta Euriti filios occidit. Toxeũ: Melionẽ: ac Pythiũ: iolen captiuã
oethaliã ſecũ ducẽs. Ex euboea in montẽ p̃fectꝰ ẽ noĩe Gineũ: ibiq; ſacra factur lychã dome
iole ſticũ quẽdã ad uxorẽ Deianyrã in trachinã miſit: ut ei ueſtẽ qua ĩ ſacris uti cõſueue-
Toxeus rat afferet. Hæc cũ a lycade amorẽ iole p̃cepiſſet cupiẽs ſe oĩbꝰ amor p̃ferri tunicam
Melio iuxta centauri cõſiliũ tinxit: hanc a lycha rei inſcio: delatã hercules induꝰ medicamẽ
pythius ti ui paulati inualeſcente torq̃ri maxio dolore cœpit. Virus. n. ſagyttæ ueneno uipeo
Gineus infuſæ corpꝰ cõficiens dolores ciebat ĩmẽſos. Itaq; lychã ueſtis latorẽ primũ occidit:
lycas tũ dimiſſo exercitu in trachinã uenit: morboq; magis in diẽ ĩgraueſcẽte ĩ delphos ly-
Deiany- cinĩũ ac iolaũ miſit: Apollinẽ morbi remedia ſciſcitatũ. Deianyra calamitate herculiſ
re mors ſtupefacta cũ cãm tanti mali ſciret a ſe p̃fectã laqueo exceſſit e uita. Rñſum apollinis
herculis iubebat ferri cũ appatu bellico herculẽ in oetã: ibiq; prope eum ingentem ſtrui pyrã
mors de reliqs inquit ioui curam fore. Quĩ cum iolao erant iuſſa Apollinis exequentes: qd
philõcte futurꝝ erat ſuſpicabant. Hercules deſperata ſalute in pyram cum aſcẽdiſſet rogabat
tes accedentes: ut ignẽ ſubiicerent. Quod cũ nullus auderet ſolus philoctetes ĩ gratiam
ſagyttarum: quas ei hercules reliquit: pyram ſuccendit. Subitoq; fulminibus circũ-
dantibus pyra exuſta eſt. Accedente iolao ut oſſa colligeret: cum nullum pœnitꝰ re-
pertum eſſet: credentes herculem ſecundum oraculi reſponſa ad deos tranſlatum: ſi-
menetiuſ bi ut heroi ſacra quædam fecerunt. Inde ad Trachinam reuerſi: Menetius poſtmo-
hei dum actoris filius herculis amicus tauro capro arieteq; uelut heroi ĩmmolatis: inſti-
deus tuit ut ſingulis annis herculi in opunto ſacra fierent; utq; pro heroe coleretur. Cum

idem

Idem thebei facerent: athenienſes græcorum primi ut deum ſacrificiis herculem co-
uerunt: ſuæq; pietatis erga illū deū exemplum ꝛliqs præbētes. Vniuerſam primum
græciam deinde cæteras oēs gentes ad eius cultum cōuertere. Adiiciendū ē ſupiorb9 iunonis
iouem ꝑſuaſiſſe iunoni: ut herculē ſe fingeret genuiſſe matriſq; erga eū deinceps be-
niuolentiā oſtenderet: ꝓtum eiuſmodi fuiſſe tradunt: iuno cū in lectū aſcendiſſet ſū-
ptum iuxta corpus herculē per ueſtes inferius ī terrā dimiſit ueꝝ ꝓtum imitata. Sicut
& nunc uſq; in filiorum adoptatione obſeruāt barbari iunonis opa poſt hunc ꝓtum
ferunt heben herculi nupſiſſe: de qua & poeta poſt obitum ſcribit: ipſe cū diis imor-
talibus in delitiis uerſatur habens heben pulchros habentē pedes. Herculē uero dñt
nequaq; inter duodecim deos ꝓut Iuppiter prædixerat receptū. Fieri enī non poterat
niſi uno ex duodecim prius pulſo ut alter reciperet: iniquū enī fore honorē uni tribui
cum alterius dei ignominia. Scriptis quæ de hercule dici poſſūt. Nūc argonautas cū
quibus militauit hercules referam9: iaſonem tradūt Eſonis filium extitiſſe nepotem
peliæ Theſſalorum regis. Qui cū eſſet robuſtus corꝑe animiq; ꝑter cæteros ſuæ æta-
tis elati aliqd agere optans memoria dignū ex ſupioꝝ exēplo maxieq; perſei: aliorūq;
pluriū quos ꝓpter externas expeditiones geſtaq; ꝑclāra imortalē gloriā aſſecutos in-
telligebat: exarſit animo ad illoꝝ opa imitanda: itaq; cōmunicato cū rege cōſilio peliaſ
ſuo deſiderio aſſenſit. Nō ut adoleſcētis gloriā augeret: ſed ſperās illū citius ī belli ex-
peditione perituꝝ. Se enī filiis maſculis natura priuatū eē uidebat. Fratrem timebat
ne quādo filii ope ſibi regnoq; inſidiaret. Hanc ſuſpitionē occultā tenēs pollicit9 eſt
ſe belli auxilia latuꝝ: ſi expeditionē pararet in colchos ad uulgatū uellus aureū rapiē-
dum. Habitabat tūc pont9 a barbaris ac efferis nationib9 infenſiſq; hoſpitib9 cū oēs
aduenas eo nauigantes interficerēt. At iaſon laudis appetens cū certamē difficile non
tamen pœnit9 ipoſſibile ꝓpoſitū uideret ſed quo maius eſſet: eo ampliori ſe gloria ui-
ctorem fore neceſſaria ad id bellū parauit primū iuxta peliū nauē ædificauit magni-
tudine atq; apparatu longe maiori q̄ quæ ad eam diē fieri cōſueuerant. Erat enī antea
paruaꝝ nauiculaꝝ uſus. Ad huius uero eximiā magnitudinē ſtupentib9 oib9 diffuſa
per græciā eius rei fama multos egregios adoleſcentes ultro ad certamen & eius belli
cōmunionē allexit: iaſon in aquā deductā nauē cū neceſſariis ad nauigandū reb9 ful-
ciſſet optimos eoꝝ qui ſecū ire appetebāt elegit numero q̄ttuor & qnquaginta: ex eis
clariſſimi erāt. Caſtor: & pollux: hercules: Thelamō: Orpheus. Athlante ſchinei: ꝑ-
terea teſpeſii filii & ipſe nauigii auctor iaſon. Nauis ergo dicta ē: ut qdā aſſerunt ſcri-
ptores: ab argo eius architecto: qui etiam inter nauigandū eius reſarciendæ curā cœ-
perat. Vt alii ab eius uelocitate: quā antiqui Argon appellabāt. Hi omnes ducem ſi-
bi ꝓfecerunt herculem ueluti omniū iudicio fortitudine & uirtute ꝓſtantiorem. Deī-
de ex colcho nauigante atho ac ſamothracia prætergreſſis tēpeſtate acti ad ſygeum
troiæ appulere. Cum in terram deſcendiſſent: uirginem iuxta littus uinctam ob hanc
ut ferunt cauſam repererunt. Neptūnum tradunt propter opam ad ædificanda per-
gama ab eo: ut fabulæ tradūt impenſam iratum laumedonti regi: e mari cæte in terrā uicta ne-
miſiſſe. A quo maritima incolentes loca coloniq; abſumebātur. Peſte præterea quæ ꝓtunnus
terræ fructus corrumperet propinquos agros afflixit. Omnibus ea calamitate terri-
tis cum tantis malis ſalus quæreretur: laumedontem dicunt ad Apollinem deſtinaſ-
ſe quæſitum rebus aduerſis remedia. Reſponſum eſt ab oraculo: neptunni iram cām
maloꝝ eē: q̄ mitigaret ſi pueꝝ troiāi ſorte ductū cæte traderēt uorādū itaq; ſingulis ī heſionis
ſortē cōiectis cū ī heſionē ſors regis filiā cecidiſſet eo act9 ē laumedō natā ī littore ui-

Idem thebei facerent: athenienſes græcorum primi ut deum ſacrificiis herculem co-
uerunt: ſuæq; pietatis erga illū deū exemplum ꝛliqs præbētes. Vniuerſam primum
græciam deinde cæteras oēs gentes ad eius cultum cōuertere. Adiiciendū ē ſupiorb9 iunonis
iouem ꝑſuaſiſſe iunoni: ut herculē ſe fingeret genuiſſe matriſq; erga eū deinceps be-
niuolentiā oſtenderet: ꝓtum eiuſmodi fuiſſe tradunt: iuno cū in lectū aſcendiſſet ſū-
ptum iuxta corpus herculē per ueſtes inferius ī terrā dimiſit ueꝝ ꝓtum imitata. Sicut
& nunc uſq; in filiorum adoptatione obſeruāt barbari iunonis opa poſt hunc ꝓtum
ferunt heben herculi nupſiſſe: de qua & poeta poſt obitum ſcribit: ipſe cū diis imor-
talibus in delitiis uerſatur habens heben pulchros habentē pedes. Herculē uero dñt
nequaq; inter duodecim deos ꝓut Iuppiter prædixerat receptū. Fieri enī non poterat Dii. xii.
niſi uno ex duodecim prius pulſo ut alter reciperet: iniquū enī fore honorē uni tribui
cum alterius dei ignominia. Scriptis quæ de hercule dici poſſūt. Nūc argonautas cū Argo
quibus militauit hercules referam9: iaſonem tradūt Eſonis filium extitiſſe nepotem nautæ
peliæ Theſſalorum regis. Qui cū eſſet robuſtus corꝑe animiq; ꝑter cæteros ſuæ æta- Iaſon
tis elati aliqd agere optans memoria dignū ex ſupioꝝ exēplo maxieq; perſei: aliorūq; Eſon
pluriū quos ꝓpter externas expeditiones geſtaq; ꝑclāra imortalē gloriā aſſecutos in- pelias
telligebat: exarſit animo ad illoꝝ opa imitanda: itaq; cōmunicato cū rege cōſilio peliaſ Pelion
ſuo deſiderio aſſenſit. Nō ut adoleſcētis gloriā augeret: ſed ſperās illū citius ī belli ex- Argo
peditione perituꝝ. Se enī filiis maſculis natura priuatū eē uidebat. Fratrem timebat
ne quādo filii ope ſibi regnoq; inſidiaret. Hanc ſuſpitionē occultā tenēs pollicit9 eſt
ſe belli auxilia latuꝝ: ſi expeditionē pararet in colchos ad uulgatū uellus aureū rapiē-
dum. Habitabat tūc pont9 a barbaris ac efferis nationib9 infenſiſq; hoſpitib9 cū oēs
aduenas eo nauigantes interficerēt. At iaſon laudis appetens cū certamē difficile non
tamen pœnit9 ipoſſibile ꝓpoſitū uideret ſed quo maius eſſet: eo ampliori ſe gloria ui-
ctorem fore neceſſaria ad id bellū parauit primū iuxta peliū nauē ædificauit magni-
tudine atq; apparatu longe maiori q̄ quæ ad eam diē fieri cōſueuerant. Erat enī antea
paruaꝝ nauiculaꝝ uſus. Ad huius uero eximiā magnitudinē ſtupentib9 oib9 diffuſa
per græciā eius rei fama multos egregios adoleſcentes ultro ad certamen & eius belli
cōmunionē allexit: iaſon in aquā deductā nauē cū neceſſariis ad nauigandū reb9 ful-
ciſſet optimos eoꝝ qui ſecū ire appetebāt elegit numero q̄ttuor & qnquaginta: ex eis
clariſſimi erāt. Caſtor: & pollux: hercules: Thelamō: Orpheus. Athlante ſchinei: ꝑ- Caſtor
terea teſpeſii filii & ipſe nauigii auctor iaſon. Nauis ergo dicta ē: ut qdā aſſerunt ſcri- Pollux
ptores: ab argo eius architecto: qui etiam inter nauigandū eius reſarciendæ curā cœ- Thela-
perat. Vt alii ab eius uelocitate: quā antiqui Argon appellabāt. Hi omnes ducem ſi- mon
bi ꝓfecerunt herculem ueluti omniū iudicio fortitudine & uirtute ꝓſtantiorem. Deī- Orphe9
de ex colcho nauigante atho ac ſamothracia prætergreſſis tēpeſtate acti ad ſygeum
troiæ appulere. Cum in terram deſcendiſſent: uirginem iuxta littus uinctam ob hanc
ut ferunt cauſam repererunt. Neptūnum tradunt propter opam ad ædificanda per- Heſiena
gama ab eo: ut fabulæ tradūt impenſam iratum laumedonti regi: e mari cæte in terrā uicta ne-
miſiſſe. A quo maritima incolentes loca coloniq; abſumebātur. Peſte præterea quæ ꝓtunnus
terræ fructus corrumperet propinquos agros afflixit. Omnibus ea calamitate terri- in troia
tis cum tantis malis ſalus quæreretur: laumedontem dicunt ad Apollinem deſtinaſ-
ſe quæſitum rebus aduerſis remedia. Reſponſum eſt ab oraculo: neptunni iram cām
maloꝝ eē: q̄ mitigaret ſi pueꝝ troiāi ſorte ductū cæte traderēt uorādū itaq; ſingulis ī heſionis
ſortē cōiectis cū ī heſionē ſors regis filiā cecidiſſet eo act9 ē laumedō natā ī littore ui- ſors

hercules

ctam belluæ futurum cibum exponere: interim argonautis in littus descendentibus hercules uisa puella: cum rei causam cognosset: uincla dissoluit: inq; urbē ꝓfect9 regi obtulit se id monstrū interfectur⁹. Laumedon accepta oblatione equos illi iuictos dono se datur⁹ cū spopondisset. Cete ab hercule periit: hesiōe oblata conditione herculē ne liberatorē sequi: an i patria remanere mallet cū hercule abire elegit: nō tam uitæ beneficio: q̄ timore: ne iter⁹ ꝓdeunte cete ad idē supplicīū destinaret. Hercules & donis: qb9 honorifice cumulat9 fuerat: ac equis hesiōeq; penes laumedontē quoad reuerteret ex colcho relictis cū argonautis ad destinatū certamē ꝓfectus ē. Magna in-

orphei uota

terim tēpestate cohorta cæteris salutē desperātib9 solū orphea tradūt religionis peritum uota ꝓ salute samothracib9 fecisse: ex tēploq; tēpestate sedata: cū duo astra supra

pollux Castor

pollucis & castoris capita cecidissent: oēs eo miraculo stupentes credidisse deor⁹ uidentia se a periculis exemptos. Quo facto contigit ut quos postmodū maris agitaret tempestas samothracib9 uota pro salute facerent: astraq; apparētia ad Castorē pollucemq; referrent: inde sedato mari in thraciā ad regnū phinei transcēdētes duos adolescentes offendunt: q uerberibus cæsi ut uiui in terrā effoderent⁹ pœnā expectabāt.

phinei filii Cleopīa idea

Filii hi erāt phinei: Cleopatre: quā ex orithia Erithei ac borea natā ferunt. Verū odio ac falsis nouercæ calūniis inique a parente ad eas damnabāt⁹ pœnas. Duxerat uxorē phineus ideā dardani scytharū regis filiā: cuius amore captus uoluntati eius assentiebatur: huic nouercæ in gram matris priuigni ira moti uim intulerūt. Argonautis ad rem nouā stupentibus aiunt adolescētes inter tormēta ab eis ueluti diis auxilium implorasse: & simul cām dixisse paternæ iniquitatis orātes ut se ab iniq eriperent sorte. His phineus cū occurisset uetuit neqd contra suū decretū uolūtateq; ageret nullū. n. patrē ait de filiis spōte supplicīū sumere: nisi amorē i liberos paternū magnitudo sce-

Borea des

lerū superaret: interim qui cū hercule in naui erant boreades cleopatre fres tradūt ꝓpter cognitionē primos e naui auxiliū adolescētibus tulisse: eisq; a uinclis liberatis obsistētes tātū occidisse barbaros: phine⁹ ad pugnā cū uenisset barbaris auxilia ferētib9 herculē ferūt acriter ꝑcæteris pugnātē & ipso phineo: & filiis obtrūcatis captaq; regia & liberasse cleopatrā: & filiis ꝑnū regnū restituisse: qb9 de nouerca supplicīū sumpturis suasit hercules: ut ad patrē i scythiā mitterēt rogarētq; ut ipe ob filie i se iiurias puniēdæ actor eēt. Quo fcō scythia natā morte mulctauit. Cleopatræ filiæ apd thracas suæ modestiæ gloriā tulere. Nō ignoro quosdā priscaq; re⁹ scriptores tradere filios a pre phineo excecatos & phineū quoq; a borea priuatū uisu herculē ꝑterea ad hydriā in asiā ascendentē in eis locis ab argonautis relictū. Disentiūt sane in historia priscis rebus recensendis: ut haud mirandū sit: si quis ueteris historiæ auctor a poetis reliqs scribentib9 qnq; discrepet. Verū phineidas tradūt rgno cleopatræ mri pmisso

Phineus cæcus

e thracia cū argonautis in pontū ꝓfectos: ipsos autem nauem ad tauricam applicuisse ignota incolentium feritate. Mos enim erat eius regionis barbaris aduenas nauib9

Taurica diana

aduectos dianæ sacrificare. Apud quos aiunt iphigeniam postmodum huius deæ sacerdotem homines ad eius aram mactare solitam præsens postulat historia: ut causæ huius aduenas sacrificandi ritus referantur a nobis presertim cum argonautarū trāsitum hic maxime locus spectet. Solem ferunt duos procreasse pueros aeetam ac pserses. Aeeta in colcho regnauit in taurica perses crudeles ambo efferiq;. Et perse hecate orta est superās audacia inmanitateq; patrem. Vtq; cruciatu hominum leta cos ꝓ feris appetere sagittis consueuerit. Sed ad uenena mortifera conficienda sūmū studium operamq; impendens prima aconitum inuenit. Vim naturamq; cuiusq; ueneni in ci-

iphigenia

solis filii

Aeeta perses

hecate

Aconitū dianæ tēplum

bis

bis; quos aduenis dabat experta. His rebus admodum edocta primū ueneno patrem
sustulit. Deinde regno assumpto templū statuit diane cui nauigantes hospites sacri-
ficabat existimās ea crudelitate suū nomē clarius futurū: post hæc nupsit aete geuu-
itq; liberos tres Circē: Medeā: & Egialeū. Circe ad omnis generis uenenoꝝ curā uer- Circe
sa multarū herbarū radicūq; uarias uires mirabilesq; reperit. Et quāuis a matre heca- Medea
te in plurimis instructa esset tamē multis ab se denouo adinuentis oibus in ea re præ- Egialeus
stitit. Hæc sarmatarū regi quos quidā scythas dicunt cū nupsisset primū ueneno uirū Circe
abstulit. Deinde regno capto multa ui crudelitateq; subditos uexauit. Quibus rebus
regno expulsam quidā scriptores ad oceani quādam desertā insulā cum mulieribus
eam secute erant confugisse. Quidā ad italiā uenisse tradunt: inq; eo promontorio: qđ
nūc quoq; ab illā circeū uocet resedisse: Medeā quoq;: tū a mre: tum a sorore singula Medea
ueneficia edoctā diuersis moribꝰ uixisse ferunt. Nā & hospites eripiebat a uitæ discri-
mine: & sæpe apud patrē pcibus & gratia p damnatoꝝ salute intercedebat. Q nq; ip- Solis tē-
sa met ex custodia captos dimittens. Aeetam ferūt: tū sua natura: tū uxoris sua lu cru- plum
delem necādoꝝ hospitū cōsuetudinē seruasse: medeā uero cū magis in diē eēt pētum argonau
aduersa crudelitati ab aeeta ob filiæ timorē in liberā custodiā destinatā. Illa ad solis tē tæ
plum: id in littore situm erat: confugit. Quo tpe argonautæ a taurica in pontū noctu
delati ad templū peruenere. Ibi medeā iuxta littus ambulantē cū inuenissent: ab ea de
hospitū cæde edocti uirginis humanitatē collaudarūt. Deinde aduentꝰ sui causa me-
deæ palā facta illa iminens a pre periculū crudelitatēq; in hospites ut cauerēt admo-
nuit. Cōmunicato cōsilio medea se adiutricē ad perficiendū certamē ppositū pollici-
ta est iason iureiurādo data fide uxorē sibi illā quoad uita superstes eēt futurā spopō- Ialon
dit. Tū noctu argonautæ relictis templo custodibus cū medea ad uellus aureū pfe-
cti sunt. De quo ut apertius scribat pśens historia neqd ex his omittat: quæ ad ipsius
cognitionē spectant requirit. Phrixū athamātis aiūt nouercæ insidias declinātem una phryxus
cum sorore helle e græcia fuisse: trāsfretātibus illis iuxta quoddā deoꝝ oraculū ex eu- helle
ropa in asiā super aureo ariete uirginē in mare delapsā dedisse hellespōto nomē phri- hellespō-
xum in pontū proficiscentē delatū in colchida: qui cū secundū oraculū arietē sacrifi- tus
casset pellem in templo martis suspendit. Postmodū aeeta in ponto regnāte responso Aries
datum est illū tunc mortē obituꝝ: cū externi nauigio delati aureū uellus sustulissent. auctus
Hac ex cā: tum uero innata crudelitate ostentauit se hospites sacrificare: ut diuulgata
tanti sceleris fama externi omnes eum accessum abhorrerent. Templū quoq; muro
circūdedit: custodesq; plures apposuit ex taurica accitos: de quibus a græcis mirāde
fabulæ finguntur. Decantatum enim est tauros ignem spirātes circa templum esse. Thauri
A dracone insuper custodiri uellus. Verum taurorum nomē a custodum robore tra- igniferi
ductum est a crudelitate uero cædis hospitum tauros ignem efflare confictum: mo- draco cu
do simili cum templi custos draco appellaretur traduxerunt poete admirādas stupē- stos
dasq; eiꝰ animantis fabulas. Similiter & de phrixo quoq; fabulæ confictæ sūt. Quip- phrixi
pe nauigasse eum ferunt quidam in naui: cuius in prora signum fuerit arietis. Quod naues
helles molestę ferens cum in sponda nauis incumberet in mare decidit. Alii tradūt:
Gambrum scytharum regem in colchos quo tempore phrixus cū pedagogo captus
fuerit aduectum: cum adolescentem dilexisset dono illum ab aeeta accepisse: eūq; ut
legitimum ab se filium educatum regni heredem relictum. Pædagogum (is aries uo
cabatur) sacrificatum diis eiusq; pellem a cadauere euulsam de more templo fuisse af
fixam. Deinde responso tradito se tunc moriturum cum aduentantes hospites arietis

pellem ſuſtuliſſent: regem aiunt adhibitis templo cuſtodibus eam quo diligentiꝰ ſeruaretur deauraſſe. Sed hæc legẽtibꝰ ſuo arbitratu iudicare licet. Cæterꝙ medeam tradunt argonautas ad tẽplum deduxiſſe martis lõge ab urbe Sybari colchorum regia ſtadiis ſeptuaginta. Accedentẽ ad fores templi medeam appellati taurica lingua ab ea milites apertis ianuis ut regis filiam introduxerũt: argonautæ templũ ſimul igreſſi eductis enſibus cum plures ex barbaris occidiſſẽt: aliis improuiſa re territis diffugiẽtibuſqꝫ erepta aurea pelle e veſtigio ad nauem reuerſi ſunt. Medea draconẽ pellis cuſtodiæ incubantẽ ſemperqꝫ: ut fabulæ ferunt uigilem ueneno perimẽs una cũ iaſone mare conſcendit. Re ab his qui diffugerũt aeete nũtiata aſſerũt cum cũ his qui iprõptu erant militibus græcos inſecutũ plures iuxta littus cõperiſſe. Quibꝰ cum primo impetu pugna cõmiſſa iphitus Euriſtei q herculi certamina impauerat frater cecidit. Cæteri deinceps cũ ſuis auxilio accurriſſent inſtaurato certamine rex eſt a meleagro exciſus. Supantibus græcis reliq colchoꝝ in fugam uerſi magna ex pte interiere. Optimus tamen quiſqꝫ uulneratꝰ eſt: iaſon laertes athlãte ac Theſpiades. Quos diebꝰ paucis medea radicibus herbiſqꝫ curauit. Deinceps cum recuperata ualitudine nauigaſſent: iam mediũ ponticũ mare tenentes ingẽs tempeſtas magno cũ periculo adorta ẽ. Tũ ab Orpheo quẽadmodũ antea uoto Samothracibꝰ facto quierũt uenti: appuit quoqꝫ iuxta nauẽ marinus glaucus: q duabus noctibus totidẽqꝫ diebus cõtinuo nauẽ comitatus: & futura herculi certamina & immortalitatẽ prædixit: tindaridis uero q, dioſcuri uocarẽtur: deorũqꝫ honores ab hoibus eſſent conſecuturi. Deniqꝫ cũ omnes argonautas nomine appellaſſet: dixiſſetqꝫ uotis orphei ab diis ſe miſſum: q eis futura pdiceret: conſulere ſe illis ait: cũ primum in patriã ueniſſent: uota diis perſolucrẽt, p ſalute iam bis ab illis ſuſcepta. Argonautæ cum ad oſtiũ ponti perueniſſent: ad orã appulere: cui tunc imperabat byzantus: a quo urbs byzantium eſt appellata: ibi erecta ara cum diis uota perſoluiſſent: locũ conſecrarũt: quem etiam nunc nauigãtes colũt: deinde mare ingreſſi per ꝓpontidem helleſpontumqꝫ ad troiã delati ſunt. Hic hercules fratre iphiclo ac Thelamone ad ciuitatẽ miſſis equos heſionemqꝫ iuxta ꝓmiſſa poſtulatum: tradunt laumedontem oratores captos truſiſſe in carcerem: reliquos argonautas per inſidias occidere uoluiſſe. Cuius rei omnes præter priamum filios adiutores ſe præbuere. Hic ſolus contradixit: aſſerens ſeruandã eſſe hoſpitibus promiſſorũ fidem: atqꝫ equos ſororẽqꝫ eſſe tradendos. A qua ſententia cũ auerſi eſſent: fert priamus duos i carcerẽ ad thelamonem enſes clã detuliſſe: narrataqꝫ patris uoluntate extitiſſe eis cauſa ſalutis. Nam illi cuſtodibꝰ iterfectis ad mare fugientes expoſito ſingulatim ſociis laumedõtis conſilio una cum eis regi qui cũ militibus ex urbe ſi aduerſus prodierat occurerunt: acri certamie cõmiſto cum argonautæ uirtute ſuperiores eẽnt: ferunt herculẽ ꝑcæteris fortiter pugnantem & occidiſſe laumedontẽ & primo impetu urbe capta in regis inſidiarum conſcios animaduertiſſe. Deide priamo ut uiro iuſto amicoqꝫ regno tradito cũ reliqs argonautis diſceſſiſſe. Nõnulli ex antiqs tradunt poetis ab hercule nõ cũ argonautis ſed ſolo cum nauibꝰ ſex equoꝝ gratia ꝓfecto troiam deletã. Quod & homerus uidetꝫ in ſuis carminibꝰ ſentire: ſcribẽs herculẽ equorum laumedontis grã ſex ꝓpris nauibꝰ & uiris paucis ciuitatem ab ſe expugnatã cœpiſſe. Argonautas a troia tradunt in ſamothraciam delatos redditis magnis diis uotis iterum in templo poſuiſſe phialas: quæ hucuſqꝫ ſeruantur. Eorum reditu adhuc apd theſſalos ignoto diuulgatam aiunt eſſe famam: omnes qui cum iaſone in pontum nauigarant occidione occiſos eſſe. Itaqꝫ pelias tẽpus eſſe ratꝰ cæteros quoꝝ erat priuare

Sybaris

iphitus

Aete

laertes

theſpiades

Glaucus deus

Bizantꝰ rex

Byzãtiũ

Hercules ad troiã

Laumedon

Priamus

Troia capta

regno

regno primo iasõis patrem sanguinem tauri bibere compulit. Fratrem promachum ꝓmach9
adhuc puerum occidit. Amphinomes mater morti destiata uirili animo rẽ ausa me- amphi-
moratu dignam. Cum ad interiora regie confugisset orans deos: ut tãtæ ipietati me- nomes
rita ꝑmia darent: ense pectus transfixit. Hoc pelias pacto omni iasonis progenie su- Pelias
blata cito suorum scelerum pœnas luit. Nam cum iason in thessaliam ad ormũ haud Iason
longe ab colcho locum urbem egredientibus occultum noctu appulisset: impiã suo-
rum cognouit cædem argonautis, suam operam ad tantum scelus ulciscendum polli-
centibus oĩaq; subire paratis discrimina haud parua inter eos dubitatio incidit: subito
ne ui in urbem irruẽdũ esset deq; ĩprouiso rex armis appetendus; an arcessendi a suis
milites: cõmuniq; bello res esset agenda. Haud enim possibile fore ab tris & quinqua
ginta uiris superari regem posse: cui plurimæ auxilia urbes ferrent. Cũ hæc agitaren-
tur fertur medea pollicita esse suis se peliam necaturã dolis: regiamq; se illis sine peri-
culo traditurã. His uerbis admirati oẽs cum modum sui consilii q̃rerẽt respondis-
se medeam dicunt secum attulisse plura mirandæq; uirtutis uenena: tum a matre he-
cate: tum a circe sorore: quibus nunq̃ antea ad hominum pernitiẽ uti uoluisset repta.
Nunc uero eorum causa facile se id scelus peliæ: si uelint: ulturam & simul quæ actu-
ra esset singulatim cum prædixisset: a regia isuper maritimæ speculæ custodib9 signũ
perfecte rei se daturam asseruit fumũ die: noctu ignem: igitur parata caua dianæ ima
gine uaria uenenorum genera in ea abscondit. Deinde capillos suos quibusdam me-
dicamentis canos reddẽs ita faciem corpusq; rugosum effecit: ut aspicẽntib9 quædã
senior anus uideretur. Sumpta deinde quã (stupendo quodam apud uulgus modo)
condiderat dianæ statua in urbem profecta omnes ad supstitionẽ cõmouit. Cum ue-
luti fantastica uideret' singulis per uicos ad spectandũ concurrentib9 hortabatur: ut
pie deũ susciperent colerentq;. Accessisse enĩ eam ab hyperboreis & regis & ciuitatis
bono: cum singuli deũ sacris uenerarentur uniuersus tanquam debacchatus popul9
medeam in regiã deduxit. Hæc res & peliæ superstitionẽ iniecit & filie in eũ stupor-
medeæ præstigiis deducti sunt ut persuaderent' præsentem deam fœlicitatẽ regiæ ꝑ-
bituram. Asserebat enim dianam a draconibus per aerem delatam magnã orbis par-
tem circuisse. Vt autem perpetuo coleretur elegisse omnium regum piissimum. Mã
dasse insuper sibi deam: ut senectam peliæ quibusdam pharnacis ablatam ĩ adolescẽ-
tiam uerteret multorumq; annorum uitam beatam diisq; acceptã præberet. Ad quæ
uerba cum rex ueluti miranda obstupescere iussit Medeam ĩ se ipsa: ut fides ei habe
retur: quod dixerat experiri: illa petens ut pura ab una ex filiabus afferretur aqua: cũ
se in thalamo inclusisset unxissetq; corpus herbarum uiribus in priorem ætatem re-
stituta est. Q uæ res & regem & omnes qui id aspexerant ad stupor̃em perduxit. Vi-
debatur enim non nisi deorum quadam prouidentia senectutem in uirginis ætatem
pulcherrimeq; fuisse conuersam. Fecisse quoq; asserunt eam quibusdam incantatio-
nibus ut draconum species dea per aerem ab hyperboreis uecta apud peliam diuer-
tere uiderentur. Hæc cum præter naturam putarentur humanam cunq; pelias pluri-
mi Medeam faceret; existimaretq; illam uera loqui aiunt omnibus singulatim filiab9
mandasse: ut uoluntati imperioq; medeæ parerent. Non enim decere regis corp9 ser-
uorum manibus tractari: sed filiarum obsequio deorum beneficio potiri. Diligenter
igitur filias obsequi medeæ imperauit: quicquid circa sui corporis curam mandaret.
Sequente nocte cum pelias dormitum isset: aiunt dixisse Medeam: necesse esse: ut
pelie corpus in uase æneo coqueretur. Q uod cum acture essent uirgines una experi-

Aries in agnum

Alceſtis peliæ cædes

mento aliquo fidem uerbis ſuis fieri poſtulauit. Aries aderat multis annis domi nutritus: quem uirginibus pollicita eſt ſi illum prius decoxiſſent: in agnũ ſe poſtea reſtituturam. Cum uirgines annuiſſent ferunt medeam arietis decoxiſſe corpꝰi fruſtra diuiſum ac uenenis quibuſdam ex lebete agni ſpeciem eduxiſſe. Quo facto fides medeæ habita adoleſcentes omnes ptæter Alceſtem quæ impietatem facti abnuit ad interficiendum peliam induxit. Tum medeam dicunt: ne peliæ corpus aut inciderent aut coquerent edixiſſe. Simulans uero prius uotum lunæ eſſe faciendum uirgies ſupra culmen regiæ cum lampadibus aſcendere ſecum iuſſit: ibi colchorum lingua lõga ad terendum tempus oratione habita ſignum dedit argonautis rei conficiendæ tẽpus adeſſe: illi igne e ſpecula conſpecto exiſtimãtes regem defunctum curſu urbem petentes mœniaq; ingreſſi ſtrictis enſibus ad regiam profecti ſunt uigilibꝰ qui obſtiterant interfectis. Virgines quæ antea ad decoquendum patrem e tecto deſcenderãt iaſone cæteriſq; argonautis in regia præter ſpem cõſpectis ſua calamitate admodum afflictabantur. Neq; enim Medeæ facinus ulciſci poterant neq; erratum ſuum corrigere. Itaq; cum ſibi mortem conſciſcere uellent: iaſon earum miſertus a propoſito reuocauit ſolatus non ſponte eas erraſſe uel malitia: ſed errore deliquiſſe. Omnes deide benigne conſanguineas allocutus bono animo eſſe iuſſit populo ad contionem uocato culpam geſtorum in peliam reiecit. Se enim minori ait q̃ paſſus eſſet pœna priores iniurias ulctum. Se peliæ cuilibet filiorum paternum regnum traditurum. Filiarum uero pro earum dignitate curam ſe habiturum ſpopondit. Quod & paulopoſt effecit egregiis eas deſpondens uiris. Nam alceſtem priorem filiam nuptui poſtmodum dedit Admeto: Feriti: Theſſalo: Amphinomẽ: Arobremoni: Leontei fratri: Euadnẽ uero oeneo cephali tunc phoceorum regis. His actis cum argonautis ad Iſchinũ peloponneſi nauigans ſacra fecit neptũno: cui nauem argo dedicauit. Cum ingens eius fama eſſet apud corynthiorum regem Creontem ad eum diuertens ſecum uitæ reliquum tempus egit corynthi. Cogitantibus argonautis in patriam abire herculem ferunt hortatum eſſe ad res magne fortune obeundas: adegitq; ut iureiurãdo pollicerẽtur alterum alteri ſi opus eſſet auxilio fore. Elegiſſe autem clariſſimum gretiæ locum ad ſtatuenda certamina concurſuſq; hominum celebrandos. Idq; certamen maximo deorum Ioui olympio conſecraſſe. Cum argonautæ omnes in fedus cõmunis preſidii iuraſſent inſtituendorum cura herculi demandata illum elegiſſe aiunt ad hominũ conuentus eleorum regionem iuxta alphei flumẽ. Vnde iuxta cum loca maxio deorum ſacrata olympia ab eo appellantur: cum equorum certamen paleſtramq; inſtituiſſet modo certaminum ſta tuto urbes propinquas ad deorum ſpectacula exciuit. Ex gloria famaq; herculis expectatione certaminum olympicorum uulgata græcorum omnium qui clari eſſent eo concurſus fuit plurimis quoq; uariis ex urbibus herculis amicitiam ſecutis cũ ſinguli eius uirtutẽ bellicamq; diſciplinam admirarentur: ideoq; ultro ſe comites periculorum obtuliſſent: qui breui optimum exercitũ cõfecit. Quo omni peragrato orbe ob plurima in homines collata merita immortalitatem meruit: poetæ uero fabulis aſſueti miranda quædam canentes herculem ſolum abſq; armis fabulant decantata orbis monſtra perdomuiſſe. Sed de his antea ſcripſimus. Nunc ad iaſonem reuertamur. Hunc corinthi tradunt cum annis decem cum Medea uixiſſet genuiſſe ex ea filios priores duos didimum: Theſſalum: Alcymenum: his poſteriorem tertium Tiſſandrum quo tempore aiunt medeam magno in honore non ſolum propter ſpeciem qua eminebat ſed propter prudentiam cæteraſq; quibus orna-

Alceſtis Admetuſ

Amphinome

Euadne

Cephalꝰ argonauis

Creon

olympia

Iaſon theſſalus alcymenus tiſſandrꝰ

ta erat uirtutes a uiro habitam esse: paulatim deinde ætate decorem forme auferente Glauca
iason glauce Creōtis filiæ amore captꝰ uirginē nuptui a prē petiit. Annuēte creōte cer medea
tūqꝫ nuptiarꝫ statuente diem Iason medeæ nititur spōtaneum diuortium suadere. Ait
enim cupere se illam uxorem ducere nō in eius contēptum: sed ut filios suos in domū
regiam ea cognatione introduceret. Egre uerba hæc ferēte medea deosqꝫ testes iura-
menti pstiti appellāte: Iason suscepti beneficii oblitus creontis filia uxore sumpta me-
deam urbe expulit. Illa cū a recessu diē unū a creonte petisset noctu regiam ingressa
certis medicamētis imutata facie domū incēdit radice quadā a circe inuēta ea uirtu-
te ut incensus ignis nequiret extingui. Repente conflagrante regia Iasonem exiluisse
tradūt glaucam creontēqꝫ igne absumptos. Q uidā scriptores uolūt medeæ filios do Medeæ
na quædam sponte attulisse uenenis illita: quæ cum illa corpori applicuisset: & icidis- nati
se in morbum & patrem auxilium filiæ ferentem cum corpori illius hesisset e uestigio Iasonis
expirasse. His haud quaq̄ acquiescens medea inqꝫ Iasonis ultionem intenta adeo ira mors
amor crudelitasqꝫ in ea exarserāt postq̄ illum flammas euasisse cognouit animū mor
ti filiorum in patris calamitatem adiecit. Omnes uno qui aufugit excepto natos iugu
lauit: eorumqꝫ corpora sepeliuit in iunonis tēplo: deinde fidissimis sociis fugæ assum
ptis medea nocte ex corynetho fugiens thebas ad herculem uenit. Hic eorum quæ in
colcho pmissa erāt spōso factus se ei auxilio futurum iuxta datam fidē pmisit. Iason
filiis uxoreqꝫ priuatus censentibus omnibus eum iuste plecti cum doloris uim ferre
non posset sibi mortem consciuit. Corynthii casus atrocitate obstupefacti cum de se-
pulchro puerorum dubitarent: ad pythium quid de adolescentum corporibus agen-
dum esset consultum misere. Mandatum a deo est sepeliri eos in iunonis templo atqꝫ Thessalū
heroum honoribus coli: quo facto aiunt Thessalum qui cedem matris effugerati co- locus
rinthum redisse, Deinde in colchum iasonis patriam reuersum ubi cum reperisset pe
lei filios recenter interisse regnum generi debitum suscipiens subditos ex suo nomine
thessalos appellauit. Nec uero ambigo de thessalorum nomine non idem sentire oēs:
sed uarias ferri opiniones; de quibus postmodum suo loco disseremus. Medea cum
thebis herculem in insaniam uersum ab eoqꝫ filios occisos reperisset medicamētis il-
lum ab eo morbo liberauit. Deinde cum Euristhei præceptis herculi parendum eēt:
omni eius auxilii spe amissa athenas ad ægeum pandionis confugit. Ferunt quidā ab Medus
ægeo cognitam filium genuisse medum qui postmodū medie imperauit. Alii ab ip-
peto creontis accusatam omninoqꝫ absolutam. Deide cum Theseus ex trizeno athe-
nas transisset de ueneficio accusatam fuisse: exqꝫ athenis migrare compulsam. Verū
pollicente ægeo se eam tuto quo uellet missuum phœniceam elegit. Q uo & delata
est: inde ad superiores asiæ partes trāsiens cuidam clarissimo hesit regi. Ex quo filium
peperit medum qui post patris obitum regno succedens & rex fuit egregius: & popu
pulos abse denominauit medos. Tragedi postmodum miranda quædam de medea
uariaqꝫ ediderunt. Q uidam in gratiam atheniensium medeam aiunt susceptum ex
ægeo medum in colchos aduexisse incolumem. Cumqꝫ eo tempore aeta a fratre per-
seo ui regno pulsus esset medeæ opera quæ perseum sustulit medū regno pontū. Au-
ctis deinde regni uiribus medum plurimis asiæ locis: quæ supra pontū est peragratis
subiecisse eam quæ ab ipso media sit appellata. Recensere autē quæ de medea scripta
sunt singula & longum esset & minime necessarium. Verum quæ de argonautis su-
persunt prioribus adiiciamus. Non enim pauci; tum ueteres: tum posteriores scripto
res; inter quos est & Thimeus tradunt. Argonautas post captum aureum uellus cū Argonau
aeta nauibꝰ ostia pōti obsedisset; Rem mirificā fuisse aggressos & historia dignā; na- tarum

uigantes enim ꝑ flumen tanaim ad eius fontes iuxta quẽdam locum naui ꝑ terram ad alium fluuiũ tracta in occeanũ uersus arctum ꝑ eius decursum delatos ferunt. Postmodũ terra a sinistris relicta cũ ad gades puenissent nostrũ mare ingressi in patriã reuerterũt. Horũ uestigia ferunt ꝙ iuxta occeanũ habitãtes inter deos ꝑcipue pollucẽ castorẽ colunt. Traditũ enim ẽ illis a priscis usq; tpibus hos deos ꝑsentes in oceano nauigãtibus adesse. Esse quoq; iuxta oceanum loca: quæ uaria tum ab argonautis: tũ a dioscuris noia sumpsissent. Epirus insup: quæ est intra gades expressa redditus illorum cõtinet uestigia. Hi iuxta tyrreniũ nauigãtes ad isthmum uenere: quã dicũt ethaliam: ubi optimũ eorꝝ locorꝝ portũ a naui quod nomẽ ad hæc tempora ꝑmãsit argoõ appellarũt. Similiter iuxta tyrreniam portꝰ octingẽtis ꝑcul ab roma stadiis thelamõ est cognominatus: insup iuxta formias Italiæ aeta dicta caieta est. Postea in syrtes uentos actꝰ: cũ a Tritono lybiæ rege naturã eius pelagi ꝑcepissent declinato ꝑiculo tripodem ei æneũ dono dedere litteris priscis insculptũ: quod adhuc apud hesperios seruari dicũt. Neq; uero omittendũ uidet' qd' qdam scriptores ꝑ uero tradũt argonautas ꝑ hystrum nauigãtes atq; ad ꝑius fontes delatos postea ad sinũ adriaticũ puenisse. Hos tps redarguit existimantes hystrum pluribꝰ ostiis i potũ defluẽtem: eũq; q in hadriã descẽdit ab eisdẽ locis decursus initiũ sumere. Romanis cũ his gẽtibus bellumq; hystrum incolũt gerẽtibus eius fontes quadraginta stadia a mari ꝑcul inuẽti sunt. Vetꝰ nominis fluuiorꝝ similitudo causam erroris scribentibꝰ dedit. Argonautarꝝ herculisq; gestis e nobis descriptis filii quoq; recensendi sunt: hi post herculis obitum apud regem Ceycum in trachina cõsedere. Cum hilus aliiq; fratres qdam iam uiri euasissent ueritus Euristheus ne cum omnes ad eam ætatem peruenissent se imperio micenarũ priuarent cupiẽsq; omnis eos græcia pelli Ceyco nisi & heraclydas & licymnii filios: Iolaum insuper ac omnes arcades qui cum hercule militassent eiiceret bellum ĩdixit. At ipsi euristheo impares uiribus decreuerũt sponte trachinã relinquere. Adeũtes plures ciuitates: quæ ꝑclare erãt rogitãtesq; ut se in urbem reciperẽt cæteris timore recusantibus a solis atheniẽsibus insita humãitate susceptꝰ sũt tricyrintho illis urbꝫ (quæ tetrapolis nominatur) ad habitãdum concessa. Postea cum herculis filii omnes ætate matura essent prudentia adolescentibus ut ab hercule genitis innata Euristheus eorũ incremento inuidẽs magno exercitu aduersus illos profectus est. Heraclides atheniẽsium præsidio fulti iolaum theseum hylumq; duces belli constituẽtes: acie Euristheũ superarunt. Multi in ea pugna Euristheum secuti occubuerunt: ipe curru fugiens ab hylo herculis filio occisus est. Filii quoq; euristhei in ea pugna omnes cecidere. Heraclide post euristheum insigni ꝑlio deuictum mutuo consilio auxilioq; aduersus peloponẽsum duce Iolao mouerunt bellum. Athreus post euristhei obitum capto micenarũ regno accitisq; togatis ac qbusdã aliis belli sociis herculis filiis occurrit. Apud isthmum cũ utriq; exercitus cõueniissent hylus hostem qcũq; is eẽt ad certamẽ ea cõditione ꝑuocauit: ut si ipse uicisset euristhei regnum filiis herculis cederet. Si uero occubuisset heraclides fœdus seruãtes i corinthũ redirẽt. Paulopost licymnius cũ filiis herculis ac triptolemo apud argeos sponte illos susciꝑtes mansit. Reliqui q in tricorintho resederãt decursis ex pacto annis in peloponnesum trãsierunt. Quorꝝ res suo referentur tempore. Alcmena thebas ꝑfecta cum euanuisset a thebanis deorꝝ honoribus culta est. Cæteri heraclides repetita ab Eginio Dori filio ei credita patris hereditate apud doreos consedere. Triptolemum in agris commorantem ferũt licymnio electionis orta contentione occisum. Qua ex cede ex argis fugiẽs Rhodũ applicuit.

Castor
Pollux
Epirus
Ethalia
Thelamon
Portus
Caieta
Hyster
Ceycus rex
Hilus
Euristheus
Tricyrinthus
Herculis filii
Euristhei mors
Athreus
Licymnius
Alcmena dea
Eginius Dorus

Hanc

Hanc inſulam incolebãt tum græci ab Triopato phorbantis filio deducti. Q uã ille Lindum cõmuni accolarꝝ cõſilio cõ in tres partes diuiſiſſet: tres in ea cõdidit ciuitates. Lindũ: Ilyſum Iliſum: Camirũ. Imperauit aũt omni iſule ob gloriã nomẽq; paternũ: ac demũ cum Agamẽnone ad troianũ bellũ ꝓfectus: poſteaq̃ de Hercule filiiſq; rettulimus: locus Theſeus ſe offert: ut Theſei: q herculis certaminũ imitator fuit geſta narrẽt. Natus ex æthra pitthei filia ac neptũno in trizena nutritus ẽ penes pittheum maternũ auum ac ſigna prout ferũt fabulæ ab ægeo ſub petra poſita recognoſcẽs athenas uenit. Deide mare ingreſſus ut herculis uirtutes imitaret ad ea certamina adiecit aĩum quæ laudẽ & glo riam ſibi cẽnt allatura: & primũ eũ q dicebat chorynetus heſternorꝝ interfectorem ſuſtulit: hoc uſum cognomine a coryna quod genus armorꝝ eſt ad ulciſcẽdum acco modatũ. Secũdum q in iſthmo erat Schinon q duas flexas pinus atq; utriq; allĩgato hoĩs brachio ſurſum dimittẽs corpus ui diſcerptũ maximo cruciatu afficiebat. Ter tius fuit a theſeo interẽptus in crommyone aper ſilueſtris: a quo plures interibãt uiri bus ac magnitudine ꝑſtãtes. Deleuit inſup Scyronẽ habitãtem ea loca megaræ: quæ ſaxa ab eo ſaxa ſcyronia uocant. Hic uiatores cogebat: ut ſe ipſos præcipiti iactarent loco deductos ſupra ſcopulũ abruptum hoĩes calce i mare iuxta chelonẽ proiiciebat. Su ſtulit etiam iuxta eleuſinam Cercionem certãtem cum præſentibus: atq; abſe uictos ꝓcuſtes perimentem. Deinceps procuſtem occidit in eo loco terræ atticæ: qui dicit Curdalus habitantem. Hic uiatores cogebat ſupra lectũ aliquẽ aſcẽdere. Q uo ſi lõgiores erãt: parte ſupemĩẽte amputabant: qui uero breuiores pedibus diſtendebant. A qua re ꝓcuſtis cognominatus eſt. His actis athenas ueniẽs ægeũ ꝓpter ſigna cognouit. Tũ marathoniũ tauꝝ ab hercule ex creta in pelopõneſum traductũ athenas abſe uictum tectam aduexit: quẽ ægeus ſacrauit Apollini. Supereſt ut de minotauro: quo theſei geſta ab ſoluant ab eo interfecto referamus. Oportet enim tpibus: quæ a nobis explicata ſunt cõtigua quo notior fiat hiſtoria deſcribi. Tectamus Dori filii Elleni ex deucaliõe orti cum æoliis ac pelaſgis in cretã nauigãs inſulæ imperauit. Sumpta cretæ i uxorẽ: filiũ Aſterium creauit. Q uo in creta regnante iuppiter (ut aiunt) europã ex phœnicea ra ptam ſupra taurum detulit in cretam: ex ea tres genuit liberos. Minoem: Rhadaman tum: Sarpedonẽ: Aſterius deinceps prole carens cum uxorẽ duxiſſet europam Iouis adoptatis filiis regni eos reliquit ſucceſſores. Horꝝ rhadamantus cretẽſibus leges de dit. Minos ſuſcepto regno cum itonem lictii filiam uxorem cœpiſſet: genuit ex ea li caſtum. Hic quoq; cũ regnaret in creta ida coribãti filia uxore ducta ſecundũ minoẽ genuit: quẽ nõnulli iouis filium tradũt. Hic primus græcorꝝ parata claſſe maris ĩpe rio potitus eſt. Cum deſpõdiſſet paſiphen ſolis cretæq; filiã: ſuſcepit Deucalionem: ſecũdus Crateũ: Androgeũ: & Ariadnẽ plureſq; naturales liberos. Androgeus cũ athenas cõ ſenſu atheniẽſium omnium conceſſiſſet ægeo regnante: inq; certaminibus ſuperaret athletas oẽs in conſuetudinẽ pallantis filiorꝝ uenit. At ægeus ſuſpicans nequãdo ꝓ pter Androgei amicitiam a pallantis auxilio minois regno pelleretur inſidiis Andro geo paratis ad ſpectaculũ celebre proficiſcentẽ thebas per quoſdam eius regioniſ ac colas circa Inoem terræ atticæ interficiẽdum curauit. Cæde filii perturbatus Minos us athenas uenit ſupplicium iterfectoris Androgei petẽs ſpretis eius uerbis: bellũ athe niẽſibus indixit addita execratiõe: qua aduerſus atheniẽſes ſiccitatẽ famẽq; impcat. Siccitate tum atticos: tum reliquã græciã urgẽte: corruptis terræ fructib9 belli duces qũo hæc mala auerti poſſent deũ cõſoluere. Iuſſit eos ad æacũ iouis & æginæ aſopi filie adire iubereq;: ut ꝓ ſe uota faceret. Q uib9 pfectis ſiccitas cũ penes alios græcos

Lindum
Ilyſum
Camirũ
Agamẽnone
Theſeus
Theſei
herculis
Aethra
Pittheus
Choryne
coryna
Schinõ
Aper
Scyron
Scyroĩa
Chelone
Cercion
Cercionem
ꝓcuſtes
Curdalus
Curdalꝰ
Maratho
nius
Taurus
Cretæ
Aſterius
Europa
Minos
Rhada-
mãtus
Sarpedõ
Itone
Licaſtus
Ida
Minos
Deucalionem
ſecũdus
Paſiphæ
Deuca-
lion
Crateus
Androge
Ariadnæ
Aeacus

ceſſaſſet: ſolos athenienſes uexauit. Coacti igit' ſunt rurſus a deo implorare tãtæ reme-
dia calamitatis. Hanc defuturã deũ ferũt reſpõdiſſe: ſi pro Androgei cæde Minoi q̃s
uellet pœnas dediſſent: parẽtibus deo athenienſes p̃cæpit Minos pueros ſeptẽ totidẽ
Minotauri pueri uirgies ſingulis annis Minotauro quoad uiuerer: uorãdos trãdi. His datis defecit ſic-
citas. A bello abſtinuit Minos annis ſeptem trãſactis rurſus cũ in regionẽ atticã cum
Theſeus magno exercitu trãſiſſet minos: ac bis ſeptẽ pueros petiſſet: traditi ſunt. Theſeus cũ
Dia eſſet nauigaturus: acceſſit ad gubernatorẽ Egeus p̃cipiens: ſi minotaurũ ſupaſſet fi-
naſſos lius: ut albis uelis portum ĩtrarent: nigris quẽadmodum & antea in ioniam fecerũt: ſi
periſſet. Theſeus in cretam cũ nauigaſſet: Ariadne minois filia eius ſpecie ac decore
capta & cõſilium operãq; dedit minotauri occidẽdi & laberynthi egreſſum edocuit.
Deinde cum ariadne noctu clam recedẽs in ĩſulam appulit aliquãdo diam nũc uero
naſſum uocitatã. Eo tpe Dionyſium ferunt pulchritudine ariadnes captũ cũ a theſeo
uirginẽ abſtuliſſet uxorẽ illam abſe p̃termodum dilectam duxiſſe. Poſt eius obitum
Ariadnes ꝓpter ſingularem amorẽ honore ĩmortaliũ dignatus coronã ex aſtris ariadne in cœ-
corona lo cõſtituit. Verum eos qui cũ theſeo nauigabãt ferũt ægre admodum raptũ uirginiſ
ferẽtes ꝓpterq; dolorem ægei mãdatoꝝ oblitos nigris uelis in atticã pueniſſe. Quod
Aegei ægeus cum aſpexiſſet exiſtimãs theſeum in filium peremptum rem heroicã aggreſſus
mors ex arce ob dolorẽ ſemet p̃cipitauit. Poſt patris interitũ theſeus regno ſuccedẽs cõſti-
tutis legibus populo imperauit; multaq; ægit ad amplitudinem ciuitatis ſpectãtia in
quis illud fuit inſigne q; plurimũ populũ athenas ad habitãdum induxit. Qua ex re
uiribus & auctoritate aucta ciuitas græcie principatum tenere uiſa eſt. Verum ad ea
Deuca- quæ de theſeo ſupſunt redeundum. Deucalion maior natu filioꝝ Minois cretæ ipe-
lion rauit inita cum atheniẽſibus belli ſocietate Phedram filiam theſeo deſpõdit. Qui cũ
Phædra poſt ductam uxorẽ hippolytum ex amazone genuiſſet; in trizenã miſit ſorori ethræ
Hipoly- nutriẽdum. Ex Phedra Athamãtum ſuſcepit ac Demophoontẽ. Paulopoſt hippoly
tus tus cũ athenas ad miſteria ueniſſet a phedra ꝓp pulchritudinẽ amatus ẽ: quo recedẽ-
te phedra tẽplum ueneri i arce unde i trizena cõſpectus erat cõdidit. Cũq; ad pittheũ
Athamã- tũ theſeo diuertiſſet hippolyti cõcubitũ petiit. Illo ſcelus abnuẽte moleſte id ferẽs no
tus uerca athenas reuerſa hippolytum q; ſe uitiare uoluiſſet: apud theſeũ accuſauit. Ille
Demo- dubitans ueꝝ ne crimen eſſet rem ad hippolytum per internũtium detulit. Ferebat'
phoon tũc forte equoꝝ curru hippolytus. Cui calũnia audita labẽti aĩo frena e mãibus exci
derunt. Turbati equi excuſſis habenis currũ p̃cipitẽ egerũt. Quo effracto hippoly-
tus ueſtibus implicitus atq; ad terrã delatus interiit. Ob eius ante optime actã uitam
Theſeus trizeni deoꝝ illi honores impẽdere. Theſeus his turbatus calamitatibus pulſus prĩa
apud hoſpitẽ functus eſt uita: atheniẽſes penitẽtia ducti oſſibus theſei athenas tradu
ctis: & illum coluerũt pro deo: & templum ſibi intra urbem aſilũ qd' ab eo theſeũ di
ctum eſt cõſtituere. Nunc de raptu helenæ deq; perithoi erga ꝓſerpinam amore: ge-
Peritho9 ſtis enim theſei ſunt immixta dicendum. Perithous ixionis filius defuncta hippoda-
Polypit9 mia uxore polypito filio ſuperſtite athenas ad theſeum uenit: cuius uxor phædra cũ
Helenæ defuncta eſſet ſuaſit ei helenæ Iouis ac lede raptum. Ea tum decimum agebat annum
raptus omnes cæteras decore ac modeſtia excellens. Lacedemonem profecti capto tpe hele-
nam communi conſilio athenas aduexere. Deinceps inter eos ſorte iacta utrius eſſet
ſponſa helena futura: ea tamen adiecta cõditione: ut his pro quo ſors cecidiſſet: ſocio
coadiutor ad alterani quærendam uxorem foret. Idq; iureiurando cum firmaſſent:
ſorte Theſeo euenit. Quod factum cum ægre ferrent athenienſes; timens Theſeus

Helenã

Helenã in Aphidriã unã ex atticis urbibus deduxit: eius cura ethre matri multisq; ex Amphi-
amicis permissa Perithous cupiẽs ꝓserpinã uxorẽ habere cõsiliũ cũ Theseo com-
municauit. Verũ cũ ꝓpter rei impietatẽ a ꝓposito eum auertere conaret: ubi illũ pse- Ethra
uerãtem inq; iurisiurãdi uim ad proserpinæ raptum se adigi uidit coadiutorẽ se præ-
buit. Cum ad iferos descẽdissent uterq; ibi captus. Sed postmodũ in gratiã herculis
liberato Theseo perithous apud iferos detentus fuit sempiternas suæ ipietatis pœnas
quidã scriptores tradũt ambos rediisse ab iferis. Eoq; tpe. Dioscuros helenæ fratres Helenæ
cum exercitu Amphidriã ꝓfectos capta euersaq; urbe Helenã adhuc uirginẽ capti- incepta
uamq; ethram: Thesei matrem lacedemonem uexisse. Res postulat: ut de septem
ducibus qui thebas profecti dicuntur scripturi belli causas a principio ordiamur.
Laius thebanorum rex sumpta uxore locasta creontis filia cum diutius caruisset Laius
liberis: oraculo consulto an esset filios habiturus relponsum tulit: nõ cõducere sibi Locasta
prolem habere. Nam q ex eo ꝓdiret filius patrẽ occisurus esset aduersaq; fortuna do
mum funestaturus: post quod respõsum præcepit natum ifantẽ traiectis primũ fer-
ro pedibus exponi: unde & œdipus cognominatus est. Sumptũ puerũ domestice cũ
nõ exposuissent: cuidã seruili mulieri noïe polybie tradidere. Cũ iam uir factus esset:
deũ de ifante expsito cõsulere statuit laius. Oedipus quoq; a quodã se fuisse exposi-
tum certior factus: & ipse pithiam q sui parentes forẽt oratũ ꝓfiscisceb̃at. Cũ ambo Oedipus
apud phocidã iuicem obuiassent. Laiusq; illũ deuia cædere supbius mãdasset Oedi- Polibia
pus ira motus laium occidit iscius parẽtem eẽ. Eo tpe tradũt sphingẽ beluã biformẽ Sphinx
uenisse thebas: ꝓposuisseq; enygma: qd̃ q nõ soluerẽt pirent. Ex quo plures ob rẽ du Oedipus
bium interierũt. Soluẽti p̃mium locastæ cõnubiũ & thebeor̃ regnũ ꝓpositum erat. Ethiocles
Verum nullus excepto oedipo enigma soluẽ ualuit: id erat ẽiusmõi. Quod animal Polyni-
bipes idem tripes ac quadrupes foret. Cæteris addubitãtibus solus œdipus ait hoiem ces
id animal eẽ. Qui ifans quattuor iret pedibus: auctus ætate duob9; iam senior factus Antigõa
tribus: nam baculo tanq̃ tertio pede sustentaret̃. Sphinga suo iudicio uicta se ipsam Ismine
ex loco excelso p̃cipitauit. Oedipus ignotã matrẽ uxorẽ sumpsit: quattuorq; ex ea ge- Adrastus
nuit liberos Ethioclẽ. Polinicẽ: Antigonã: & Ismenẽ. His cũ ad ætatẽ peruenissent dome Tydeus
stica impietate cognita œdipum coegerũt ob dedecus non egredi domũ: ipsi sumpto alcatus
regno fœdere inuicẽ sanxerũt: ut singuli alternis annis imperarẽt. Primusq; imperii
annus ethiocli cederet maiori natu: is acto ãno petenti ex fœdere renuit tradere regnũ
fratri. Qua ex causa in argos ad Adrastũ regem cõfugit: Hoc tpe tydeus oenei cũ in
calidõe alcatũ lycotheũq; nepotes occidisset: ex etholia ausugit ĩ argos. His adrastus Lycothe
benigne susceptis quodã respõso motus utriq; filias uxores dedit Polynici Argiã dii- us
philem Tydeo adolescẽtes cũ a rege ꝓbarẽt̃ magnaq; eorũ uirtutis expectatio uide- Argia
retur ambos in patriam pollicitus est se reductur̃. Verum cum censeret primũ debe- Diiphile
re Polinicẽ restitui ferũt regẽ ad ethioclem destinasse: Tydeum qnquagita uiros ab
Ethiocle in insidiis in itinere positos occidisse: ad argosq; præter opinionẽ redisse ico-
lumem. Hæc adrastum impulerunt; ut quæ ad bellũ spectabãt pararet. Asciuit autẽ
ad belli societatem Capenum Hippomedõtem parthenopeũ athlantis schinei. Sua-
debant amici Polynicis: ut ad bellum Amphiaraus uates duceretur. At is cum præui
deret si ei bello afforet se periturum idq; propterea recusaret ferunt Polynicem aureũ
torquem a uenere Hermione datum Amphiaraï uxori; quo belli societatẽ uiro per-
suaderet donasse. Eo tempore Amphiaraus Adrastusq; de regno dissidentes ad Eri-
philis Amphiaraï coniugis Adrasti sororem omnem dissentionũ iudiciũ rettulerũt

Amphiaraus
Eriphile
Alcmeō
Capaneꝰ
Hippomedon
Amphiarius
Adraſtuſ
Alcmeō

Illa pro Amphiarao ſentētiam tulit: adiiciēs ut bellī thebis iferēdī ſocius adiutorq; eēt Amphiaraus exiſtimās ſe ab uxore ꝓditum ad bellū ſpopōdit ſe aditurꝝ. Sed alcmeoni filio impauit: ut poſt ſuum obitū eriphilen pimeret. Quod patris mandatū poſtea executus facti cōſcientia in iſaniam uerſus eſt. Adraſtus Polynices ac Tydeus ad bellum ituri q̄ttuor elegerūt duces. Amphiaraum: Capaneū: Hippomedōta: & partheopeū. Qui oēs magno exercitu aduerſus thebas ꝓfecti ſūt. Ethiocles ac polinices mutuis uulneribus confoſſi conciderunt. Capaneus magno impetu ſcalis murum aſcēdēs mortē opetiit. Amphiaraus in terre hiatum cū curru delatus abſortuſq; nūq; poſtea uiſus ē. Eodē pacto & reliqui duces oēs p̄ter adraſtū multiq; p̄terea mortales occubuerūt: quoꝝ ſepeliendoꝝ facultas a thebanis cū denegata eēt inſepultos ſinens adraſtus ad agros rediit. Cū nullus auderet hos tumulis cōdere ſoli athenienſes q cæteros uirtute anteibāt: oēs ſepeliuere. Hunc bellī uitæq; finē ſeptē q thebas oppugnatum iere ſortiti ſunt. At uero filii mortē parentū ulturi cōmuni cōſilio cōtra thebanos mouerūt arma. Dederat reſpōſum apollo eā ſe ciuitatē expugnaturos ſi alcmeonem amphiarai filiū impatorem ſibi cōſtituiſſent: hic ab illis dux factus deum & de theba no bello cōſuluit & an matrē Eriphilē puniret. Reſpōdit apollo utrūq; faceret nō ſolū q̄ monile aureū mater in necem paternā: ſed & peplum quoq; ob filii ꝛitū accepe/rit. Venerē aiūt quōdam Herminiōe Cadmi & monile donaſſe & peplū. Ambo hæc

Eriphile
Tyreſiuſ
Tilphoſea
Thebæ
Daphne
Sybilla
quid

habuit Eriphiles: alterā a Polynice: alterꝝ a Therſandro polynicis quo filiū ad expedi tionē thebanā hortaret: Alcmeon igit cū milites ad bellū plurimos ab argis paraſſet ab urbibus quoq; finitimis accerſito p̄ſidio exercitū cōtra thebas duxit. Acerrima cū thebanis cōmiſſa pugna alcmeon uictoria potitus eſt thebanoꝝ attritis uiribuſ multiſq; amiſſis ciuibꝰ cū eēnt ipares uiribꝰ oī ipe deſtituti cōſiliū a Tyreſia q diuinator erat exq̄ſiuere. Hic thebanos ex urbe iuſſit abire: hoc ſolūmodo illos cōſeruari poſſe: iuxta tyreſiæ dicta urbē liquentes aufugere noctu in orā boetiæ quæ tilphoſea appellat. Thebæ captæ ac dirutæ ſūt. Tyreſiæ filiā daphnen poſtea cū uictores cæpiſſent in delphos uoto ſuſcepto miſere oblationē deo. Ea diuinandi artem edocta in delphis degēs multomagis eā ſciētiam ꝙalluit. Itaq; natura admirabilis plurima ſcripſit uarii generis reſpōſa. Cuius ex uerſibuſ homerum poetā ferūt multa adornatū ſui pœmatis ſumpta trāſtuliſſe. Cū hæc ſæpius dei ſpiritu ferret: multaq; traderet reſpōſa Sybilla ab oibus cognominata eſt: nam plenā deo Sybillam eſſe idem notat. Victores uero urbe directa in patriā q̄ſq; multis cum ſpoliis reuerſi ſunt. Ex thebanis qui in tilphoſium cōfugerant. Tyreſias defunctus eſt: quem ſui ciues magna cum pōpa ſepeliuere deoꝝ ſibi honores tribuētes. Deiceps aduerſus Doriēſes armis motis pugnatos ex eoꝝ patria eiecerunt. Tranſacto paululum temporis quidam ex eis Junonis ſedibus māſere. Quidam athenas profecti ſunt. Creonte Menicei regnāte patria pulſi paulopoſt in dorida remearūt in crineo tincoq; & Euboia habitātes. Antea boetus arnes neptūni filius migrās in æolidem quæ nūc theſſalia dicit. Eos q ſecū acceſſerant boetos uocauit. Sed de æolidibus paucis dicēdum. Priſcis tpibus cum ex filiis æoli q fuit ellinis ex Deucaliōe nati cæteri: quæ dicta ſunt loca habitarūt ſolus minas in æolide regnauit. Eius filius hippotes ex Menalippe æolū genuit. Huius arnem filiam neptūnus cognouit. Qua de re indignatus pater Metapōtio aduene q tum caſu aduenerat eo pacto arnem dedit: ut illā in metapontum deduceret. Vbi duos peperit filios æolū ac boetū. Quos metapōtius liberis carens quodā motus oraculo adoptauit in filios. Hi iam uiri facti orta uiuente metapontio ſeditione regnum obtinuerūt:

Tyreſias
Boetus
Arnes
Aeolus
Theſalia
Aeolus
Minas
hippotes
Menalippe
Aeolides

poſtmodum diſſenſione inter arnem Autolipen peremere. Eam rem grauiter ferente metapõtio illi p̃paratis nauibus cum matre multiſq; amicor̃ mare igreſſi Eolus quidem ad inſulas tyrreni maris appulit quæ ab eo eolides ſunt appellatæ ciuitatẽq; cõdidit quã liparam uocauit. Boetus uero ad eolum uenit Arnis patrem a quo loco filii nutritus ẽ: poſtmodũ eolidis regnũ poſſedit: patriã oẽm a matris noie arnẽ populos appellauit ab ſe boetos Itonus ex boeto ortus q̃ttuor ſuſcepit filios. Hippodamũ Electrionẽ Archylicũ Alegenorẽ: hor̃ hippodamus Eleum genuit. Electrion letũ. Alegenor Eloniũ Archylicus Protheroreẽ & Archeſilaũ: qui ad Troiã iere bellor̃ exercitus duces. Nũc ſalmoneum Tyrũq; & eor̃ uſq; ad neſtorẽ q troiano ĩterfuit bello poſteros referamus. Salmoneus ex eolo Deucalionis eſt ortus. Q ui ex eolide cũ magna ſuor̃ manu p̃fectus cõſtitit in elea apud fluuiũ alpheum. Vbi ciuitatẽ a ſuo nomine Salmoneã cõdidit ſumpta uxore alcidice elei filia genuit ex ea Tyreã decore formaq; eximiã. Alcidice defunctã ſyderã uxorem duxit: quæ tiream ut nouerca cœpit odiſſe. Salmoneus ob ſuperbiã atq; impietatẽ cõtracto ſubditor̃ odio iouis fulmine conflagrauit. Eius deinceps Tyrea filia adhuc uirgo ab neptuno cognita pepit peliã ac neleum: poſtmodũ ex creteo amithaonẽ genuit: feretũq; & Eſonẽ. Cũ diẽ ſuũ obiſſet Creteus orta ĩter peliã Neleũq; regni contẽtiõe pelias iolco finitimeq; regioni ipauit. Aſſumptiſq; melampode ac biãte. Amythaonis Agleieq; filiis q̃buſdãq; ex acheis phithiotiſq; ac eolibus aduerſus peloponeſum exercitũ duxit. Melãpus cũ eẽt diuinator argiuas fœminas p̃ dionyſii irã fanaticas ab inſania curauit. Cuius rei gr̃a Anaxagoras meagapenthi argiuor̃ rex cũ donauit duabus regni p̃tibus: hic argis cũ moraret biãte fratre cõſorte regni facto uxorẽ cepit Iphianirã filiã megapẽti: ex qua p̃tulit Antiphatũ: mãtũ. Biãtẽ: p̃noem ex antiphato ac zeuſippo hippo coõtis locleus Amalcheuſq; orti ſunt locleus hypermeſtraq; Leſpii iphianirã polibiã atq; amphianium genuerũt. Hoc pacto Melãpus ac bias eorũq; poſteri argiuor̃ iperiũ tenuere. Neleus cũ his q eũ ſecuti erãt in meſſenẽ trãſiẽs accolar̃ uolũtate cõdidit urbẽ p̃lũ: cui cũ iperaret uxorẽ ſumpſit Chloreẽ amphionis thebani natã: exq; ea duodecim filios ſuſcepit. Quor̃ ſenior perydimeus extitit. Iunior Neſtor q bello interfuit troiano & deinde p̃genitoribus Neſtoris hactenus. Nũc de laphitis & cẽtauris diſſeremus. Ex oceano ac theti plures filii ſecũdũ fabulas manarũt a fluminibus cognominati: in qs fuit peneus: a quo accidit peneũ i theſalia dici. Hic ex nympha creuſa liberos ſuſcepit ipſeũ ac Stilbyã: quã cũ cognouiſſet apollo Lapithũ ac cẽtaurũ genuit. Lapithus locis circa fluuiũ peneũ ad habitãdũ lectis cũ ibi iparet Eurionẽ Arſinoi uxorẽ duxit: ex qua duos ſuſcepit filios phorbãtẽ ac periphanẽ regni paterni heredes. Populi oẽs a laphito laphitæ appellati ſũt: phorbas cũ in olenũ trãſcẽdiſſet accerſitus ab Alectore boetior̃ rege tũ pelopis uires formidãte cleorũ regnũ ab eo cœpit: huic filii egeus actor̃q; paterno ſucceſſere regno: periphas alter laphiti natus ex aſtiagea uxore ypſei filia octo genuit liberos quor̃ natu maior antion ex melate Amythoni ſuſcepit ixionẽ: hic ut tradũt dona plurima eſioneo pollicitus deſpondit eius filiã cliã: ex qua genuit perithoũ. Ver̃ cũ ixion nequaq̃ p̃miſſa uxori tradidiſſet eſioneus p̃ iis equos illius cœpit. Tũc iſion pollicitus ſe q̃ p̃miſerat daturum accerſitũ a ſe eſioneum in foueã ardẽtẽ coniecit. Q ua crudelitate cum nullus eã cedẽ purgare uellet ab ioue ut fabule tradunt demum purificatus iunonẽ ſtupri iterpellare auſus eſt. Q ua re cognita iuppiter nubẽ in forma iunonis cũ iterpoſuiſſet: ixiõ eo cõcubitu cẽtauros genuit. Tradũt peneuã tãdẽ ixionẽ ſcelerũ magnitudine ab ioue rote aligatũ p̃ e.ua poſt obitũ torqueri cru-

lipara
Boetus
Arnes
Itonus
hippodamus
Electriõ
Archylicus
Alegenor
Eleus
Lætus
Elonius
Protheror
Archeſilaus
Alcidice
Sidera
pelias
Neleus
Anithaõ
pheretus
Ejon
Creteus
Melãpus
Iphianira
Antipha
tus
Bias
Mantus
locleus
Hipme
ſtra
polybia
Amphia
nia
pilos
Cloris
meus
Neſtor
ypſæus

Stilbia
lapithus
Centau-
rus
eurione
phorbas
pyphas
lapithæ
Aegeus
Actor
Astyaga
la
Antion
ision
pithous
Cétauri
hippocẽ
taurei
pholæ
Aesucla-
pius
coronis
Cyclo-
phum
mors
podaliri-
us
Asopus
peneus
philus
Egina
Aeacus
peleus
Thela-
mon
phocus
Achilles
Thela
mon
Glauca
Eribia
alchatus
Eantus
pisa
Oeno-

ciatus pœna. Cẽtauros nõnulli uolũt in pellio a nymphis nutritos postmodũ equos subagitasse. Exq; eis hippocẽtauros natos. Creditũ q; primi eqtare ausi sint: eoq; natã fabulã ueluti eq eẽnt hoisq; natura. Hos ferũt tãq; phithoi cognatos prẽ regni paterni ab eo postulasse. Q uod renuẽti bellũ a laphitis illatũ est. Sed eo cessante postmodũ: cũ pithous hippodamiã despõdisset theseo ad nuptias ac centauris uocatis illi uino ebrii fœminis quæ in nuptiis erat uim afferre conati sunt. Q ua iniuria tũ theseus tũ laphitæ pmoti multis cẽtauris perẽptis reliquos e ciuitate eiecerũt: hãc ob causam centauri una aducrsus laphitas pfecti plures interfecere. Q ui cedi supfuerũt ptim in pholoẽ archadie pfecti sũt: ptĩ in malea hitarũt: hi reb9 secũdis elati ex pholoe egressi ad prædictum propinquos græcos eos occiderunt. Nunc de Aesculapio eiusq; posteris referendum Aesculapius traditur Apollinis coronidisq; fuisse filius. Q ui natura ingenio præclarus medicine opera impensa plurima ualitudini hominum utilia adinuenit. Adeo autem peritia artis excelluit ut ẽplurimos desperantes sanitatem liberaret a morbo: propterea q̃ creditus sit nonnullis defũctis uitã restituisse: ob eã rẽ tradũt ipsum apud ioue ab iferis accusatũ tãq; eor; iperiũ diminuẽtẽ. Q d' semp excitarent' a mortuis hoies illius cura eaq; cã exacerbatũ ioue fulmine esculapiũ occidisse. Hac morte Apollo iratus cicoples q id flumẽ fabricarãt iterfecit. Q uo facto indignat9 iuppiter iussit Apollinẽ hoi i pœnã errati seruire. Esculapius filios reliqt Machaonẽ & podaliriũ q arti paterne dditi cũ ad troiã cũ agamẽnõe accessissẽt plurimũ græcis in eo bello in curandis summo studio uulneribus opitulati sũt mã ob id gloriã adepti. Meritis quor; imunitas rer; oium post bellũ ẽ cõcessa. Sed de his hactenus. Nũc de asopi filiabus æaciq; liberis scribẽdũ. Ex oceano ac tethide fabulæ tradũt ortos esse filios plures: a qb9 flumina cognominata sũt in qs peneus Asopusq; extitere: peneus in thessalia sedẽ eligẽs fluuio nomẽ indidit. Asopus cũ phliũtẽ ad habitandũ elegisset: sumpta in uxorẽ Methope ladoni duos suscepit filios pelasgũ atq; ismenũ. Filias duodeci ismen9i boetia hitauit iuxta fluuiũ quẽ a suo noie ismenũ cognominarũt: ex filiab9 Sinopes ab apolline rapta i eũ locũ delata ẽ ubi nũc est urbs ab ea sinopes dicta eor; fili9 syrus his ipitauit q ab eo syri sũt appellati: corcyra uero rapta a neptuno i eã isulã delata ẽ: quã ab ea dixere corcyrã ex his nat9 ẽ phæac9 a quo phæacũ nomẽ cœpit: phæaco fili9 extitit Alcion9: q ulixẽ i ithacã deduxit. Salamis quoq; a neptuno rapta ẽ aduectaq; i isulam ab ea Salaminam apellatam: ex ea neptunoq; genitus. Cẽchreus iperauit huic claruſq; iter oẽs serpẽtẽ mire magnitudinis q icolas uexabat occidit. Eginã ex phliũte iuppiter rapuit: inq; insulã aduexit: q ab ea ẽ Egina dicta ab ioue cõpressa genuit Aeacũ q ĩ ea regnauit isula. Ab eo creati sũt pele9 & thelamõ. Hor; peleus disco iacto iuitus phocũ frẽm interfecit. Ob hanc cædẽ a prẽ pulsus inq; phithiam thessalie fugiẽs ab Actoro rege purificatus: inq; regnũ cũ is liberis careret ascitus ẽ. Ex peleo ac thetide Achilles ortus cũ agamẽnõe ad troiã accessit. Thelamõ ex egina abiẽs adiit Salaminã ubi sumpta uxore glauca Cychrei salaminor; regis filia iperauit isule: glauce defuncta Eribiã Alchati atheniẽsis despõdit: ex qua ortus Eantus postmodũ troiano iterfuit bello. Nũc cũ de pelope tãtaloq; atq; œnomao referẽdũ a nobis sit paulo supius historia ordiẽda est. In pisa peloponnesi ciuitate mars ex argina asopi filia genuit Oenomaũ. Hic unicã filiã hippodomiã appellauit. Finẽ uitæ ab oraculo scisscitante: responsum ẽ tũc in fata illũ cõcessurũ cũ filia hippodomia. Igitur filiæ nuptias ueritus decreuit ut ĩ perpetua asseruaret' uirginitate hoc maxime existimans pacto uitæ periculũ se uitaturũ. Multis puellam uxorẽ sibi sibi dari postulantibus

tibus illis id ꝓposuit certamẽ quo quictus esset interficeret. Victor uirginẽ despõderet. Equorum instituit cursum a pisa ad aram Neptunni quæ est apud isthmum corynthi. Cursus erat eiusmodi. Oenomaus arietem Iouí sacrificabat. Q ui uirginẽ postulabat quattuor equorum ferebatur curru. Oenomaus sacris peractis cursu sequebatur præcedentem auriga mirthilo affecutum: hasta quã gestabat mauu interficiebat. Hoc pacto cum plures Equorum uelocitate peremisset Pelops Tãtalí quí pisam accesserat uisa hippodamia. Id concipiens connubium corrupto mirthylo illius opera uictoria usus est: primusq; ad aram neptunni peruenit. Q ua ex re dolere actus Oenomaus existimãs adueniſſe responsi tempus sibí mortem consciuit. Pelops sumpta uxore hippodamía pisæ regnum tenuit. Q ui uiribus ac prudentía insignis cum pluri mos in peloponnesum accolas deduxisset: eam patriam peloponnesum ab se denomi nauit postea q̃ pelopis meminimus: necessarium uidetur ne quid memoria prætereat dignum: ut & tantalum patrem superioribus adiiciamus: tantalus iouis filius diuitiis & gloria insignis in ea asiæ parte: quam nunc paphlagoniam uocant habitauit plurimum diis ob generis claritatem charus: post modum fœlicitatem suam insolenter ferens inmortalium secreta quæ mensæ cõmunione usuq; deorum nouerat palam protulit hominibus. Q ua ex causa & uiuus pœnam tulit & post obitũ secundũ fabulas tormẽtis apud inferos iter sceleſtos ꝑpetuis punit. Ex eo & pelops & Niobe orti sũt. hæc filios septẽ & totidẽ filias peperit summo decore præstãtes: talí prole supbiés admodũ gloriabat se latonæ præferens numero filioq;: itaq; ira motã fabulæ latonã ferunt: a pollini: ut Niobes filios Dianæ ut filias arcu interficerent mandasse. Q uibus matrí obtẽperantibus contigit eodẽ tẽpore: & abundare filiis nioben & carere: tantalus deorũ odio contracto a paphlagonía ab ilo troís pulsus est de quo & eius maioribus paucis scribemus Prouinciæ troadí primus ꝑerauit teucrus ex fluuio Schamãdro atq; idea nympha genitus. Vir quidẽ egregius: & q populos subditos teucros ab se nominauit. Teucro nata est filia batea: quã dardanus iouis filius uxorẽ sumpsit: regnoq; succedens gentẽ de suo nomine dardanã dixit. Vrbem præterea sui nominis iuxta littus condidit. Huius erictho nius filius primum fœlicitate excelluit & fortunis. Q uẽ & homerus scribit ditissimũ hominũ. Cui tria milia erant equi pascẽtes prata. Erictho nio natus est tros: qui a se populos troadas appellauit hic tres suscepit filios: ilum: assaracũ: ganymedẽ. Ilus campestria loca ad habitandũ eligens urbẽ insignem in troade condidit ab se ilium appellatã huius filius laumedon tithonũ genuit ac priamum: thitonus in asiam orientẽ uersus usq; in æthiopiã militãs dicit genuisse ex ida filiũ noie Memnonẽ: qui cũ troianis præsidiũ tullisset: postea ab achille est iterfectus priamus ex hecuba uxore cũ alios plures: tũ hectorẽ genuit q uir præclarus troiano in bello fuit. Assaracus dardanis imperans Capim genuit: ex quo Anchises natus est: ex eo & uenere æneas troianorũ clarissimus: ganimedes omniũ formosissimus a diis raptus ẽ in pincernã iouis Deinceps ad dedalũ & minothaurũ ad minoisq; aduersus cocalũ siciliæ regẽ expeditionẽ transeamus. Dedalus genere athenienſis fuit unus ex his q erechthidæ dicũt: natus ex mitiono Epulami: q fuit ex athineo erictei filio prædarus architectus fuit: hic multorũ auxilio quos sibi adiutores cõparauit quædã mirada effecit uariis in locis orbis opera statuis uero fabricandis adeo superauit oẽs ut a posteris traditum sit: signa ab eo facta cum aspicere atq; ambulare uidereṫur spiran tia existimari: ita enim composítio mẽbrorũ apta erat & suis partibus perfecta ut omnes ad admirationẽ alliceret: priores artifices ita signorum oculos manus latera crura

hippodomia
Mirthilus
pelops
peloponnesus
Tãtalus
paphlagonia
Niobe
Troas
Teucrus
primus
Batea
Dardanus
Erictho nius
Tros
Ilus
Ilium
Laumedon
tithonus
priamus
Memnõ
Hecuba
Hector
Assarac9
Capis
Anchises
Aeneas
Ganimedes
Dedalus
Talus

componebant ut in multis deficerent. Au fugit autem a patria dedalus iam clarus architectu a cædis ob cauſam huiuſmodi dã natus: talus adoleſcens ſororis filius ab eo erudiebat: cũ ingenii acumine præſtaret dedalo primũ rotã qua utunt figuli adinuenit. Deinde repta ſerpẽtis maxilla paruulũ cũ ſecaſſet lignũ imitatus poſtea dẽtiũ ſerpẽtis ſpiſſitudinẽ ſerrã ferreã fabricauit. Q ua in re multũ ad architector artem adiumẽti cõtulit. Similiter cũ reperto torno pluribus in rebus hoĩb9 pfuiſſet: magna laude celebratus eſt: hũc puer dedalus inuidia motus exiſtimãs turpe eſſe magiſtrũ ab adoleſcẽte gloria uinci dolo illũ interfecit. Cũ puer ſepeliſſet: dolore mœſtus cũ rogaret de eo quẽ ſepeliſſet ſerpẽtẽ rndit. Rẽ mirãdã ducet qs fortaſſe aial ex quo ferræ forma ſumpta eẽt feciſſe notã pueri cædẽ. Accuſatus ab ariopagitis ad quẽdã populũ qui ab eius noie dedali uocitati ſũt. In cretã deinde trãſcẽdẽs cũ magno in honore ppter artẽ haberet in minois regis amicitiã uenit. Traduntfabulæ paſiphæn minois uxorẽ cũ thaurũ adamaret ſignũ boui ſimile a dedalo factũ. Eoq; modo thauro ſuppoſitã deſiderio potitã eſſe. Ante hoc tẽpus minorẽ quot annis ferunt ſpecioſiſſimum oium thaurũ neptũno ſolitũ de more ſacrificare cũ ei thaurus eſſet cæteris preſtãtior alium ſacrificauit deteriorẽ. Q ua ex re iratus minoi Neptunnus eius thauri amorem paſiphæ iniecit: cui arte dedali ſuppoſita decãtatũ fabulis genuit minothaurũ natura duplici: ut q uſq; ad humeros thaurus cætera homo eẽt. Ad hoc nutriẽdũ monſtrum aiunt a dedalo labirinthum fabricatũ difficiles habẽtẽ egreſſus & inſciis pœnitus irremeabiles. In quo recluſo minothauro ſeptẽ atheniẽſes pueri totidẽq; uirgines ſingulis annis, put antea diximus dabant. Dedalus irã Minois ex boue a ſe fabricato conceptã timens abſceſſit ex creta paſiphes auxilio nauẽ ad effugiendũ præbẽtis poſt eũ fugiẽs icarus filius cũ inſulã quãdã peteret in mare decidens periit: a quo & inſula dicta eſt & pelagus icareũ uocatũ. Ex hac inſula abiens dedalus in ſiciliã appulit ad ea delatus loca ubi cocalus imperabat; a quo humaniter ſuſceptus eſt; ac propter ingenium præſtãs famãq; eius ſumma beniuolẽtia habitus. Trãdũt qdã; cũ adhuc in creta eſſet dedalus & a paſiphæ abſcõditus; minoem regẽ expetẽtẽ meritas ab eo pœnas cũ non reperiret & naues ois inſulæ ſcrutari mandaſſe & ſimul pecunias pollicitum ſi qs dedalum inueniſſet. Ac ipſæ deſperato nauis tranſitu alas ſumma arte fabricauit quas cera cõpactas cũ ſuo filiiq; corpori applicuiſſet: amboq; ſupra mare aduolarẽt icarus cũ altius iter tanq̃ adoleſcens peteret ſolis æſtu cera liquefacta laxatiſq; alarũ iuncturis in mare decidit. Pater prope mare delatus alis ſæpius madefactis ad ſicilia peruenit incolumis: quæ fabula quãuis uideat miranda tamen eã uoluimus recẽſere. Dedalus apud cocalũ ac ſicanos diutius cõmoratus eſt præclarus architecturæ artis pſtãtia. Aedificauit in inſula quædã; quæ adhuc permanẽt opera. Nã prope megarã fecit eã quæ dicitur lymbethra. Ex qua ingẽs fluuius Alabos nomine in mare propinquũ effluit; iuxta eã quæ nũc eſt acragantina in loco q dicit camicus urbẽ ſupra petrã eſſe cit: ut quæ expugnari nequeat munitiſſimã; illius aſcenſu ita arcto difficiliq; reddito: ut aditus tribus aut quattuor uiris cuſtodiret. In hac urbe Cocalus regia conſtructa theſaurũ oẽm in ea tanq̃ inexpugnabili cõdidit. Tertio ædificauit in ora Selinuntina antrũ; ex quo ita euaporabat ab igne fumus: ut aſtantibus paulatim ſudor ex calore eliceret; curarenturq; cũ uoluptate adeũtiũ corpora nulla caloris moleſtia percepta. Eſt iuxta erycẽ ſaxũ præceps præruptũ: ultra modũ editũ: per cui9 abrupta anguſtũ difficileq; erat iter ad ueneris tẽplũ; in eo ducto muro aditũ reddidit latiorẽ. Multa pterea a dedalo opera cõſtructa in ſicilia ſunt tẽporũ uetuſtate corrupta. Aureũ inſup

arietem

Rota
Serra
Tornus
Dedali
paſiphæ
Minos
Labyrinthus
Icareus
Cocalus
Dedalus
Lymbethra
Alabes
Camic9
Cocalus
Eryx
Aries
Minoa

arietem ueneri & erici posuit ea ingenii arte sculptū ut uiuus extimaretur: interim mi-
nos classe potēs cognita dedali in siciliā fuga statuit eū bello persequi: præparatis naui- Minos
bus e creta ꝓfectus in acragantiā appulit: quæ nūc ab eo minoa uocat. Expositis co-
piis ꝑ nūciū a Cocalo tradi sibi Dedalum ad pœnā popposcit. Cocalus minoe ad collo
quiū acuto quod postularet se facturū pollicitus domi receptū cū in balneis lauaret
adeo in longū tēpus in thermis detinuit: ut nimio æstu suffocaret. Eius deinde corpus
cretensibus reddidit ꝑlata obitus causa: q; in lauacro elapsus aqua calida periisset: eius
corpus milites magnifice sepeliuerūt: sepulchro ei duplici cōstructo. Vno in quo po
sita sunt occulte minois ossa. Aliud palā ædificato ueneri templo: quod multis seculis
posteri ut templū ueneris coluerūt. Postea cū acragātines regnāte apud eos Thuono
urbē conderēt repertū sepulchrū ossibus in cretā missis demoliuere. Cretensibus qui
defuncto minoe in sicilia absq; imperio remanserant inuicē dissidētibus quidā q; sica-
nis assueuerant contempta patria in sicilia mansere. Horū pars ciuitatē condidit: quā
ab eorū rege dixerunt. Minoē Pars per littus errans locū munitū condende urbi ele-
git: quā a fonte in urbe fluente engyā appellarunt. Post captā uero troiā Merionū cre
ti & cū eo cretēses nauibus in siciliā delatos ueluti cognatos in ciuitatē susceperē. Hi po
stea ab ochyra urbe recedentes expugnatis nōnullis finitimis eoq; regiones possede- Engya
runt. Aucti postmodū opibus templū matribus ædificarūt præcipuo eas cultu deas Ochyra
multisq; templū donis honorātes. Has ex creta aiunt ubi maxime colunt aduectas Arctos
ioue olim clā patre saturno educasse: quo merito in cœlū sunt in astra: quæ arctos di-
cunt translate. Hæc & aratus in suo de astris opere confirmat inquiens eas ꝑpter io-
uem occulte enutritū in cœlū ascendisse. Neq; uero equū uidetur harū dearum præ-
sens hominibus numē & cultū præterire. Nā eas nō solū huius urbis accolæ: sed etiā
ex finitimis quidā sacris solemnibus & aliis honoribus celebrant. Quædā urbes etiā
prætiosa uasa earū cultui deputarunt. Futurā eni existimans & priuatis & huiusmo-
di cultu fœlicē uitā & urbibus diuturnā. Vsq; adeo autē istarū dearū creuit religio ut
accolæ permultis aureis atq; argenteis usq; ad scriptorū tēpora donis exornarint. Tē-
plum quippe ipsis ædificatū est ingens ac sumptuosum: ad cuius structurā cum loci
natura non suppeteret ab Astygitōe agyrinęorū quæ cētū ab eis distat stadiis saxa ad-
uehi magna impensa curarunt. Cū uero iter quo necesse erat lapides ferri asperū esset
ac difficile transitu quattuor rotarū curribus ad id præparatis centū iugis boū lapides
delati sunt. Sacrarū eni pecuniarū copiæ impensam tanti operis contempsere: paulo
ante hæc tēpora erant eis deabus sacri boues ad tria milia agri adeo ꝑmulti ut magnū
uectigal præberent. Nunc aristei acta sequentur. Hic ex apolline ac Cyrene ipsei fi- Aristheꝰ
lia genitus est de cuius genere quidā ita tradunt. Cū cyrenes apud ꝑeleū uirgo educa Cyrena
retur. Apollo eius forma captus raptam uirginem in lybiam detulit ad ea loca in qui- Agreus
bus postmodum ciuitas condita est ab eius nomine cyrenes. Ex eā filium suscepit Ari Lac
steum: quem infantem tradidit nymphis nutriendum a quibus triplici nomine est ap Mel
pellatus. Nomius. Aristeus. Agreus. Ab his nymphis cū Lac coagulare mel atq; ole- Oleum
um conficere didicisset primus ea in usum hominum traduxit. A posteris ut deus me Authore
ritis honoribus sicut & Dionysius cultus est: profectum deinceps in boetiā aiunt Au Acteon
tonen cadmi filiam uxorem sumpsisse. Ex qua genitus est acteon: quē fabulæ ferunt Aristheꝰ
a suis canibus discerptum Cuius rei causa ea traditur a nōnullis extitisse: q; dianæ cō-
cubitum cum uenaretur in montibus iuxta templum sitis appetierit. Alii q; se illi acte
on prætulerit uenandi arte. Vtrūq; uerisimile est ad irā deā incitasse. Siue. n. desuetā

nuptiis uirginem ad suam quesiuit cupiditatem traducere siue ausus est se illi in uena tionibus anteferre. Cum etiam dii in eo exercitio illi cedant: merito irata dea eum in beluam quæ a canibus laceraretur: conuertit Aristheum aiunt post acteonis obitum cum ad oraculum adesset patris Apollinem respondisse futurum esse ut chyum insu lam adiret in qua ei honores impenderentur. Cum in eam nauigasset orta per uniuer sam græciam peste sacra pro græcis syrii: astri tempore fecisse dicũt. Hisq; actis ete siis flantibus uentis morbum cessasse. Miranda profecto res huic homini priuatim contigit. Nam his qui filium a canibus interemptum conspexit & astrum cælestæ: q; ex nomine pernitiem inferre mortalibus putant ad salutẽ uertit: & cæteris extitit cau sa salutis: postea nepotibus i chio relictis in lybiam ad matrem nympham rediit. Ac deinde in insulam sardorum profectus in ea constitit. Captusq; insulæ amenitate cõ

Charin9 Chalicar pus

sitis arboribus ex agresti reddidit cultiorẽ ibi duos genuit filios Charinum ac Chal licarpum. Ad alias quoq; insulas cum accessisset in sicilia aliquãdiu commoratus est: in qua cum uariis fructibus armentisq; referta esset singulorum usum edocuit. Q uo

Aristhe9

beneficio siculi & hi præcipue apud quos nascuntur oleæ pro deo summo honore co luerunt. Tandem ferunt in thraciam ad Dionysum trãsgressum & percepisse orgia & diutius cum eo commoratum multa ed uitam utilia didicisse. Cum aliquandiu in

Emos

monte qui Emos dicitur habitans postmodum non comparuisset deorum inmorta

Erix

lium honores nõ solum a barbaris: sed a græcis quoq; assecutus est. Post aristheum daphnis atq; erix adiicientur. Ericem tradunt ueneris ac Buti regis cuiusdam indige ne ĩsignis gloria filium extitisse. Hic propter nobilitatem maternam præclarus apud homines fuit: & imperauit insulæ parti. Cõdidit quoq; super locum excelsum ex suo nomine ciuitatem præclaram in cuius arce matri dicato templo & uasis illud & uariis

Venus Erycina

ornauit donis. Eam uenus urbem tum incolentium religione: tum filii pietate allecta plurimum dilexit: a qua uenus ericina dicta est. Mirabitur quis fortasse huius templi

Aeneas

famam. Nam cum aliorum templorum gloria ad summum perducta quandoq; ali qua obducta sit calamitate. Solius templi huius cultus atq; honor a primordio cæpti nunquam defuerunt semper in melius aucti: & quidẽ præter honores ab Erice insti tutos æneas postmodum italiam petens cum in siciliam appulisset plurima dona ue neris ueluti matris templo obtulit. Sicani deinde multis post seculis hãc uenerati deã eius templum sacris donisq; permultis ornarunt. Ab athenien sibus postea qui eam partem siciliæ tenuerere. Venus præcipue summo studio culta est. Romani postre mo uniuersæ insulæ imperantes superiores omnis in huius deæ cultu haud inmeri to excesserunt suum genus in hanc referentes propterq; eam prospera usi i rebus for tuna eorum imperii causam merita gratia honoreq; prosecuti sunt. Consules enim militesq; qui in insulam transcendunt ac omnes qui cum imperio aliquo illuc adeunt cum ad ericem ueniunt: præcipius sacris honoribusque templum uenerãtur: omni que abiecta imperii seueritate in puerorum ac mulierum remissionem hilaritatem q; que conuersi solum eo pacto gratum eorum aduentum esse deæ putãt. Senatui eius deæ cultus atque honor cura præcipua fuit. Statuit enim in eius honorem fideliſli mas siciliæ urbes decem & septem numero aurum ueneri conferre. Milites quo que ducenti ad eius templi tutelam deputati sunt. Sed de hac dea satis. Nunc ad daphnidem ueniendum. Sunt montes in Sicilia quos erios uocant. Hos loci na

tura

tura tarquam continua eſtate amenos atq; uberes reddit. Fontes ſunt in eis quercus croſſiorem qui apud alios naſcuntur fructum reddũt domeſticæ etiam ai bores & uitæ permultæ copiaq; ingenti mala naſcuntur. Adeo autem fructiferi montes exiſtunt ut aliquando carthaginenſium exercitum permagnum famæ ſuperueniente abunde nutrierit. In huius regionis ſilua admodum amena. In qua diuertebantur nymphæ. Ex mercurio & nympha daphnidẽ natum tradunt: qui a laurorum multitudine quæ in ea frequentes ſunt appellatus eſt daphnis. Educatus a nymphis boum pmulta poſſedit armẽta. A quorum cura bucolos dictus eſt. Cum eſſet ingenio acri ſtudiũq; plurimum gubernandis bobus impenderet carmen bucolicum: quod etiam nunc uſq; a ſiculis in prætio habetur adinuenit. Tradunt inſuper illum in dianæ gratiam uenãdi ſtudio impendiſſe. Operã: eamq; fiſtula & cantu bucolico apprime oblectaſſe. Huius amore capta nympha prædixiſſe illi tradunt ſi cui alteri iungeret ſe illum uiſu priuaturam. Poſtmodum quadam regis filia ab ſe ebrio ſtuprata oculis ut prædictũ fuerat captus eſt. Sed de daphnide iterum referetur. Nunc de orione paucis ſcribẽdum uidetur. Ferunt hunc tum magnitudine: tum robore corporis heroas excedentem & uenatorem fuiſſe & opera effeciſſe multa amore laudis. Nam zacloto in ſicilia regnante urbem ab eo dictam zacli quæ nunc meſſana eſt ædificauit. Portum præterea iacta mole actum nomine conſtruxit. Quoniam meſſane mentio incidit haud abre erit quæ de eius freto feruntur recenſere. Tradunt priſci rerum ſcriptores ſiciliã olim fuiſſe italiæ coniunctam: ſed poſtea ex huiuſmodi cauſa inſulam euaſiſſe. Qua parte anguſtus continens ab utroq; maris lateræ eſtu collidebatur. Dirupta maris fluctibus terra aqua peruiam feciſſe a qua terræ ſciſſura regius is locus appellatus ẽ: ac multis poſtmodum annis condita ibi ciuitas idem fuit nomen ſortita. Quidam tradunt terremotu ſciſſum continentem dediſſe mari locum. Ac propterea diuiſam a cõtinenti ſiciliam inſulam effectam Heſiodus poeta contra ſentit. Ait enim operto mari promontorium qui iuxta pelorum montem eſt exaggeraſſe orionem inq; eo templũ neptũno quem incolæ præcipuo honore colerent fabricaſſe. Quod opus eum conſumaſſet ad euboeam diuertit. Deinceps propter famam iter aſtra annumeratus immortale namen adeptus. Quam rem homerus quoq; in necyia plurium uerſuum temonio aſſerit. Poſtea uero q̃ de hominibus ac ſemideis prout a principio ſumus polliciti ſcripſimus finem huic libro ſtatuemus.

Zaclis Meſſana Sicilia

Rhegiũ

Explicit quintus. Incipit ſextus. In quo hæc continentur omnia.

De his quæ fabuloſe de ſicilia ferunt: & de figura & de magnitudine inſulæ.
De cerere ac proſerpina & frumenti inuentione.
De lypara & cæteris quæ eolides inſulæ appellatæ ſunt.
De melira: glauco: & cercina.
De ethalia: cyrno: & ſardone.
De pituiſſa: & inſulis quas aliqui baleares appellant.
De inſulis oceani quæ ad heſperum uergunt.
De britannia inſula: & de ea quæ dicitur baſilea ubi electrum oritur.

De galatia:celtiberia:hiberia:lyguria:tyrrenia;& de his qui ea loca habitant:& quibus legibus quiea loca habitant utantur.
De insulis oceani:quæ ad meridiem sunt:& de ea quæ hiera appellat;& panthea;& quæ de his quæ in ea scribuntur.
De samothracia:& de mysteriis quæ in ea sunt.
De naxo:syrna:& calydna.
De rhodo;& iis quæ de ea fabulosæ ferunt.
De cheronesso:quæ rhodo opposita est.
De creta:& iis quæ de ea fabulosæ feruntur usq; ad suniora tempora.
De lesbo:chio:samo:coo:& rhodiorum coloniis.
De thenedo:& de habitationibus eius;& de eis a thenediis gesta dicuntur.
De cicladibus insulis.

QVM Omnia in quibus historia uersat cõplecti rerũ scriptores deceat; tum uero maxime quomodo quæq; res singulatim describẽdæ sint: cura uidet suscipiẽda. Non enim tãtũmodo hæc notatio particularis diligentiaq; priuatis hoibus ad cõseruãdas augendasq; fortunas ꝓficit;uerum historicis ẽt plurimũ affert decoris atq; ornamẽti. Q uidã quorũ ob eloquẽtiam ac rerum gestarũ copiã merito laudat opus in singularum rerũ descriptione aberrarunt:ut eorũ labor atq; industria a legẽtibus in recensenda historia comprobet scribẽdi ordo nõ careat reprehẽsione. Timemus sane tum tẽporum exquisitã tum plurimarũ rerũ historiam se traditurũ pollicitus:quod nimiũ ope in aliis redarguẽdis impẽderit culpat. Q ua ex re a nõnullis obtrectator est cognominatus. Ephorus historiam cõtexens eloquenter singula priuatim diligẽterq; rettulit libros suos in res singulas partitus. Huius nos morem quoad facultas tulit secuti ꝓsentem librũ describendis insulis distribuimus:inquis primũ se offert sicilia quæ optima insularũ oium rerum antiquitate cæteras ãtecellit. Hæc olim trinacria ab eius forma primũ appellata Sicania deinceps ab icolis dicta ẽ. Postremo ab italis q siculi dicebant in eam uulgo ꝓfectis siciliam dixere. Est eius ambitus stadiorũ quattuormiliũ trecentorũ sexaginta. Nam trium laterum unũ a peloro lylibeum usq; mille stadia & septinginta cõplectit a lylibeo ad pachynum agri syracusii stadia sunt mille & qngenta. Reliquis ambitus ꝓtendit stadiis mille cẽtum quadraginta. Tradũt siculi ducta ex antiqua a ꝓgenitoribus fama siciliã cereri ac ꝓserpinæ sacram esse. Fabulant poetarũ qdam post plutonis ac ꝓserpinæ nuptias hãc insulam ab ioue anacalyptræ nymphæ traditã. Sicanos aũt q in ea antiqtus habitarũt idigetes esse ꝑcipui scriptores tradunt. Has simul deas primũ in sicilia uisas inq; ea primo frumẽtũ terræ bonitate ortum sicut & clarissimus testat poeta inquiẽs oia ibi sua spõte terrã ꝓducere in agro leõtino multisq; ꝑterea siciliæ locis ẽt nunc triticũ agrestæ orit. Deniq; si q̃rituꝛ:ante frumẽti usum ubi primũ id repertum sit merito eius rei laus siciliæ tribuet. Has deas certe repertores eius constat magno in honore apud siciliam fuisse. Raptam uero ibi ꝓserpinam argumẽtum esse uolunt q̃ hæ deæ in hac tanq̃ insula admodum eis dilecta: habitarit. Raptũ proserpinæ in pratis iuxta etnam ciuitati ꝓpinquis ferũt:quæ liliis uariisq; floribus dea dignis ornata erant. V biq; propter odorum fragrãtiam sagaces cares odoratu carent naturam sensus florum odore superante. Est id pratum a superiori parte planũ admodũ aquis redũdãt altus circũ & ꝑcipitiis undiq; abscissus. Ex quo a nõnullis siciliæ

Siciliæ situs
Trinacria
Sicania
Anacaliptia
Ceres
Proserpina
Frumentum

appellant

appellat umbilicus. Sūt ei ꝓpinqua nemora: prataq; & paludes undiq;. Speluncam insuper pgrādem: quæ hiatū ſub terrā habeat ad arctū ſpectātem eē dicūt: p quē Plutonē fabulant cū curru rapta ꝓſerpina trāſiſſe. Lilia alioſq; flores odorē ꝑbētes p uniuerſum uoluūt ānū: qbus aſpectus oblectet: uirides pmanere. Mineruā iſup ac Dianam uirgines cum ꝓſerpina nutritas una flores legere ſolitas fabulæ ferūt: unaq; ea Ioui patri ueſtē feciſſe: qua mutua cōſuetudīe uſuq; eā iſulam oēs maxime diligebāt q̄libet locū quē elegerat ſortita. Nam minerua circa imeram regiones elegit: i quibus nymphæ in eius gratiā aquæ calidæ fontes ſcaturire hercule aduētante fecere. Quæ loca ſimul & urbē: q̄ nūc uſq; mineruæ nomē tenet: īcolæ ei ſacrarūt. Diana in ſyracuſis īſulā a diis accæpit orthygiā ab ea tum oraculoꝝ reſpōſo: tū uoce noīatam. Eodē pacto & in hac īſula nymphæ ī dianæ gratiā maximū ꝓduxere fontē: q dicit arethuſa. Hic nō tantū priſcis: ſed noſtris quoq; tpibus magnā copia fert piſces ſacros qppe ab hoibus ītactos. Sæpius q eos belloꝝ tpe edere auſi ſunt deoꝝ ira magnas calamitates ſubierūt. Verum de his poſterius. Proſerpina harū iſtar deaꝝ prata circa etnā elegit cui fons ingēs ſyracuſis dicatus eſt noie Cyanes. At uero Pluto cū rapta ꝓſerpina ꝓpe ſyracuſas p terræ hiatum ad īferos curru deſcēdit: ſyracuſi iuxta Cyanem ſingulīs annis dies feſtos celebrāt ī qbus ſacra faciūt priuatim paruis uictimis publicæ tauros in palude īmergūt morē herculis imitati: quī eiuſmodi ſacris quo tpe gerionis boues p ſiciliā deduxit: uſus eſt. Tradūt deiceps Cererē cum filiā reperire nō poſſet facibus in etna accenſis uarias orbis ptes ꝓſerpinā q̄rentem deābulaſſe: hoieſq; q eā grate ſuſceperāt tanq̄ beneficii memorē frumēti edocuiſſe uſum. In qs primū pp ſuā erga deam humanitatē poſt ſiculos fuere atheniēſes. Quæ exre publice hāc deam præ cæteris coluere tum ſacrificiis ampliſſimis: tum eleuſinæ myſteriis quæ antiqtate: caſtimoniaq; apud oēs hoies ſunt uulgata. Cū plures ab atheniēſibus humanitatis gratia frumentū accæpiſſet ꝓximis illud incolis ipartiri ſunt: atq; exinde p totū fere orbē eſt diffuſum. At ſiculi Cereris ꝓſerpinæq; erga eos īdulgentia moti ut qbus frumenti uſus primū inotuiſſet: utriq; eaꝝ ſacra: cerimoniaſq; diuerſo anni tpe iſtituerūt. Proſerpinæ q̄dem meſſis tpe tanta caſtimonia: ſtudioq; quātā tāti doni ratio poſtulabat. Cereri uero cum ſemen in terrā iactat. Apparatu ac magnificentia exq̄ſita decē dies feſtos agunt priorē rep̄ſentantes uitā: qbus diebus turpiloquio inuicē ut conſueuere: uti deæ dolor ex filiæ raptu cōceptus riſu ex uerboꝝ ſcurrilitate mitigaret. Hūc ut diximus ꝓſerpiæ raptū plures tum hiſtorici: tum poetæ fuiſſe affirmāt. Carcynus ſane tragedus q ſyracuſas ſæpius acceſſit cōſpecto īcolaꝝ in eiuſmodi ſacris ſtudio ꝓſerpinā a plutōe raptā atq; ad inferos deductā: poſtmodū uero a cerere ſumpto ex etna ſiciliæ igne: planctu: luctuq; q̄ſitam ab eaq; frumentū mōſtratū: unde & dea ſit habita in ſuo poemate affirmat. Non uidēt aūt ommittēda huius deæ erga hoies beneficia. Nā ꝑter ab ea reptum frumentum leges edidit: qbus iuſtæ piæq; hoies uiuere aſſueſcerent. Ex quo & legiferā dixerūt. Quibus īuentis haud facile qs maiora reperiri poſſet? Cum in his ſita ſit nō uiuēdi tantū: ſed bene honeſtæq; uiuēdiq; iſtitutio. Sed de his hactenus: nūc de ſicanis q primi in ſicilia habitarūt: quoniam de eis ſcriptores diſcentiūt eſt ſcribēdū. Philiſtus eos ex hiberia in ſiciliā ueniſſe affirmat: q id nomen a ſicano iberiæ flumine traxerūt. Thimeus huius ſcriptoris iſcitiā arguens ſicanos ait ſiciliæ indigetes eſſe multa ſuæ antiquitatis argumenta ferent quæ haud operep̄cium eſt recenſere. Cæterum habitabant priſcis temporibus ſicani in mōtibus natura munitis in quibus urbes latronum metu ædificarunt. Nulli enim regi ſuberant ſed ſuus

Pluto

Minerua

Ortigia

Arethuſa

Cyanæ

Ceres

Proſerpina

Leges

cuiq; urbi inerat priceps. Hi primũ uniuersam tenuere isulã agros colẽtes ex qbus ui
tæ cibum sumebãt. Postmodum Etna ignes q; pximas regiones urebant eruptante,
Cõplures ãnos id icendiũ patriã uastaret: timore acti omissis oriẽtibus locis ptes q; ad
occidendũ uergũt: petiuere. Multis deide seculis siculi ab italia i siciliã p; fecti loca te
nuerũt ab sicanis relicta. Opibus deiceps ac uiribus potentes ppinqs agris occupatis
quotidie magis iperiũ augebãt. Q uoad bello sæpius cũ sicanis moto certo postmo/
dum fœdere agror; fines iuicẽ statuerũt. Postremo a græcis coloniæ i siciliã deductæ
sunt: urbesq; maritimæ cõditæ mutua postmodũ cõsuetudie usuq; cũ plures in diem
græci i siciliã nauigarẽt & linguã græcã omissa barbara didicere & mutato noie sicu/
Strõgila li sunt appellati. Sequũt æolides isulæ septẽ numero. Strõgyla: Eunoyma: Didyme
Etne, Phinicodes: Sacra: Vulcania: Lypara: In qua ẽ eiusdẽ nois ciuitas. Sitæ aũt sunt iter
Aurum italiã siciliãq; recto cursu. Distant a sicilia centũqnquagita ferme stadiis. Pares iuicẽ
magnitudie. Ear; maxia circuitu cõplectit stadia centũqnquagita. Ignẽ hacten9 euo
mebant oẽs: quar; meatus: oraq; ignis ẽt nũc uisunt. In strõgyla ac sacra hucusq; ex
terræ hiatu uẽtus erũpit & fætor igẽs: eruptat quoq; arenã: lapide sq; igneos pmultos
quẽadmodũ & Etnæ accidit. Asserũt nonnulli meatus eẽ subterrancos ab etna ad has
isulas & his oibus eandẽ ignẽ sperãdi cãm eẽ. Has insup insulas tradũt olim desertas
Lyparus fuisse. Sed lyparũ quẽdã Ausoni regis filiũ a fratribus dissidentẽ ex italia cũ lõgis na/
Ausonus uibus aduecta secũ militũ copia ad isulam appulisse: q; ab eo lypara sit appellata: inq;
Eolus ea sut nois urbe cõdita reliquar; quoq; isular; agros excoluit. Eo senescente colus hip/
poti cũ sociis qbusdã in lyparã cũ uenisset sumpta uxore lypari filia his postmodum
insulis iperauit. Ver; lyparus cum in italiã reuerti cuperet iuxta Surentũ tenuit loca
qbus magna cũ laude p̃fuit. Defunctus deide ac magnifice sepultus honores heroi/
cos ab icolis assecutus ẽ. Eolũ uero is ẽ ad quẽ fabulæ ulyxẽ errantẽ diuertisse tradũt
Velis uti iustũ ac piũ extitisse. Legimus & erga hospites phumanũ p̃terea uelis uti nautas do/
cuit. Obseruatiõe ignis q uenti futuri essent p̃dixit. Vnde & illũ fabulæ uentor; potẽ
Eoli filii tem dixere. Ob eximiã eius pietatẽ deor; amicus est noiatus. Ex eolo filii sex orti sunt.
Locastes Asthiothus: Xuthus: Androcleus: Feremon locastes: Agatyrsus: q oẽs ob gloriã ac
Phere/ uirtutes p̃rnas magno i honor̃ sunt habiti. Hor; locastes loca italiæ circa regiũ posse/
mon dit. Feremon atq; androcleus eã regionẽ siciliæ q; a freto qd' isulã diuidit usq; lylibeũ
Andro/ est: tenuerũt. Huius regiõis agros: q ad orientẽ uergũt coluere siculi. Q ui ad occasũ
cleus spectãt sicãi. Hi iuicẽ dissidẽtes eoli filiis tum pp uulgatã parẽtis pietatẽ: tum ob eor;
Siculi in se curã ac diligentiã spõte paruerũt. Impauit quoq; Xuthus ei parti q; ad leontinos
Sicani uergit usq; ad hæc tpa ab eo Xuthia dicta. Agatyrsus cũ dominaret' ei quæ nũc aga/
Xuthas thyrsis ora applllat': urbẽ condidit ab se agathyrsidẽ uocatã: astocyus p̃fuit lyparæ q;
Xuthia oẽs p̃næ uittutis æmuli magna cũ laude uixerũt. Cũ plurib9 seculis eoli pgenies i sici
Agathyr lia regnasset: tãdẽ defecit: post hos siculi ad meliores uiros pricipatũ deferebãt. Sicãi
sus orta ob pricipatũ cõtẽtiõe bello iter se certarũt. Multis deinceps exactis ãnis cũ isula
Astyo/ cultoribus i diẽ magis deficeret gnidii qdã rhodiiq; regũ asiæ iniuria oppressi i siciliã
chus deducere coloniã decreuere. Sumpto duce pẽtathlo gnidio q genus suũ ad hippotũ
Pẽtathl9 herculis pgenẽ referebat qnquagesima tũc olimpiade i qua stadii uictor fuit lacedæ
Episteli/ monius Epistelíades. Egressi circa lylibeũ egesteos. Sellinuntioq; inuicem bellãtes
das iuenerũt. Fœdere cũ sellinũtiis inito p̃lioq; aduersus egesteos cõmisso multi eor; ceci
Sellinun dere. In quis dux pentathlus occubuit. Q ui ex p̃lio supfuerũt sellinuntiis deuictis sta
tius tuerũt ide abire creatis ducib9 gorgone Thestore ac epithersi de pẽthalii domesticis

per

per tyrrenū pelagus cū ad lipparā appuliſſent humaniter ab icolis accepti habitarūt in iſula numero ferme qngenti. Poſtmodū tyrrenis mare latrocinio ifeſtātibus ad ſe tuendū naues edificarūt. Eoꝝ pars ad cōem utilitatē colebāt agros ps pyratis obſiſtebat. Hi cōicatis inuicē fortunis: rebuſqꝫ oībus aliquādiu in ea uitæ cōmuniōe pmāſere. Deiceps cū lipparū urbēqꝫ eius cœpiſſent reliquarꝫ iſularꝫ agros cōiter exercebāt. Poſtremo oēs iſulas in uigiti annos ita ut denuo illas eo acto tpe ſortirent partirentur partiti ſunt. Nōnullis p̄terea naualibus pugnis ſupatis tyrrenis ſpoliorꝫ decimas i delphos obtulerūt. Supereſt ut cauſas addamus qbus poſtea fœlicitatis gloriæqꝫ increméta lyparæ urbis ſuſcepit. Primū ipſa natura tū pratis iſula decora eſt: tum balneis quēadmodū cōmendant ad ualitudinē enim cōferūt & ſummā ex uſu p̄bēt uolptatē Quo fit ut ſiculi pmulti morbo ipliciti eo ſanitatis gratia cōfluētes ualitudinē priſtinam recuperēt. Profert inſup ea iſula metallū celebre qd alumen appellāt. Ex quo lyparēſes romaniqꝫ magnū pcipiūt uectigal. Nam cū nullo i loco orbis alumē generet magnos affert huic iſulæ q̄ſtus. Hæc parua eſt magnitudíe: ſed fertilis ad hoīnum uitā qppe q oīs genere piſces abūde p̄beat & fructus arborꝫ ſuaues guſtu: poſt lyparam occidentē uerſus iſula eſt parua admodū deſerta & ab re quadā oſteodis cognominatā. Nam carthaginēſes quo tpe aduerſus ſyracuſios bellū geſſer magnis peditū copiis igentiqꝫ claſſe in ſiciliā ꝓfecti ſunt. His cū plures mercenarii uariis ex gētibus mixti eēnt: & hi ſæpius p̄ſertim ob ſtipendiū ſuo tpe nō ipenſum ſeditioſi numero milia ſexaginta primū ad p̄toria cōcurrentes tumultum aduerſus duces excitabāt: minabant: ſed cum ſæpius pecuniæ deeſſent armis ſi qd deberet uendicaturos. Cōſultus ſenatus imꝑatoribus occulte mādauit ut ſeditioſos ex exercitu amouerēt: itaqꝫ mercenarios oēs ſumpta alterius belli occaſiōe i naues ipoſitos in hāc iſulā expoſuerūt. Vbi relicti famæ abſumpti ſunt: tot hoīum defunctorꝫ oſſa paruæ iſule nomē dedere. Recenſitis eoli iſulis deiceps ad reliq lateras iſulas trāſeamus: in ea ſiciliæ parte q̄ ad meridiē uergit tres iſulæ ſunt. Quarꝫ ſingulæ portus tutos habēt nauigātibus. Pria quā meliten dicūt a ſyracuſiis remota ſtadiis octoginta portus habet plures admodū utiles. Eius incolæ fortunati exiſtimant: quoniā & uarii generis exercēt artes: & opias faciunt linteas telas tum tenuitate: tum mollitiæ ſpectatas. Domos inſup edificant ꝓ loci q̄litate pulchres & exornatas gypſo. Eſt aūt hæc iſula uelut: palmarꝫ colonia q̄dā cū ibi plurimæ fiāt. Mercatores uſqꝫ ad occidēs pelagus nauigātes ad hāc cōfugiunt ut quæ plures habet tutos portus. Qua ex cā eius accolæ ꝑp bñficia mercatoribus impenſa & opib9 & gloria rē auxerūt. Eſt & alia iſula noīe gaudas: q̄ plures hēt oportunos port9 & abūdat palmis. Deiceps ē & Cercyna: q̄ ad lybiā ſpectat. In q̄ haud īgnobilis eſt ciuitas & portus nō ſolū mercatoribus utilis: ſed lōgis nauibus accomodat. Sequunt poſt lyparā iſulæ ad tyrrenū pelagus ſitæ. In qbus una ē noīe ethalia populoniæ oppoſita urbi diſtās a cōtinēti ſtadiis ferme cētum: q̄ id nomē ab ethalio: qui ei præfuit duce ſortita eſt. In ea effoditur petra. Ex qua ferrum excuditur incidunt enim id metalli genus quo abundat inſula inde ex ſaxis in fornacibus decoctis ferrum liquefactum in fruſta partiunt magnis ſpongis ſimilia: quæ poſtmodū mercatores ad emporia deferūt. Ex ferro artifices uaria cudunt inſtrumēta rei ruſticæ diuerſiſq; artibus accomodata. Præter hāc eſt inſula longe ab eis ſtadiis trecētis: quæ a græcis Cyrnos appellat a romanis uero atque incolis corſica. Hæc aditu facilis portū habet pulcherrimū noīe ſyracuſium. Celebres in ea ciuitatem habent duæ. ſ. Calaris & Nicea. Calaris a phocenſibus q a tyrrenis poſtmodū iſula pulſi ſunt. Nicea a tyrrenis mari.

Lyparæ

Alumen

Oſteodiſ

Meliten

Gaudas

Cyrcena

Ethalia

Cyrnos

Corſica

Calaris

Nicea

timis q̄ reliquas ēt tyrreni maris Isulas suæ ditionis fecerūt cōditæ. Hi postea urbib9 quæ in cyrno erāt subactis. Resinæ: ceræq; ac mellis: quor̄ ea fertilis est īsula tributa imposuerūt. Serui q in ea sunt plurimū ab alior̄ seruor̄: quod eis natura accidit: usu uitæ differūt. Insula ampla est: magnaq; ex parte mōtuosa ac siluestris fert: fluminibus insup irrigua. Homines lacte: melle ac cornibus: oia affatim p̄bet patria: iustæ & humaniter ultra cæteros barbaros inuicem uiuūt. Fauū qd' in mōtanis arboribus reperit illius cē sinunt: qui id prius adinuenit. Oues signāculis distinctæ ēt nullo custode patronis seruant' in priuata uita actionibusq; miro qudām ō iusticiā obseruāt. Mirandum uero est quod apud eos fit in filior̄ ortu. Nam cū mulier parit nulla ē puerperii cura. Sed uir eius ueluti & ipse iplicitus puerperii morbo statuos dies domi uxoris curā suscipit. Nascit' in ea īsula taxus cōpia in aqua arbore mel qd' fit amarū admodum existit. Barbari insulam habitātes uaria utunt' loquela & ad intelligēdum difficili Numero excedūt hominū trigita milia. Huic pxima Sardinia īsula siciliæ par magnitudine a barbaris iolaos uocāt tenet'. Hos ab iolao ac thespiadibus: quor̄ plures in eā insulā trāscenderūt genus ducere putāt. Nā quo tpe hercules decātatos subiit labores liberos ab eo ex Tespii filiabus susceptos cū græcor̄ barbarorūq; copia secūdū certū oraculū in sardiniā ad cōdendā coloniā misit. Quod sentiēs iolaus herculis nepos in īsulā uenit: inq; ea cōditis: haud cotēnēdis urbibus p̄ria oī potitus populos ab se dixit iolaos. Gymnasia & deor̄ tēpla cæteraq; ad hoium fœlicitatē spectātia quorū adhuc monumēta extāt ab eo sunt īstituta. Cum ab oraculo traditū eēt hanc coloniā liberā semp futurā uer̄ usq; ad hæc tpa id oraculū fuit. Nā cū carthaginēses magnis copiis īsulam cœpissent Nūq̄ iolaos subegere. Ad mōtana. n. atq; aspera cōfugiēres loca effossis sub terrā habitaculis lacte: caseo: carnib9 ex pecoribus: q̄ pluria illis: erāt uescebant'. Agriq; colēdi declinato labore in mōtibus uitā qetem ducebāt. Carthaginenses cū sæpius eos bello tentassent difficultate locor̄ absterriti liberos reliquerunt. Postremo romanis armis sæpius lacessiti hæc locor̄ aspitate inuicti pmānsere iolaus iis q̄ ad statū coloniæ ptinebāt cōpositis i græciā rediit. Thespiades cum multis seculis īsulæ p̄fuissent tandē i italiā nauigātes loca circa cumā tenuere. Reliq̄ multitudo: deposita barbarie p̄ficiētes sibi ex accolis optimos duces hucusq; libertatē seruant' p̄ter has īsulas est alia pytiussa a pinis q̄ frequētes in ea nascūt' nomē sortita. Distat ab herculeis colūnis dier̄ trium nauigatiōe a lybia uero diei noctisq; unius: diei unius ab hiberia. Magnitudine similis corcyræ: rer̄ copia mediocris. Vites fert ea regio licet rarās. Cæteræ arbores in cōualibus fiūt. Inter ea q̄ ibi oriūnt' lanam p̄ferrūt. Distincta cāpis ac collibus īsula urbē habet enesum carthaginensiū coloniā mœniū ambitu ac frequētibus domibus portu īsuper perutili satis celebrē palmis p̄terea fertilis ē uariis a barbaris p̄sertim phœnicibus habitata. Hæc colonia centū sexagita annis post cōditam carthaginē ē deducta. Aliæ quoq; existūt īsulæ hyberiæ oppositæ a græcis gymnasiæ ab incolar̄ nuditate: q æstatis tpe absq; uestibus i cedunt. Ab accolis uero ac romanis baleares a fūdæ iactu q rectius q̄ reliq lapides iaciūt appellati. Har̄ media maior est reliqs īsulis demptis septem. Sicilia: Sardinia: Creta: Euboea: Cypro: Cyrno: Lesbo. Abest ab hyberia diei unius nauigatiōe. Minor ad oriētē spectat nutriēs plurima ois generis armēta: sed mulos p̄cipuæ q & magni sunt & sonora uoce. Vtraq; īsula fertilis ac fructifera est referta habitatoribus ut qui triginta hoium milia excedant. Ad uini potū q rar̄ apud eos est sunt ꝑmptiores: oleo oino carēt: iō exentisco & ꝑcipe mixtis ungūt corpora mulieres adeo præ cæteris appetūt ut mulierē a p̄donibus

Puerperæ ra

Sardinia Iolai

Thespiades

Pytiussa

Enesus

Gymnasiæ Balcares

captam

captam tribus: aut quattuor redimant uiris. Habitant in saxis concauis: iuxtaq; præci
pites petras: effossis cuniculis ad corporum tegumenta utunt & uitæ securitatẽ. Au
reo nũmo: aut argenteo nõ utunt. Quæ afferri ad insulã prohibent causam afferentes
Gerionẽ Crisauri filiũ auro atq; argẽto opulentissimũ quondã ab hercule bello expu
gnatũ existimãt eni eo pacto cũ auro atq; argento careant sese facile oẽs uitæ insidias
euasuros. Hãc ob rẽ cũ olim cum carthaginẽlibus militassent: ex stipendio impenso
mulieres ac uinũ emptũ secũ tulere. Mirandũ uero quod in nuptiis de more seruant
in epulis enim quæ cũ domesticis amicisq; in nuptiis fiunt. Primus secunduſq; & de
inceps secundũ ætatẽ reliq nuptã magno numero cognoscũt. Vltimus sponso locus Sponsę
ad uxorẽ datur: priuatim qd etiã & a cæterorũ moribus alienũ in defunctorum sepul coitus
chris obseruant. Lignis eni mẽbra corporis incisa in uas couiiciũt supraq; saxa accu fundæ
mulant. Arma eis sunt fondæ tres: una caput cingũt. Altera uẽtrẽ. Tertia in manibus
gestatur: in prælio lapides multo maiores: q̃ reliq ita iactant robuste ut ab aliquo tor
mento lapis missus uideatur: in urbiũ expugnatione lapidũ iactu eos quidẽ supra ex
propugnaculis tuent mœnia uulnerant in pugna uero scuta galeas omneq; armorũ
genus confringunt: ita autẽ recte lapides propellũt: ut raro effugiat ictũ appetitus lo
eus: quod eis cõtinuus a pueritia usus præbet a matribus ad id certamẽ coactis: impo
nunt eni supra erectũ lignũ panẽ signũ quod iactu petãt: neq; ante cibũ capiũt: q̃ pa
nẽ lapide eiectũ pro cibo sumunt permissu matris. Posteaq̃ insulas quæ ad columnas
herculis spectant rettulimus ad oceani insulas transeamus. Est lybiã uersus ad ocea
nũ sita plurimũ dierũ nauigatione insula p magna agro fertili: tũ campis amœnis tũ
mõtibus distincta. Fluminibus rigat: quæ sint nauiũ capacia plurima: sunt ĩ ea poma
ria uariis arboribus cõsita hortiq; amœni: quos aquæ dulces iterfluũt Diuersoria in il
lis ædificant sumptuosa: hortos quoq; tenuiorũ umbracula decorãt inflorũ morẽ sita
in quæ æstus tẽpore diuertunt. Amœna fertilisq; regio copia fructuũ exuberat. Mon
tes frequentibus siluis arboribusq; fructiferis: aquis insup irriguis ornant. Abundat
quoq; insula fontibus aquæ dulcis: quæ nõ tantũ usui uoluptatiq; incolentũ satisfacit:
sed etiã confert ad robur corporũ ac ualitudinẽ. Sunt insuper loca diuersorũ anima
liũ uenationibus apta: ex quibus epulas conficiunt suaues ac sumptuosas: pisces etiã
mare affatim præbet. Est & aer ibi saluberrimus: q maiori ex parte anni fructus ferat
aliaq; speciẽ ac decorẽ p̃stãtia: ut hæc insula non hoium: sed deoq; diuersoriũ ob eius
fœlicitatẽ existimet priscis tẽporibus quoniã a reliquo orbe diuulsa uidet incognita
hoc postmodũ modo reperta est: phœnices quondã ad diuersa emporia nauigantes
sæpius plures in lybia nõnullas in europa: quæ ad occidentẽ spectat colonias condide
re. Multis deinde opibus coactis extra colũnas herculis oceanũ ingressi in cheronne
so europæ littoris colũnis propinquo condidere urbẽ: quã gadirã dixerunt: in ea in- Gadira
ter cætera ædificia templum herculi quod ad nostram usq; ætatem summa in uenera
tione honoreq; est habitum. Statutis de more phœniciorum sacris sumptuoso opere
construxerunt: plures romanorũ duces clarissimi magnis rebus gestis uota huic deo
susceptа persoluerunt. Verum phœnices per oceanum mare iuxta lybiam nauigan
tes plures dies tempestatibus acti: cum ad hanc insulam delati essent animaduersa
eius natura fœlicitateq; notam cæteris fecere. Qua ex causa cum tyrreni qui classe po
tentes erant in eam insulam coloniam mittere decreuissent a carthaginẽsibus sunt p
hibiti ueritis ne loci bonitate allecti ciues eorum ad eam se conferrent: & sic siqua for
san aduersa urbi fortuna incidisset uolebant: ignotum ad quem facile confugerent lo

om

cum eē. Sed ad europā redeamus ī oceano galliæ mōtib9 hercīniis toti9 europæ maxi
mis oppoſite ſūt īſule plures. Q uaq; maxia eſt britānia priſcis tpibus nullius aduenæ
īperiū experta. Neq; n. Dionyſiū: neq; herculē: neq; heroa aut ducē quēpiā accepim9
eos bello tētaſſe. Nūc. C. Cæſar q̄ppter geſtas res deus eſt appellatus prius oīum bri
Britānia tannis ſubactis certū eos dare tributū coegit. Sed de his ſuo tpe dicet latius. Eſt hæc
īſula triāgulari forma ſiciliæ ſimilis latera habēs in æqualia. Cum ꝓtendat ꝑ obliquū
Cation Europā uerſus ubi minimū a cōtinenti abeſt ꝓmōtoriū eſt q̄ appellat Cation ꝓcula
Beleriū terra: quo tpe mare fluit ſtadiis ferme cētum. Alterū ꝓmontoriū. Beleriū noīe abeſſe
Orcha aiunt a cōtinenti nauigatōe dieq; quattuor. Reliqua pars quā orcham appellāt ad ma
re ſpectat. Minimū latus europæ adiacēs ꝓtendi aſſerūt ſtadiis ſeptē milibus. Lateris
ſecūdi lōgitudo a Catio uſq; ad ꝓmontorium ſtadia cōplectit qndecim milia. Tertiū
latus ſtadioq; milia uiginti. Ita uniuerſæ īſulæ ambitus ſtadioq; eſt miliū duoq; & qua
draginta. Britāniam incolere tradūt aborigines q̄ priſcoq; more uitam degāt. V tunt
ī in pugna curribus ueluti antiquos græcoq; heroes uſos in bello troiano ferunt.
Domos ex calamis aut lignis ut plurimū habēt cōpactas. Fruмēta cū ariſtis ſub te
ctis reponūt. Inde q̄d ſatis in diem ſit uſui terētes. Moribus ſimplices ītegriq; exiſtūt
Longe ad noſtroq; hoīum aſtutia uerſutiaq; remoti. Cibo ſimplici uiliq; uitā ducūt:
atq; a diuitum deliciis alieno. Multitudine hoīum īſula plena eſt. Aer ut qui ad ſepten
trionem ſpectet frigidus. Reges principeſq; ibi ſunt plures pacē inuicē ſeruātes. Sed
de his diligētius cū ad cæſaris geſta q̄bus britānos ſubegit ueniemus: nūc de ſtagno:
quod in ea effodit narrabimus. Britāni q̄ iuxta belerium ꝓmontoriū īncolūt merca
torum uſu: q̄ eo ſtagni gratia nauigāt humaniores reliqs erga hoſpites habēt. Hi ex
terra ſaxoſa cuius uenas ſecuri effodiūt ſtagnū igne eductū in quādā inſulā ferūt bri
) Icta tanniā iuxta: quā icta uocāt. Maris fluxu uident inſulæ: cum uero refluit exiccato in
teriecto littore curribꝰ eo ſtagnū deferūt priuatim q̄d uident eis īſulis cōtingere: quæ
britāniā Europāq; interiacent: nā pleno mari inſulæ refluēte uero cū īteriectus locus
deficit aquis cōtinens uident. Ex his īſulis mercatores emptum ſtagnū in galatiā por
Eriadnus tant. Inde diebus fere triginta cum eqs ī fontē Eriadni fluminis ꝓducunt & de ſtagno
Baſilea hactenus nūc de electro dicēdum. Scithiæ q̄ ſupra galatiā eſt oppoſita īſula in oceāo
Electrū iacent noīe baſilea. In quā tēpeſtas electrum plurimū eiicit nulla alia in parte orbis re
pertū. De eo q̄dā ueteres fabulas ſcripſere haud dignas fide: & q̄ a poſteris reꝑhēſæ
Phæton ſint. Nōnulli. n. tum poetæ; tū hiſtorici tradūt phætōtem ſolis filiū: cū puer eēt: petiſ
ſe a patre: ut unic ū diē ſolis currū regeret. Illo aſſentiēte ſumpto curru cū equoq; fræ
na regere nequiſſet ab eqs cōtēpto puero extra ſolitū curſum eē currū delatū. Et prio
Gallaſſia cœlū equoq; errore icenſum: circulūq; q̄ galaſſia dicit exide factū deide magnā com
buſtā orbis partē. Q ua re cōmotū iouē fulmine phætontē tradūt perimiſſe; ſolēq; in
Padus priſtinū redegiſſe curſum phætontē ī fontibus eius q̄ nūc eſt padus olim Eriadnū di
cebāt dcidiſſe. Eius mortē nymphas fleuiſſe ſorores doloriſq; magnitudīe mutata na
tura in populos fuiſſe uerſas. Has ānis ſingulis eodē tpe lachrymas educere: e q̄bus
Electrū electrū fiat reliquū ſpēdore ſuperās. Sed cum hi haq; fabulaq; cōditores ꝓcul a uero
aberaſſe a poſteris deprehēſi ſint nos uerā hiſtoriā ſequamur: naſcit electrū ī ea quā
rettulimus īſulā. Cum uero ab incolis ad ꝓximū deferat continentē: inde ad nr̄a uſq;
aſportat loca. Haud ſane ab re erit gētes europæ conterminas quas in ſupioribus li
bris omiſimus paucis referre. Celticis olim imperauit aiūt uir egregius. Ex quo filia
corporis magnitudine ultra naturæ modū decorēq; cæteras excellēs orta eſt. Hæc tū

uiribus

uiribus: tum ſpecie elata oēs: qui cā uxorem expetebāt contēſit; exiſtimās neminē ſuo matrimonio dignū. Interim cum hercules bello aduerſus gerionē moto ueniſſet ī celticam: inq; ea ciuitatē Aleſiā cōdidiſſet. Admirata; tum uirtutē herculis: tum corporis pſtātiam pmiſſu parētum eius cōcubitum appetiuit: iuncta illi filiū genuit noīe galatem: q coæuos ſuos; tum uirtute animi; tum uirib9 corporis exceſſit. Vir factus cum paternū regnū ſuſcepiſſet. Plures oras ſibi ſubdidit ppiquas pclaris rcb9 bello geſtis Cum eius gloria efferet ſubditos oēs a ſuo noīe appellauit galatas: ex quo ois ea regio galatia dicta eſt. Hæc a pluribus natiōibus incolit quæ inuicē gētiū numero differūt Nam quæ maior habet inter eas ducēta uiroꝝ milia efficit. Q uæ minor qnquaginta Harū gens una erga romanos & quæ ad hāc uſq; ætatē manauit affinitatē amicitiāq; cōſeruat. Natio ut plurimū ad arctū ſita regio frigida ut q hyemis tpe pro aqua niuibus oppleta exiſtat. Glacies quoq; in menſa adeo patriā occupat; ut flumina cōgelata ſint peruia trāſeuntibus nō ſolū paucis: ſed exercitibus quoq; cū curribus atq; īpedimentis. Cōplures magniq; fluuii p galatiā uario curſu fluāt ii & pfundis ſtagnis hi ex mōtibus ptim ī oceanū. Alii ī noſtrū mare decurrūt. Eoꝝ q in noſtrū mare labūt maximus cenſet eridanus q ī alpibus fontes hēs qnq; oſtiis deſcendit ī mare. Q ui uero in oceanū defluūt; maximi habēt. Danubius ac rhenus: quē dieb9 nr̄is. C. Cæſar pōtibus miro mō iūxit pedeſtribuſq; traductis copiis galatas ultra rhenū habitātes ī poteſtatē redegit. Plures alii nauiū capaces fluuii exiſtūt ī celtica: quos breuitatis cauſa omiſim9. Sed hi oēs fere hyeme cōgelati ſecurū trāſitū iniectis deſup ne labāt paleis euntibus pbent. Id uero qd dictu mirabile in maiori galatiæ parte accidit: nō uidet ſilentio ptermittēdum. Nam æſtate ab occidēte ſeptentrioneq; perflāt tāta ui impetuq; uenti; ut lapides q̄tos manus poſſit cōtinere a terra rapiat: ac ueluti harenæ lapilloru aceruos haud paruos cumulet. Eſt ut aliquādo ab hoibus arma ac ueſtes. Q uādoq; aſſenſorē ui ab equo auferat. Deniq; tāta eſt aeris frigiditas: ut neq; uinū ea regio neq; oleum pducat. Q uare coacti hoies potum ſibi ex ordeo cōparāt quē appellāt Zitū. Aqua ēt qua lauāt fauum melis utunt. Vino ptermodū adeo delectant; ut a mercatoribus importatū purum bibāt: minimoq; potu ebrii aut inſomnū inducāt aut inſaniā. Q uo fit ut mercatores italici plures quæſtu ducti uinū: tum nauib9: tum p terrā curribus deferētes pincernā pueꝝ mercātur pro uini amphora. V niuerſa galatia argento caret. Aurū eis abſq; opificio aut labore aliquo pbet natura. Nam cū fluminū decurſus difficiles flexus habeat ſuperās ripas a montibus fluens aqua arenā auream paſſim per cāpos eiicit. Glebis poſtmodū in qbus aureū ſplendet attritis aquaq; lotis dempta terra reliquū in fornacē cōiectū fundūt. Hoc mō liquefacto puroq; educto auro ad ornatū corporis mulieres uiriq; utūt. Etenim & manuū articulos & brachia armilis aureis exornāt. Circa collum inſup grādes torques geſtāt ex ſolido auro: & in digitos annuloſ. Thoraces ēt auro exornāt. Priuati aliqd ēt ac mirabile ſupiores certe ī deoꝝ templis obſeruāt ut in ſacris tēpliſq; plurimū auri diis oblatum ſpargāt. Neq; illud incolaꝝ quiſquā q̄uis gens auro ſit auida pp religionē audet cōtingere. Sunt galatæ molles atq; albi corpore oblōgo. Comas q̄uis habeāt natura ruffas: ſtudio tamē augēt naturæ colorē. Calamiſtro capillos inflectūt fronte illos ad ceruicē reiicientes: ut ſatyris aſpectu pueriſq; appareāt ſimiles: capillos arte efficiūt croſſiores: ut nihil differāt ab equoꝝ iubis. Barbā q̄dam radūt nōnulli nutriūt parce nobiles genas qdē radunt. Barbam uero adeo ſinunt creſcere: ut operiant corpora. Q uo accidit ut cum edant repelant cibo. Cum uero bibūt ueluti p canale potus uideat inferri. Cœnāt ſe-

Hercules Aleſiam

Galares Galatia

Eridanus Danubius Rhenus

Zitum

Galatia

Galatæ

dendo oēs nō in ſedibus: ſed ī ſolo ſup luporum aut canum ſtratis pellibus: miniſtrāt eis pueri iuniores ætate tenera: iuxta eos ignes fiūt ī qs ollæ ſunt & ueru plena carnib9 Viros bonos melioríb9 carnib9 honorāt quēadmodū poeta aíaci ſcribit ípenſum ab optimatibus honorem: qñ ſingulari hectorē certamīe uicit. Hoſpites ad epulas qui ſint: qua cā uenerint poſt cœnā rogātes. Cōſueuerunt quoq; ſumpto cibo ad uerbo⁹ ꝓput cauſis ítulít cōcertationē ſurgētes ex ꝓuocatiōe certare iuicē nulla habíta uitæ cu ra; increuit enim apud eos pithagoræ ſentētia: qua díxit animas hoíum eē inmortales rurſuſq; eas defunctis corporíbus poſt certū tp̄s in alía corpora reuerſuras: ob hanc cauſam in defuncto⁹ pyrā epiſtolas ſcriptas qdam coniiciūt tanq̄ eos mortui ſint le, cturi: ī ítinere ac pugna bigis utunt quas rhedarius & aſſeſſor ducūt. In bellis obuiū hoſtē ſaculo ex curru primū appetūt: tū relícto curru pedítes enſibus certāt. Q uídā adeo mortē contēnūt: ut pugnēt nudi. Cuſtodes corporis ex liberís hoíbus paupes elí gunt: qui & ꝓ aurigis in pugna ſeruiāt: & ferāt ſcutū: inſtructā aciē p̄iræ cōſueuerūt & ad ſingulare certamē fortiſſimos hoſtiū ꝓuocare arma ut hoſtē terreāt quatiētes. Cum qs ſtrenue in acie pugnauit: tum maio⁹: tum ſuas laudes ac uirtutes decantāt. Res hoſtiū deprimūt tanq̄ uitupatione dignas. Deniq; oís in bello audaces extollunt uerbis. Capita hoſtiū in acie cadentiū abſcíſa equo⁹ alligāt collo. Hoſtiū ſpolía ſan, guine pfuſa famulis tradūt in foríbus domo⁹ cum cantu atq; hymnis affigēda quē, admodū feras ſolēt uenatu captas. Hoſtiū nobilio⁹ capita aromatibus uncta in tecis condūt ſumma díligētia, oſtendētes ea hoſpitibus nulloq; p̄tio ea uel parētib9 uel aliis reddūt. Tradūt eo⁹ rideri nōnullos q; ꝓ capite tantūdem penſi auri barbarā magní, ficētiam oſtentātes nequaq̄ uelint accipe. Non. n. bellicæ uirtutis inſignia non uēdere nobile eſt: ſed cū mortuis pugnare ferū habet atq; agreſtæ. V eſtes ad terroré ītonſas ac coloris uarii ferūt: quas illi uocāt bracas. Sagula gerūt uirgata: hyeme qdem craſ, ſiora. Aeſtate ſubtília. Fictília ī uſu habēt denſa ac floribus diſtincta. Arma ferūt ſcu, tum ad ſaturā hoís lōgum proq; libito cuiuſq; ornatū. Q uídā in ſcutis aíalium for, mas æreas paulū eminētes geſtāt & ad ornatū & ad corporis tutelā fabricatas. Aerea galea caput muniūt paulū eminētiore: in qua aut cornua impreſſa ſunt aut auiū uel quadrupedū effigies ſculpta. Tubas habent ſuo more barbaras: ut quæ aſperū ſonū & turbulētum reddāt. T horace ferreo utunt: qdam alíi armis a natura datis nudi pu gnant ꝓ enſibus ferreas ſpatas gerūt oblōgas ærea cathena a dexrero latere pēdētes.

Bracas

Lanceæ

Nōnulli tunicas aureis aut argēteis zonis cingunt: iaculís inſup bellant: quæ illi lan, ceas uocāt ferro cubiti aut amplius lōgitudínis paulominus duob9 palmis lato: enſes haud minores ſunt q̄ apud cæteros uenabula: ac uenabula mucrōe ſunt q̄ ſit enſibus maiore: has tū rectas hñt: tū ícuruas nō ſolū ad corpora cædēdū: ſed ad pforādū ap, tas. Aſpectu ſunt terribiles uoce graui atq; aſpa. Sermōe utunt breui ac ſub obſcuro multaq; ex aíō dubía loquunt: plurima ad iactantiā in co⁹ laudē dicūt & ad cætero⁹

Bardi Sarroní, des

contēptum. Mínaces ſunt ac detractores; opinioneq; inflati acutí īgenio & a doctría mínime alieni. Sunt & apud eos melodía⁹ poetæ quos appellāt bardos. Hi cū orga, nis ueluti cum lyra cantāt hos laudātes alios uituperātes. Philoſophi quoq; ac theo, logi quos uocāt ſaronnidas p̄cipue ab illis colunt. V tunt iſup díuinatoribus q apud eos cum auguriís & ſacrificiís futura p̄dicent. Plurimi exiſtimant omni eis obtempe rāte plebe. Cum uero de rebus magnis cōſulunt mirabilē incredíbilēq; ſeruāt conſue tudinem iugulāt enim enſe hominem. Q uo decidente tum ex caſu; tum ex mēbrorū laceratione; tum etiam ex ſanguinis ex fluxu ex quadā antíq̄ re⁹ obſeruatiōe norūt fu

tura

tura. Eſt apud eos moris nullum abſq; philoſopho ſacrificiū facere. Exiſtimāt enim per diuinæ naturæ conſcios ſacra fieri oportere tanq̄ deis propiquiores. Hoꝝ interceſſione bona ab diis cenſent petenda. Quorū conſilio & pace & bello fruuntur: poetæ uero tanti apud eos ſunt: ut cū extructa acie exercitus eductis enſibus iactiſq; iaculis propinquāt nō ſolū amicis: ſed hoſtes quoq; eoꝝ iteruētu a pugna cōcreſcāt: ita apud agreſtiores barbaros ira cædit ſapiētiæ. Et mars reueretur muſas. Nūc quod a multis ignoratē ſcribetur. Vltra maſſiliā qui mediterraneas regiōes quiq; iuxta alpes & montes pyreneos incolūt celtæ appellātur. Vltra hos q ad notū oceanū uerſus pertinētes oras & Ericinū mōtem quiq; deinceps ad ſcithiā uſq; habitāt dicūtē galatæ. Quas oīs gentes cōmuni nomine romani galatas appellāt. Eorū fœminæ nō tantum corporis magnitudine ſunt uiris ſimiles: ſed etiam robore. Pueri ut plurimū cani ſunt ætate peuecti colorē paternū aſſumūt. Eorū qui ſubtus arctū habitāt: quiq; ſcythiæ ſunt ppiqui utpote cæteris agreſtiores nōnullos aiūt humanis carnibus ueſci quēadmodum & hi qui eā britāniæ partem: quæ iris dicitē habitāt: horū fortitudine feritateq; diuulgata tradūt eos q priſcis tēporibus omnē ferme aſiam diſcurrētes cimmerii dicebantur ipſos eſſe qui paulopoſt corrupto noīe Cimbri ſint appellati iam priſco more dāt latrociniis operā rapiētes aliena cæteris oībus cōtemptis. Hi ſunt q roma capta cum delphici apollinis tēplum ſpoliaſſent: magnā europæ partē: nō paruā aſiæ tributariā fecere agris eorū quos ſubegerāt poſſeſſis. Qui in græciā tranſierūt gallograeci ſunt nominati: poſtremo plures magnoſq; romanorū exercitus attriuerūt: pari ſuæ feritati ipietate indeoꝝ ſacrificiis abutūtur. Noxios enim qnquenio ſeruatos ſudibus affixos diis ſacrificāt cū que aliis primitiis ſupra ingentes piras imolant. Captiuos quoq; ſacrificāt diis. Quidā de hoſtia capta animātia una cū hominibus interfectā aut i ſacris cōburunt: aut aliis afficiūt pœnis. Cū mulieres habeāt ſpecioſas ad mares tñ pter modū ſunt cupidiores i feraꝝ pellibus humi dormientes ex utroq; latere excubitores habēt: illa admirāda eoꝝ ipudētia: q; ſpeciē corpis facile aliis offerūti ppatulo. Neq; hoc turpe ducūt. Quin potius ignauū putāt abnuere gratiā oblatā: ſed de his hactenus. Nūc celtiberos recēſeamus. Hiberi quōdam celteq; pro agris bello certātes pace demū cōſtituta cōmunicataq; inuicē patria mutua cōnubia pmiſiſſent: dicūtē hac rerū cōmunione id nomē ſortiti. Duæ igitē robuſtæ natiōes in patria fertili coniunctæ effecere ut magnū eſſet celtiberorū nomē. A romanis poſtmodū certe multopoſt tēpore bello cum eis geſto uix tadem ſubacti ſunt. Nō enim eqtes: ſed & pedites aptos bello robore malorumq; tolerantia cæteris excellentiores habēt. Breui utuntur ueſte ac nigra lanam habēte ſimilē caprarū pilis. Armātur celtiberorum quidā ſcutis leuibus. Alii rotūdis umbonibus magnitudine clypei. Cruribus ocreas ex pilis factas ad uoluūt. Galeas ferūt æreas criſtatas palmis. Gladios iſup ex ferro puro ad palmi mēſuram quibus in cōferta utūtur pugna. Ferrum ſuo more ad cōficiēda arma ppārant. Nam ferreas lamīnas in terrā abſcōdentes ibi tam diu eſſe ſinūt: quoad debiliori pte ferrugine abſumpta ualidior ſuperſit. Ex eo tum enſes fortiſſimos tum cætera ad belli uſum arma neceſſaria componūt. Hoc pacto fabricata adeo cædūt omnia: ut neq; enſes opſcutū: neq; galea; neq; aliud qd eis obſiſtat. Duob9 gladiis fulti cū equeſtri certamine ſuperiores euaſerint ex eqs deſiliūt pedeſtrem adiuuant pugnam mirabilis apud eos uiget conſuetudo. Nā cum in uictis mūditia elegantes exiſtant una in re uidētur īmundi: & ſpurcitie pleni. Vniuerſum enim corpus lauāt urina: denteſq; fricāt; hanc optimam corporis curā exiſtimantes. Erga nepharios homines atq; hoſtes crudeles

Poetæ

Celtæ Galatæ

Iris regio Cimmerii

Cimbri

Gallograeci

Celtiberi

urina lauati

ſunt cum aduenís humaní atq; hoſpitales. Aduehiẽtes enim externos benigne hoſpitio recipiũt: adeo ut æmulatione quadã iuicem ꝓ illorũ honore certẽt. Quos aduenæ ſequunt̃; hos laudãt; amicoſq; deorũ putãt. Nutriũttur affluẽter uariis carnib9 potũ ex melle cõficiunt eius copiã ꝑbente affatim patria. Vinũ emptum bibũt: mercatorũ opera aduectum. Ex ꝓpinquis gẽtibus gratior eſt eis uacceorũ natio. Hi enim annis ſingulis ſortitos iter ſe agros colũt: fructuſq; cum cæteris cõmunicãt: cuiq; ſua portione ꝑbita. Quod ſi quis quid agricolæ abſtulerit: eueſtigio mulctat̃ morte. Celtiberorum fortiſſimi habẽtur q appellãtur luſitani. Peltas in bello paruas ex neruis cõfectas quibus tegatur corpus habẽt. His in bello ea agilitate utunt̃; ut & ictus & ſagittas euitent: iaculis ferreis hamatiſq; utũtur. Galeam enſemq; more celtiberorũ ferũt iaculum lõge iaciunt & ſumma arte: in acie diutius pſeucrãt mobili corpore leuiq;: ut facile & fugiãt hoſtem; & inſequantur: in perferendis periculis ſuperantur a celtiberis. In pace choreas leui ſaltu exercent cum quædam crurum agilitate; bella ad numerum aggrediũtur: pœna cũ hoſti obuiãt cantãdo hyberi luſitaniq; ætate integra ꝑtim inopia oppreſſi qui robore ꝑſtant atq; audacia in mõtibus aſperis manufacta diuerſis per hiberiam locis latronũ more leui armatura agiliq; corpore ueloces diſcurrunt. Populatiſq; agris ad montes ueluti tutã patriam cũ locorum aſperitate nullus eo exercitus adire poſſit; cõfugiunt. Aduerſus hos profecti cum exercitu ſæpius romani eorum audaciam repreſſerũt. Latrocinia nequaq̃ tollere potuere. Sequit̃ ut de argento quod plurimũ apud hiberos optimũq; effodit̃; quodq; multũ utilitatis incolis affert ſcribamus. Dictũ eſt a nobis libro ſuperiori in herculis geſtis hiberiæ mõtes qui pyrenei uocãtur & altitudine & magnitudine longe alios excellere. Nam a mari quod ad meridiem iacet; uſq; ad oceanũ ferme ad arctos ſitum galatiã ab hiberia diuidũt: per celtiberiã quoq; protendũtur ſtadiis tribuſ milibus in quibus cũ ſint frequẽtes ſiluæ ferũtur priſcis tẽporibus igne a paſtoribus iniecto mõtanas omnes regiones fuiſſe cõbuſtas. Qua ex re mõtes aiũt cognominatos pyreneos. Ardẽte cõtinuis diebus plures ex mõtibus argenti puri riuuli flãmarũ ui effluxere. Quod incolis ignotũ phœnices mercatores uili rerũ ꝓmutatione emptũ in græciã aſiamq; ac nationes cæteras deferẽtes magnas ex eo cõmertio opes cõtraxerũt. Adeo aũt mercatores quæſtus excitauit cupiditas: ut cũ onuſtis nauibus ſuperaret argẽtum amoto ab ancoris plumbo argentum eius loco ſubderent. Hoc lucro phœnices admodũ opulenti facti plures colonias tum in ſicilia propinquaſq; inſulas tũ in lybiã ſardiniãq; ac hiberiã deſtinarũt. Multis poſt ſeculis cognito argẽto hiberi mẽtallis q̃rẽdis operam dedere: magnaq; optimi argenti copia reperta ingens ex ea uectigal prodiit. Cum æs aurum argentumq; ſint metalla præcipua qui in reperiendo ære dant operam: quartam eius quod effodiunt portionem capiunt. Eorum qui in argento effodiendo occupantur quidam tribus diebus euboicum percipiũt talentum. Terra enim omnis argento refeta eſt; ut mirabilis ſit & eius patriæ natura & operariorum continuus labor. Nam qui primum his metallis reperiendi incumbebant: magnas contrahebãt diuitias; impromptu enim eſt argentum terra habunde illud præſtante: poſtea cum romani hyberiam ſubegiſſent; italici qui lucri cupiditate id ſibi opus ſumpſere maxime ex eo ditati ſunt. Emptam enim ſeruorum copiam ad effodienda metalla deputant. Qui uariis locis metallorum uenas ſcrutati ac alte lateq; terra effoſſa plurimum auri argẽtiq; eruũt uariis multorũ ſtadiorũ cuniculis ſub terrã actis; multo facilior quæſtuoſiorq; hæc cura; quæ metallorũ; quæ apud atticos reperiũtur; ibi enim multas effodiẽdo ꝑpẽſas ſubeunt

Vaccei luſitani

ſas ſubeunt ſæpius opinione fruſtrati: cum aut nõ inueniãt quod quærunt: aut inuentum ita parui ſit: ut ſuperet a ſumptu. Apud hiſpaniã q metallis incũbunt reperiẽdis ampliora ſpe ꝓcipiunt. Bonitate quippe ſoli glebas ſemp auro argentoq; fertiles inueniunt. Vtpote omni terra metallis plena. Subtus terrã reperiunt nonnunq; flumina decurrentia quoꝝ curſus ſpe quæſtus ui magna recidũt aut qd mirabilius uidet cocleis quas debent ægyptiacas: diuertũt archimede cum in ægyptum ꝓfectus eſt adinuentas eiuſmodi inſtrumentis loca ubi metalla effodiunt erecta ſuperius aqua ſumma arte diligentiaq; excicant mirabit ꝓfecto quis archimedis ingenium nõ ſolum in his: ſed in cæteris quoq; maioribus rebus quas multis ſ orbis partibus egregias fabricatus eſt de quibus ſcribet diligentius: cum ad eius tempora ueniemus. Serui qui ad hæc metalla deputati ſunt incredibilem quæſtum afferunt dominis. Verum cum die noctuq; in labore perſeuerent multi ex nimio labore moriũtur: cum nulla eis ab opere detur requies aut laboris intermiſſio. Sed uerberibus ad cõtinuum opus coacti raro diutius uiuunt. Robuſtiori quidam corpore & animi uigore plurimũ temporis in ea uerſant calamitate. Q uibus tamẽ ob miſerie magnitudinem mors eſt uita optabilior: cũ plurima in hoc metalloꝝ munere ſint admiratione digna nequaq̃ tamen quis admiret: cur nullus recẽs horũ reperiendoꝝ auctor extiterit ueꝝ argẽti ſtudio a carthaginẽſibus quo tpe hyberiã tenere ea metalla adinuẽta ſunt. Hæc fuit cauſa ut eoꝝ poſtmodum excreſcẽt uires. Præcio enim optimis militum cõductis plura geſſerunt aduerſus hoſtes bella. Neq; domeſtico neq; ſocioꝝ militenſi romanos ſiculoſq; ac lybios in maxima deduxerũt pericula. Cum oẽs diuitiis ob auri argẽtiq; copiam ſuperarent. Perſpicaces ſane ut uident priſcis temporibus extitere ad quæſtũ fœnices. Itali nullis aliis ceſſere. Oritur & ſtagnũ i pluribus hyberiæ locis nõ caſu repertũ: ut qdã ſcriptores uulgarũt: ſed effoſſum cõflatũq; quẽadmodũ argẽtũ atq; auꝝ tradũt. Nã ſupraluſitaniã plurimũ ſtagnũ effoditur in inſulis oceani hyberiæ ꝓximis: quæ a ſtagno caſſiterides denominãtur. Plurimũ tamen a britãnia inſula ad oppoſitam galliam affertur. Deinde per loca mediterranea celtici mercatores equis pinaſſaliotas ad narbonam urbem romanoꝝ coloniã optimũ earũ partiũ: tum oportunitate: tum cõmoditate adeũtium emporiũ perducũt. Sed de gallis ac celtiberis hactenus. Nũc ad ligures trãſeamus. Hi patriã habitãtes aſperã: ac oino ſterilem plurimo labore cõtinuoq; uitam durã agũt. Nam multis arboribus oppleta regiõe quidam cædendæ materiei: quidam ſubigẽdo agro lapidum aſperitate cultu difficili uacãt: ita enim terra lapidoſa eſt: ut gleba abſq; ſaxo nequeat effodi. Huic uitæ erũnoſæ natura aſſueti licet multo in labore uerſent: parũ tñ ꝓcipiũt emoluẽti. Cõtinuũ aũt exercitiũ & uictus parcitas corpora eoꝝ macilẽta efficit ac robuſta. Mulieres quoq; uirorũ labores ꝓferunt aſſuetæ una cũ uiris opus facere. Venationibus cõtinuo uacãt captiſq; feris fructuũ inopiã ſuſtentãt. Niuibus inſup mõtaniſq; aſperitatibus aſſueti agiles corpore ac ualidi reddũt. Nõnulli meſſis raritate carnes partim domeſticas edunt: partim ferinas aqua i potũ ſumpta. Oleribus utunt ꝓut fert regio ut ad quos neq; ceres adierit: neq; Dionyſius ꝑcæteris diis hoibus utiles i terra cubãt ut plurimũ rari ſub tecto aut i tuguriis iacẽt: plures ad caua ſaxa ſpeluncaſq; ab natura factas ubi tegant corpora diuertũt. Hoc pacto priſco more abſq; apparatu aliquo uiuũt. Deniq; mulieres uirorũ uiri ferarũ robur & uires habẽt. Aſſerũt i bellis ſæpius uegetũ gallũ ab gracili macilẽtoq; ligure ex ꝓuocatiõe ſingulari certamie uinci. Arma habẽt leuiora quã romani. Operiunt corpora ſcuto lõgo ad formã galaticoꝝ facto tunicaq; ſuccincta. Armant

Hiſpãiæ metalla

Carthaginenſiũ opes unde

Caſſiterides

Ligures

etiam ferarũ pellibus ac enſe mediocri. Q uidã romanorum conſuetudine quos in ea re imitati ſunt; arma imutarunt. Feroces ſunt & acuti ingenii nõ in bello ſolum; ſed in cõmuni uita: mercaturã exercẽt nauigãtes p ſardonium lybicũq; pelagus ſpõte ſe grauibus maris piculis obiectantes. Scaphis enim haud ſatis more cæteraꝝ nauiũ præparatis nauigãt. Q uo fit imminẽte tẽpeſtate grauia ſubeant uitæ diſcrimina. Tyrreni: ſupereſt enim ut de his loquamur; fortitudine egregii magno potiti imperio ciuitates cõdiderũt plures atq; opulẽtas. Claſſe quoq; potentes cum diutius mari imperitaſſent italum pelagus tyrrenũ ab ſe denominarũt. Pedeſtri quoq; exercitu ualidi tubam primi adinuenerunt & bello admodũ utilem & ab illis tyrrenũ appellatã. Duces exercitus pluribus inſignibus decorarũt. Lictores illi eburneã ſellã togã purpuream adiiciẽtes. Domibus addiderũt porticus in quis ſeruoꝝ cõcurrẽtium turba diuerteret quæ imitati poſtmodũ romani inq; melius aucta ad ſuam rem. pub. trãſtulere. Litteris quoq; & rerum naturaliũ iueſtigationi ac theologiæ plurimo tpe impẽſo. Præcæteris in fulgurum interp̃tatiõe uerſati ſunt: adeo ut noſtra quoq; ætate uniuerſus ferme orbis tum admiret uiros: tum fulgurum interpretibus utat. Patriã ubertm incolunt quã ſtudio: curaq; efficiũt fertiliorẽ. Menſa bis i die ſumptuoſe p̃parata: oĩa quæ ad epulaꝝ delitias ptinent abunde ſubminiſtrant. Stragulas inſup ueſtes floribus diſtinctas: poculaq; aurea uarii generis ac miniſtroꝝ ſeruoꝝq; numeꝝ pmagnum i uſu habent multiplices; ubi non ſolum ſerui famulant; ſed ẽt liberi plures. Poſtremo priori uirtute abiecta potui ſe atq; ignauiæ tradẽtes haud iniuria partã maioꝝ ſuoꝝ in bellis gloriã amiſere. Non aũt eos parum ad delitias impulit patriæ fertilitas: q̃ fructiferea reꝝ copia ad inertiã uoluptatẽq; traduxit. Sunt tyrreni cãpi lati collibus diſtincti: cultiq; admodũ ſolo fertili: ut q aquis nõ hyemis tãtũ: ſed æſtatis quoq; tpe abũdẽt. Nũc inſulas meridiẽ uerſus i oceano arabiæ: q̃ ad orientẽ ſpectat terminat aũt ea: q̃ dicit drolia: poſitas referemus: ea arabiæ portio pluribus pagis urbibuſq; haũ ignobilibus incolit: quaꝝ aliæ eminẽtibus in collibus ſitæ ſunt: aliæ in tumulis aut patẽtibus campis: regias hñt q̃ iſigniores ſunt admodũ ſumptuoſas: frequẽtibuſq; habitatoribus ſatis opulẽtas; oẽs ea pr̃ia paſcuis uariiq; generis pecoribus plena eſt. Flumina inſupp eã decurrẽtia cãpos irrigãt: quo reddunt fertiliores: ideoq; pars arabiæ aliis ubertate p̃ſtat. Fœlix eſt appellata. Ei regiõi: quæ oceanũ iuxta ẽ: plures apponunt inſulæ: q̃rũ tres merent litteris cõmendari. V na in qua nõ licet ſepeliri uita functos ſacra dicitur. Altera huic ppinqua eſt ſtadiis ſeptem: ad quã deferunt ſepeliẽda corpora. Sacra fructibus caret p̃terq̃ thure: quod in ea adeo excreſcit: ut p uniuerſum orbem ſatiſfaciat deoꝝ ſacris. Fert ẽt myrrham plurimũ & alia uarii generis aromata odorem p̃bentia.

Thuris collectio

Thus percipit hoc pacto. Arbor eſt magnitudine parua aſpectu ſpinæ ægiptiæ albedine. Folia arboris: quæ cithea dicit ſimilia. Flos colore croceo. Thus ab arbore quẽadmodum lachryma emanat. Myrrhæ arbor lentiſco æqualis eſt. Folium frequẽtius tenuiſq;. Fluit autem effoſſa ab radicibus terra: in ſolo ubere bis i anno fructum reddit uere atq; æſtate: ſed rubeum uere ppter rorem: æſtate albũ. Colligunt aũt paliuri ſemen quo cibo potuq; utuntur: & ad uentris fluxum. V arii eſt uſus ea omnis regio.

Paliurus Pancheí

Sed optimã rex poſſidet conceſſa ei decima omnium inſulæ fructuum parte. Inſulæ latitudinem ducentorum ſtadiorum eſſe aiunt: incolitur a pancheis: qui & thus & myrrham in continentem ferunt uendentes arabis mercatoribus: a quibus alii præcio ſumptas in fœnicem ſyriam & ægyptum tranſuehũt. Inde a reliquis orbis mortalibus importatur. Eſt & tertia magna inſula haud amplius triginta ſtadiis ab hac

remota

remota. Ad orientalem oceanum ſpectãs plurium ſtadiorũ longitudine ab eis ꝓ monto-
rio: quod ad occidẽtem uergit elatiora in die loca tradunt aſpici. Sunt in panchea:
quæ hiſtoriæ mandẽtur digna habitãt eam indigenæ: qui dicũt panchei. Externi ꝑte-
rea indi: ſcytæ cretes oceano aduecti. Ciuitas eſt in ea ꝑpulchra noĩe panara admodũ
fœlix. Q ui in ea habitãt miniſtri iouis triphilii dicunt. Soli enim ex his: qui panchea
oram incolunt: ſuis uiuũt legibus: liberi abſq; rege Annuos: tamẽ ſibi principes creãt Panara
tres: quorũ iudicio mortis excæpta pœna ſingula: ita tamẽ ut res maximas ad ſacerdo- Triphilii
tes referãt: permittunt. Ab hac urbe ſtadiis ſexaginta iouis triphilii abeſt templum i
campeſtri poſitum loco: quod tum uetuſtate: tum ædificii magnificẽtia: tum natura
loci mirabile habet. Agri circa templum diuerſis arboribus pleni ſunt & fructum &
uoluptatem uiſui afferentibus. Cypariſis enim ingẽtibus platano lauro myrto abun-
dant qbus augmẽtum ꝑbet terra ſcaturiẽſibus aquis irrigua. Ex agris templo ꝓpinqs.
adeo ingẽtes dulcis aquæ fontes manãt ut flumen efficiãt nauigiis aptum. Ex his diui
ſa in multas oras aqua reddit arbores altitudinis ꝑcipuæ quarũ ſub umbra æſtatis tpe
calorem hoies uitant. Diuerſe inſuper ũarii coloris aues quæ in arboribus nidificant
tum ſuaui aures cãtu: tum uiſum oblectãt. Horti ꝑterea plurimi: prataq; multiplici-
bus herbis floribuſq; uirentia decorũ aſpectũ reddũt diis loci dignum. Palmæ igenti
magnitudine ẽt uberes fructu. Nuces quoq; fertilem cibum ĩcolis ꝑbẽt. Præter hæc
uites in altum elatæ multiplici palmite patriam efficiũt fertiliorem. Templum ingẽs
ex albo ædificatum lapide magnis ſculptiſq; ſuffultum columnis duorũ iugerũ longi
tudinem: cui æqua eſt latitudo: complectit. Permagnæ deorũ ſtatuæ ſumma arte fa-
brefactæ tẽplum exornãt. Circum uero ſacerdotes qbus ſacrorũ cura demandata eſt
domos habẽt. Eſt quoq; tẽplum iuxta circus lõgitudinis ſtadiorũ quattuor: latitudine
iugeri. Ab utroq; circi latere ſigna ænea ingẽtia ſita ſunt quadrata baſi: in eius fine ex
uberibus fontibus fluuius quẽ diximus colore albo ꝓfluit. Appellãt aũt hoc flumen
ſolis aquam: q̃ potu ſumpta plurimũ confert ad corporis ualitudinem: circũdat oẽm Solis
fontem margines ex lapide ſumptuoſo ab utroq; latere ſtadiis quattuor uſq; ad mar- aqua
ginis extremũ nulli ꝑter ſacerdotes ire fas eſt. Ager q̃ circum adiacet ſtadiis ducentis
diis ſacer eſt. Cuius uectigal in ſacrificiis cõſumit. Hos ultra cãpos mons ẽ excelſus
diis dicatus quem cœli ſedem appellãt olympumq; triphiliũ. Ferũt enim olim cœlũ Cœli
orbi imperãtem cũ ad hæc loca diuertiſſet ex eius montis cacumine cœlum & ſtellã ſedes
contẽplaſſe: ac deiceps olympũ triphiliũ: quoniã externæ in eo gẽtes ſed urbes quoq; Ardena
eorũ Ardenã loiã Aſteruſam deleſſe. Sacra inſupin eo mõte inſtituiſſe: quæ ſacerdotes Loia
caſtæ annis ſingulis celebrarẽt. Poſt hũc mõtem in alia panchææ ora uarii generis ſũt Aſteruſa
animãtia. Elephãtes plurimi leones. Pardali: damæ: diuerſaq; ꝑterea aialia: tũ aſpectu Hyraſci
uario: tũ robore mirãda. Habet ꝑterea ea inſula tres nobiles urbes. Hyracidã: Dalidã da
Oceanidã. Regio oĩs fructifera: ſed uini maxĩe abũdãs. Viri bello apti. Currib9 bel Dalida
lo utunt more priſco. Politia eorũ trifariã partita eſt. primũ locũ ſacerdotes tenẽt qb9 Oceani-
addunt artifices. Secundũ agricolæ hñt. Tertiũ milites: qbus paſtores adiciunt. Sa- da
cerdotes oĩum ſunt duces: qbus & controuerſiarũ iudicia & publicarũ rerum arbitria
permiſſa ſunt. Ruſtici agros colũt: fructus omnis in cõmune cõferentes. Q ui ex eis
optime uidentur agro colendo uacare. Hi uſq; ad numerum decem ad cæterorũ exor
tationem diſtribuẽdorum fructuum iudices ab ſacerdotibus leguntur paſtores tum
ea quæ ad ſacra pertinent: tum reliqua in publicum alia numero põdere alia cũ omni
ferũt diligẽtia. Nil. n. priuati cuiuſq; ẽ domo atq; horto exceptiſ: ſed tũ uectigalia tum

cætera ſacerdotes pcipiũt: æquæ illa cæteris ꝓut uſus fuerit diſptiẽtes: ipſis duplũ cõ cedit. Veſtibus induunt mollibus. Oues. n. apud eos plurimũ ab aliis differũt mollitie. Ornamẽta aurea nõ tãtum mulieres: ſed ẽt uiri deferũt torqbus collũ ornantes armillis manus aures more ꝑſaꝝ i auribus pedes nouis ac uarii coloris calceis. Milites patriã armis utunt. Pars. n. q̃dã eius oræa latronibus qui agricolas ꝓ inſidias capiunt infeſta eſt. Sacerdotes ultra reliquos delitiis uacãt uitã ducẽtes mũdã ac ſumptuoſam Stolas lineas maxie tenues ac delicatas: q̃nq; uero ueſtes ex moliori lana cõtextas induuntur. Mitras inſup geſtãt auro itextas. Sandaliis ꝓ carciamẽtis uarii coloris utuntur ſumma arte factis. Ferũt & aurea mulieꝝ more ꝑter in aures ornamenta. Hi maxime deoꝝ incũbũt curæ hymnis & laudibus eoꝝ geſta recẽſentes: narrãt ſacerdotes genꝰ eoꝝ manaſſe a creta ab Ioue ductũ: cum in pancheã ueniſſet: quo tpe iter hoies uerſatus orbi iperitauit. Horꝝ cõiecturã ex ſermõe ſumũt: cũ multa penes eos uerbis cretenſium dicat: beniuolentiãq; quã erga cretẽſes habẽt tradita illis a maioribus huius rei memoria a parẽtibus cœpiſſe. Oſtendũt ꝑterea horꝝ ſcripta quædã ab Ioue relicta quo tpe tẽplum cõſtruxit. Referta eſt ẽt ea pria auro argẽto ære ſtagno ferro. Quoꝝ

Sacerdotum termini

nil extra inſulã aſportari licet neq; uero ſacerdotibus extra locũ ſacrum ꝓficiſci faſẽ. Vltra deꝑhenſum iterfici licet. Dona plurima aurea atq; argentea diis a lõgo tpe ob-

.ta in tẽplo ſeruant. Valuæ eius ſtructura mirabili auro: argẽto: ebore ſunt decoræ. Dei lectus ſex eſt cubitoꝝ lõgitudine quattuor latitudine aureus totus opifico: ſplendido: ac uenuſto. Similimodo & dei mẽſa tum magnitudine: tum pari ipenſa ſplẽdo req; iuxta lectum poſita. Huius in medio eſt & alter lectus ex auro permagnus ſacris ægyptioꝝ litteris inſcriptus: in quis cœli & iouis geſta: deide dianæ ac apollinis a mercurio ſcripta cõtinebãt. Inſulas oceani arabiæ oppoſitas cũ recẽſuerimꝰ. Nũc ad eas trãſeamus: quæ græciã ægeũq; pelagus ſpectãt initium eaꝝ a ſamothracia ſumẽtes.

Samon Samothracia

Hanc nõnulli Samon uocitatã priſcis tpibus tradũt. Deinde ab antiqua ſamothracia inſulæ ꝓpinqua: Samothraciã dictã. Habitarũt eam prius aborigenes: cum eoꝝ qui in ea primũ fuere tũ hoies: tum duces nullæ nuptiæ ferant: quidam aiunt priſcis tem poribus inſulã uocatam ſamũ ab icolis: qui ex ſamo ac thracia eo ꝓfecti ſunt dictã ſamothraciã. Sua olim lingua aborigenes uſi ſunt. Cuius multa ueſtigia in ſacris ad noſtram uſq; ætatem perdurãt. Tradunt ſamothraces ante deucalionis diluuium aliud quoq; antea magnũ apud eos extitiſſe. Id primũ ab oſtio cyaneo: deide ab helleſponto erupiſſe. Ponti enim pelagus in modum ſtagni fluminũ in curſu aquarũq; inundatione adauctum adeo ſupramodũ in helleſpontum effluxit: ut aſiæ magna pars ſecus mare ſita fuerit diluuio abſumpta: plana quoq; ſamothraciæ ora creſcẽte mari uaſtata eſt. Quæ ex re poſteri piſcatoꝝ nõnulli iactis retibus quædam colũnarum lapidea capita i terrã traxere tanq̃ ciuitatibus aqua ſubmerſis hoies ad altiora inſulæ loca cõfugerint. Decreſcente deinceps mari accolas uota diis feciſſe ſalutemq; conſecutos circum inſulam ſalutis terminos ſtatuiſſe tradũt. Erexiſſe quoq; aras: in quibus nunc uſq; ſacrificatur ut palam ſit ante diluuium eam inſulam habitatã. Poſtmodum ortũ

Diluuia duo

Saona Dardanus Iaſius Harmonia

in ea ferunt Saona ex ioue ac nympha ut quidam uolũt: ut alii ex mercurio & rhena qui populum diſperſum in unum congregans inditis legibus Saona ab inſula uocatus eſt. Hic populum in quinq; tribus partitus cuilibet indidit filiorum nomen. Tradunt eo tempore ex ioue ac electra Dardanum Iaſium: & Harmoniam ortos. Dardanus uir prudens in aſiam nauigio tranſuectus urbem dardanam condidit: conſtituto regno quod poſteri troiã apppellarũt populos ſibi ſubditos dardanos uocari iuſſit: in

multas

multas ꝓterea gẽtes has impio diffuſo dardanos in eis ꝑ thracibus locauit. Iouẽ uero aiunt cũ uellet filioꝝ alterꝝ honore iſignẽ eẽ docuiſſe eum initiãdi cerimoriaſ q̃s haud fas é aure niſi initiatos. Videt aũt hic primus hoſpites initiaſſe: ex q̃ ea re cerimonias reddidiſſe celebriores. Cadmũ deigeps Aegenoris Europã q̃rẽtem cũ ad eos pueniſſet ꝓceptis cerimoniis. Harmoniã duxiſſe uxorẽ Iaſũ nõ ut græci fabulant martis ſororem. Has nuptias a diis primũ celebratas ferũt. Cererẽq; in gratiã iaſii ei ex frumẽto panẽ attuliſſe. Mercuriũ lyrã palladẽ decantatũ monile peplũ ac tibias. Electrã uero magnæ deoꝝ matris ſacra celebrari oñdiſſe cũ cymbalis ac pſallẽtium tympanis. Et apollinẽ qppe cythara uſum & muſas tibiis. Cæteros deos plauſu nuptiaꝝ iocũditatẽ auxiſſe tradũt. His actis cadmus iuxta oraculi reſpõſum cõdidit in boetia thebas iaſius ſumpta uxore cybele genuit corybãtum. Veꝝ ad deos trãſlato iaſio Dardanꝰ cybeles ac corybãtus ſacra deoꝝ matris ĩ phrygiã detulerũt. Ceres prĩo nupta olympo genuit alcem deãq; Cybelẽ ab ſe noĩauit. Corybãtus eos q matris ſacrificiis incũbebãt appellauit ab ſe corybãtas. Deſpondit quoq; theben cilici natam. Tibias inſup inde in phrygiã traduxit: ac in lyrneſum mercurii lyram ab Achille poſtmodũ ſublatam: ex iaſio ꝑterea ac cetere plutonẽ fabulæ natũ uolũt: ueꝝ cõſtat frumẽti copiam ĩ nuptiis armoniæ ob iaſii beniuolentiã dono datã. Quæ de eiuſmodi cerimõiis ſingulatim traduntᵉ in archanis ſeruantᵉ ſolis initiatis nota: uulgata eſt hoꝝ deoꝝ ꝑſentia: atq; in piculis mirabile ꝑſidiũ ipſoꝝ inuocãtibus numen. Effici quoq; aſſeuerãt horũ miniſterioꝝ participes iuſtiores magis pios & prorſus meliores uiros. Ideoq; uetuſti heroes ac ſemidei q ꝑclari fuere initiari ſũmopere cupierũt. Nã iaſon: caſtor: pollux: hercules: orpheus; his initiati ſacris fortunati ĩ bello hoꝝ deoꝝ fauore extiterũt. Nũc ad naxũ ueniamus. Hãc primũ ſtrongylẽ dictã habitarũt ex huiuſmodi cã thraces. Fabulantᵉ boreos pueros fuiſſe butem ac lycurgũ nõ ex eadẽ matre fratres. Butes qui iunior erat cũ iſidias paraſſet fratri re palã facta ĩl aſperiꝰ lycurgus egit: q̃ ut una cũ iſidiatoribus nauigiis ſumptis butes nouã patriã cogeretᵉ q̃rere. Itaq; thracibus piculi ſociis aſſumptis ꝑ cycladas ad iſulã ſtrõgylẽ ꝓfectus nauibus nauigãtes ꝑdari cœpit. Cum raræ apud eos eẽnt fœminæ: multas ex aliis locis mari raptas aduexere. Cycladum q̃dã oino deſertæ erãt: q̃dã paucis icolis fulctæ. Quapp alias regiões ꝑdãdi gra petẽtes cũ ab euboia arcerentᵉ ad theſſaliã nauigarũt. Vbi icõtinentẽ deſcẽdẽs butes caſu i ſacerdotes Dionyſii circa mõtem arcadiæ: q dicitᵉ dryos orgia celebrãtes icidit His cõſpectis q̃dã abiectis i mare ſacris cõfugerũt. Alie monte ꝓpinquũ petiuere coronis rapta ad Butis cõcubitũ cõpulſa eſt. Quod illa moleſtius ferẽte cũ Dionyſii auxiliũ iploraſſet Butes in iſaniã uerſus i puetũ ſe deiiciẽs expirauit. Reliq thraces aliis mulierib⁹ raptis: in qs clarior fuit uxor Aloei iphemedea: eiuſq; filia pãcratis in iſulã ſũt reuerſi. Hic thraces loco butis aliũ regẽ iſulæ ꝓfecerũt Agaſſomenũ. Cui pãcratidẽ aloei filiã ꝑſtantẽ pulchritudine matrimonio iunxere. Veꝝ anteq̃ regi deſpõderetᵉ duces eoꝝ ꝓcipui: ſi cœlos atq; cæteris pro pãcratide mutuis uulneribus diſſenſione iter eos orta cõciderũt. Agaſſomenus amicoꝝ cuidã nuptui iphimedeã dedit: at uero aloei Ephialtes atq; othus filii ad iueſtigãdas uxorem filiãq; miſſi cũ in ſtrõgylẽ peruenissent thracibus bello ſubactis urbeq; obſeſſa defuncta poſtmodũ pãcratide ĩſulam thracibus imperãtes mãſere: appellarũtq; iſulã diam. Orta poſtmodũ iter eos regni cõtentiõe cum ad certamẽ deſcendiſſent. Multis utrinq; cadẽtibus mutua occubuerunt cæde. Ab icolis poſtea tanq̃ heroes culti thraces q ſuperfuerunt cũ annis poſtea ducẽtis inſuã tenuiſſent ſiccitate urgente eam deſerere coacti ſunt. Cares deinceps ex

Dardania
Cadmus
Harmonia
Thebe
Iaſius
Cybele
Corybãtus
Ceres
Olympꝰ
Corybãtes
Iaſius
Pluto
Naxos
Strongyle
Butes
Lycurgꝰ
Dryos
Coronis
Iphimedei
Pãcratis
Agaſſemenus
Aloeus
Ephialtes
Othus

Dia Naxus Leucippus merdeus Theseus ariadne Drios Dionysii ortus Nysiada coronis

lamia aduecti ísulã posſederũt qbus Naxus polemonis imperãs pro dia ab ſe cognominauit: naxon: hic uir bonus ac præclarus filiũ reliqt leucippum. Ex quo ortus filus Merdeus imperauit inſulæ. Theſeus poſtmodũ ex creta cũ ariadne ꝓfectus in ea permanſit inſula. Q ui cũ p ſomniũ dionyſiũ ſibi: niſi ariadnẽ reliqſſet minitante uidiſſet timore perculſus muliere omiſſa ex inſula diſceſſit. Dionyſius noctu ſumptã Ariadnen in montẽ tulit q apellatur dryos. Et his primũ euanuit ut deus tũ quoq; Ariadne nõ amplius uiſa eſt. Ferũt naxii hũc deũ apud eos nutritũ ob eãq; rẽ inſulã ſibi acceptiſſimã eſſe. Nyſiadãq; a nõnullis dici. Nã iouẽ eorũ fabulæ tradũt Semele ante partum fulmine icta ſumptũ in fœmore infantẽ ut clam iunone eẽt uſq; ad pariẽdi tempus abſcõdiſſe: inq; naxo inſula natũ philiæ coronidi Cliediq; loci nymphis præbuiſſe educandũ. Fulminaſſe aũt ante partũ Semelen: ut nõ ex mortali ſed ex duobus diis ortus e ueſtigio fieret immortalis: Incolis uero ob dionyſii nutriẽdi curã gratiæ reddite fœlicitate inſulæ: & ut claſſe præſtarent præbita. Nã primi ab xerſe deficientes & claſſe eũ oppugnarunt: & apud plateas in acie opera eorum inſignis fuit. V ina præterea habent præcipua: inditũ haud paruũ dei erga inſulã affectionis. Hanc ſimen antea dictã cũ eſſet cultoribus deſerta primũ cũ triopo aduecti aduenæ habitarũt. Ho-

Sime cithoni9 Nireus

rum duces cithonius neptunni filius ac ſymes a quo & inſula id nomen ſortita eſt extiterunt: in ea poſtmodũ regnauit addita cnydiæ parte Nireus charopi atq; aglaiæ filius ſpecioſus admodũ: qui cũ agamẽnone ad troiã profectus eſt. Confecto trioano bello inſulam cœperunt cares: quo tempore plurimũ mari potuerunt. Hi ſiccitate ingruente fugientes ex inſula locum quem V ranium dicunt habitarunt. Sime manſit deſerta quoad lacedemoniis argiuiſq; ad eã inſulã tranſeuntibus habitata eſt. Q uidã

Nauſus Zuchus Calidna niſiria Tattalus amphit9 phippus Carpathos ioclus Rhodos Telechines neptũni alumni

nauſus noie qui antea cũ ippoto uenerat ſumptis uoluntariis colonis in ſimen tunc in habitatã primũ tranſiit. Deinde nõnullos duce Zucho eo nauigantes communicata cum eis inſula ſuſcepit. Eam coloniã a cnydiis ac rhodiis deductã ferunt. Calydnam uero ac Nyſirã olim a caribus poſſeſſas Tattalus poſtmodũ herculis tenuit. Amphitus deinde phippuſq; coorũ regis filii ad iliũ ab his inſulis nauigantium duces fuere. Tũ uero a troia quattuor agamẽnonis nauibus ad calydnã aduecti immixtiq; accolis ibidẽ permanſere. Priſcos nyſiræ incolas terræmotus abſumpſit. Peſte deinceps affecta inſula eo coloniã miſere rhodii. Carpathon primi inhabitarunt quidã minois milites. Q uo tẽpore græcoꝝ primus maris imperio potitus eſt. Multis poſtmodũ ſeculis ioclus dimoleontis argiuus genere iuxta certũ reſponſum coloniã in carpathũ deduxit. Rhodus inſula primũ inhabitata eſt ab his quos Telchines appellãt ſecũdũ fabulas maris filios. Fertur ſane eos una cũ chalphurna oceani filia nutriſſe neptunnũ ab rhea illis datũ. Fuiſſe quoq; eos aiunt quarũdã artiũ inuẽtores aliaq; ab ipſis utilia ꝑmulta in uſum hoium deducta. Statuas inſup deoꝝ fabricaſſe primo quædãq; antiqua eoꝝ noie ſigna fuiſſe appellata. Nã apud lidios apollo Telchinius: iuno ac nymphæ apud aliſios telchiniæ Apud camireos iuno thelchinia dicũt: incantatores etiã uolũt eos fuiſſe & tãq; magos nubes hymbres grãdinẽ niuẽ inducere: ac mutare proprias formas cũ uellẽt ſolitos: inuidi quoq; in doctrina artiũ extitere. Neptũnus iã uir

rhodos imalie ſparteus Saturn9 Cytus

ex alia Telchiniũ ſorore ab ſe dilecta genuit liberos mares ſex. Femellã unicam noie Rhodos: a qua & inſula cognominata eſt. Fuerũt in ea pte inſulæ: quæ ad oriẽtẽ ptinet gigãtes: quo tpe iouẽ ferunt expugnatis Titanis imalie nymphæ amore captũ tres ex ea ſuſcepiſſe pueros. Sparteũ Saturnũ Cytũ. Q uoꝝ ætate tradũt V enerẽ cum ex cythero cyprũ peteret aditu ꝓhibitã a neptũni filiis claris admodũ atq; aio elatis ea quæ

re turbatam

re turbatã deã eos in infamiã ab se uersos adegisse: ut matrẽ ui cognoscerẽt multisq; incolas afficerẽt calamitatib9. Q uæ neptũnus pspiciẽs filios ob rei pudorẽ suffodit i terrã: quos oriẽtales demones appellant. Aliã in mare pjectã uocauit Leucotheã: cui imortaliũ honores icolæ tribuerũt: postmodũ telchinis futurũ puidẽtib9 diluuiũ relicta abierũt ĩsula. Lycus deiceps cũ in lyciã ueniſſet: tẽplũ lycii apollinis pene xãthũ fluuiũ erexit. Facto diluuio cæteri qdẽ aqua deleti sunt locis ĩsulæ planis ob pluuias i modũ stagni redactis: pauci & i his iouis filii q ad mõtes cõfugerãt euasere: sol secũdũ fabulas rhodiæ amore capt9 ĩsulã a qua amota Rhodũ ab ea dixit. Verũ id cõstat cũ a primordio ĩsula referta paludib9 admodũ hũida eẽt solis calore arefactos hũores terrã fertilẽ reddidisse. Ab eo aũt genitos septẽ nũero q dicti sunt heliades. Cum alii præterea ĩdigentes populi ĩsulã inhabitarẽt: existimatũ est ĩsulã soli sacram esse. Rhodii quoq; postmodũ solẽ præ diis cæteris coluerũt tanq; sui generis auctorẽ. Tradũtur filii ochimus cerchaphus macer Actinus. Tenages Triopas Cãdalus filia una Electiõe q adhuc uirgo functa est uita heroicos post obitũ honores a rhodiis sortita. Cũ iam uiri essent heliades solẽ ferũt dixisse: qui mineruæ primũ sacra fecissent apud eos deã futurã. Q uod idẽ cũ atheniẽsibus prædictũ eẽt: aiũt ab hiliadib9 õmisso propter festinãtiam igne ĩmolata hostia Cecropẽ atheniẽsium regẽ postmodũ accenso igne sacrificasse. Exquo hucusq; mõs huius sacrificii solũ in rhodo pseuerat: ibiq; pmãsit dea. Hæc de rhodiis prisci tradũt: i quis est zenõ q ei9 ĩsulæ gesta scripsit. Heliades perituissimi omniũ: sed maxime in astrologia fuerũt: addiderũt quoq; ad nauigandi artẽ pmulta. Sitũ insup terræ cõscripsere. Præstantior inter eos Tenages fuit a fratrib9 ob inuidiã occisus. Q ua re nota cædis participes aufugerũt. Mater quidam in lesbũ; cãdalus inchoũ. Actis ad egyptum trãsiens in patris honorẽ solis cõdidit ciuitatem. A quo ad egyptios astrologiæ noticia traducta ẽ: postmodũ græcia diluuio oppressa cum plurimi hoies periissent & litteraq; quoq; monumẽta deleta sunt. At diluuii exptes ægyptii astrologiæ artẽ sunt psecuti. Q ua in re cum græcos ob litterarũ defectum anteirent accidit ut primi ægyptii crederẽtur astrologiæ extitisse reptores Eodem pacto cum ab athenien sibus urbs nomine Sai in ægypto fuisset condita & hæc quoq; ppter diluuiũ ex hoĩum memoria delapsa ẽ. Hãc ob cãm existimãt multis post seculis Cadmum agenoris filiũ primũ litteras i græciã attulisse. Atq; iõ græcos quadã cõmuni ignorãtia ductos litteraq; inuentionẽ illi acceptã tribuisse. At uero triopas in cariã nauigãs pmontoriũ tenuit ab eo postmodũ triopion cognominatũ. Reliqui solis filii q ppcul a culpa cædis erãt pmãsere in rhodo habitãtes in illysia ubi & urbs cõdita ab eis est noie achaia. Horum ochimus natu maior regnũ tenens uxorem egetoriã loci nympham duxit: ex qua genuit filiã Cydippen Cyrben postea appellatã. Q ua cercaphus frater in uxorẽ sumpta in regno successit. His uita functis filii tres regnum cœpere lyndius illysius: Camirus: inũdatione deide aquaq; secuta Cyrbe deserta cultoribus facta est: ipsi patriã inter se partiti qlibet. Ciuitatẽ sui noĩs cõdidit. Post hæc danaus ex ægypto cũ filiabus aufugiẽs in lyndiam Cypri appulit susceptusq; ab incolis erepto minueræ tẽplo statuã ingentẽ deæ dicauit. Hoc tpe cadmus ad pquirendã europã missus uehemẽti iactatus tẽpestate i rhodum uenit: ibiq; suscepto antea dum fluctibus agitarent uoto ædificauit neptũno tẽplum. Eiusq; curã fœnicibus qbusdam ab se in insula relictis q illysiis pmixti cum eis pmanere pemandauit. Ex his postmodũ sacerdotes q faciundis pẽssent sacris ex successione manarunt. Cadmus & mineruã lyudiam ornauit donis: i qs olla fuit ærea admodũ cõspicua an-

Citus Leucothea Lieus Solis amor

Rhodos Ochim9 Cercaphus Actinus Tenages Triopas Candal9 Electiõe Tenages Astrologiæ reptores Sai Lrarum inuentor Cadmus Triopi Illysia Achaia Egetoria Cydippẽ Cyrbe Lyndius Illysius

Camirus Danaus Cadmus Phorbas

tiquo more fabrefacta. In ea litteris phœniceis quas aiunt primũ ex fœnicibus i græciam allatas: appellataſq; phœniceas inſcriptum erat terrã rhodiam a ſerpẽtibus uaſtatum iri. Quapp rhodii poſtmodũ in delphos ſciſcitatũ miſere. Quo pacto id aduerteret malũ. Reſpõſu apollinis pcepit: ut phorbãtẽ cũ ſociis i iſulã aſciſcerẽt. Hic laphiti filiꝰ cum pluribꝰ erat i theſſalia ſociis patriã ad habitãdũ qrens: ac cito iuxta dei reſpõſum phorbãti ps iſulæ ad habitãdũ cõceſſa eſt. Cuiꝰ uirtute deletis ſerpentibꝰ liberata eſt eo timore rhodos. Fuit hic in cæteris quoq; rebus uir bonus: unde & poſt obitum heroum meruit honores.

Althemenes Catatreꝰ Acabyrus

His actis althemenes catarei filius cretẽſium regis cũ oraculũ de qbuſdã ſciſcitaret: reſpõſum tulit in fatis eẽ ut pater ab eo iterficeret euitare fata cupiẽs ſpõte cũ plurimis uolũtariis abiit in eam rhodi oram: quæ camiros dicit ſupraq; achabyrum mõtem ioui tẽplũ cõſtruxit achamiriũ appellatum. Quod & nũc quoq; ſupra excelſum mõtis cacumẽ poſitũ unde creta cõſpici poteſt præcipuo habetur cultu. Habitabat Althemenes cũ his qui eũ ſecuti erant in camiro præcipuo incolarum honore habitus. At pater Catatreus cui nulla erat alia ples maſcula filii quem præcipue amabat actus deſiderio profectus eſt is rhodũ reperiendi nati eiuſq; in cretam deducẽdi cupidus. Verum ui fatorũ: quæ ſuperari nequit urgẽte cum noctu in iſulã deſcẽdiſſet orta inter ſuos lociq; incolas cõtẽtione ac pugna Althemenes ſuis auxilio accurrẽs iaculo inſcius patrem occidit. Quaex re althemenes dolore ingẽti pculſus cũ tãtæ uim calamitatis ferre nõ poſſet: fugiẽs hominũ cõſortia ac ſermones ſoluſq; p deſerta inuiaq; loca aberrans dolore conſumptus expirauit.

Tlepolemus

Cui a rhodiis poſtmodũ honores heroũ impenſi ſunt pauloante troianũ bellũ. Tlepolemus herculis filius ob licynii cædem ab ſe inſcio iterfecti ex agro ſpõte fugiens ſecũdum oraculi reſpõſum: quod ſup colonia deducẽda cõſulerat cũ certis populis tranſcendit in rhodum: ibiq; ab icolis ſuſceptus habitauit. Factus deinceps iſulæ rex & patriam omnem reddidit inſignẽ & iuſte imperauit: inde ad illũ cum agamẽnone pfectus eſt regni adminiſtratione Buti qui ex agris cum eo fugerat permiſſa: is uir bello clarus in agro troiano defunctus eſt. Quoniã rhodiẽſium rebꝰ cherroneſi qui locus eis oppoſitus eſt; quædam ſunt immixta: haud ab re cẽſemꝰ & ipſa litteris tradere. Cherroneſus olim ut nõnulli tradũt a natura loci qui hyſtmos dicitur. Vt uero ſcripſerunt alii cherroneſo: qui eis imperauit oris nomẽ traxit. Haud multo poſt huius imperium uolũt Cureres quinq; ex creta eo tranſfretaſſe illorum poſteros qui ab ioue & rhea orti ſũt: inq; ideis mõtibꝰ cretæ educati: li i cherroneſum haud pua claſſe nauigãtes cares in ea habitãtes expulere; omnẽq; eã ſubactã patriã i qnq; diſtribuerunt partes cõdita a quoquo eoꝝ ſui nominis ciuitate.

inachus Ciraus

Paulo uero poſt inachus argiuorũ rex amiſſa Io filia Cyraũ pſtantem ducẽ cũ haud cõtẽnenda claſſe ad eam iquirendã deſtinãs reditum abſq; filia interdixit. Verũ cum diutius uariis peragratis orbis locis incaſſum quæſita eſſet; ex caria cherroneſum contẽpta patria petiuit: deinde partim ſuadẽdo partim cogẽdo quorũdã locoꝝ rex factus eſt ciuitate ab eo noie ſuo cõdita. Vtilitati publicæ itentus magna gloria apud ſubditos uixit.

Triopas

Triopas deiceps melliſſeꝰ cõtamiatꝰ cæde fratris cũ i cherroneſũ puẽiſſet: a melliſſeo rege cædis purgatꝰ i theſſaliã trãliit deucaliõis filiis belli plidio futurꝰ pulſis: ide pelaſgis agrũ doteũ ſortitꝰ ẽ. Cũ tẽplũ cereris euertiſſet: eius materia abuſus ẽ ad regiæ cõſtructionẽ: igit incolaꝝ odio cõtracto ex theſſalia fugiẽs cũ populis q ſecũ nauigarãt i cnydiã uenit: i qua & urbẽ cõdidit ſui nois Triopiã: inde pfectus & cherroneſum cœpit & ei conterminæ plurimã cariæ partẽ. De triopæ genere pluresſcriptores poctæq; diſſentiũt. Nam tradunt

dunt quidã ipsum ex canace eoli filia neptũnoq;. Alii ex lapitho Apollinisq; Scibeq; pe-
nei ortũ. Est in castabo cherroneſi tẽplum ſanctũ Semideæ. De qua cũ multa uarie
ferantur haud ſilendũ uidet. Verũ nos id quod magis increbuit quodq; cõſentiunt
accolæ referemus. Staphilo ac Chriſbtheo defuiſſe tradũt filias tres. Molpadiã Rhe
am Partheniã rheam ab apolline cõpreſſam grauidam eſſe factam: patrem iratũ tã-
quam ah homine corruptã filiam in arca incluſam in mare deieciſſe: quæ cũ in delũ
appuliſſet: filiũ genuit nomine aniũ. Mulier preter opinionẽ ſalutem aſſecuta infan-
te poſt partũ ſupra apollinis altare poſito deũ orauit ut ſi ex eo eſſet genitus puerũ ſal-
uaret apollinẽ dicũt abſcondito infante eius educãdi curam cœpiſſe. Doctũq; deide
diuinãdi artem magno honore affeciſſe at uero Molpadiã partheniamq; rheæ ſoro-
res patris cuſtodiẽtes uini amphoram pauloante iter homines repti ſomnus oppſ-
ſit interim nutrita apud eas ſus thalamũ ingreſſa uini amphorã fregit. Quo diſſipa-
to uirgines patris iracũdiam ueritæ cũ ad littus cõfugiſſent e ſaxo ſe in mare præcipi-
tauere appollo in earũ ſororis gratiã manibus ſuſceptas in cherroneſi urbes incolu-
mes detulit: partheniæ in bubaſco cherroneſi diuũ honores habiti: & fanũ ædifica-
tum. Molpadia i caſtamũ accedẽs prædicatione apollinis Semidea dicta apud cher-
roneſos in honore fuit: in eius ſacris propter caſum: qui ex uino accidit. Melicrato li-
bant. Tãgentẽ uero: aut edẽtem porrũ nequaq; fas eſt tẽplum ingredi: adeo aũt poſt-
modũ ſemideæ religio excreuit ut nõ incolæ ſolũ: ſed exteræ quoq; gentes ad id tem-
plũ proficiſcerẽtur ſacris doniſq; egregiis deã colentes. Quod uero maximũ habet
Perſæ iperantes aſiæ cũ omnia grecorũ loca ſacra expilaſſent: ſolũ huius ſemideæ tẽ-
plum itactũ liquere: latrões inſup ſingula rapientes hoc ſolũ haud quaq; muro cinctũ:
ut abſq; periculo ſpoliari qat inuiolatũ ſinũt. Huius rei cauſam tradũt deæ cõmunẽ i
omnes beneficẽtiam. Nã & egras per ſomnũ curas morborũ docet: & multis inſuper
ſanitatẽ deſperãtibus ſalutẽ præbet. Mulieres præterea parturiẽtes a laboribus ac ui-
tæ diſcrimine hæc liberat dea. Quo factum eſt ut plurimorũ: qui ſalutẽ aſſecuti ſunt
donis refertũ templũ exiſtat: neq; cuſtodib9: neq; mœniis: ſed religiõe tutis & de rho
do: cherroneſoq; hactenus. Nũc ad cretã tranſeamus. Qui prius cretã inhabitarunt
antiquiſſimi dicũtur etheo cretæ indigetes fuiſſe. Horũ rex cretas fuit plurimarum in
ea inſula rerũ: quæ ad uitã mortalium cõferrent inuẽtor. Plures quoq; deorum apud
eos fabulantur extitiſſe: quos propter beneficia hominibus impenſa ut deos poſteri
coluerũt: de quibus ſingulatim recẽſebimus: eos imitati: qui cretenſiũ geſta conſcri-
pſere. Primi qui qdem memoriæ tradãtur in creta circa idem habitarunt: idei dactili
appellati. Hos quidẽ centũ fuiſſe numero tradũt. Alii decẽ: qui eo noie uocati ſunt:
ob parẽ numerũ manuũ digitorũ: in quis eſt Ephorus. Volũt nõnulli Ideos dactilos
ex ida: quæ eſt in phrygia extitiſſe: indeq; cum Migdono trãſcendiſſe in europã diui-
nãdi quoq; arte peritos docuiſſe cantũ initiationes ac myſteria. In Samothracia uero
magnã ſui admirationẽ præbuere incolis: quo tẽpore orphea ferũt igenio ad poeſim
melodiamq; præſtanti horũ diſcipulũ primũ ad græcos iniciandi morem myſteriaq;
attuliſſe: idei dactili tradũtur: ignis uſum ac æris ferriq; naturã quoq; modo fabrica-
rẽtur in loco: quẽ berecynthũ dicũt iueniſſe: cũ magnorũ bonorũ generi hominũ ha-
berẽtur auctores i mortalium honoribus donati ſunt. Scribũt etiã unum ex eis appel
latũ herculem: qui cũ gloria excelleret olympia iſtituerit certamia. Poſteros uero no
minis ſimilitudine ductos eſſe opinatos ab hercule Alcmene ea certamina inſtituta. na
Horum aſſerũt antiquitus & nũc uſq; extare ueſtigia: q; fœminæ plures ab hoc deo

Staphi-
lus

molpa-
dia

Rhea

parthe-
nia

rheæ ſoro-
res

anius

Canace

creta

Cretas
rex

idei dati

idei dactili

cureres

eantus quoſdã ſummãt: ac ſupſtigioſa quædã faciãt: tanq̃ & ipſe incãtator extiterit & initiationibus deditus. At hæc plurimũ aliena ſunt ab hercule: qui eſt ex alcmena ortus. Poſt ideos dactilos ſecuti ſunt curetes nouẽ: quos quidã ex terra genitos uolunt. Alii progeniẽ idei dactiloꝝ. Habitaſſe aũt in montibus ac cõualibus arborum plenis tecta ac induméta: quæ natura preberet: nõdum reptis domibus: habẽtes. Cũ prudentia emineret multa ad uitã utilia ab eis inuẽta ſunt. Nam primos omnium greges coegiſſe: aliquaq; mãſuefeciſſe pecora. Mellis inſup & ſagittãdi uenatidiq; modũ induxiſſe phibent. Hominũ quoq; cætus ad cõmunẽ uitæ & legũ diſciplinã illos inſtituiſſe ferũt. Repperiſſe inſup enſem galeã ac cum armis ſaltãdi morẽ: quoꝝ ſtrepitu nagno ſaturnus deceptus eſt: aiũt ꝓterea iouem clã ſaturno ab Rhea matre datũ abus fuiſſe nutritũ: de quo cũ ſingulatim ſcripturi ſimus paulo altius narratio repetenda eſt. Tradũt Cretẽſes curetũ tempore titanas ĩ gnoſia habitaſſe: ubi & nunc quoq; fundamẽta uiſunt' domus: in qua educata rhea eſt: atq; antiquũ cupreſſoꝝ nemus. Fuiſſe autẽ ſex numero uiros: fœminas quinq; ex cœlo & terra natos quidã tradunt.

titanes cæli filii terre filii titeta

Alii ex uno curetũ matre Titeta: a qua & id nomẽ ſumpſere Mares quidẽ: fuere Saturnus: hyperion: Conis: iapeth9: Creius: poſtrem9 oceanus. Horum ſorores Rhea thenus memoria phœbe: tethis: hi oẽs rei alicuius quæ uſui hoium eſſet: inuentores honores nomẽq; ſempiternũ adepti ſunt. Saturnus natu maior rex factus homines ex agreſti incultaq; uita ad mores legeſq; & humaniorẽ cultũ deduxit. Q ua ex cauſa cũ magna eſſet apud omnes fama plura orbis loca peragrauit: exhortãs ad iuſticiã ſingulos & animi uirtutẽ: obq; eam rẽ ſubditos ſuos bonis moribus ĩſtitutos reddidit probitate fœlices: impauit maxime que ad heſperũ pertinẽt: locis maximo in honore apud oẽs habit9: ideo uſq; ad poſteriora tẽpora & a romãis carthaginẽſibuſq; ac aliis proximis gẽtibus cerimoniæ ſacraq; ꝑcipua ſaturno fiũt. Multa uero loca ab eo nomẽ ſumpſere. Et cũ legibus homines obtẽperarent: nulla iuſticia apud eos erat. Sed omneſ eius imperio parẽtes ſumma cũ uoluptate fœlicẽ uitam agebãt. Hoꝝ teſtis eſt

hyperiõ latona iapethus prom theus

poeta Heſiodus: qui eadẽ in ſuis carminibus affirmat. Huiuſcemodi ſaturni fabulæ ferũtur. At hyperion ſolis ac lune aliorũq; aſtroꝝ motus horaſq; primũ ſumma cura obſeruationeq; ab ſe percepta: cæteris noſcẽda tradidit ideoq; hoꝝ parens nominat' ueluti ipſoꝝ nature cõtẽplator. Ex ſaturno ac phœbe orta latona eſt. Ex iapetho ꝓmetheus: quẽ nõnulli ſcriptores tradũt ignẽ ab diis furto ſublatum hominibus dediſſe.

Memoria themis

Sed ab eo cõſtat illa: qbus ignis alit' reperta: Ex titanib9 uero memoriam tradũt loquẽdi modũ adinueniſſe: ac rebus impoſuiſſe nomina. Licet a quibuſdã ea mercurio tribuãtur. Huic quoq; deæ rerũ memoriã a qua & nomẽ ſortita eſt aſſignant: themĩ tum diuinãdi artem tũ ſacra cultuſq; deoꝝ introduxiſſe dicũt: eaq; quæ ad beneuiuẽdum & pacẽ ꝓtinent oſtendiſſe: ideoq; conditores legũ ſacrorũq; cuſtodes eos; q deos colũt: & hominũ leges ſeruãt dictos. Apollo qdem tradit' cum eſſet reſpõſa daturus themin cõſulere ſolitus tanquam diuinandi artis inuẽtricem: hi dei quoniam in

Apollo Saturni filii iuppiter

plurimis ꝓfuerũt mortaliũ uitæ: nõ ſolũ ĩmortales honores adepti: ſed primi olympũ poſt obitũ habitare exiſtimati ſunt. Saturnus ac rhea ueſtam cererẽ iunonẽ Iouẽ neptunũ ac plutonẽ genuerũt. Horũ ueſta fructuram domus iueniſſe ferũt' iuppiter poſtmodũ apud oẽs fermẽ hoſes ob hõc beneficiũ honorari eam ſacriſq; coli uoluit.

ceres

Ceres frumẽti: quod forte iter alias hærbas naſcebat' ignotũ cæteris pria uſum adinuenit: docuitq; hoſes naſcẽdi ſeruandiq; & ſerẽdi modũ. Eſt autem ab ipſa frumẽtũ ante genitam ꝓſerpinam reptum. Nam poſt eius a plutone raptũ frumenta omnia

tum in iouis

tum in iouis odiū tum ꝓpter dolorē filiæ ineēdisse ferūt. Sed ea inuēta & recōciliatā esse ioui: & Triptolemo frumēti dedisse semē; mandassecꝫ: ut cū omnibus id donū participās modū seminandi mōstraret. Traditur a nonnullis illā leges quoqꝫ dedisse quibus homines iuste uiuere assuescerent. Vnde & legifera dicta est. Et quoniā maximorum bonorum causa humano generi extitisset: ab omnibus non solum græcis sed barbaris quoqꝫ ad quos frumenti peruenit usus honoribus sacrisqꝫ solemnib9 ac celebritate præcipua colit̄. Nōnulli de frumēti inuentione secus sentiunt penes se eā primo Deam apparuisse frumentiqꝫ naturā & usum pœnes se reptum asserētes. Nā tradit̄ ab egyptiis Cererem & isidē eandē esse deā primāqꝫ in ægyptum attulisse frumentū nilo ægypti campos irrigāte omniqꝫ regione ad ferendos fructus optime sita. Atheniēses quāuis inuētionem frumēta fateātur uolūt tamen aliūde in attica delatū locumqꝫ qui id primū donum suscepit eleusinā appellāt: eo ꝙ ab aliis id semen ad eā oram sit asportatū. Siculi: cū insula Cereri ac proserpinæ sacra existat; æquū censent frumēti usum ei primū patriæ fuisse ostēsum: quam in primis amarit. Haud ení uerí simile est eam regionē quam ut propriam Ceres admodū fructiferā præstitisset: postremā huius beneficii participē effecisse: p̄sertim cum i ea insula & filiæ raptus cōtigisset & frugū esset fertilis ubi etiā sua spōte: prout poeta tradit: nascat̄ ordeum ac frumenta. Sed de cerere hactenus. De diis uero aliis ex saturno & rhea natis neptūn⁹ secūdum cretēses primus nauigādi arte inuēta classem instituit: eiusqꝫ p̄fectus ēa saturno factus. Quapropter traditū est posteris neptūnū imperasse mari: sacraqꝫ ei a nauigātibus facta. Addūt etiam Neptūnū equos primū domuisse artēqꝫ equitādi ab illo traditam: exquo ippius sit appellatus Plutonē uolūt sepulchrorꝫ funerūqꝫ honorumqꝫ quí mortuis impendūtur: usum itroduxisse. Cum antea nulla rerū apud homines eēt consuetudo: quæ causa extitit: ut uita functis dominari existimaret̄. Antiqtate illi huius curæ principiū tribuēte. De iouis genere atqꝫ impio dubitatur. Nā quibusdā placet postq̄ saturnus ad deos transiit suscepisse regnū: nō ui patrē expulisse: iustеqꝫ & legitime regno potitū. Alii saturno uolūt in ortu filii respōsum fore ut ab ioue ní regno pelleret̄ quæ res saturnū impulit: ut filios sæpius perimeret; id egrefe-
rens Ceres cū uiri animus placari nō posset iouē in ida ab se editum clam nutriēdum Curetibus iuxta idæ mōtem habitātibus dedit. Hi in antrū ad nymphas cōmendata illis ifātis cura detulerūt. Lacte capræ; q̄ amalthea dicta ē melleqꝫ educat9 ē. Multa insup iouis: tum generis: tum educationis aiūt in ea insula extare uestigia. Nā cum a curetibus infans ferret̄: tradūt omphalū iuxta fluuiū tritonum cecidisse. Exquo & ora illa ab eo: quod accidit; ideo sacra Omphalia cognominat̄; & ꝓpinquus ager ē omphaleos appellatus: in ida antrū ubi nutritus dicit̄ sacrū ē & circa illud prata manent in tacta. Verum quod de apib9 mirabile dictu tradunt fabulę minime uidetur pretereūdum: iouē scilicet in sempiternam amoris erga eas memoriā illarū colorem imutatum inqꝫ æris uertisse aurati. Quāuis autē locus is admodum excelsus asperqꝫ situ uētis quoqꝫ agitatus niuib9 sit infestus nullo tamē apes incomodo; aut molestia afficiūtur. Capræ: quæ eū nutrīit; & alii sunt honores impēsi; & locus ei9 est henio-
chus uocat9. Adolescētiam egressus in dicta ubi genit9 est ciuitatem cōdidit: cuius postmodū destructę etiam nūc extant reliqę. Excessit hic deus fortitudine & cæteris uirtutib9 omnes. Accepto enim post Saturnū regno maxima plurimáqꝫ contulit ad hominū uitā. Prim9 omniū iustitiā docuit mutuo seruari iter mortales omni ui atqꝫ iniuria remotis. Lites ac cōtentiones iudicio auferēs: singula q̄ ad bene uiuendum ac

triptolemus leges ceres ilis Eleusina Frumētum nauigatio Neptūnus Equi plutonis iumenta Iuppiter Amalthea ompha-
lia ida apes iouis laudes gigantes milinus

pacẽ pertinere ſumma ope ꝓcurauit: bonos ad uirtutẽ exhortatus eſt: ĩprobos timore coercuit ac pœna: omnẽ pene orbẽ circuiẽs bello impiis ac p̃donibus ĩdicto eqtatem ac leges ĩtroduxit ꝓid tempus & gigãtes ab eo ſublatos aiũt: in creta qdem mílinum in phrigia Típhonẽ: ante pugnam quæ cũ gigãtibus í creta habita eſt iouẽ ſacrificaſſe dícũt ſoli: cœlo: ac terre bouẽ. Q ue ſacra iouẽ fore ſupiorẽ portẽdẽtes primũ uires & ab hoſtib9 defectionẽ tum finẽ belli futurũ móſtrarũt. Muſeus qppe ab eis deſciuit: obq; id ei honores tributi: ab diis aũt oẽs hoſtes celi ſũt. Sed & alios quoq; díis p̃ſidium belli tuliſſe aduerſus gigãtes cõſtat. Macedones quidem circa palenẽ italos in campo quẽ olim a loci cõflagratiõe phlegreũ poſtmodũ Cymeũ cognominarũt animaduerſum eẽ ab ioue in gigãtes ob eam cauſam dicũt. Ex magnitudíe ac robore corporis cõfiſi aduerſiq; legib9 & multa egerint in hoíes iniuſta & ꝓpinquas gentes in ſeruitute redegerint: bellũq; his intulerit: q ob ſingularia in oẽs natiões beneficia dei ſint exiſtimati. Ferũtur ab ioue nõ ſolũ impíi nefariiq; deleti: ſed etiã díis heroibuſq; ac hoſtbus benemeritis honores impẽſi ꝓpter eius beneficentiã imperiiq; magnitudinẽ omniũ cõſenſu: & regnũ ppetuũ tributum eſt & habitatio in olympo ſacrificia inſup illi ſupra cæteros ſtatuta: poſtea uero quã in cœlũ delatus eſt memoria nomínis eius animis hominũ in quos benefícia cõtulit adeo infixa pmãſit: ut omniũ quæ in cœlo fierent uelut hymbriũ tonítruũ ac fulminum cæterorũq; eiuſmodi potẽs exiſtímaret; itaq; quod uitæ cauſa hominibus eſſe uideret cum fructus terræ ad maturitatẽ pduceret: iouẽ dixere. Patrẽ uero: tũ qa ſingulor; ſuſcepit ſũma cũ beniuolẽtia curã: tũ quia tanquã dux hominib9 extiterit recte uiuẽdi: impator ac rex ob ímpii amplitudinẽ. Cõſultor ac prouidus ꝓpter cõſulendi prudentíam appellat9 eſt. Tradũt etiã palladem in creta ex ioue apud fontes tritõis fluminis ortam. Exquo tritonía dícta: & nũc quoq; apud eos fontes ubi nata eſt huíc deæ ſacrarũt. Fabulantur præterea nuptias iouis & iunonis in ora gnoſiæ fluuio therino proxima: ubi nũc tẽplũ é factas: ſacraq; quot ãnis ſanctæ ab icolis fieri nuptias prout olim factæ tradũt repſentantib9. Ex ioue cretas uolũt uenerẽ gratias lucinã Dianã & eas quaſ dicũt horas Eunomíã iuſticiam pacẽ palladẽ muſas. Deos uero Vulcanũ Martem apollinẽ: mercuriũ. Hoq; cuílibet ut ppetua apud oẽs uigeret mẽoria ab ſe inuẽtoq; geſtorũq; iuppiter laudẽ & honorẽ tribuit. Veneri nãq; maturã uirginũ etatẽ aliarũq; curã reque nũc etiã circa nuptiarũ ſacra ac fœdera in eius cultũ celebrant dedit. Sacrificant aũt omnes prius ioui pfectori; iunoniq; pfectrici: quoniã hi primi duces iuentoreſq; oíum extiterũt. Gratiis q ad oris ſpeciẽ ac partiũ corporis formã decorẽq; ſpectẽt inſup beneficii & gratie retributionẽ: lucinæ pariẽtium curã officiũq; eoq;: q parturientes pferũt: unde & í ptus diſcrimine ac difficultate hãc mulieres p̃cipue iuocãt deam ad dianã tradũt ífantiũ ac cibor; quos id ætatis poſtulet officiũ ptinere. Q ua ex cauſa pueroq; nutricẽ uocari dicũt. Earũ quas horas dicunt datũ eſt ſuũ cuiq; munus ad uitæ cultũ & mortaliũ cõmoditatem. Nil. n. eſt uitæ hoíum ad fœlicitatẽ coparandã utili9: quã leges iuſticía ac pax. Palladí olearũ oleiq; educẽdí inuentionẽ tribuũt. Nã ante huius deæ ortũ erat hæc arbor cũ aliis ſilueſtribus ímixta. Olei uſus aberat cũ eſſet ignota. Hæc olei exprimendi modũ iuenit: addũt ipſí quoq; ueſtitũ apparatum & edificãdi artẽ multaq; p̃terea uolũt in cæteris artib9 hominibus ꝓfuiſſe. Nam & tibiam earũq; cantum & plurima inſtrumẽta ad uaria opifícia ex quib9 oparia dícta eſt: adinuenit. Muſis a patre cõceſſa eſt litterar; inuẽtio & carminũ q poeſis appellat ratio. Nã qui dícũt phœnices a muſis ꝓceptas litteras tradídiſſe poſt modum græcis: ii ſunt qui cũ cadmo in europã nauigarũt. Exquo a græcís litteræ phœnice appellate ſun

tiphon

muſeus

palene phlegreus cãpus

cymeũ campus

iouis laudes

iuppiter pater iuppiter rex

pallas

inuen ta oliua

ueſtes ædifica/ tio

tibia muſarũ officia

ſunt. Verum fœnices a primordio non litteras inueniſſe uolunt: ſed earum formam tantum imutaſſe: eaq; litterarum forma complurimi homines uterentur hoc cognomine uocatas. Vulcanum ferri æris auri argenti omniumq; quæ igne fabricãtur: artem inueniſſe ferunt: eaq; cæteros docuiſſe. Quapropter harum rerum opifices oẽs uota ſacraq; huic deo maximẽ facientes ignem in æternam memoriam ſuſcepti beneficii Vulcanum uocant: Martem fabulæ tradunt primum fabricatis armis armaſſe milites pugnandiq; ac certandi morẽ induxiſſe eos qui diis aduerſi eſſent interficientem. Apollinem cytharæ eiuſq; muſicæ inuentorã ferunt. Medicine inſuper ſcientiã diuinandi arte perceptam qua olim infirmi erant morbos curare ſoliti primum attuliſſe. Arcus inſuper ſagitandiq; extitiſſe repertorẽ. Quæ ex cauſa cretenſes præcipue arcu delectati ſunt: quem ſcythicum nominarunt. Eſculapius ex apolline arq; ariadna ortus pluribus a patre in medicina perceptis chirugiam & medelarum compoſitionem radicum inſuper uirtutes adinuenit. Adeo autẽ medicinæ artẽ extulit: ut uelut eius inuentor & auctor uenerarẽtur. Tribuuntur præterea Mercurio præconia diſcidia ac fœdera: quæ in bellis fiunt. Precones quoq; adiiciuntur: internuntii eſſe ſolent ob eam rem ab hoſte tuti. Vnde & ipſum communem utriſq; dicunt: cum ambobus utilitatis cõmunis ac pacis mutuæ interpres exiſtat. Menſuram inſuper ac pondus: & mercaturæ: quæſtum reperiſſe affirmant; occulteq; inuicem peculandi modum. Præco etiam deorum traditur: nuntiuſq; optimus: quoniam mandata diligenter perficiat. Vnde & iterpretis nomẽ aſſumpſit. Non q̃ nominũ aut orationis ut quidã tradũt fuerit inuẽtor: ſed qa diligẽtius q̃ cæteri mãdata referat. Paleſtrã eũ itroduxiſſe: & exteſtudinis forma lyrã adinueniſſe aiũt. Poſt apollinis cũ marſia: q̃ & ſupior fuit cõtentionẽ: poſtq; ſumptã p̃ter equũ a uicto pœnã: penituiſſe apollinẽ dicũt. Cytharæq; effractis chordis muſica aliquãdiu abſtiuiſſe. Dionyſiũ uitis reptorẽ uiniq; cõficiẽdi rationẽ & fructuũ i lõgiorẽ uſum ſeruãdor̃ curã & modũ docuiſſe ſcribunt. Hũc i creta ex ioue & p̃ſerpina natũ orpheus tradit. Inter initiatiões a titanis diſcerptũ. Plures uero fuiſſe dionyſios iã antea ſcripſimus diligẽtius. Cretẽſes ea cõiectura hũc deũ aſſerũt apud ſe ortũ q; duæ iſulæ apud eos ſinus q appellent dydimi abeo dionyſiæ qd nulla alia in orbis parte fecerit: ſint uocatæ. Herculẽ ex ioue genitũ multis annis ante eũ q fuit ex alcmena genitus fabulãt. Huius mater icerta eſt: hoc tãtũ cõſtat illũ corpis uiribus p̃ſtantiorẽ cæteris orbẽ pambulaſſe: delẽtẽ iniquos & feras beſtias ac mõſtra domãtẽ: inuictus quoq; abſq; timore in libertatẽ hoies uẽdicauit. Quibus bñficiis honores imortaliũ ei ſunt ab hoibus ipenſi. Qui uero poſterior ex Alcmena fuit hercules quoniã prioris uirtutes ẽ imitatus & imortalitatẽ aſſecut9ẽ & pp nois ſimilitudinẽ idẽ q prior creditus. Ideo & ſupioribus geſta huic fuerũt ueri inſcita aſcripta. Aſſerũt quoq; ſupioris herculis operũ ipenſiq; honoris i ægypto ueſtigia eẽ: & abeo cõditã ciuitatẽ britomartẽ ẽt dyctinnã dicũt: in creta genitã tradunt ex ioue ac acamarchide Euboli cereris filii. Hæc retia ad uenãdum iuenit: ex quo & dyctinna eſt cognominata. Conſuetudine diane utebat: qd causam p̃buit: ut qdam dyctinnã dianãq; eãdem eẽ exiſtimarent. Quã deam ſacris templiſq; cretenſes coluere. Qui uero dyctinnam a rebus piſcatoriis quas fugerat in ſequẽte coitus gratia minoe uolunt denominatam: p̃cul a uero ſentiunt. Non enim credendum uidet deam in eã egeſtatem compulſam: ut auxilia hominum imploraret; cum eſſet maximi deorum filia: neq; minoẽ ante ipietatis culpare decet: præſertim cũ fuerit oium conſenſu habitus iuſtus uir: & p̃batæ uitæ. Plutonẽ natũ tradũt in tripodo cretæ ex cerere & Iaſone. Eius genus bifariã ferũt. Nã qdã uolũt cũ iaſon terrã ſeuerit adhibita culturæ dili

Martis inuenta
Apollinis inuenta
Cythara medicia
Arcus æſculapius
Mercurii inuenta
Mẽſura
Dionyſiæ inſulæ
hercules

gentia adeo uberem percepiſſe fructum ut qui id cõſpexerũt a meſſium fertilitate illum plutonem nominarũt. Vnde & a poſteris is cui cenſus ſupereſſet habere plutonem exiſtimatus eſt. Alii tradũt cererem ac iaſionem puerum genuiſſe appellatũ plutonem: qui cultum uitæ pecuniaſq; coaceruare ac in uſus cuſtodire primus mõſtrauit. Cum antea parua congregãdæ ſeruãdeq;: pecuniæ fuiſſet cura. Hæc de diis quos cretenſes apud ſe natos uolũt ſcribunt. Sacra uero honores myſteria cerimonias ab ſe hoc pacto ad alios arguunt trãſmiſſas. Nam cerimoniæ quas atheniẽſes omnium celeberrimas in eleuſina faciunt: quæq; in ſamothracia atq; in thracia: unde in eas orpheus ſumpſiſſe tradit fiunt in gnoſo apud cretam priſca lege ſtatutoq; celebrantur. Quo palam eſt eiuſmodi cerimonias ab eis ad alias gentes fuiſſe traductas. Quæq; apud cæteros ſecretæ tradunt: eas palam omnibus noſcendi facultatem apud cretenſes eſſe. Aſſerunt autem plures deorum ab ipſis profectos magna orbis parte ab eis peragrata beneficos in genus humanum extitiſſe: atq; ab ſe inuentorũ artem uſumq; docuiſſe. Nam ceres cum in atticam perueniſſet: inde in ſiciliã tranſiit. Poſtea in ægyptum quibus in locis frumenti ſerendi cultum mõſtrauit. Summoq; propterea in honore habita eſt. Venus in ſicilia commorata eſt circa orycem in cypro circa cytherũ ac paphum. In aſia circa ſyriam. Ob has peregrinatiões uenerem: tum Ericinã: tum citheream: tum paphiam: tum ſyram incole appellarunt. Eodẽ modo plurimũ tẽporis apollo circa delum ac lyciam delphumq; uerſatus eſt. Circa epheſum põtum perſidem & cretam Diana itaq; & a locis ac geſtis eoꝝ ſumptis nominibus hunc delium ac pithium appellarunt: hanc uero epheſiam creſiam tauropoliam quoq; ac perſeam cum ambo eſſent in creta nati. Colitur & a perſis plurimum hæc dea cui myſteria inſtituerunt barbari: quæ ad hoc uſq; tempus perſea dicuntur. His ſimilia & de cæteris diis quæ longum eſſet recenſere traduntur: longo poſt deorum ortum tempore plures heroes in creta ferunt extitiſſe: quorum nobiliſſimi minois ac rhadamanti fuerũt ætate ex ioue ac europa agenoris: quam tauro deorum prouidentia aduectam in cretam tradunt geniti: minos ætate prior regnauit in inſula in qua multas urbes inter quas nobiliores tres condidit gnoſiam in ea inſulæ parte: quæ aſiam reſpectat. Vulcaniam iuxta mare meridiem uerſus: cydoniam in eis locis qui peloponẽſo oppoſiti ad occidentem uergũt. Leges præterea multas cretẽſibus dedit ſimulãs eas ab ſe in quadam ſpelunca meditatas. Claſſem inſuper parauit: qua plures propinquas inſulas ſibi ſubiiciens græcorum primus eſt maris imperio potitus. Cum eius magnum uirtutis ac iuſticiæ nomen eſſet: tranſiit in ſiciliam aduerſus cocalum: de quo in dedali rebus: cuius cauſa bellum mouit: ſcripſimus. Rhadamantum ſcribunt omnium iuſtiſſimũ latrones quoq; ac ſceleſtos uiros cæteroſq; improbos acri affeciſſe pœna. Multarum inſularum imperio potitus magnam aſiæ maritimam partem tenuit ſingulis eius imperio ſe ſponte obiuſticiæ famam tradẽtibus. Is erithro uni ex filiis: ii erithri ab eo uocati ſunt regnũ permiſit: inopinioni ariadnes minois filiæ chium ferũt dediſſe quem nonnulli fuiſſe dionyſium uolunt: atq; a patre uini faciundi modum didiciſſe. Cuilibet ex aliis filiis aut inſulam aut urbem Rhadamantum dediſſe tradit: thoanti Lemnum. Alii cyrnum: Pamphilo peparethum. Euambio maroneam. Alceo parũ. Anioni delum. Andreo: quæ ab eo nominata eſt andrum propter ſingulare iuſticiæ nomẽ illum apud inferos bonorum ac malorum iudicem factum fabulæ ferunt. Ob eandemq; iuſticiam minoem quoq; pari honore fungi. Tertium fratrem Sarpedonem nem ſcribunt cum magna manu in Aſiam profectum lyciani tenuiſſe. Huic Euan-

Pluton Iaſion

Cereris loca

Veneris loca

Apollinis loca

Dianæ loca

Europa mines

Rhadamantus

Cydõia

Rhadamantus

Chios

Lemnos

Theas

Anuis

Delos

Euãder

Andros

de

der filius in regno ſucceſſit ſumptaq; uxore deidamia bellerophontis filia Sarpedonem genuit: qui cum agamẽnone troiano affuit bello. Et hic ut quidã tradũt iouis filius Minois fuiſſe filios aiunt Deucalionẽ ac molum. Ex deucaliõe idomeneũ ex molo Mirionem genitos cum nauibus nonaginta ad ilium cum agamẽnone pfectos reuerſoſq; poſtea in patria diem ſuum obiiſſe honorificeq; ſepultos deor̃ honores fuiſſe aſſecutos. Horum ſepulchra ingnoſo hac oſtenduntur inſcriptione. Gnoſii idumenei ſepulchrum. Aſpice in quo ego Mirion moli filius propinquus iaceo. Hos ut nobiles heroes cretenſes colũt ſacris in bellorum diſcrimine eor̃ præſidium inuocantes. Nunc nationes quæ cretenſibus immixtæ ſunt referẽtur. Scripſimus antea theocrites: qui dicebãtur indigetes iſulam habitaſſe. Multis uero poſtmodũ ſeculis propter bella ac ſeditiones errantes pelaſgi in cretã appulſi tenuerũt inſulæ partem. Tertii doriẽſes traduntꝫ in iſulam ueniſſe duce doro. Tetacmi nepote: huius populi pars maior fertur ex locis olympo propinquis ſimul cõueniſſe. Pars uero quædã ex acheis qui ſunt in laconia donor̃ pollicitationibus allecti. Quartum genus eorum qui i cretam appulerũt fuerũt Migades barbari: qui cõſuetudine græcor̃ lingua ex frequẽti uſu percepta poſtea Minois Rhadamantiq; imperio paruerũt. Poſtremo poſt ciladarum deſcẽſum argiui lacedæmoniiq; miſſis coloniis: tum alias quaſdam: tum has inſulas occuparunt: inq; eis nõnullas ab ſe hedificatas urbes: de quibus alias dicetur inhabitarunt: uerum haud mirum debet uideri: cum plures qui geſta cretẽſia ſcripſere admodũ diſſentiãt: nos quoq; ea quæ nõ oẽs ſentiãt ſcribere eos enim ſumus ſecuti: quos uero ſimiliora tradere exiſtimauim9. Quædã ab Epimenide theologo: q̃dã a doſiade. Alia a Soſicrate: nõnulla a laoſcherinide ſumẽtes: & de creta hactenus. Nũc ad leſbum tranſeamus. Hanc inſulam olim uariæ gentes ad eam nauigantes incoluerunt. Pelaſgi primum eam tenuere cum antea deſerta eſſet. Nam xanthus Triopi filius pelaſgorum qui ex argo uenerãt rex partem lyciæ tenens argis qui ſecum acceſſerant imperauit: deinde leſbum cultoribus uacuam petens agro pelaſgis diuiſo inſulã quæ iſſa prius dicebatur ab eis pelaſgiam uocauit deinceps ſeptima progenie ob diluuium tempore deucalionis factum cum multi in ea interiiſſent. Accidit ut aquarum inundatiõe deſereretur, Macareus poſtea cum in eam perueniſſet inſulæ pulchritudine cõſpecta in ea permãſit: is erat ut heliodus. Aliiq; poetæ nonnulli tradũt cyreneaci Iouis filius qui cũ habitaret in oleno: quæ patria tũc iados nũc achaia dicit assumens tum Ionas: tũ gentes alias nauigauit in leſbum: deinde: tum uirtute inſulæ: tum humanitate ac iuſticia plurimũ ad auctis opibus ꝓpinquas inſulas poſſedit agris q̃ inculti erant diuiſis poſt hæc tẽpora leſbus filius lapithi qui erat ex cõclo hippoti ſecundum quoddam oraculi reſpõſum cum ſuis domeſticis nauigãs in hãc inſulam ſumpta in uxorem macarei filia methinna nomĩe una cum ea in iſula permãſit. Cum uir factis clarus euaſiſſet & inſulam ab ſe & populum leſbium cognominauit. Macareo ꝑter alias mytilene ac methinne filiæ ortæ ſunt: a quibus & ciuitates ſumpſere nomẽ Iscipiens ꝓpinquas inſulas in poteſtatem redigere colonia in chium miſſa filium ei ꝑfecit: deinde alterum deſtinauit in ſamũ noĩe cydrollũ: q̃ in ea regnauit. Tertiæ cœneandrũ ꝑfecit regẽ. Deiceps in Rhodũ cũ pluribus colõis miſit leucippũ: quos accolæ ꝓpter eor̃ infrequẽtiam cõicatis agris libenti aio ſuſceperũt: loca iſulæ oppoſita eo tpe ꝓp diluuiũ magna grauiq; afficiebant calamitate. Nam cõtinuis hymbribus ob corruptos terræ fructus ſterilitate ſuborta infectus aer peſtem urbibus intulit: inſulæ uero uentis agitatæ cum aere eſſent ſalubri ac fertiles frugibus ſuos incolas bea-

Deidamia
Deucalion
Molus
Idomeneus
Mirion
Dorus
Doriẽſes
Migades
Leſbos
Iſſa
Macareus
Lados
Achaia
Leſbus
Methymna
Mytilene
Chios
inſula in ſamos
Cydro
illus
Leucippus

ros reddidere. Ex quo obrerum ubertatẽ fortunatæ sunt cognominatæ. Nõnulli beatas a Macareõ atq; Iono: quorum filii in eis regnauere dictas uolunt. Hæ deniq; insulæ omnibus propinquis non solum priscis: sed & nostris quoq; temporibns bonitate soli locorumq; amenitate; tum uero salubritate aeris fœlicitatem præstant: itaq; uere dici fœlices ac beate quæunt. Macareus uero in lesbo regnans legẽ scripsit ad communem utilitatẽ: quam leonẽ ab eius animãtis uirtute & robore appellauit: deinceps uero nõnullis seculis post coloniam in lebum missam insula tenedos hoc pacto inhabitata est. Tenus cycni filius imperauit coloniæ quæ est in troade uir ꝓpter uirtutem insignis: hic congregatis colonis patriam linquens nauigauit in ĩsulam desertã nomine leucophorim distributis his qui cum eo accesserãt insulæ agris cõditaq; urbe ab se tenedon insulam uocauit is cũ iustæ iperaret multis beneficiis oĩbus gratus & magna uixit gloria: & post obitum inter deos relatus est. Nam tẽplo illi constructo institutis sacris ad posteriora secula nõ uidẽtur omittenda: quæ de eo q urbem tẽnum condidit apud Tenedios memoriæ tradũtur. Ferunt enim Cycnum patrẽ uxoris calũnia inductum filium tẽnum in arca positum in mare deiecisse: hæc tempestate acta cum in tenedum appulisset. Tenus mirabili deoꝝ ope salutem cõsecutus insulæ postea imperauit. Vir præclarus ac iusticia uirtutibusq; aliis honores imortalium potitus. Verũ ꝓpter cuiusdam tibicinis testimonium: qui nouercæ insidiis fauerat, Legem sanxit: ne quis tibicem templum ingrederetur. Belli troiani tempore cum achilles post græcoꝝ in tenedum excisionem urbem. Tẽnum delesset: statuerũt postea tenedii ut nulli deinceps liceret templo restituto in eo achillem nominare. Posteaq; de insulis isignibus rettulimus: nũc de minoribus scribemus. Cyclades insulæ cum antea uacuæ cultoribus essent. Minos iouis ac europæ filius cretẽsium rex. Cuius terra; mariq; imperium potens erat plurimum classe ualuit. Multasq; ex creta colonias: maximeq; in cycladas insulas misit. Quarum plures adeptus populis diuisit. Asiæ quoq; partem maritimam possedit. Quapropter & nõnullæ insulæ portusq; asiæ a cretensibus minoeq; nomen sumpsere. Minos autem magnus imperio Rhadamãtum fratrem uirum iustum rectumq; regni consortem in oras imperii ultimas ab inuidiam ablegauit. Is ad insulas Ioniæ cariæq; oppositas cum accessisset Eritheo ciuitatem a suo nomine conditam concessit: in opinionẽ uero ariadnis filium chio præfecit: quæ omnia ante bellum troianum acta sunt. Deleta troia cares opibus aucti classeq; admodũ ualidi. Cũ cyclades insulas subegissent: ex quibusdam cretenses penitus eiecere. Nonnulli una cum eis ut cum in patria usi sunt. Græci postea expulsis inde caribus barbaris plures ex eis tenuerũt: quibus de rebus suo loco scribetur a nobis.

Tenedos
Tenus
Leucophoris
Cycnus
Cyclades
Minos
Rhadamanthus

FINIS.

Explicit fœliciter opus Diodori siculi diligenter ac accuratissime emendatum per Bartholomæum Merulam: Aceꝫ Venetiis impræssum ꝑ Magistrũ Ioãnem de Cereto de Tridino alias Tacuinũ. Anno salutis dominice. M.cccc.Lxxxxvi. xii. Kalen. Octobris. Imperãte Serenissimo principe Augustino Barbadico.

Laudes Deo iugiter.

REGISTRVM HVIVS OPERIS.

Prima alba.

a

POGIVS
dam:quãto
tes procrearunt

b

teſmophorata
la in ſperata
eſt aſpero

c

de huius regis
illis poſt
centa enim

d

In cibum
ac fructuum
mores ſpectarent

e

decem & ſeptem
gnito ſemyramis
deſtinabantur

f

bello ſubegit
gignendi
linea ad

g

nullo agitante
tates leonum
digna fide

h

Pollicita ſe
Noto filie
uocatum. Bis

i

Polimia
ſuperans
ab eo peremptæ

k

dem thebei
bis: quos
regno primo

l

poſtmodum
tibus illis
arietem ueneri

m

captam tribus
uiribus: tum
tura. Eſt

n

re turbatam
dunt quidam
tum in iouis